

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

กลวิธีการแต่งและคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖

WRITING TECHNIQUES AND VALUE OF AWARD-WINNING YOUNG ADULT
FICTION AT THAI NATIONAL BOOK FAIR 2012-2013

HE FEIYAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กลวิธีการแต่งและคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖
WRITING TECHNIQUES AND VALUE OF AWARD-WINNING YOUNG ADULT
FICTION AT THAI NATIONAL BOOK FAIR 2012-2013

HE FEIYAN

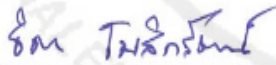
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

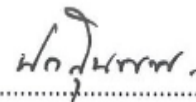
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

กลวิธีการแต่งและคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖

HE FEIYAN 554087

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ธิดา โมสิกรัตน์, กศ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและคุณค่าของหนังสือประเภท
บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖
จำนวน ๘ เล่ม ได้แก่ นวนิยาย ๖ เรื่อง และเรื่องสั้น ๒ เล่ม จำนวน ๔๓ เรื่อง และนำเสนอ
ผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้กลวิธีการแต่ง ได้แก่ การวางโครงเรื่อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของ
เด็ก ในสังคมและวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตอยู่ในธรรมชาติ เด็กที่มีความกล้าต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ และ
วิถีชีวิตของเด็กไทยในสังคมประเทศอเมริกา มีแก่นเรื่องสำคัญที่กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีอิสระและ
มีความมั่นใจในตัวเอง มีความกตัญญู มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างคนต่างวัย การให้โดยไม่หวัง
ผลตอบแทน ความรักของครอบครัว การยอมรับความจริง และการคิดบวก การกระทำเพื่อบรรลุ
ความฝันของตัวเอง การทำความเข้าใจตัวเอง และการมีความซื่อสัตย์ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง
ด้วยการบรรยาย การพรรณนา และการใช้บทสนทนา การดำเนินเรื่องใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้ง
โดยการลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทินและการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น มีการปิดเรื่องแบบ
สุขนานุกรม แบบโศกนาฏกรรม และแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ ตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมีลักษณะ
นิสัยและพฤติกรรมอย่างสมจริงและเหนือจริง ฉากและบรรยากาศเป็นฉากสมจริงและเหนือจริง
กลวิธีการใช้บทสนทนา เพื่อช่วยดำเนินเรื่อง บอกลักษณะและนิสัยของตัวละคร และให้ข้อคิดแก่
ผู้อ่าน

ในด้านคุณค่าของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเยาวชน พบว่า มีคุณค่า ๔ ประการ ได้แก่ คุณค่า
ด้านให้ความรู้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย และความรู้
เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม ประกอบด้วย
ความกตัญญู ความอดทนเข้มแข็ง ความเมตตากรุณา ความระบือวินัย และความซื่อสัตย์ คุณค่า
ด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยมุมมองโลกในแง่ดี การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย
และการรู้จักแบ่งปัน ส่วนคุณค่าด้านให้ความบันเทิง ประกอบด้วยความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง และ
ความบันเทิงโดยใช้ภาษา

คำสำคัญ: กลวิธีการแต่ง บันเทิงคดี รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

**WRITING TECHNIQUES AND VALUE OF AWARD-WINNING YOUNG ADULT
FICTION AT THAI NATIONAL BOOK FAIR 2012-2013**

HE FEIYAN 554087

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: THIDA MOSIKARAT, ED.M.

ABSTRACT

This research aims to analyze the writing strategies and values of Thai national book fair award-winning fictions for the youth, in 2012 - 2013. This research analyzes 8 fictions; 6 novels and 2 short story books, totally 43 stories and presents the results as descriptive analysis.

The research finds that Thai national book fair award-winning fictions for the youth during 2012 – 2013 present the appropriate stories for the youth by using the following writing strategies; plotting about children's lives in society and culture of living with nature, the struggle against the obstacles of life, and the way in which a Thai youth lives in the USA. The fictions also have the important theme representing characteristic of children who have independence, confidence, gratitude, children who always have the gratitude, generous relationship among different generation people, giving without expectation of getting things in return, loving family, accepting the truth, positive thinking, attempting to achieve the dream, self-understanding and honesty. The authors apply opening story strategies using narration, description, and conversation. The storytelling uses the conflict to run the stories rationally by creating the stories with chronological order and flashback. The stories are closed with happy ending, tragic ending, and suspense ending. The characters are created to have both realistic and extra-ordinary behavior and characteristic in realistic and extra-ordinary scene and atmosphere. The conversational strategy is used to narrate the stories, describe the characteristic and behavior of the characters, and provide some lessons to readers.

The study found 4 values of fiction books for the youth; 1) the value of knowledge including the youth problem knowledge, the culture knowledge, and the natural conservation knowledge, 2) the value of virtue cultivating including gratitude, hardiness, merciful, discipline, and integrity, 3) the value of life lesson including positive thinking, purposive living, sharing, and 4) the value in term of entertainment including the stories and language usage.

Keywords: Writing strategies, Fiction, Thai National Book Fair Award

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้ความรู้และเสียสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำในการแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการวิจัย และให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการเดินทางมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย ขอขอบคุณนายสู่จ่อฉุน (XU ZHUOQUN) และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจอย่างดีตลอดมา

HE FEIYAN

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ ค	
สารบัญ ง	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ สมมุติฐานของการวิจัย	๕
๑.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕
๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย	๖
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๗
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๗
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชน	๙
๒.๑.๑ ลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน	๑๐
๒.๑.๒ ประเภทของวรรณกรรมเยาวชน	๑๓
๒.๑.๓ คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชน	๑๔
๒.๒ ความรู้ที่เกี่ยวกับบันเทิงคดี	๑๗
๒.๒.๑ ความหมายของบันเทิงคดี	๑๗
๒.๒.๒ ประเภทของบันเทิงคดี	๑๘
๒.๒.๓ ลักษณะของบันเทิงคดี	๒๐
๒.๒.๔ องค์ประกอบของบันเทิงคดี	๒๒
๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๗	
๒.๓.๑ ความเป็นมาของการประกวดวรรณกรรมเยาวชน	
รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ	๒๗
๒.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการประกวดวรรณกรรมเยาวชน	
รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประเภทบันเทิงคดี	๒๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๓.๓ เกณฑ์การประกวดวรรณกรรมเยาวชน	
รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประเภทบันเทิงคดี	๒ ๙
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๐
๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน	๓๐
๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล	๓๓
๒.๔.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี	๓ ๖
บทที่ ๓ กลวิธีการแต่งของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล	
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖	
๓.๑ โครงเรื่อง	๔๑
๓.๒ แก่นเรื่อง	๔๓
๓.๓ การเปิดเรื่อง	๕๒
๓.๓.๑ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย	๕๒
๓.๓.๒ การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา	๕๖
๓.๓.๒ การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา	๖๐
๓.๔ การดำเนินเรื่อง	๖๑
๓.๔.๑ การสร้างความขัดแย้ง	๖๑
๓.๑๒ การลำดับเหตุการณ์	๗๓
๓.๕ การปิดเรื่อง	๘๑
๓.๕.๑ การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม	๘๑
๓.๕.๒ การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ	๘๔
๓.๕.๓ การปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม	๘๕
๓.๖ ฉากและบรรยากาศ	๘๖
๓.๖.๑ การสร้างฉากสมจริง	๘๖
๓.๖.๒ การสร้างฉากตามจินตนาการ	๙๐
๓.๗ ตัวละคร	๙๑
๓.๗.๑ การสร้างตัวละครแบบสมจริง	๙๒
๓.๗.๒ การสร้างตัวละครแบบเหนือจริง	๙๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๘ บทสนทนา	๑๐๑
๓.๘.๑ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง	๑๐๑
๓.๘.๒ บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร	๑๐๓
๓.๘.๓ บทสนทนาที่ให้ข้อคิด	๑๐๗
บทที่ ๔ คุณค่าของบันทึกคดีสำหรับเยาวชนที่ได้งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ	
๔.๑ คุณค่าด้านให้ความรู้	๑๑๒
๔.๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน	๑๑๓
๔.๑.๒ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ	๑๑๗
๔.๑.๓ ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย	๑๒๐
๔.๒ คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม	๑๒๖
๔.๒.๑ ความกตัญญู	๑๒๖
๔.๒.๒ ความเข้มแข็งอดทน	๑๒๙
๔.๒.๓ ความเมตตากรุณา	๑๓๓
๔.๒.๔ ความระเบียบวินัย	๑๓๖
๔.๒.๕ ความซื่อสัตย์	๑ ๓๘
๔.๓ คุณค่าด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต	๑ ๓๙
๔.๓.๑ การมองโลกในแง่ดี	๑ ๓๙
๔.๓.๒ การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย	๑ ๔๒
๔.๓.๓ การรู้จักแบ่งปัน	๑ ๔๕
๔.๔ คุณค่าด้านให้ความบันเทิง	๑ ๔๘
๔.๔.๑ ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง	๑ ๔๘
๔.๔.๒ ความบันเทิงด้านภาษา	๑ ๕๑
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑ ๕๖
๕.๒ อภิปรายผล	๑ ๕๘
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑ ๖๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	๑๖๑
ภาคผนวก	๑๖๕
เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	๑๖๖
ประวัติผู้เขียน	๑๖๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

บันเทิงคดีเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของวรรณกรรมและเป็นเรื่องสมมุติที่สร้างขึ้นอย่างมีจินตนาการและอารมณ์ เพื่อที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและให้ความรู้ต่าง ๆ และให้แนวทางในการดำเนินชีวิตอีกด้วย ดังที่ รีนฤทัย สัจจพันธ์ (๒๕๒๖ : ๑๔) ได้กล่าวว่า “บันเทิงคดี” มีความหมายเดียวกับคำว่า “fiction” ในภาษาอังกฤษ จึงหมายถึงเรื่องที่สมมุติขึ้น หรือเรื่องที่ใช้จินตนาการสร้างขึ้นโดยมีเจตนาที่จะให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจสอดแทรกความรู้ความคิดต่าง ๆ เข้าไว้ด้วย และเปลื้อง ณ นคร (๒๕๓๕ : ๘๙) ก็ได้กล่าวว่า บันเทิงคดีในภาษาอังกฤษใช้คำว่า fiction แปลว่าไม่ใช่ความจริง หมายความว่าเรื่องราวที่ประดิษฐ์คิดแต่งขึ้นไม่ใช่เรื่องจริง มีความหมายสำคัญที่ความบันเทิง เป็นเรื่องที่อ่านเพื่อความสำราญ ความเพลิดเพลิน

นอกจากนี้ มานพ ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๒๘) ได้กล่าวว่า บันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาสาระความรู้ ความบันเทิงไปในขณะเดียวกัน ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ไม่มุ่งหวังประโยชน์จากการอ่านเหมือนแบบเรียนหรือตำรา แต่บางครั้งสามารถใช้ประกอบการศึกษาได้ ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมข้อมูลประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน โดยได้แนวคิดจากความจริงในสังคม แม้จะมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ แต่บางครั้งก็ให้ข้อคิดหรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่แทรกไว้ด้วย

บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมที่ประชาชนทั่วไปนิยมอ่านกันมาก ด้วยเหตุผลที่บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมที่สนุกสนานสามารถเข้าถึงบุคคลต่าง ๆ ในสังคมได้ดี มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์และให้ความเพลิดเพลินเป็นหลัก ดังที่ สมพร จารุณี (๒๕๓๗ : ๗) ได้อธิบายว่า บันเทิงคดีเป็นเรื่องแต่ง ซึ่งมีผู้เขียนสมมุติตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และเรื่องราวเหตุการณ์ขึ้น แล้วถ่ายทอดด้วยการใช้ถ้อยคำภาษา และความสามารถในการสร้างงานเขียน สะท้อนภาพให้ผู้อ่านได้รู้เห็น เข้าใจ คิด และรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตและการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม นิสัยใจคอและอื่น ๆ โดยอาศัยตัวละครและเรื่องราวที่แต่งขึ้นเป็นสื่อ การเสนอเรื่องราวของเรื่องที่แต่งขึ้นโดยทั่วไปจึงมักจะเป็นการเขียนเล่าเรื่อง ผู้เขียนอาจจะเขียนเล่าโดยใช้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่า หรือผู้เขียนเล่าเรื่องโดยตรงก็ได้เป็นการเล่าเรื่องในลักษณะสะท้อนภาพชีวิตของตัวละคร ณ สถานที่ใดที่หนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง โดยมีบทสนทนาประกอบ

การที่บันเทิงคดีได้รับความนิยมจากผู้อ่านในแต่ละยุคสมัยนั้น ๆ ไม่เพียงแต่มีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว กลวิธีการแต่งและแนวคิดที่สื่อออกมา ก็จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมของบุคคลในยุคสมัยนั้น ๆ

ด้วย และนักเขียนต้องมีความสามารถในการแต่ง มีแนวคิดและความรู้จะทำให้บันเทิงคดีมีความหลากหลาย ดังที่ มาโนช ดินลานสกุล (๒๕๔๗ : ๑๑๒) ได้กล่าวว่า การเขียนบันเทิงคดี จะต้องพยายามนำหลักการที่เป็นประสบการณ์ตรงของนักเขียนบันเทิงคดีมานำเสนอ ร่วมกับหลักการที่มีมาแต่ดั้งเดิมของนักวิชาการทางวรรณกรรมได้ศึกษาและสรุปจากงานเขียนที่ปรากฏอย่างยาวนานและพัฒนาเรื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อผู้สนใจได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการเริ่มต้นเขียนบันเทิงคดีได้อย่างชัดเจน

บันเทิงคดีได้จำแนกประเภทออกมามีหลากหลาย ดังที่ บุญยงค์ เกษเทศ (๒๕๓๖ : ๙๓-๑๒๓) ได้แบ่งประเภทของบันเทิงคดีไว้อย่างละเอียด ๗ ประเภท ได้แก่ ๑) นิทาน ๒) เรื่องสั้น ๓) นวนิยาย ๔) บทภาพยนตร์ ๕) บทละคร ๖) วรรณกรรมเพลง ๗) วรรณกรรมสำหรับเด็ก บันเทิงคดีประเภทต่าง ๆ เหมาะสำหรับผู้อ่านแต่ละคน แต่ละวัย สำหรับวรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นเยาวชนและเยาวชน เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนอ่านหรือฟังอย่างเหมาะสมกับวัยโดยเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก มีรูปเล่มสวยงามสะดุดตาและสามารถอ่านได้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วรรณกรรมสำหรับเด็กสามารถจำแนกประเภทได้ตามลักษณะต่าง ๆ เช่น แบ่งตามลักษณะการจัดทำ ได้แก่ หนังสือภาพและหนังสือแบบฝึกหัด แบ่งตามลักษณะของคำประพันธ์เป็นหลักได้แก่ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง แบ่งตามลักษณะเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็ก ได้แก่ สารคดีและบันเทิงคดี หนังสือสองประเภทนี้มีความแตกต่างกัน คือหนังสือสารคดีสำหรับเด็กมีเนื้อหามุ่งเน้นสาระและความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นเชิงวิชาการหรือเป็นความรู้ทั่วไป ส่วนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กมีเนื้อหามุ่งเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยใช้วิธีการเขียน การจัดทำ และรูปเล่มที่เหมาะสมกับเด็กวัยต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับข้อคิดต่าง ๆ ที่แทรกอยู่ในเนื้อหา (สมพร จารุณี. ๒๕๓๗ : ๑๐)

สำหรับผู้อ่านที่เติบโตขึ้นมาจากเด็ก เป็นวัยที่เรียกว่าเยาวชน ก็จะมีหนังสือสำหรับกลุ่มนี้เรียกว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน และเป็นวรรณกรรมที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากหนังสือสำหรับบุคคลทั่วไป ดังที่ ปราณี เชียงทอง (๒๕๒๖ : ๓) กล่าวว่า วรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็กรวมทั้งเยาวชนควรตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้อ่าน เช่น ต้องเป็นเรื่องสนุก ส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมให้ความมั่นใจ สนองอารมณ์ที่ปรารถนา ส่งเสริมความรู้ รวมทั้งให้ข้อคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ เนื้อหาเรื่องไม่ควรซับซ้อน มีแนวคิดชัดเจน ส่วนสำนวนภาษา ต้องเป็นภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา ภาพประกอบต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว และมีรูปลักษณะภายนอกเป็นที่น่าสนใจ

นอกจากนี้ แม้นมาส ขวลิต (๒๕๓๓ : ๑) ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมเยาวชนว่าเป็นหนังสือหรืองานเขียนสำหรับผู้อ่านเยาวชนซึ่งอายุระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี ให้เลือกอ่านเพื่อความ

สนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อความรู้ต่าง ๆ อันแตกต่างกันไปจากหนังสือแบบเรียน ซึ่งมีทั้งประเภทให้ความบันเทิง วรรณกรรมเยาวชนอาจเป็นนวนิยาย นิทาน วรรณคดีประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเยาวชน รวมไปถึงเรื่องจริงจากชีวประวัติบุคคลหรือวิทยาศาสตร์ แต่ต้องมีวิธีเขียนที่เหมาะสมกับวัย เพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและความเข้าใจด้านภาษาจนเกิดนิสัยรักการอ่านหนังสือ หรือเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นหนังสือสำหรับเด็ก หรือเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

วรรณกรรมสำหรับเด็กส่วนใหญ่มีขอบข่ายที่ขยายไปถึงผู้อ่านที่เป็นเยาวชนคือ สารคดีหรือบันเทิงคดีที่แต่งเพื่อให้เยาวชนได้อ่านเช่นเดียวกัน อาจเรียกรวมเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หรือแยกออกมาและเรียกเฉพาะเจาะจงว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน เพราะมีความสำคัญในด้านช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้กว้างขวาง เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังทำให้เยาวชนมีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างดีงามด้วย ดังที่ รพินทร์ ณ กลาง (๒๕๔๖ : ๒๙) ได้กล่าวว่า หนังสือฉบับเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิตของเด็ก เพราะหนังสือคือสื่อที่ขยายขอบข่ายความรู้ พัฒนาความคิด เสริมสร้างจินตนาการอันบรรเจิดและยังช่วยกล่อมเกลาร่างกาย อารมณ์ความรู้สึกให้ละเอียดอ่อนยิ่งขึ้นด้วย หนังสือดีเล่มหนึ่งซึ่งอ่านง่าย สนุก ผ่างข้อคิด อาจมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิด ความประพฤติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กและเยาวชนได้

เยาวชนเป็นกลุ่มที่ควรให้ความสำคัญ เพราะว่าพวกเขาเป็นวัยที่กำลังเติบโตทั้งด้านสมอง จิตใจ อารมณ์และร่างกาย และถือได้ว่าเป็นอนาคตของประเทศ ดังที่ สริญญา นาชัย (๒๕๔๕ : ๑๒) ได้กล่าวว่า เยาวชนเป็นวัยที่กำลังเติบโตทั้งด้านสมอง จิตใจ อารมณ์และร่างกาย เป็นวัยที่สำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมกันพัฒนาให้เยาวชนมีคุณภาพเพื่อไปพัฒนาประเทศในอนาคต นอกจากจะมุ่งพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงแล้ว การพัฒนาทางด้านสติปัญญาก็เป็นสิ่งสำคัญ ปัจจัยที่จะช่วยในการพัฒนาด้านนี้คือวรรณกรรมที่เหมาะสม การที่เด็กและเยาวชนได้อ่านหนังสือที่ดีเหมาะสมกับวัยทั้งเป็นหนังสือที่สนุกยอมทำให้เยาวชนรักการอ่าน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ

ทัศนาศลัตยะนันท์ (๒๕๓๗ : ๒) ได้กล่าวถึง หนังสือและการอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและการส่งเสริมเยาวชน โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนที่ดี นอกจากจะส่งเสริมสติปัญญาจินตนาการแล้ว ยังช่วยกล่อมเกลাজิตใจและอารมณ์ ทำให้เข้าใจตัวเอง และเรียนรู้โลกรอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หนังสือที่ดีสำหรับเยาวชนต้องมีความเหมาะสมทั้งในแง่ของภาษา เนื้อหา และการนำเสนอที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

มานพ ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๖๕) ได้อธิบายว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนคือหนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่าน เพื่อความสนุกสนาน อาจมีคติสอนใจในด้านจริยธรรม

สร้างสรรค์อารมณ์และความรู้สึก เพื่อใช้ในการจำแนกความถูกต้องทางศีลธรรมที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในภายหน้า วรรณกรรมสำหรับเด็กจึงมีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้นการปลูกฝังพัฒนาให้รักการอ่านควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ขณะเดียวกัน การสร้างสรรค์หนังสือที่เหมาะสมมีคุณภาพ กระตุ้นให้เยาวชนใฝ่รู้ และรักการอ่าน ก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน

การส่งเสริมให้เยาวชนมีหนังสือที่ดี ๆ สำหรับอ่านเพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน มีการส่งเสริมมานานแล้วในประเทศตะวันตก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ (ค.ศ. ๑๙๕๖) โดยคณะกรรมการหนังสือสำหรับเยาวชนระหว่างประเทศ ได้เสนอให้มีการมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กนานาชาติแก่นักเขียนและผู้วาดภาพประกอบของชาติต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีผลงานดีเด่นสำหรับเด็ก และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความเข้าใจระหว่างชาติ ๆ โดยใช้หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อและกระตุ้นให้มีการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพสูงทั้งด้านเนื้อหาและภาพประกอบ (ทิพวัลย์ ชันธมชะ. ๒๕๔๕ : ๓๐)

สำหรับประเทศไทย มีประวัติความเป็นมาของการประกวดหนังสือสำหรับเยาวชนว่า ใน พ.ศ. ๒๔๙๒ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ(ยูเนสโก) และได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายขององค์กรนี้ ซึ่งในพ.ศ. ๒๕๐๖ มีการจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวรรณกรรม และได้จัดให้มีการประกวดหนังสือดีสำหรับเยาวชน ประเภทนิทาน สารคดี นวนิยายและวิทยาศาสตร์ นับตั้งแต่นั้นมา การประกวดหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยเริ่มมีมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการกระตุ้นและส่งเสริมโดยองค์การยูเนสโก ซึ่งได้ประกาศให้ปีต่าง ๆ เป็นปีสำคัญด้านหนังสือ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นปีหนังสือสากล และชวนให้ประเทศต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมหนังสือและการอ่านอย่างกว้างขวาง ซึ่งประเทศไทยก็ได้ตอบสนองโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมหนังสือและการอ่าน รวมทั้งส่งเสริมให้มีหนังสือดี โดยการจัดประกวดหนังสือ

การประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เป็นการประกวดหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่ในปีที่ผ่านมา การประกวดหนังสือนี้เริ่มในระดับชาติเป็นครั้งแรก ในปีพ.ศ. ๒๕๑๕ และดำเนินการสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประกวดหนังสือนี้ คือ เพื่อส่งเสริมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือ ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์ ผู้จำหน่ายและบรรณารักษ์ให้ผลิตและเผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่า ในระยะแรกมีการประกวดหนังสือเพียง ๔ ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็กและหนังสืออนุสรณ์ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงประเภทของหนังสือที่จัดประกวดหลายครั้ง ปัจจุบันการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีดำเนินงานโดยคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและจัดประกวดหนังสือ ๙ ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี นวนิยาย กวีนิพนธ์ รวมเรื่องสั้น หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน (อายุ ๓-๕ ปี) หนังสือสำหรับเด็กเล็ก (อายุ ๖-๑๑ ปี) หนังสือสำหรับวัยรุ่น (อายุ ๑๒-๑๘ ปี) หนังสือการ์ตูนและนิยายภาพ และหนังสือสวยงาม (กรมวิชาการ ๒๕๔๕ : ๑๘-๒๒ อ้างถึงใน อภินตริ กันเดช. ๒๕๔๙ : ๒)

การประกวดหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของ คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ซึ่งจัดพิธีมอบรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ และมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับ รางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น ต้องผ่านการพิจารณาหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตเลือกสรร หนังสือที่มีคุณภาพได้มาตรฐานส่งเข้าประกวด ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตามเกณฑ์ การตัดสินอย่างเคร่งครัด บางปีจึงไม่มีหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลดีเด่น (“การประกวดหนังสือดีเด่น” ๒๕๕๗ : ออนไลน์)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติ ได้เติบโตในสังคมและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกับเยาวชนไทย จึงสนใจศึกษาลักษณะกลวิธีการแต่งและแนวคิดในบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจลักษณะและกลวิธีการประพันธ์วรรณกรรมประเภท บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งของหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
๒. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

๑. บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีกลวิธีในการดำเนินเรื่องไปตาม ขั้นตอน ไม่ซับซ้อนและเหมาะสมกับอายุของเยาวชน อ่านแล้วเข้าใจง่ายและเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน ทำให้เยาวชนมีความสุขในการอ่าน
๒. บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีคุณค่าทางด้านให้ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนานในการอ่าน กระตุ้นให้เยาวชนใฝ่รู้และรักการอ่านให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม และธรรมชาติ นอกจากนี้ เนื้อหาของเรื่องยังมีการให้ข้อคิดปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้แก่เยาวชนอีกด้วย

๑.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ๒ แนวคิด แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการแต่ง และองค์ประกอบของวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวกับคุณค่าของบันเทิงคดีมีดังนี้

๑.๔.๑ แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการแต่งและองค์ประกอบของวรรณกรรม

กลวิธีการแต่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการเขียนวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ใช้ในการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนที่มีประสบการณ์ในชีวิต การทำงาน ความรู้ แนวความคิด หรือเทคนิคการเขียนที่แตกต่างกัน จะมีผลต่องานเขียนอย่างมาก ทำให้งานเขียนมีสีสันต่าง ๆ นานา และหลากหลายลักษณะ การใช้ ถ้อยคำ การใช้ฉาก การใช้อารมณ์ หรือการเรียงลำดับของเรื่องที่แตกต่างกัน ก็อาจทำให้รูปแบบของ วรรณกรรมและความรู้สึกของผู้ที่ได้รับเกิดความแตกต่างกัน ซึ่งการวิเคราะห์กลวิธีการแต่ง ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม เช่น แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและ บรรยากาศ บทสนทนา เป็นต้น องค์ประกอบของวรรณกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะ บุคลิกของผู้แต่งด้วย

๑.๔.๒ แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของวรรณกรรมเยาวชน

วรรณกรรมเยาวชนเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเยาวชน มีคุณค่าด้านให้สาระและความเพลิดเพลินเป็นที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย ความรู้ความต้องการและความเข้าใจของเยาวชน การอ่านวรรณกรรมเยาวชนสามารถพัฒนาเยาวชนในด้านภาษาและความสามารถในการอ่านแล้ว ยังส่งเสริมเยาวชนในด้านสังคมและจิตใจ ซึ่งทำให้เยาวชนได้ศึกษาและทำความเข้าใจ เกิดความรู้และสติปัญญา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม สร้างจินตนาการ ค่านิยม และแนวทางในการปฏิบัติตน ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ ๑๒-๑๘ ปี ที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประเภทบันเทิงคดีตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๘ เรื่อง ดังต่อไปนี้

พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๔ เล่ม ได้แก่

๑. รางวัลดีเด่น เรื่อง ความสุขผลิบานในทุกเช้า โดย ปะการัง
๒. รางวัลชมเชย เรื่อง คุณปู่แว่นตาแตก โดย ชมัยภร แสงกระจ่าง
๓. รางวัลชมเชย เรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ โดย ศรินธร ภัสดาวงศ์
๔. รางวัลชมเชย เรื่อง ไท แลนเดอร์ กับพลังงานนิรันดร์ โดย ทัน วิศว์

พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๔ เล่ม ได้แก่

๑. รางวัลดีเด่น เรื่อง ลูกยางกลางห้วย โดย คามิน คมนีย์
๒. รางวัลชมเชย เรื่อง แตกั้แต่ก่อน โดย ประพิศ คุณาวุฒิ
๓. รางวัลชมเชย เรื่อง เราทุกคนมีวันฝนตก โดย ปะการัง
๔. รางวัลชมเชย เรื่อง เสน่หา...วาวิ โดย โดม วุฒิชัย

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑) **เยาวชน** หมายถึงบุคคลที่มีอายุระหว่าง ๑๒-๑๘ ปี เป็นวัยรุ่นที่กำลังเจริญเติบโตทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์จิตใจ ร่างกาย และอยู่ในช่วงการศึกษาหาความรู้ วางรากฐานของคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ

๒) **บันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน** หมายถึง หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่าน เพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน อาจมีคติสอนใจหรือให้พรศนะด้านจริยธรรม สร้างสรรค์ทางด้านอารมณ์และความรู้สึก เพื่อใช้เป็นสิ่งประกอบในการจำแนกแยกแยะความถูกผิดทางศีลธรรมอันอาจนำไปเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในภายหน้า

๓) **กลวิธีการแต่ง** หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดความนึกคิดหรืออารมณ์สะท้อนใจ เพื่อเสนอผลงานออกมาในลักษณะต่าง ๆ โดยกำหนดโครงสร้างของเรื่อง ฉาก หรือการสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ มีการใช้สำนวนภาษาที่บรรยายหรือพรรณนาภาพให้ผู้อ่านเห็นภาพในเรื่องที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่าน กลวิธีการแต่งมีหลายวิธี เป็นคุณสมบัติสำคัญในการทำให้เรื่องมีคุณภาพ

๔) **คุณค่า** หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบันเทิงคดี ซึ่งผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นของตนโดยผ่านเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้เกิดความรู้ เกิดความรู้สึก ความคิด ความรู้ใหม่ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเยาวชน
๒. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล
๓. สืบค้นหนังสือประเภทวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดี
๔. คัดเลือกหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ ๑๒-๑๘ ปี ที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๘ เล่ม ได้แก่ ๑) ความสุขผลิบานในทุกเช้า ๒) คุณปู่แว่นตาแตก ๓) ตามหาสรวงสวรรค์ ๔) ไท แลนเดอร์ กับพลังงานนิรันดร์ ๕) ลูกยางกลางห้วย ๖) แต่กี้แต่กี้ก่อน ๗) เราทุกคนมีวันฝนตก ๘) เสนหา...วาวิ
๕. วิเคราะห์กลวิธีการเขียนและการใช้ภาษาของวรรณกรรมที่ได้คัดเลือกไว้จำนวน ๘ เล่ม
๖. วิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีแต่ละเรื่องจำนวน ๘ เล่ม
๗. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังนี้

๑. ทำให้เข้าใจกลวิธีการแต่งในบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
๒. ทำให้เข้าใจถึงคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่นักเขียนสะท้อนออกมาเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

บทที่ ๒
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิเคราะห์เรื่อง กลวิธีการแต่งและคุณค่าในบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางและทฤษฎีในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชน

๒.๑.๑ ลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน

๒.๑.๒ ประเภทของวรรณกรรมเยาวชน

๒.๑.๓ คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชน

๒.๒ ความรู้ที่เกี่ยวกับบันเทิงคดี

๒.๒.๑ ความหมายของบันเทิงคดี

๒.๒.๒ ประเภทของบันเทิงคดี

๒.๒.๓ ลักษณะของบันเทิงคดี

๒.๒.๔ องค์ประกอบของบันเทิงคดี

๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

๒.๓.๑ ความเป็นมาของการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

๒.๓.๒ เกณฑ์การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
ประเภทบันเทิงคดี

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

๒.๔.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชน

วรรณกรรมเยาวชนเป็นหนังสือที่แต่งขึ้นสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีเนื้อหาทั้งให้สาระความรู้ หรือความเพลิดเพลิน

๒.๑.๑ ลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นวรรณกรรมที่จัดขึ้นสำหรับเยาวชน หนังสือประเภทนี้จึงมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากหนังสือสำหรับบุคคลทั่วไปหรือผู้ใหญ่ นักวิชาการหลายคนได้อธิบายลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปราณี เชียงทอง (๒๕๒๖ : ๓) กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนว่าเป็นวรรณกรรมที่ดีควรตรงกับความสนใจของเด็กและเยาวชน เช่น ต้องเป็นเรื่องสนุก ส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมให้ความมั่นใจ สนองอารมณ์ที่ปรารถนา ส่งเสริมความรู้ นอกจากนี้เค้าโครงเรื่องไม่ควรซับซ้อน มีแนวคิดชัดเจน ส่วนสำนวนภาษา ต้องเป็นภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา ภาพประกอบต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว และมีรูปลักษณะภายนอกเป็นที่น่าสนใจ

แมนมาส ขวลิขิต (๒๕๓๓ : ๑) ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมเยาวชนว่า เป็นหนังสือหรืองานเขียนสำหรับเยาวชนซึ่งอายุระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี เลือกอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้ต่าง ๆ อันแตกต่างไปจากหนังสือแบบเรียน มีทั้งประเภทให้ความบันเทิง อาจเป็นนวนิยาย นิทาน วรรณคดีประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเยาวชน รวมไปถึงเรื่องจริงจากชีวิตประวัติบุคคลหรือวิทยาศาสตร์ แต่ต้องมีวิธีเขียนที่เหมาะสมกับวัย เพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและความเข้าใจด้านภาษาจนเกิดนิสัยการอ่านหนังสือ หรือเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นหนังสือสำหรับเยาวชน หรือเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๒๗ : ๑๔๙) ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน มีดังต่อไปนี้

๑. เนื้อหา อยู่ในความสนใจของเด็กวัยรุ่นทั้งหญิงชายซึ่งมีความสนใจแตกต่างกัน
๒. ภาษา ใช้สำนวนง่าย ๆ ภาษาที่เด็กวัยรุ่นนิยมใช้ แต่ไม่ใช่คำสแลง
๓. ไม่เป็นการสั่งสอน แต่แนะและยกตัวอย่างให้เห็นจริง
๔. มีภาพประกอบบ้าง เพื่อให้เข้าใจดี ทั้งสีและขาวดำ (ภาพลดน้อยลง)
๕. มีทั้งสารคดี นวนิยาย แบบเรียน และหนังสืออ้างอิง
๖. มุ่งให้สร้างจินตนาการและเกิดความคิดสร้างสรรค์
๗. ใช้ตัวหนังสือธรรมดา
๘. เป็นหนังสือขนาดฉบับกระเป๋า (Pocket book)
๙. เนื้อเรื่องสมจริง เป็นเรื่องของเด็กของเด็กในวัยเดียวกัน (Realistic Stories) และเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ
๑๐. หน้าปก ภาพวาดน่าสนใจ มีศิลปะ
๑๑. ความยาว ๑๕๐-๒๐๐ หน้าขึ้นไป
๑๒. ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ ควรมีตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละวัย

จินตนา ใบกาชู่ยี (๒๕๓๔ : ๒๘-๒๙) ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมเด็ก สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกอย่างชัดเจน มีความคิดรวบยอดเพียงเรื่องเดียว เนื้อหาไม่สับสนยุ่งยากหรือซับซ้อน หากเป็นหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่นซึ่งเป็นเด็กโตแล้ว อาจมีหลายความคิดรวบยอดหรือเนื้อหามีจุดเน้นหลายอย่าง แต่จุดเน้นเหล่านั้นต้องเกี่ยวเนื่องมีเหตุผลสืบเนื่องกันไป หรือ ความคิดรวบยอดที่อยู่ในแนวเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกัน เนื้อหาต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น วัย ความสนใจ และภูมิหลังของนักเรียน มีเนื้อหาสนุกสนาน ใช้ตัวละครที่เหมาะสม ไม่มีตัวละครมากและไม่มีการบรรยายมาก

๒. รูปแบบการเขียนเนื้อหา มีหลายแบบด้วยกัน ได้แก่ นิทาน นิทานพื้นเมือง นิยาย เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร จดหมาย บันทึกเรื่อง ความเรียง ฯลฯ รูปแบบการเขียนนี้ เมื่อเลือกใช้แบบใดจะต้องใช้อย่างถูกต้อง ไม่ปะปนจนสับสน ไม่ดำเนินเรื่องหรือใช้กลวิธีการเขียนที่ซับซ้อนจนผู้อ่านสับสนจับอะไรไม่ได้

๓. การใช้ภาพประกอบควรเป็นหนังสือภาพซึ่งมีตัวหนังสือประกอบตามความเหมาะสม เด็กวัยเรียนในระดับประถมศึกษา (อายุ ๖-๑๑ ขวบ) ควรเป็นหนังสือภาพประกอบเรื่องราวในอัตราส่วนที่เหมาะสม และเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ ๑๒-๑๔ ขวบ) ควรเป็นหนังสือที่มีรูปภาพประกอบบ้าง แต่ไม่จำเป็นต้องมีภาพทุกหน้า ดังนั้นประเภทของภาพและสีของภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญ ภาพจะต้องชัดเจน ไม่มีดมัวเลือน หรือมีรายละเอียดมากเกินไป

๔. สำนวนภาษา ใช้ภาษาง่าย ๆ (ไม่ต้องแปล) ถูกต้องเหมาะสม สั้นกระชับใจความ สละสลวย เป็นภาษาที่ดี ใช้ประโยคสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน ใช้คำที่เด็กในวัยนั้นได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายแล้ว

๕. ลักษณะการเขียนประโยคและการใช้ขนาดตัวอักษร หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย ๒-๖ ขวบ ควรเขียนแยกเป็น คำ ๆ ใช้ตัวพิมพ์ธรรมดา ตัวเขียนที่ชัดเจนถูกต้อง เด็กวัย ๘-๙ ขวบ ควรเขียนเป็นประโยคสั้น ๆ เว้นวรรคห่างพอสมควร ย่อหน้าหนึ่งประมาณ ๓-๕ บรรทัด ลดหลั่นตามเนื้อหา แต่หน้าหนึ่งไม่ควรมีหลายย่อหน้า ส่วนหนังสือสำหรับเด็กวัย ๑๐-๑๑ ขวบ ใช้ประโยคที่ยาวขึ้น ใช้วลีขยายประโยคและประโยคซับซ้อนเขียนเรื่องได้ยาวขึ้น มีหลายย่อหน้าได้ในหนึ่งหน้า โดยมีภาพประกอบไม่มากนัก

๖. รูปเล่มหนังสือ ควรมีขนาดกระทัดรัด ไม่ใหญ่หรือกว้าง หรือยาว หรือเล็ก หรือมาก เพราะเด็กจะถือหนังสืออ่านไม่สะดวก เนื่องจากกล้ามเนื้อที่นิ้วมือยังไม่แข็งแรงพอจะจับของเล็กหรือใหญ่มากเกินไป การเย็บรูปเล่มควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็ก ปกหนังสือควรเป็นปกแข็ง และต้องทำให้เด่นชัดสะดุดตาเพื่อเรียกความสนใจ

๗. ทำเล่มหนังสืออาจมีกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสมกับวัย ให้เด็กได้ทำหลังจากอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้ว เช่นมีคำอธิบาย คำยาก คำถาม คำตอบ วาดภาพ หัตถ์ระบายสีรูปตามเนื้อเรื่อง เนื้อเพลง หรือหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

วินัย รอดจ่าย (๒๕๓๔ : ๑๒-๑๓) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนดังนี้

๑. ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน คือรูปแบบของเรื่องไม่เป็นวิชาการ ทั้งด้านสำนวนและการดำเนินเรื่อง แม้ว่าจุดมุ่งหมายของเรื่องจะเป็นแนววิชาการก็ตาม สิ่งที่จะนำมาพิจารณาก็คือมีโครงเรื่องที่น่าตื่นเต้น สนุกสนาน น่าสนใจ ตัวละครดำเนินเรื่องตามที่วางไว้ พฤติกรรมตัวละครสอดคล้องกัน มีแก่นเรื่องที่ต้องการจะบอกเล่า

๒. รูปแบบของภาษา มีการสร้างสรรค์สำนวนโวหารที่นำมาใช้ในงานบันเทิงคดี ภาษาที่ใช้จำเป็นต้องเลือกสรรให้เหมาะสมกับเรื่องที่น่ามาเขียน เช่น ต้องมีบทบรรยายที่เข้าใจง่ายเห็นภาพจนบทสนทนาซึ่งจะช่วยให้รู้จักบุคลิกลักษณะของตัวละคร มีความสมจริงและมีเหตุผล

๓. ภาพประกอบเรื่อง งดงาม ชัดเจน เสริมเรื่องให้น่าอ่าน กล่าวกันว่าภาพประกอบที่ดีสามารถช่วยให้เป้าหมายของเรื่องดำเนินไปได้ดีกว่าตัวเรื่อง เพราะฉะนั้นการทำภาพประกอบเรื่องหนังสือเด็กและเยาวชนประเภทบันเทิงคดีจึงมีความหมายอย่างมาก

สุพิน วิริยะพงศ์พานิช (๒๕๔๕ : ๘๓) ได้สรุปลักษณะเด่นของหนังสือเยาวชน ดังนี้

๑. มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก ความรู้เป็นส่วนเสริมประกอบ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน ร่าเริง เนื้อหาที่จะบรรจุลงไปควรเป็นเรื่องที่สนุกสนานชวนติดตาม เป็นแก่นของเรื่องสำหรับความรู้ผู้เขียนเพียงสอดแทรก แต่อย่าให้มากนัก จะทำให้เด็กเบื่อหน่ายต่อการอ่าน

๒. เนื้อเรื่องควรสอดคล้องกับวัย และจิตวิทยาความต้องการของเด็ก เช่น เด็กอายุ ๖-๘ ปี ชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน ตำนานเทพนิยาย คำกลอนง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือเด็กวัย ๑๑ ปี เด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องลึกลับผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบอ่านเรื่องชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ถ้าเป็นนวนิยายก็เป็นเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ

๓. เป็นหนังสือที่เด็กสามารถตัดสินใจซื้อด้วยตนเองได้ด้วยความปลอดภัย หนังสือนี้จะต้องมีจุดเด่นในด้านรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา เมื่อเด็กหยิบขึ้นมาพิจารณาแล้ว สามารถตัดสินใจด้วยตนเองที่จะซื้อหนังสือได้

๔. เป็นหนังสือที่เด็ก ๆ ทั่วไปยอมรับ ซึ่งหนังสือในลักษณะนี้ เด็ก ๆ จะกล่าวถึงเสมอหรือจำนวนความถี่ของการใช้หนังสือเล่มนี้ จากการที่เด็กขอยืมจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้าน หรือสภาพของหนังสือที่เหลือร่องรอยของการเปิดอ่าน ดูจนชำรุดทรุดโทรมก่อนการเวลา เป็นต้น

จากข้างต้นดังกล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะของวรรณกรรมเยาวชนที่ดีคือ เป็นหนังสือที่เด็กอ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการอ่าน นอกจากนี้ มีเนื้อหาสาระตรงกับความสนใจที่เด็กอยากจะทำ มีรูปเล่มสีสันสวยสะดุดตา ชวนให้หยิบขึ้นมาดูมาอ่าน โดยไม่ต้องบังคับ ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือที่ให้ความรู้หรือให้ความบันเทิงก็ตาม

๒.๑.๒ ประเภทของวรรณกรรมเยาวชน

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมเยาวชน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นสองประการ ได้แก่ วรรณกรรมเยาวชนแบ่งตามเกณฑ์อายุและระดับการศึกษา และวรรณกรรมเยาวชนแบ่งตามลักษณะของเรื่อง

๑) วรรณกรรมเยาวชนแบ่งตามเกณฑ์อายุและระดับการศึกษา

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการแบ่งวรรณกรรมเยาวชนตามเกณฑ์อายุและระดับการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๒๗ : ๑๖) ได้แบ่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนออกเป็น ๕ ระดับ ดังต่อไปนี้

๑. ๐-๓ ขวบ (เด็กก่อนโรงเรียน)
๒. ๓-๖ ขวบ (เด็กเริ่มหัดอ่าน)
๓. ๖-๑๑ ขวบ (เด็กระดับประถม)
๔. ๑๑-๑๔ ขวบ (เด็กก่อนวัยรุ่น)
๕. ๑๔-๑๗ ขวบ (เด็กก่อนวัยรุ่น)

จินตนา ไบกาชุยี่ (๒๕๓๔ : ๒๖) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามระดับการศึกษาดังนี้

๑. วัยก่อนเรียน (วัยเริ่มเรียน-วัยก่อนอนุบาล) อายุ ๒-๕ ขวบ
๒. วัยประถมศึกษา (วัยเรียน) อายุ ๖-๑๑ ขวบ
๓. วัยก่อนวัยรุ่น (มัธยมต้น) อายุ ๑๒-๑๔ ขวบ
๔. วัยรุ่น (มัธยมปลาย) อายุ ๑๕-๑๗ ขวบ

สมพร จารุณีฎ (๒๕๓๗ : ๑๐) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามวัยและชั้นเรียนดังต่อไปนี้

๑. เด็กก่อนวัยเรียน อายุ ๒-๕ ปี ได้แก่เด็กที่เริ่มเข้าเรียนระดับก่อนอนุบาลและอนุบาล
๒. เด็กวัยเริ่มเรียน อายุ ๖-๙ ปี ได้แก่เด็กที่เริ่มเข้ามาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔
๓. เด็กวัยรุ่นตอนต้น อายุ ๑๐-๑๔ ปี ได้แก่เด็กที่ส่วนใหญ่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๔. เด็กวัยรุ่นตอนปลาย อายุ ๑๕-๑๘ ปี ได้แก่เด็กที่ส่วนใหญ่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๒) วรรณกรรมเยาวชนแบ่งตามลักษณะของเรื่อง
 ปราณี เชียงทอง (๒๕๒๖ : ๕๖) ได้แบ่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนออกเป็น ๙ ประเภท
 มีดังต่อไปนี้

๑. หนังสือภาพ (Picture book)
๒. บทเห่กล่อม บทเด็กเล่น และบทกลอน (Nursery)
๓. หนังสือนิทานต่าง ๆ (Tales)
๔. นวนิยายสำหรับเด็ก (Novels)
๕. หนังสือสารคดี
๖. หนังสืออ้างอิง
๗. หนังสือแบบเรียน
๘. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
๙. วารสารและหนังสือพิมพ์

จินตนา ไบกาซูยี (๒๕๓๔ : ๒๔) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามลักษณะของ
 เรื่องไว้ ๓ ประเภท มีดังนี้

๑. หนังสือเรียน
๒. หนังสืออ่านทั่วไป
๓. นิตยสาร วารสาร และการ์ตูน

สุพิน วิริยะพงศ์พานิช (๒๕๔๕ : ๖๘) ได้กล่าวว่า ประเภทหนังสือสำหรับเยาวชน
 สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ได้ ๓ ประเภท คือ บันเทิงคดี สารคดี และร้อยกรอง หนังสือ
 สำหรับเยาวชน ๓ ประเภทนี้ ควรมีลักษณะที่ได้อยู่สามประการคือ ด้านเทคนิคการพิมพ์ ด้านเนื้อหา
 และด้านภาพประกอบ

จากการแบ่งวรรณกรรมตามสองประการที่ข้างต้นดังกล่าวสรุปได้ว่า การแบ่งประเภท
 วรรณกรรมสำหรับเยาวชนในปัจจุบันมีการแบ่งไว้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เช่น แบ่งตาม
 เกณฑ์อายุ แบ่งตามเกณฑ์ชั้นเรียน และแบ่งตามเกณฑ์ลักษณะเนื้อหา

๒.๑.๓ คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชน

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมเยาวชน ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้
 ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๒๗ : ๑๙) กล่าวว่า หนังสือเป็นสื่อช่วยพัฒนาเด็ก ความคิดของ
 เด็กให้กว้างขวาง ฉลาดรอบรู้ เสริมจินตนาการ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หนังสือจะเป็นอุปกรณ์
 การเรียนที่ดีให้กับเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกเรียน เพิ่มพูนประสิทธิภาพความรู้ความสามารถ
 ทางสติปัญญา ทำให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์ เป็นเครื่องช่วยผ่อนคลายความ ตึงเครียด
 เป็นการให้อาหารทางสมองกับเด็ก

จินตนา ไบกาซูยี (๒๕๓๔ : ๒๒) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมเยาวชน เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติให้เป็นบุคคลที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้

รัถพร ชังธาดา (๒๕๓๑ : ๖-๗) ได้สรุปคุณค่าของหนังสือสำหรับเยาวชนไว้ดังนี้

๑. ช่วยให้เกิดความพร้อมในการอ่าน
๒. ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกฉาน
๓. ช่วยเสริมทักษะในการอ่านซึ่งเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ
๔. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินใจ
๕. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย ค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามให้กับเยาวชน
๖. ให้ข่าวสาร ความรู้ ความคิด และคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกต้อง
๗. ช่วยลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญา
๘. ช่วยให้เยาวชนเข้าใจตัวเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ผ่านมาในอดีต
๙. ช่วยให้เกิดโลกทัศน์กว้างไกล มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์
๑๐. ช่วยเสริมสร้างให้เยาวชนมีความรู้สึกรับผิดชอบในชาติ มีความหวังในชีวิต มองเห็นทางออกของปัญหา
๑๑. ช่วยเสริมสร้างให้มีนิสัยรักการอ่านหนังสือเป็นและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๑๒. ช่วยสนองความต้องการและความสนใจของเยาวชน
๑๓. ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ของชาติให้แก่เยาวชน
๑๔. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความเป็นชาติ และสถาบันที่สำคัญของชาติ
๑๕. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเยาวชน
๑๖. เป็นแหล่งบันเทิงใจให้เยาวชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สนั่น มีชันหมาก (๒๕๓๗ : คำนำ) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารอันทรงประสิทธิภาพในการอบรมสั่งสอนถ่ายทอดศิลปะวิทยาการต่าง ๆ ทั้งยังช่วยปลูกปลอบอารมณ์ ปลูกฝังแนวคิดจิตสำนึกที่ชอบธรรมของสังคมให้แก่เยาวชนผู้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญสูงสุดแห่งมวลมนุษยชาติ วรรณกรรมเยาวชนเป็นเสมือนภาพจำลองที่เด็กเรียนรู้วิถีแก้ปัญหาชีวิต เรียนรู้ความจริงในโลกรอบ ๆ ตัว เกิดประสบการณ์กว้างขวาง และเจริญก้าวหน้าในการค้นหาความหมายต่าง ๆ ของชีวิต วรรณกรรมสอนให้เรียนรู้วิถีตัดสินใจว่าการกระทำอย่างไรที่สังคมยอมรับ

ทัศนาศิลป์ (๒๕๓๗ : ๒) ได้กล่าวว่า หนังสือและการอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและการส่งเสริมเยาวชน โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า หนังสือสำหรับเด็กและ

เยาวชนที่ดี นอกจากจะส่งเสริมสติปัญญาจินตนาการ ยังช่วยกล่อมเกลาจิตใจและอารมณ์ ทำให้เข้าใจตัวเอง และเรียนรู้โลกรอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หนังสือที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชนต้องมีความเหมาะสมทั้งในแง่ของภาษา เนื้อหา และการนำเสนอที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

สมพร จารุณีภู (๒๕๓๗ : ๓๕-๓๖) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กมีคุณค่าต่อพัฒนาการของเด็กทุกวัยเป็นอันมาก วรรณกรรมสำหรับเด็กไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาพ บันเทิงคดี และสารคดี สามารถส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เกิดพัฒนาการทางการใช้ภาษา ทางสติปัญญา ทางบุคลิกภาพ และทางสังคม

นอกจากนี้ วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ อาจมีจุดเด่นเกี่ยวกับคุณค่าเฉพาะเรื่องแตกต่างกันไปบ้าง เช่น หนังสือภาพประกอบเรื่องสำหรับเด็กเล็กอาจจะมีคุณค่าเด่นในเรื่องทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกชื่นชมต่อความงามของภาพ เกี่ยวกับเส้น สี รูปทรง และความหยาบหรือละเอียดของผิวภาพ และมีคุณค่าส่งเสริมความรู้สึกและจินตนาการ ส่วนหนังสือภาพประกอบเรื่องที่สร้างขึ้นสำหรับเด็กที่โตขึ้น หรือหนังสือประเภทบันเทิงคดีอื่น ๆ ซึ่งผู้แต่งให้ความสำคัญต่อเค้าโครงเรื่องมากขึ้นนั้น การสร้างตัวละคร ฉาก และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างพิถีพิถันจะมีคุณค่าทำให้ผู้อ่านเกิดความชื่นชมและเพลิดเพลินต่อเค้าโครงเรื่องที่ประกอบด้วยสถานที่ เวลา และตัวละครที่มีลักษณะสมจริง ทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พัวพันเกี่ยวกับตัวละคร ซึ่งดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผลก็ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และเจตคติ อันเป็นผลจากการติดตามอ่านเรื่องราวชีวิต ความสุข ความทุกข์ และอารมณ์ต่าง ๆ ของตัวละคร หนังสือประเภทสารคดีอาจจะมีจุดเด่นในการส่งเสริมความรู้ ความคิด สติปัญญา และความสนใจใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาในวิชาการ เหตุการณ์และบุคคลต่าง ๆ

ทิพวัลย์ ชันธมะ (๒๕๔๕ : บทนำ) ได้กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็ก มีคุณค่าด้านให้สาระความรู้ หรือความเพลิดเพลิน โดยใช้วิธีเขียน การจัดทำ และรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถในการอ่านของเด็ก หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไปช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ ช่วยปลูกฝังคุณธรรม และเจตคติให้กับเด็ก

นอกจากนี้ สุพิน วิริยะพงศ์พานิช (๒๕๔๕ : ๘๓) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังต่อไปนี้

๑. ช่วยให้เด็กเกิดความพร้อม ความคล่องแคล่ว เสริมสร้างให้รักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๒. ช่วยเสริมทักษะและเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย ค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ

๓. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิงและตอบสนองความสนใจของเด็กด้วยการอ่าน

๔. ช่วยให้เด็กเข้าใจตัวเอง และผู้อื่น รวมถึงสิ่งที่ผ่านมาในอดีต ข่าวดารความรู้ ความคิด และ

คำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกต้อง อันจะทำให้เกิดโลกทัศน์กว้างไกล มีความรอบรู้ ท้นโลก
ทันเหตุการณ์

๕. ช่วยลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญาให้กับเด็ก

๖. ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต มีความหวังในชีวิต มองเห็นทางออกของ
ปัญหา

๗. ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม สร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ของชาติให้แก่เด็กซึ่งจะทำให้เด็ก
เห็นคุณค่าของความเป็นชาติและสถาบันที่สำคัญของชาติ

๘. เป็นแหล่งบันดาลใจให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนมีหลายด้าน ได้แก่
ช่วยให้เยาวชนได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน และสนองความต้องการต่าง ๆ ตามวัย
ช่วยให้ได้อ่านหนังสือเหมาะสมกับวัย ช่วยให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถหาคำตอบ
ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังช่วยส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริม
การอ่านหนังสือและรักการอ่าน ช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน พร้อมทั้งเยาวชนได้เรียนรู้
ด้านภาษาอีกด้วย

๒.๒ ความรู้ที่เกี่ยวกับบันเทิงคดี

บันเทิงคดีเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของวรรณกรรม และเป็นเรื่องสมมุติที่สร้างขึ้นอย่างมี
จินตนาการและอารมณ์ เพื่อที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและให้ความรู้ต่าง ๆ ในการดำเนิน
ชีวิตอีกด้วย

๒.๒.๑ ความหมายของบันเทิงคดี

มีนักวิชาการหลายคนได้อธิบายความหมายของบันเทิงคดีไว้จำนวนมาก ผู้วิจัยได้รวบรวม
สาระสำคัญจากเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

รีนฤทัย สัจจพันธ์ (๒๕๒๖ : ๑๔) ได้กล่าวว่า คำว่า “บันเทิงคดี” มีความหมายเดียวกับคำว่า
“Fiction” ในภาษาอังกฤษ จึงหมายถึงเรื่องที่สมมุติขึ้น หรือเรื่องที่ใช้จินตนาการสร้างขึ้นโดยมีเจตนา
ที่จะให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจสอดแทรกความรู้ความคิดต่าง
ๆ เข้าไว้ด้วย โดยมีขอบข่ายรวมถึงเรื่องสั้น (Short Story) นวนิยาย (Novel) และ บทละคร เป็นต้น
นอกจากนี้ ในภาษาไทยยังมีผู้ใช้คำว่า เรื่องสมมุติ เรื่องเรีงรมย์ หรือเรื่องอ่านเล่นแทนคำว่า Fiction
อยู่บ้างเหมือนกัน

กระแสร มาลาภรณ์ (๒๕๓๐ : ๓๓) ได้กล่าวว่า “บันเทิงคดี คือเรื่องที่สมมุติที่สร้างขึ้นอย่างมี
จินตนาการ และอารมณ์ มุ่งให้ความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ แต่ให้ความรู้ด้วย มีหลายรูปแบบ
เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ฯลฯ”

บุญยงค์ เกษเทศ (๒๕๓๖ : ๙๒) ได้กล่าวว่า บันเทิงคดี หมายถึงเรื่องที่เกิดแต่งขึ้น โดยผู้แต่งเจตนาให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นประการแรก ให้ความรู้รองลงมา วรรณกรรมประเภทนี้แต่ก่อนเรียกว่าเรื่องอ่านเล่น บันเทิงคดีเป็นเรื่องสมมุติ ซึ่งมีความมุ่งหมายอยู่ที่ความบันเทิงของผู้อ่านเป็นสำคัญ

เปลื้อง ณ นคร (๒๕๓๕ : ๘๙) ได้กล่าวว่า บันเทิงคดีในภาษาอังกฤษใช้คำว่า FICTION แปลว่าไม่ใช่ความจริง หมายความว่าเรื่องราวที่ประดิษฐ์คิดแต่งขึ้นไม่ใช่เรื่องจริง แต่เดิมเราวมเรียกเรื่องเช่นนี้ว่าเรื่องอ่านเล่น คือ เป็นเรื่องที่อ่านเพื่อความสำราญ ความเพลิดเพลิน เมื่อผู้อ่านได้อ่านบันเทิงคดีหรือเรื่องใด ๆ แล้ว จะต้องถามตัวเองเสียก่อนว่า สนุกไหม

มานพ ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๒๘) ได้กล่าวว่า บันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาสาระความรู้ความบันเทิงไปในขณะเดียวกัน ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ไม่มุ่งหวังประโยชน์จากการอ่านเหมือนแบบเรียนหรือตำรา แต่บางครั้งสามารถใช้ประกอบการศึกษาได้ ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมข้อมูลประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน โดยได้แนวคิดจากความจริงในสังคม แม้จะมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์แต่บางครั้งก็ให้ข้อคิดหรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่แทรกไว้ด้วย

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีเป็นงานเขียนที่มีกลวิธีการต่างจากจินตนาการ ซึ่งผู้เขียนมีเจตนาจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นหลัก แต่ผู้อ่านก็จะได้รับความรู้และประสบการณ์ หรือแนวทางการดำเนินชีวิตไปด้วย

๒.๒.๒ ประเภทของบันเทิงคดี

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงประเภทของบันเทิงคดี และผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

ธวัช ปุณโณทก (๒๕๒๗ : ๑๒) ได้แบ่งประเภทของบันเทิงคดีไว้ ๓ ประเภท ได้แก่

๑. นวนิยาย (Novel) คือการเขียนผูกเรื่องราวของชีวิตอันมีเหตุการณ์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันในลักษณะจำลองสภาพชีวิตของสังคมส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยมีความมุ่งหมายให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน คือให้ผู้อ่านเกิดสะท้อนอารมณ์ไปกับเนื้อเรื่องอย่างมีศิลปะ

๒. เรื่องสั้น (Short Story) คือการเขียนเรื่องจำลองสภาพชีวิตในเรื่องสั้น คือมุมหนึ่งของชีวิตหรือเหตุการณ์หนึ่ง หรือช่วงระยะหนึ่งของชีวิต เพื่อให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจผู้อ่าน หรือนิยามอีกอย่างหนึ่งว่า เรื่องสั้นคือวิฤตการณ์ชุดหนึ่งมีความสัมพันธ์สืบเนื่องกัน และนำไปสู่จุดยอดหนึ่ง (Climax)

๓. บทละคร เป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีเช่นเดียวกัน เช่น บทละครวิทยุ บทละครพูด บทโทรทัศน์ เป็นต้น

บุญยงค์ เกษเทศ (๒๕๓๖ : ๙๓-๑๒๓) ได้แบ่งประเภทของบันเทิงคดีไว้อย่างละเอียด ๗ ประเภท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. นิทาน เป็นบันเทิงคดีที่น่าจะเกิดขึ้นก่อนประเภทอื่น มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เนื้อหาสาระมุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน อาจจะมีแนวทาง คติความเชื่อหรือคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตสอดแทรกอยู่

๒. เรื่องสั้น เป็นบันเทิงคดีที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงมาจากนิทาน โดยนำแนวความคิดแบบตะวันตกเข้ามาประสมประสาน เป็นเรื่องที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้แต่งโดยอาศัยเหตุการณ์และภาวะแวดล้อมทางสังคมเป็นปัจจัย

๓. นวนิยาย เป็นบันเทิงคดีที่เขียนขึ้นมาเพื่อบรรยายพฤติกรรมของมนุษย์และสังคม อาจจะได้เค้าจากความจริงหรือจินตนาการขึ้นมาเอง หรือผสมผสานระหว่างเค้าความจริงกับจินตนาการก็ได้

๔. บทภาพยนตร์ เป็นบันเทิงคดีที่เขียนขึ้นมาเพื่อบรรยายประกอบภาพยนตร์ในยุคแรก แล้วต่อมาก็ได้พัฒนาเป็นบทภาพยนตร์ที่มีความเหมาะสมกับตัวละคร ฉากและการถ่ายทำ โดยให้นักแสดงเป็นผู้พูดเองตามบท

๕. บทละคร เป็นบันเทิงคดีที่เขียนขึ้นเพื่อใช้แสดง มุ่งความเพลิดเพลินความสะเทือนอารมณ์ตลอดจนมุ่งแสดงศิลปะ ซึ่งจะมีวิธีการถ่ายทอดที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของบทละครนั้น ๆ เช่น ละครพันทาง ละครพูด ละครวิทยุ เป็นต้น

๖. วรรณกรรมเพลง เป็นบันเทิงคดีที่มีสาระหลากหลาย สามารถเข้าถึงผู้รับได้ดีกว่าบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ

๗. วรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นบันเทิงคดีที่ผู้เขียนสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย แต่และกลุ่ม เช่น เป็นบทร้อยกรองง่าย ๆ สั้น ๆ เทพนิยาย เรื่องเล่า เป็นต้น

ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๔๕ : ๑๐) ได้แบ่งประเภทของบันเทิงคดีไว้ ๕ ประเภท ได้แก่

๑. นิทาน
๒. หนังสือเด็ก
๓. เรื่องสั้น
๔. วรรณกรรมเยาวชน
๕. นวนิยาย

สายทิพย์ นุกุลกิจ (๒๕๔๓ : ๑๑๒-๑๑๓) ได้แบ่งเรื่องบันเทิงคดีออกเป็น ๓ ประเภท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เรื่องสั้น เป็นร้อยแก้วเรื่องสมมุติที่มีขนาดสั้น เพราะมุ่งแสดงแนวคิดของเรื่องเพียงประการเดียว ผู้แต่งจึงมักจำกัดเหตุการณ์ สถานที่ ตัวละครและบทสนทนาในเรื่องให้มีเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เพื่อช่วยให้เรื่องราวและแนวคิดที่แฝงไว้ในเรื่องนั้นปรากฏเด่นชัดขึ้นเท่านั้น

๒. นวนิยาย เป็นร้อยแก้วเรื่องสมมุติที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องสั้น แต่มีเนื้อเรื่องยาวกว่าเรื่องสั้น เพราะผู้แต่งสามารถแสดงเหตุการณ์ในเรื่องให้ละเอียดได้หลายแง่หลายมุม แสดงสถานที่ในเรื่องได้หลายแห่ง และสร้างตัวละครได้โดยไม่จำกัดจำนวน สุดแต่ผู้แต่งจะเห็นว่าเหมาะสม นอกจากนี้แนวคิดของเรื่องก็อาจมีได้หลายประเด็น ทั้งแนวคิดเอกและแนวคิดรอง อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า นวนิยายมีขนาดยาวกว่าเรื่องสั้นก็จริง แต่ก็ยังไม่มีผู้ใดกำหนดได้ว่า จะต้องมีความยาวเพียงใด ทั้งนี้เพราะผู้ที่กำหนดความยาวของนวนิยายแต่ละเรื่องได้ก็คือผู้แต่งนั่นเอง

๓. บทละครพูด เป็นร้อยแก้วเรื่องสมมุติที่แต่งขึ้นเพื่อใช้เป็นบทให้ตัวละครพูดโต้ตอบกันขณะแสดงบนเวที เพื่อให้คนดูทราบเรื่องราวของละครได้จากบทสนทนาของตัวละคร ด้วยเหตุนี้ผู้แต่งบทละครจึงมักคำนึงถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้ดูละครสามารถเข้าใจภาษาพูดและท่าทางของตัวละคร ไปพร้อมกับความเข้าใจของเนื้อเรื่องด้วย

จากข้อมูลที่นักวิชาการได้อธิบายไว้ดังกล่าว สรุปได้ว่า แต่ละคนได้แบ่งประเภทของบันเทิงคดีจำนวนไม่เท่ากัน บางคนแบ่งตามประเภทใหญ่และบางคนแบ่งประเภทให้ละเอียดขึ้น แต่ส่วนใหญ่จะนิยมแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๔ ประเภท ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร และนิทาน

๒.๒.๓ ลักษณะของบันเทิงคดี

มีนักวิชาการหลายคนได้อธิบายลักษณะของบันเทิงคดีไว้จำนวนมาก ผู้วิจัยได้รวบรวมสาระสำคัญจากเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บุญยงค์ เกษเทศ (๒๕๓๖ : ๙๒) ได้กล่าวถึงลักษณะของบันเทิงว่า การเขียนบันเทิงคดีเป็นงานศิลปะ ดังนั้น แต่ละคนอาจมีท่วงทำนองเฉพาะตน ไม่จำเป็นต้องเป็นลักษณะเดียวกัน เป็นการแสดงความสามารถอย่างอิสระ งานเขียนด้านบันเทิงคดีนั้นยังไม่มีมาตรฐานใด ๆ ที่จะนำมาวัดว่าถูกต้องหรือผิด ดังนั้น เกณฑ์การประเมินผลจึงดูจากความตั้งใจ ความวิริยะอุตสาหะ ความสามารถในการแสดงออกด้านต่าง ๆ ผนวกกันไปกับแง่อื่น ๆ ด้วย

สมพร จารุณี (๒๕๓๗ : ๗) ได้อธิบายลักษณะของบันเทิงคดีว่า บันเทิงคดี เป็นเรื่องแต่งซึ่งมีผู้เขียนสมมุติตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และเรื่องราวเหตุการณ์ขึ้น แล้วถ่ายทอดด้วยการใช้ถ้อยคำภาษา และความสามารถในการสร้างงานเขียน สะท้อนภาพให้ผู้อ่านได้รู้เห็น เข้าใจ คิดและรู้สึกเกี่ยวกับชีวิตและการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม นิสัยใจคอและอื่น ๆ โดยอาศัยตัวละครและเรื่องราวที่แต่งขึ้นเป็นสื่อ การเสนอเรื่องราวของเรื่องที่แต่งขึ้นโดยทั่วไปจึงมักจะเป็นการเขียนเล่าเรื่อง ผู้เขียนอาจจะเขียนเล่าโดยใช้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่า หรือผู้เขียนเล่าเรื่องโดยตรงก็ได้ เป็นการเล่าเรื่องในลักษณะสะท้อนภาพชีวิตของตัวละคร ณ สถานที่ใดที่หนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง โดยมีบทสนทนาประกอบ

สายทิพย์ นุกุลกิจ (๒๕๔๓ : ๑๐๐) ได้กล่าวถึงข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของบันเทิงคดีว่า เมื่ออ่านบันเทิงคดีแต่ละเรื่องจบแล้ว สิ่งที่คุณผู้อ่านควรนึกคิดหรือรู้สึกได้คือ อ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลินหรือไม่ อ่านแล้วรู้เรื่องราวดีหรือไม่ เรื่องที่อ่านมีสาระอะไรหรือไม่ ฯลฯ

มานพ ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๖๕) ได้กล่าวว่า บันเทิงคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมีได้มุ่งหวังเป้าหมายทางด้านวิชาการ หากแต่เป็นการนำเสนอซึ่งเนื้อหาเรื่องราวของอารมณ์ ความรู้สึก และความสะเทือนใจ มักเขียนเป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้แก่ นิทาน เรื่องสั้น เรื่องแปล นวนิยาย การ์ตูน

มานอช ดินลานสกุล (๒๕๔๗ : ๕) ได้กล่าวว่า งานเขียนที่เรียกว่า บันเทิงคดี คืองานเขียนที่สมมุติขึ้นโดยมุ่งความบันเทิง ความเพลิดเพลิน หรือความรู้สึกสะเทือนใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังได้กล่าวแล้วนั้นมาถึงยุคปัจจุบันลักษณะของงานเขียนบันเทิงคดีได้เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปมาก ทั้งในส่วน of รูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอหรือภาษาที่ใช้ บางยุคบางสมัยงานเขียนบันเทิงคดีได้กลายเป็นเครื่องมือของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวความคิดหรืออุดมการณ์บางประการ กล่าวคือผู้เขียนได้ให้ความสำคัญต่อความเพลิดเพลินเป็นด้านรอง บางยุคบางสมัยผู้เขียนได้ให้ความสำคัญต่อวิธีการนำเสนอ มีการคิดค้น สร้างสรรค์รูปแบบแปลกใหม่ขึ้นมาจนกลายเป็นประเด็นถกเถียงกันในหมู่นักวิจารณ์วรรณกรรม ว่างานเขียนที่คิดค้นรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอใหม่ ๆ นั้น ๆ จะยังเป็นบันเทิงคดีอยู่หรือไม่ เพราะมีลักษณะที่กำกวมระหว่างบันเทิงคดีกับสารคดี อย่างไรก็ตาม บันเทิงคดี ยังเป็นงานเขียนที่สามารถเปลี่ยนแปลงพัฒนาได้อีกไม่รู้จบ ดังนั้นจึงย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะมีการเห็นแย้งเห็นต่างหรือเห็นด้วยอยู่ตลอดเวลา เพราะนั่นย่อมหมายถึงว่า บันเทิงคดีจะมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอยู่ตลอดเวลาในฐานะที่เป็นผลผลิตของศาสตร์และศิลป์ทางภาษาของสังคม

ส่วนบันเทิงคดีสำหรับเด็ก สุพิน วิริยะพงศ์พานิช (๒๕๔๕ : ๗๖-๗๙) ได้กล่าวว่า หนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนและทุกระดับอายุ มีสิ่งที่แสดงบุคลิกลักษณะเฉพาะดังนี้

๑. มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน นั่นคือรูปแบบของเรื่องต้องไม่เป็นไปในทางวิชาการ ทั้งด้านสำนวน โวหารและการดำเนินเรื่องราว แม้ว่าจุดมุ่งหมายของเรื่องจะพุ่งประเด็นไปในเรื่องของวิชาการก็ตาม สิ่งที่น่ามาพิจารณาในด้านของความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้แก่

- มีโครงเรื่องที่ตื่นเต้น สนุกสนาน น่าสนใจ
- มีตัวละครดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องที่วางไว้
- มีพฤติกรรมของตัวละครที่สอดคล้องขัดแย้ง และเกิดการเคลื่อนไหว
- มีความสะเทือนอารมณ์
- มีความคิดรวบยอดหรือแก่นของเรื่องที่ต้องการบอกเล่า

๒. ในด้านรูปแบบของภาษา มีอิสรภาพและการสร้างสรรค์สำนวน โวหาร ที่นำมาใช้กับงานบันเทิงคดี มีความจำเป็นต้องเลือกสรรให้เหมาะกับเรื่องที่จะนำมาเขียน ดังนั้น การมีอิสระ

ในการเลือกถ้อยคำและรูปแบบทางภาษา จึงเป็นลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดี ส่วนใหญ่แล้วนิยามทำกันในลักษณะดังนี้

- มีบทบรรยายที่เข้าใจง่าย เห็นภาพชัดเจน เช่น การแสดงภาพของฉากต่าง ๆ
- มีบทสนทนา ซึ่งจะช่วยให้รู้จักบุคลิกนิสัยตัวละครแต่ละตัวมากขึ้น
- มีการเปรียบเทียบและสำนวนโวหาร
- มีความสมจริงและเหตุผล

๓. ภาพประกอบเรื่อง งดงาม ชัดเจน และเสริมให้เรื่องน่าอ่านมากขึ้น ในงานบันเทิงคดี

ภาพประกอบเรื่องเป็นส่วนสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเรื่องทีเดียว กล่าวกันว่า ภาพประกอบที่ดีสามารถช่วยให้เป้าหมายของเรื่องดำเนินไปได้ดีกว่าตัวเรื่องเองเสียอีก เพราะฉะนั้น การทำภาพประกอบเรื่องหนังสือเด็กและเยาวชนประเภทบันเทิงคดีจึงมีความหมายมากหรือมากกว่าเรื่องที่เขียนขึ้นเสียอีกด้วยซ้ำ และลักษณะภาพประกอบเรื่องประเภทบันเทิงคดีที่ดีมีดังนี้

- สรุปประเด็นของเรื่องได้ชัดเจนว่าเรื่องในแต่ละหน้าแต่ละตอนต้องการบอกเล่า อะไร
- มีตัวละครที่แสดงบุคลิกตรงตามทีบอกไว้
- พฤติกรรมของตัวละครทุกตัวไม่ขัดแย้งกับเนื้อเรื่อง
- มีสีสันสดใส สวยงาม น่าดู น่าสนใจ
- มีรูปแบบที่เหมาะสมกับเรื่องราวที่เขียนขึ้น เช่น เรื่องเป็นแนวทางจำลองชีวิตจริงภาพก็ควรแสดงออกมาในแบบเหมือนจริง เรื่องเป็นกึ่งจินตนาการ ภาพก็ควรแสดงออกมาในแบบการ์ตูนหรือภาพฝัน

สรุปลักษณะบันเทิงคดีได้ว่า เป็นหนังสือหรืองานเขียนที่เขียนขึ้นจากจินตนาการ หรือผสมผสานระหว่างความจริงกับจินตนาการของผู้แต่งที่จัดขึ้นเพื่อการฟัง การอ่าน และการเรียนรู้ต่าง ๆ จากเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้หรือความเพลิดเพลิน มีรูปแบบที่เหมาะสมกับวัย และมีความสามารถในการอ่าน เพื่อเป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

๒.๒.๔ องค์ประกอบของบันเทิงคดี

บันเทิงคดีมีองค์ประกอบดังคำอธิบายดังนี้

รีนฤทัย สัจจพันธ์ (๒๕๒๖ : ๑๔-๓๑) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีมีองค์ประกอบหลายประการ เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และแก่นเรื่อง สอดคล้องกับ ธัญญา สังขพันธ์านนท์ (๒๕๓๙ : ๑๕๘) ว่า วรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทเรื่องเล่า ไม่ว่าจะเป็นนิยายหรือเรื่องสั้นประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก มุมมอง และลีลาในการใช้ภาษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. โครงเรื่อง (Plot) คือเค้าโครงที่นักประพันธ์วาดหรือกำหนดไว้ก่อนว่าจะเขียนเรื่องไปอย่างไร นับเป็นกลวิธีแห่งการสร้างเรื่องให้สนุก โดยสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครหรือเหตุการณ์ให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันไปตลอดเรื่อง

๒. ตัวละคร (Characters) คือบุคคลที่ผู้ประพันธ์สมมุติขึ้นมาเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่องหรือเป็นผู้ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่อง อาจเป็นคนหรือตัวละครเทียบเท่าคนก็ได้ นักเขียนบางคนนำสัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ วัตถุ ฯลฯ มาเป็นตัวละคร แต่ให้คิดและกระทำอย่างคน ตัวละครจึงเป็นสิ่งสำคัญที่วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีจะขาดเสียมิได้ เพราะถ้าปราศจากตัวละครหรือผู้กระทำพฤติกรรมเสียแล้ว การดำเนินเรื่องก็คงจะไม่เกิดขึ้น

๓. ฉาก (Setting) ในบทละคร คำว่า “ฉาก” เวทีหรือส่วนประกอบเวทีตามเนื้อเรื่อง แต่ในนวนิยาย เรื่องสั้น หรือนิทานมีความหมายกว้างขวางกว่ามาก เพราะนอกจากจะบอกแก่ผู้อ่านว่า เรื่องนั้นเกิดที่ไหน เมื่อไรแล้ว ยังหมายถึงรายละเอียดอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น

๔. บทสนทนา (Dialogue) คือคำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- ๑) เพื่อช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยายของผู้แต่ง
- ๒) เพื่อช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่อง ทั้งรูปร่างลักษณะหน้าตาและนิสัยใจคอ โดยผู้แต่งไม่ต้องชี้แจงโดยตรง
- ๓) เพื่อช่วยให้มีวิธีการไม่ซ้ำซาก คือเปลี่ยนเป็นบทละครบ้าง เป็นการบรรยายบ้าง
- ๔) เพื่อสร้างความสมจริง คำพูดที่สมมุติว่าเป็นถ้อยคำจริง ของตัวละคร ทำให้รู้สึกใกล้ชิดกับความเป็นจริงมากกว่าคำบรรยายของผู้แต่ง
- ๕) เพื่อทำให้บทประพันธ์น่าอ่าน น่าสนใจ และมีชีวิตชีวขึ้นโดยเฉพาะบทสนทนาที่คุ้นเคย มีอารมณ์ขัน หรือพูดได้ถูกต้องตามฐานะของตัวละคร และสมกับบทบาทในตอนนั้น ๆ

๕. แก่นเรื่อง (Theme) คำว่า “Theme” หรือ “แก่นเรื่อง” เป็นแนวความคิดหรือจุดสำคัญของเรื่อง ไม่ใช่เนื้อเรื่องหรือโครงเรื่อง เป็นแก่นหรือแกนกลางของเรื่อง ซึ่งปรากฏอยู่ตั้งแต่ต้นจนถึงปลายเรื่อง เป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนาและส่วนประกอบอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงแก่นเรื่องและผู้แต่งต้องการ สิ่งเหล่านี้จะต้องมีความผูกพันสอดคล้องกับแก่นเรื่องโดยตลอด

สายทิพย์ นุกุลกิจ (๒๕๔๓ : ๑๐๐) ได้จำแนกองค์ประกอบของงานเขียนบันเทิงคดีไว้ ๖ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. สารัตถะหรือแก่นเรื่อง (Theme) คือแนวความคิด ซึ่งเป็นจุดสำคัญของของเรื่องมีลักษณะเป็นแก่น หรือแกนกลางปรากฏอยู่ตลอดทั้งเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ และเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงองค์ประกอบอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน สารัตถะหรือแก่นเรื่องจึงไม่ใช่ทั้งเนื้อเรื่องหรือโครงเรื่อง ลักษณะของสารัตถะ

หรือแก่นเรื่องจึงเป็นการแสดงพรรณนาของผู้แต่งที่มีต่อชีวิต หรือเป็นสารที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านทราบ งานเขียนบันเทิงคดีไม่จำเป็นต้องมีสารัตถะทุกเรื่อง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้แต่งและประเภทของเรื่องที่แต่ง

๒. โครงเรื่อง (Plot) คือกลวิธีการเชื่อมโยงเหตุการณ์แต่ละชุดที่เกิดขึ้นในเรื่อง ให้ดำเนินติดต่อกันเป็นเรื่องราวอย่างมีเหตุผล ซึ่งอาจจะดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาหรือไม่ก็ได้ และมีลักษณะเป็นการเสนอแนวความคิดสำคัญของเรื่องโดยสังเขปที่จะบอกผู้อ่านให้ทราบว่ามิอะไรมีเกิดขึ้น กับใครที่ไหน อย่างไร และบอกว่าทำไมจึงเกิดสิ่งเหล่านั้นขึ้น

๓. ตัวละคร คือผู้มีบทบาทในเรื่อง ซึ่งผู้แต่งสมมติขึ้นให้ทำพฤติกรรมตามโครงเรื่องที่ได้ออกวางไว้ ตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบของเรื่องบันเทิงคดีที่ขาดไม่ได้ และมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน

๔. บทสนทนา คือคำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกัน ทำให้ผู้อ่านทราบถึงแนวคิดของผู้แต่ง ซึ่งถ่ายทอดจากบทสนทนา บทสนทนาจึงควรมีลักษณะที่สมจริงตามสถานะของตัวละครนั้น ๆ

๕. ฉาก รวมไปถึงสถานที่ เวลา สภาพแวดล้อม ทุกอย่างที่คุณเขียนสร้างขึ้นในเรื่อง มีอิทธิพลต่ออุปนิสัยของตัวละครโดยตรง และนอกจากนี้ยังเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจแก่นของเรื่องด้วย

๖. บรรยายภาพ หมายถึง ท่าทีหรือทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งผู้แต่งจะชักนำไปโดยผู้แต่งอาจจะใช้ช่วงเวลาต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ของตัวละครขณะนั้น ในบางครั้งฉากและบรรยายภาพก็มีความเกี่ยวข้องกันมากจนอาจจะกลายเป็นสิ่งเดียวกัน

ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๔๕ : ๑๗) ได้กล่าวว่า จำแนกองค์ประกอบของเรื่องบันเทิงคดีเอาไว้คือ โครงเรื่อง แนวคิดหรือแก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา พรรณนาหรือมุมมอง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง และท่วงทำนองการเขียน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. โครงเรื่อง (Plot) ในความหมายของการเขียนเรื่องบันเทิงคดีหมายถึงการกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งตามมา ซึ่งในโครงเรื่องจะมีการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

๒. แนวคิดหรือแก่นเรื่อง (Theme) แนวคิดคือ สารัตถะสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เขียนขึ้น แก่นเรื่องจะทำหน้าที่สะท้อนประเด็นของการนำเสนอให้ผู้อ่านเห็น และเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร ถ้าจะสรุปง่าย ๆ แก่นเรื่องก็คือความหมายที่ผู้อ่านสรุปได้หลักจากอ่านงานเขียนเรื่องนั้น ๆ จบลง โดยสรุปจากข้อความที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่เป็นประโยคสำคัญ ๒-๓ ประโยค หรือจากเหตุการณ์ การกระทำของตัวละคร คำพูดของตัวละคร

๓. ตัวละคร (Characters) คือผู้มีบทบาทปรากฏอยู่ในนิทานเรื่องสั้น นวนิยาย ตัวละครอาจจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ ก็ได้ โดยปกติแล้วตัวละครในเรื่องบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนจะมีน้อย ทั้งนี้เพื่อความกระชับฉับไวในการดำเนินเรื่อง

๔. ฉาก (Setting) หมายถึง สถานที่และสิ่งแวดล้อมรอบตัวละครที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เช่น ภาพท้องทุ่ง ห้องนอน สัตว์ ถนนกลาง บรรยากาศที่ได้เอ่ยถึง พรรณนาถึง พุดถึง เป็นต้น

๕. บทสนทนา (Dialogue) หมายถึงคำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่องที่เขียนถึง ซึ่งบทสนทนาดังกล่าวนี้อาจต้องมีความสอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ถ้าเป็นตัวร้าย คำพูด กิริยา มารยาท จะต้องสอดคล้องให้สมกับเป็นตัวร้ายของเรื่อง เป็นต้น

๖. ทรรศนะหรือมุมมอง (Point of view) ทรรศนะ (บางคนเรียกว่ามุมมอง) นี้ หมายถึงกลวิธี เล่าเรื่องราวให้ผู้อ่านรับทราบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผ่านผู้เล่าเรื่องออกไปด้วยการใช้สรรพนาม บุรุษที่ ๑ หรือ บุรุษที่ ๓ ให้เป็นผู้คลี่คลายขยายเรื่องให้ผู้อ่านรับรู้ในมุมมองที่ผู้เขียนกำหนดให้ ผู้เล่าเรื่องเลือกใช้

๗. การเปิดเรื่อง (Opening) คือ การเริ่มต้นในฉากแรกของเรื่องที่เขียน เพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามงานเขียนเรื่องนั้น ๆ

๘. การดำเนินเรื่อง (Action) คือ การกำหนดให้ตัวละครแสดงบทบาทเรื่องราวไปตามที่ผู้เขียน กำหนดไว้ในโครงเรื่อง ทีละบททีละตอน เพื่อบ่งบอกเรื่องราวแก่ผู้อ่าน

๙. การปิดเรื่อง (Ending) คือ การจบเรื่องซึ่งจะคลี่คลายปมสงสัย ปมปัญหาทั้งหมด (หรือ อาจจะทิ้งค้างไว้ให้ผู้อ่านคิดต่อก็ได้) ถือเป็นจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax)

๑๐. ท่วงทำนองการเขียน (Style) คือ ลีลาการใช้ถ้อยคำสำนวน เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด เจตคติของนักเขียน ซึ่งระบายความรู้สึกซึ่งความชัดเจนชีวิต สะท้อนความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือ

มานพ ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๖๕-๖๗) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการดำเนินเรื่องในหนังสือ บันเทิงคดีสำหรับเด็กมี ๗ ประการ คือ

๑. ความคิดรวบยอดหรือแก่นของเรื่อง

ก่อนลงมือเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก สิ่งที่ผู้เขียนทุกคนต้องทำคือการกำหนดประเด็น หรือพล็อตเรื่องที่จะเขียนว่าเป็นสิ่งใด ในหนังสือสำหรับเด็กนั้น นิยามกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอ เพียงประเด็นเดียว โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเด็กที่จะอ่านเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก และต้องการแก้ไข ไม่ว่าจะปัญหาทางด้านจริยธรรม ปัญหาทางการเขียน ความสามัคคี การอยู่ร่วมกัน สิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ โดยทั้งเป้าหมายหลักในการเขียนว่า เป็นการเสนอปัญหาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

๒. โครงเรื่อง

โครงเรื่อง คือเรื่องราวที่ผู้เขียนผูกแต่งขึ้น โดยนำประเด็นหรือแก่นของเรื่องที่ตั้งไว้มาสร้างเป็น เรื่องราวที่ต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์กัน มีเหตุผล อาจเสริมแต่งด้วยจินตนาการเพื่อเสนอให้เห็นปัญหา และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีตัวละครทำหน้าที่ดำเนินเรื่องราวเหล่านั้น

๓. ฉาก

ฉาก หมายถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์ตามเรื่องราวที่ผู้แต่งไว้ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่อง และเป็นสถานที่ซึ่งตัวละครได้แสดงบทบาทของตนในหนังสือ บทนี้เหมาะสำหรับเด็กแต่ละเรื่อง อาจมีฉากหรือสถานที่เกิดเหตุการณ์ได้มากกว่าหนึ่งฉาก แต่ก็ไม่ควร มีมากหรือสลับซับซ้อนจนเกินไป ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัยและประสบการณ์ของเด็กแต่ละช่วงวัย

๔. ตัวละคร

ตัวละครในหนังสือบทนี้เหมาะสำหรับเด็กนั้น นอกจากทำหน้าที่แสดงบทบาทดำเนินเรื่องราวตามโครงเรื่องที่ผู้เขียนวางไว้แล้ว ตัวละครยังทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสารอารมณ์ ความรู้สึกและความเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน

โดยทั่วไปตัวละครในหนังสือบทนี้เหมาะสำหรับเด็กที่สำคัญมีอยู่ ๓ ตัว คือ ตัวเอก ตัวขัดแย้ง และตัวประกอบ ตัวเอกทำหน้าที่ดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องและเป้าหมายที่ผู้เขียนวางไว้ ตัวขัดแย้งทำหน้าที่ขัดขวาง ขัดแย้ง และเป็นอุปสรรคของตัวเอกเพื่อให้การดำเนินเรื่องดำเนินไปอย่างเข้มข้น สนุกสนานขึ้น ส่วนตัวประกอบทำหน้าที่เสริมให้เรื่องยาว และแก้ปัญหาคำดำเนินไปสู่ความสะเทือนใจของเรื่อง โดยทั่วไปการกำหนดตัวละครในหนังสือบทนี้สำหรับเด็กจะต้องพิจารณาอายุและลำดับขั้นในการอ่านของเด็กด้วย กล่าวคือ ยิ่งเด็กอายุน้อยเท่าใด ตัวละครก็ควรที่จะปรับเปลี่ยนให้เป็นสัตว์ต่าง ๆ ที่เด็กชอบ โดยเทียบให้มีความรู้สึกนึกคิดและการกระทำเช่นเดียวกับคน

๕. ข้อมูล

ไม่ว่าจะเป็นการเขียนหนังสือสารคดีหรือบทนี้เหมาะสำหรับเด็ก สิ่งที่เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของผู้เขียนก็คือ การรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะนำมาเขียน เช่น อุบนิสัยใจคอของตัวละคร รายละเอียดของฉาก รวมไปถึงความสมจริงของสิ่งที่เกิดขึ้น การมีรายละเอียดของข้อมูลมากจะช่วยให้การเขียนดำเนินไปได้อย่างสมเหตุสมผลและถูกต้อง

๖. คติสอนใจ หรือความสะเทือนใจ

หัวใจของการเขียนบทนี้เหมาะสำหรับเด็กก็คือ ความสนุกสนาน และความสนุกสนานก็เกิดขึ้นจากความสะเทือนใจ ความสะเทือนใจได้มีความหมายไปในเชิงความโศกเศร้าเพียงอย่างเดียว หากแต่หมายครอบคลุมถึงเหตุการณ์ทุกอย่างที่สร้างความรู้สึกให้แก่จิตใจ ไม่ว่าจะเป็ความประทับใจ ความขบขัน และอื่น ๆ

ในหนังสือบทนี้เหมาะสำหรับเด็กแต่ละเรื่อง ควรมีความสะเทือนใจเพียงอย่างเดียว และมักใส่ไว้ในตอนท้ายของเรื่อง และไม่นิยมสร้างความสะเทือนใจซ้ำแล้วซ้ำอีกในหนังสือบทนี้เหมาะสำหรับเด็กเพียงเรื่องเดียว

๗. จำนวนภาษา

จำนวนภาษาเป็นองค์ประกอบสุดท้ายในการดำเนินเรื่อง แต่ก็มีคามสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะเป็นสิ่งที่จะชักนำให้เด็ก ๆ ซึ่งเป็นผู้อ่านเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินหรือคล้อยตามเรื่องราวทั้งหมดที่เขียนขึ้น

ในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก สามารถถ่ายทอดได้ทั้งในแบบของร้อยแก้วและร้อยกรอง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของเด็กที่จะอ่านและเรื่องราวที่เขียนขึ้นด้วย

นอกจากจำนวนภาษาจะมีความไพเราะ อ่านง่าย เข้ากับโครงเรื่องที่ผู้แต่งไว้ ยังควรมีความยากง่ายของคำ และจำนวนคำที่พอเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย

สรุปได้ว่า การแบ่งองค์ประกอบด้านการดำเนินเรื่องในหนังสือบันเทิงคดีมีจำนวนไม่เท่ากัน แต่มี ๕ หลักประการ ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร และบทสนทนา และแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญในการช่วยดำเนินเรื่องให้สมเหตุสมผล และให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ที่ผู้แต่งต้องการที่จะสื่อให้ผู้อ่านรู้สึก เพราะฉะนั้น แต่ละองค์ประกอบของ ๕ หลักประการนี้ขาดประการใดก็ไม่ได้

๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

ความรู้เกี่ยวกับการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นสามประการ ได้แก่ ความเป็นมาของการประกวด วัตถุประสงค์ของการประกวดหนังสือดีเด่น และเกณฑ์การประกวดและการดำเนินการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๓.๑ ความเป็นมาของการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

การจัดประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นกิจกรรมที่สำคัญและเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ (“การประกวดหนังสือดีเด่น” ๒๕๕๗ : ออนไลน์) ได้สืบเนื่องจากการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือชื่อย่อว่า “ยูเนสโก” ได้ประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็น “ปีหนังสือสากล” หรือ “ปีหนังสือระหว่างชาติ” (International Book Year ๑๙๗๒) โดยเหตุผลที่ว่าหนังสือมีส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญของสังคมและบุคคล ทั้งเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติต่าง ๆ ยูเนสโกได้ขอความร่วมมือให้บรรดาประเทศสมาชิกร่วมฉลองปีหนังสือสากล ๒๕๑๕ ด้วยการจัดกิจกรรมอันเหมาะสม

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การยูเนสโก โดยมีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Thailand National Commission for Unesco) เป็นผู้ดำเนินงาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อ

จัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และมีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือ โดยโครงการดำเนินการสำคัญคือ “โครงการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” และ “โครงการประกวดหนังสือดีเด่น” ทั้งสองโครงการนี้ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

โครงการประกวดหนังสือดีเด่น ซึ่งเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นโครงการที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยรับผิดชอบดำเนินการ และคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติได้รับช่วงดำเนินการ ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบัน โดยช่วงแรกโครงการประกวดหนังสือดีเด่น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อร่วมฉลองปีหนังสือสากลตามข้อเสนอแนะของยูเนสโก ข้อหนึ่งคือ “รัฐบาลและองค์กรอาชีพที่เกี่ยวข้องอาจร่วมกันจัดทำรางวัลพิเศษ เช่น รางวัลทางวรรณกรรม รางวัลเรียงความของนักเรียน รางวัลการออกแสตมป์ รางวัลหนังสือราคาถูก” เป็นต้น

๒.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

การจัดประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นกิจกรรมที่สำคัญและมีวัตถุประสงค์ของการประกวดหนังสือดีเด่น คือ เพื่อส่งเสริมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือ ทั้ง ๕ ฝ่าย คือ ผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ผู้พิมพ์ ผู้จำหน่าย และบรรณารักษ์ผู้เผยแพร่หนังสือออกสู่ผู้อ่าน ให้ผลิตงานที่มีคุณค่าและมีสารประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ผู้อ่านรู้จักเลือกหาหนังสือที่มีคุณค่าและสารประโยชน์เหมาะสมมาอ่านอันจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (“การประกวดหนังสือดีเด่น” ๒๕๕๗ : ออนไลน์)

การประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เป็นการประกวดหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่ในปีที่ผ่านมา การประกวดหนังสือนี้เริ่มในระดับชาติเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และดำเนินการสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประกวดหนังสือนี้ คือ เพื่อส่งเสริมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือ ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์ ผู้จำหน่ายและบรรณารักษ์ให้ผลิตและเผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่า ในระยะแรกมีการประกวดหนังสือเพียง ๔ ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็กและหนังสืออนุสรณ์ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงประเภทของหนังสือที่จัดประกวดหลายครั้ง

ปัจจุบันการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีดำเนินงานโดยคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและจัดประกวดหนังสือใน ๙ ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี นวนิยาย กวีนิพนธ์ รวมเรื่องสั้น หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน (อายุ ๓-๕ ปี) หนังสือสำหรับเด็กเล็ก (อายุ ๖-๑๑ ปี) หนังสือสำหรับวัยรุ่น (อายุ ๑๒-๑๘ ปี) หนังสือการ์ตูนและนิยายภาพ และหนังสือสวยงาม (กรมวิชาการ ๒๕๕๕ : ๑๘-๒๒ อ้างถึงใน อภันตริ์ กันเดช. ๒๕๕๙ : ๒)

๒.๓.๓ เกณฑ์การประกวดและการดำเนินการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

หลักเกณฑ์ในการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีดังต่อไปนี้
("การประกวดหนังสือดีเด่น" ๒๕๕๗ : ออนไลน์)

ผู้มีสิทธิ์ส่งหนังสือเข้าประกวด ได้แก่ สำนักพิมพ์ ผู้ประพันธ์ ผู้จัดทำภาพประกอบ ผู้ออกแบบ
และจัดทำรูปเล่ม ผู้จัดพิมพ์ บรรณาธิการ ส่วนราชการ สมาคม และผู้สนใจทั่วไป

หนังสือที่ส่งเข้าประกวด เป็นหนังสือที่ผู้ประพันธ์ประพันธ์ขึ้นเอง และพิมพ์โฆษณา
เป็นเล่มบริบูรณ์เป็นครั้งแรก ไม่เคยได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือใด ๆ มาก่อน เป็นหนังสือ
ภาษาไทยตีพิมพ์โฆษณาในประเทศไทย และเป็นหนังสือที่ไม่กระทบกระเทือนต่อศีลธรรม
หรือความมั่นคงของประเทศชาติ

หนังสือที่ส่งเข้าประกวด แบ่งออกเป็น ๙ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มหนังสือสารคดี (มิใช่ตำราเรียนหรือหนังสือเรียน หรือหนังสือที่มีวัตถุประสงค์
โดยเฉพาะจะให้เป็นตำราหรือหนังสือเรียน)

๒. กลุ่มหนังสือนวนิยาย

๓. กลุ่มหนังสือกวีนิพนธ์

๔. กลุ่มหนังสือรวมเรื่องสั้น

๕. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ ๓-๕ ปี

๖. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กเล็ก อายุ ๖-๑๑ ปี

- หนังสือบันเทิงคดี

- หนังสือสารคดี

๗. กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ ๑๒-๑๘ ปี

- หนังสือบันเทิงคดี

- หนังสือสารคดี

- หนังสือร้อยกรอง

๘. กลุ่มหนังสือการ์ตูน และ/หรือ นิยายภาพ

๙. กลุ่มหนังสือสวยงาม

- หนังสือสวยงามทั่วไป

- หนังสือสวยงามสำหรับเด็ก

การพิจารณาคัดสินหนังสือที่ส่งเข้าประกวดในด้านประเภทหนังสือที่ส่งเข้าประกวดมีทั้งหมด
๙ ประเภท ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือกวีนิพนธ์ หนังสือรวมเรื่องสั้น หนังสือ
สำหรับเด็กเล็กอายุ ๓-๕ ปี หนังสือสำหรับเด็กอายุ ๖-๑๑ ปี แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ หนังสือ

บันเทิงคดี และหนังสือสารคดี หนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น ๑๒-๑๘ ปี แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือสารคดี และหนังสือร้อยกรอง กลุ่มหนังสือการ์ตูน และ/หรือ นิยายภาพ และ หนังสือสวยงาม แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ หนังสือสวยงามทั่วไป และหนังสือสวยงามสำหรับเด็ก (กรมวิชาการ. ๒๕๔๕ : ๒๒๙-๒๓๐ อ้างถึงใน ทิพวัลย์ ชั้นธมมะ ๒๕๔๕ : ๓๖-๓๗)

การมอบรางวัลหนังสือที่คณะกรรมการประกวดมี ๒ ระดับ ได้แก่ รางวัลดีเด่นและรางวัลชมเชย รางวัลดีเด่นแต่ละประเภท มี ๑ รางวัล รางวัลชมเชยแต่ละประเภทมี ๓ รางวัล ซึ่งจัดพิธีมอบรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ และมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (กรมวิชาการ. ๒๕๔๓ : ๑๗-๒๖ อ้างถึงใน ทิพวัลย์ ชั้นธมมะ ๒๕๔๕ : ๓๖-๓๗)

จากการประกวดหนังสือดีเด่นและการมอบรางวัลสำหรับหนังสือของเด็กในประเทศไทย สรุปได้ว่า ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาหนังสือและส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กทุกระดับอายุ นอกจากนี้ ยังสามารถมองเห็นคุณค่าการทำกิจกรรมนี้ ซึ่งสร้างโอกาสให้ผู้ประพันธ์ แสดงความสามารถในการสร้างสรรค์วรรณกรรมต่าง ๆ ที่ดีให้มากขึ้น และได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปหลังจากที่ได้รับรางวัล นอกจากนี้ ยังเป็นเครื่องมือส่งเสริมการอ่านและการใช้ประโยชน์จากหนังสือที่ได้รับรางวัล เป็นต้น

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เรื่อง กลวิธีการแต่งและคุณค่าในบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ และมีสาระสำคัญดังนี้

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน มีดังต่อไปนี้

Chen Chunxiao (๒๕๕๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓ -๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชน รางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.๒๕๕๓ -๒๕๕๕ และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ ที่มีต่อผู้อ่านโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ จำนวน ๙ เล่ม ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ สะท้อนให้เห็นชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทยคือ คนไทยมีความอดทนและขยันสู้กับชีวิต คนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติเป็นประจำ ในด้านครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวและนิยมมีลูกหลายคน สมาชิกในครอบครัวรักกันและมีความขัดแย้งเมื่อมีความคิดต่างกัน ในด้านการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด รักธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียนไทย คือ นักเรียนไทยมีความเคารพต่อ

ครูไทย ครูไทยกับนักเรียนไทยจะรักและดูแลเอาใจใส่กัน ในด้านวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงเทศกาล วันลอยกระทง ซึ่งมีกิจกรรมการทำกระทง การเล่นเพลงเรือและพุดถึงความเชื่อของวันลอยกระทง ผู้อ่านยังสามารถเห็นถึงมารยาทของคนไทย ด้านการไหว้และการพูดจาไพเราะและสุภาพ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะเพลงพื้นบ้านกับขนมไทย ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย และพบภาพสะท้อน ปัญหาของเยาวชนไทย คือ การใช้คอมพิวเตอร์มากเกินไป การนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ การติดยาเสพติด และการฆ่าตัวตาย ด้านอิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ ที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า ผู้เขียนปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมในนวนิยาย ทำให้ผู้อ่านได้รับความกตัญญูกตเวที ให้ความสำคัญกับ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด และการสั่งสอนให้ เป็นคนดี ผู้เขียน กระตุ้นผู้อ่านให้เข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ผู้เขียนชักชวนผู้อ่าน ให้รู้จักรักครอบครัวโดยการช่วยเหลือกันของสมาชิกในครอบครัวและและการมีความ รับผิดชอบต่อ ครอบครัว ผู้เขียนสั่งสอนให้รักวัฒนธรรมไทยโดยชักชวนให้รู้จักวัฒนธรรมไทยและอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังชักชวนให้ผู้อ่านรัก ธรรมชาติทั้งต้นไม้และสัตว์

นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา (๒๕๕๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของ วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและแนวคิด ของของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนา วิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดี ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มี ๕ ประเด็น คือ เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตท้องถิ่นกล่าวถึง วิถีชีวิตของชาวนาและชาวเลในภาคใต้ โดย สะท้อนปัญหาความยากจนของชาวนาที่ต้องอพยพเข้าไปทำงานในเมือง และพบว่า ทางแก้ที่เหมาะสม คือการกลับสู่ท้องถิ่นและพัฒนาหมู่บ้านจนกลับสู่ความอุดมสมบูรณ์ ส่วนวิถีชีวิตชาวเลกล่าวถึง การดำเนินชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติเข้าใจและเคารพกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ชาวเลอยู่กันอย่างสงบ และพึงพอใจในวิถีชีวิตของตน เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมกล่าวถึงประเพณีท้องถิ่นภาคใต้และ ภาคเหนือ การละเล่นของเด็กล้านนาในอดีต และศิลปะ แม่ไม้มวยไทยที่อยู่ในภาวะตกต่ำเพราะ ทรศนะที่ไม่ถูกต้อง และการดูมวยเพื่อการพนัน เนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเยาวชนกล่าวถึงปัญหา พฤติกรรมของเยาวชนในปัจจุบันซึ่งมีสาเหตุจาก การขาดความรักความอบอุ่น การเลี้ยงดู หัวหน้า ครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี และการคบเพื่อนที่ไม่ดี เนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัยเป็นการผจญภัยกับ เหตุการณ์แปลกประหลาดในดินแดนแห่งจินตนาการ เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมสะท้อนสภาพ สังคมไทยในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลง การปกครองและสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งประชาชนต้องอยู่ อย่างยากลำบาก สภาพสังคมชนบทในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของกระแส โลกาภิวัตน์ ทำให้วิถีชีวิตของชนบทเปลี่ยนแปลงไปมีความสะดวกสบายและทันสมัย ขณะเดียวกันก็ สร้างปัญหาให้กับเยาวชนโดยเฉพาะเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ด้านแนวคิดพบว่ามีแนวคิด หลัก ๔ ประเด็น ได้แก่ แนวคิดด้านคุณธรรม แนวคิดด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวคิด

ด้านอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และแนวคิดด้านสงครามและสันติภาพ แนวคิดที่พบมากที่สุดคือ แนวคิดด้านคุณธรรม ซึ่งได้แก่ ความเมตตากรุณา ความกล้าหาญและความเสียสละ ความกตัญญู และความสามัคคี เป็นต้น แนวคิดส่วนใหญ่ถ่ายทอดผ่านคำพูดของตัวละครผู้ใหญ่ซึ่งให้ข้อคิดหรือบอกกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ส่วนแนวคิดที่ถ่ายทอดผ่านการพฤติกรรมของตัวละคร ฉาก และเหตุการณ์ เยาวชนใช้ความคิดและ พิจารณาถึงผลดีผลเสียด้วยตัวเอง สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติ ของผู้อ่าน

อารยา ทองเพชร (๒๕๕๕) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของ นงไฉน ปริญาธวัช มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดและ กลวิธีการนำเสนอแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของ นงไฉน ปริญาธวัช จำนวน ๑๐ เรื่อง โดยใช้การศึกษาเอกสารและนำเสนอ ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนของ นงไฉน ปริญาธวัช ทั้ง ๑๐ เรื่องมีแนวคิดที่สำคัญ ๔ แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและ จริยธรรม ได้แก่ ความกตัญญูกตเวทิต การประหยัดและอดออม ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน อดกลั้น ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความไม่ประมาทและมีสติ ความละเอียดต่อการทำ ความซื่อสัตย์สุจริต แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการ ประกอบอาชีพ ได้แก่ การใฝ่เรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพ การนำหลักธรรมของพุทธศาสนามาใช้ใน ชีวิตประจำวัน การเข้าใจและศรัทธาในพระพุทธศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ การศึกษา ในระบบและนอกระบบโรงเรียนความสำคัญของการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำนึกในหน้าที่และบทบาทของตน การรู้ คุณค่าและรักชาติวัฒนธรรมประเพณี กลวิธีการนำเสนอแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของ นงไฉน ปริญาธวัช มีกลวิธีการนำเสนอแนวคิด ๔ แนวคิด คือ กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่าน โครงเรื่อง ซึ่งผู้เขียนสร้างโครงเรื่องไว้ ๔ ลักษณะตามลำดับดังนี้ โครงเรื่องที่แสดงถึงความพากเพียร พยายามของตัวละคร โครงเรื่องที่แสดงถึงความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว โครงเรื่องที่แสดงถึง ภัยจากธรรมชาติ และ โครงเรื่องที่แสดงถึงการพัฒนาอาชีพและชุมชน กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่าน การสร้างตัวละคร ทั้งตัวละครเอกและตัวละครประกอบ กลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่านบทสนทนา และกลวิธีการนำเสนอแนวคิดผ่าน การบรรยาย โดยเน้นไปที่การบรรยายพฤติกรรม อุปนิสัย และ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่แฝงแนวคิดไว้อย่างสม่ำเสมอ ด้วยแนวคิดที่มีคุณค่าและกลวิธี การนำเสนอแนวคิดอย่างกลมกลืนและแนบเนียน

วรรณรัตน์ ทองสวัสดิ์ (๒๕๕๙) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมในหนังสือ วรรณกรรมเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรม และศึกษาความเข้าใจจริยธรรมของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระหฤทัยเชียงใหม่ จำนวน ๑๐๐ คนใช้หัวข้อ จริยธรรม ๒๕ หัวข้อ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาจริยธรรมตามประเด็นวิเคราะห์หัวข้อที่ปรากฏมาก

ที่สุดในหนังสือวรรณกรรมเยาวชน คือ ความมีน้ำใจ รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ สำหรับเนื้อหา
 จริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ความเสมอภาคและความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเข้าใจจริยธรรม
 นักเรียนจากการอ่านหนังสือวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ ทั้ง ๔ เรื่อง ตามประเด็น
 วิเคราะห์ทั้ง ๒๕ หัวข้อที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความมีน้ำใจ รองลงมาคือ ความกล้าหาญ ความเมตตา
 กรุณา และปรากฏน้อยที่สุดความเสมอภาคและความมีมนุษยสัมพันธ์ ในความเข้าใจจริยธรรมของ
 นักเรียนนอกเหนือจากประเด็นวิเคราะห์ พบว่า มีจำนวนเพียงร้อยละ ๗.๐๑ ซึ่งได้แสดงความคิดเห็น
 เพิ่มเติมว่ามีจริยธรรมด้านอื่น ที่ไม่อยู่ในประเด็นวิเคราะห์คือ ความห่วงใย ความรัก และการให้อภัย
 สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชนที่ผู้วิจัยรวบรวมมาข้างต้นนี้
 แสดงให้เห็นถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชนมีการให้ความสำคัญในด้านการปลูกฝัง
 คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามแก่เยาวชน

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลมีดังต่อไปนี้

วชิราภรณ์ สุวรรณวรางกูร (๒๕๕๔) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชน
 รางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ. ๒๕๔๖ -๒๕๕๒ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเนื้อหาและกลวิธี
 การเขียน การใช้ภาษาและคุณค่าในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ประเภทสารคดี
 อัดซีวีประวัติ พ.ศ. ๒๕๔๖ -๒๕๕๒ จำนวน ๕ เล่ม ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัล
 แว่นแก้วประเภทสารคดีอัดซีวีประวัติทั้ง ๕ เล่มมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของ
 ผู้เขียนตลอดจนวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ได้แก่เรื่อง วันวานของแม่ เมื่อยายอายุ
 เท่าหนู และบ้านชายทุ่ง และมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์
 ในเรื่องของการเป็นนักเล่นเปียโนและนักวิ่ง ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องนั้นเพียงอย่างเดียว
 ได้แก่ เรื่อง ศิลปินวัยใส และได้ผู้สน ส่วนเนื้อหาของวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี
 อัดซีวีประวัติทั้ง ๕ เล่มกล่าวถึงความรู้ด้านดนตรีและกรีฑา ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ การศึกษา วิถีชีวิต
 ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ การเกษตร การแสดงและการละเล่น ความรู้ทาง
 พฤษศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับภาษาและการแสดงทหรสนะหรือความคิดเห็น ด้านกลวิธีการใช้ภาษา
 ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดีอัดซีวีประวัติทั้ง ๕ เล่มพบว่า มีการใช้คำและ
 สำนวนไทย ใช้ภาพพจน์แบบอุปมาเป็นส่วนใหญ่ ใช้โวหารแบบบรรยายโวหาร อธิบายโวหาร
 สาธกโวหาร และพรรณนาโวหารในการเล่าเรื่องโดยใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก มีการใช้ภาษาระดับ
 ทางการ กึ่งทางการ และภาษาระดับสนทนา โดยใช้ภาษาระดับกึ่งทางการและระดับสนทนาเป็นส่วนใหญ่
 ใหญ่ คุณค่าที่ได้รับจากวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดีอัดซีวีประวัติทั้ง ๕ เล่มมี ๓
 ประการคือ คุณค่าด้านการให้ความรู้ คุณค่าด้านการให้ความบันเทิงและคุณค่าด้านการให้แง่คิด

อนุสรณ์ ดีไหว (๒๕๕๒) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สารระคำสอนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสารระคำสอน กลวิธี การนำเสนอสารระคำสอนและคุณค่าที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗ ผลการศึกษาพบว่า สารระคำสอนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ ๑) สารระคำสอนด้านคุณลักษณะเด็กและที่พึงประสงค์ ได้แก่ การรู้จักเคารพสิทธิผู้อื่น การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การมีคุณธรรมจริยธรรม การมีความรับผิดชอบตามวัย การรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน การรู้จักช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ๒) สารระคำสอนด้านการเรียนรู้ทางสังคม ประกอบด้วย การยอมรับสภาพความเป็นจริงในสังคม การเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของมนุษย์ในสังคม และการจัดการกับปัญหา ๓) สารระคำสอนด้านความสำคัญของครอบครัว ได้แก่ ความรักความผูกพันในครอบครัว เป็นบทบาทหน้าที่สมาชิกในครอบครัว ส่วนกลวิธีนำเสนอสารระคำสอนที่ผู้เขียนวรรณกรรมเยาวชนนายอินทร์อะวอร์ด นิยมใช้ในวรรณกรรม แบ่งเป็น ๕ ประเภท คือ ๑) กลวิธีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันและเหตุการณ์สมมุติ ๒) กลวิธีการตั้งคำถาม ได้แก่ ตั้งคำถามเพื่อตอบข้อสงสัยในบทสนทนา การตั้งคำถามเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมของผู้อ่าน ๓) กลวิธี การแสดงผลของการกระทำ ๔) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้น ประกอบด้วย กลวิธีการยั่วล้อ กลวิธี การเขียนล้อวรรณกรรม และกลวิธีการใช้ภาษา ๕) กลวิธีการสร้าง ความสงสัยใคร่รู้ ส่วนคุณค่าที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนนายอินทร์อะวอร์ด แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะคือ ๑) คุณค่าต่อเยาวชนผู้อ่าน ได้แก่ คุณค่าด้านสังคม ประกอบด้วย การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็กและเยาวชน การให้ความรู้ด้านสังคม และการสร้างจิตสำนึกด้านความสำคัญของครอบครัว รวมทั้งคุณค่าด้านภาษา ได้แก่ การเรียนรู้ลักษณะภาษาถิ่น และการใช้โวหารที่เหมาะสม ๒) คุณค่าต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมเยาวชนของไทย กล่าวคือการจัดประกวดรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ทำให้เกิดนักเขียนหน้าใหม่ในวงการวรรณกรรมเยาวชนของไทยมากขึ้น และยังช่วยกระตุ้นให้เกิดวรรณกรรมที่มีเนื้อหาหลากหลายขึ้นด้วย

ลลิตา ศุภธนสินเชษม (๒๕๕๑) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้วปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด กลวิธี การประพันธ์และคุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนประเภทนวนิยาย ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาและแนวคิด ผู้วิจัยสะท้อนแนวคิดเรื่องมิตรภาพ ความรัก ความผูกพัน แนวคิดเรื่องความจริงทางเทคโนโลยีและทางวัตถุ แนวคิดเรื่องครอบครัวขาดความรัก ความอบอุ่น แนวคิดเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรม แนวคิดเรื่องการค้าพบความดั่งใจที่อยู่กับตนเอง และแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพ ด้านกลวิธีการประพันธ์พบว่า ผู้เขียนวางโครงเรื่องไม่สลับซับซ้อน ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย โดยเริ่มเรื่องด้วยการบรรยายฉาก บรรยายพฤติกรรมตัวละคร การดำเนินเรื่อง ผู้เขียน

นิยมใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่เกิดจากสาเหตุภายนอก มีการดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน ส่วนใหญ่ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องและปิดเรื่องแบบสุชฌัญญกรรมทั้งหมด ด้านตัวละครผู้เขียนสร้างตัวละครแบบสมจริงเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระทำแก่ผู้อ่านและตัวละครแบบเหนือจริงเพื่อก่อให้เกิดจินตนาการและเกิดความบันเทิงใจ ด้านฉาก ผู้เขียนเน้นฉากแบบโลกปัจจุบันและแบบโลกจินตนาการ ด้านบทสนทนาผู้เขียนมีการใช้คำภาษาปาก ภาษาถิ่น คำแสดงภาพ คำแสดงอาการ คำหยาบ และด้านการใช้ภาพจน์มีอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่าย และก่อให้เกิดอรรถรสจากการอ่าน คุณค่าทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน คือ เรื่องความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความอดสาหัส ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความกตัญญู ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความพอเพียง และผู้เขียนเน้นว่า เรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ตั้งงามที่ผู้อ่านควรยึดถือและปฏิบัติ ตาม ผู้เขียนเน้นเรื่องความเมตตาเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เกิดในใจของเยาวชน

ทิพวัลย์ ชันธมะ (๒๕๔๕) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ -๒๕๔๔ ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษาและองค์ประกอบของหนังสือ โดยใช้แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากร จำนวน ๗๘ ชื่อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้จัดทำหนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดมีผู้แต่งเป็นบุคคลจำนวน ๔๕ ราย หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จัดพิมพ์ของเอกชน ในด้านเนื้อหา หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุดมีเนื้อหาเรื่องครอบครัวและมีแนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา ด้านตัวละคร หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีตัวละครเป็นคนโดยจำนวนมากที่สุดมีอายุ ๑๒ -๑๔ ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านฉาก หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีฉากเป็นประเทศไทยในชนบทโดยเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ด้านการนำเสนอเรื่อง หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ มีแนวเรื่องสมจริง และมีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องราว ด้านสำนวนภาษา หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดมีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีการใช้สุภาษิต คำพังเพย ภาษาถิ่นและเชิงอรรถเสริมความ ด้านองค์ประกอบของหนังสือ หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีหน้าลิขสิทธิ์ หน้าคำนำ และหน้าปกใน มีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น เป็นภาพขาวดำ มีปกเป็นปกอ่อน จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ มีขนาด ๑๓ x ๑๘.๕ ซม. (๑๖ หน้ายก) และหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุดมีจำนวนหน้า ๑๐๑-๑๕๐ หน้า ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ พ้อยท์

กฤษฎยา ณ หนองคาย (๒๕๔๔) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิด และกลวิธีการประพันธ์ที่ปรากฏในงานวรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ชนะรางวัลคณะกรรมการ พัฒนาหนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๔๒ ผลการวิจัยสรุปว่าวรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นทั้ง ๗๑ เรื่อง มีแนวคิดที่สำคัญ ๕ แนวคิดคือ แนวคิดเรื่องคุณธรรม จริยธรรม แนวคิดเรื่องความรัก ความผูกพัน แนวคิดเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ แนวคิดเรื่องปัญหาเด็ก และแนวคิดอื่น ๆ ที่เตรียม ความพร้อมและพัฒนาให้เด็กก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ เนื้อหาของแนวคิดเหล่านี้ นำผู้อ่านไปสู่ การเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องของธรรมชาติชีวิตและสังคมได้ ด้านกลวิธีการประพันธ์ในวรรณกรรม สำหรับเด็ก ก่อนวัยรุ่นมีกลวิธีการประพันธ์ ๕ กลวิธี คือ การสร้างโครงเรื่องที่ไม่น่าเบื่อ การสร้าง ตัวละครเอกเป็นเด็กหรือเป็นพืชและสัตว์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ การสร้างฉากขอบท การสร้าง บทสนทนาที่สมจริงและการใช้ภาษาที่ผสมผสานภาษาที่เรียบง่าย ชัดเจนกับภาษาที่มีการตกแต่ง ให้งดงามเป็นวรรณศิลป์ แนวคิด และกลวิธีการประพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณกรรม สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น สามารถผสม รอยต่อระหว่างวัยและตอบสนองความสนใจในการอ่านหนังสือ ของเด็กได้และแนวคิดถ่ายทอดสู่ผู้อ่านโดยตรงไปตรงมา ซึ่งสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ธรรมชาติ ชีวิต และสังคมได้

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลที่ผู้วิจัยรวบรวมมาข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงวรรณกรรมเยาวชนที่ดีมีความสำคัญและคุณค่าแก่เยาวชนในด้านต่าง ๆ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาคุณค่าของวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ

๒.๔.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี

มีผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการเขียนของวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

Jiang Nannan (๒๕๕๕) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุด ความสุข ของกระติ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดใน นวนิยายชุด ความสุขของกระติ ผลการศึกษาพบว่า งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้แต่งเรื่องราวของ เด็กหญิงกำพร้าคนหนึ่งที่มีชีวิตทั้งความทุกข์และความสุข กลวิธีที่ใช้ในการแต่ง ได้แก่ ๑) การตั้งชื่อ บทย่อของแต่ละเล่ม และตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป สิ่งของธรรมชาติ ชื่ออาหาร ชื่อนิทาน และ คำนามธรรม ๒) การวางโครงเรื่อง ได้กำหนดเหตุการณ์ และการดำเนินชีวิตของตัวละคร ที่เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับเวลา ๓) การเปิดเรื่องด้วยการอธิบายชื่อบท บรรยายฉากและบรรยากาศ ๔) การดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล นอกจากนี้ ยังใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้แต่งได้กำหนดไว้ ๕) กลวิธี การปิดเรื่อง ผู้แต่งนิยมใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม และทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ

นอกจากนี้ยังปิดเรื่องแบบโคกนาฏกรรม ๖) สร้างฉากและบรรยากาศที่สัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครเอกที่เติบโตตามวัย ๗) สร้างบทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม รวมทั้งให้คติและข้อคิดแก่ผู้อ่าน ส่วนด้านแนวคิดในนวนิยาย ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นแง่บวกเกี่ยวกับชีวิตและสังคม ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นจริงของชีวิตในด้านความรักของครอบครัว ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินในชีวิต เสนอให้ดำเนินไปแบบเรียบง่าย แบบพอเพียง และอย่างมีเป้าหมาย ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ปรากฏในนวนิยาย ผู้แต่งนำเสนอภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความแตกต่างกันระหว่างชีวิตในสังคมแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ ทั้งอาคารบ้านเรือน การเดินทาง และอาหารการกิน ผู้อ่านจะได้แนวคิดใหม่เกี่ยวกับความสุขของชีวิตและสังคมไทย

พิราวรรณ สังข์จันทร์ (๒๕๕๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศิลปะการใช้ภาษาและกลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่องสั้นอีโรติกของสุจินดา ชันตยาलगต มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในเรื่องสั้นของสุจินดา ชันตยาलगต และกลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่องสั้นอีโรติกของ สุจินดา ชันตยาलगต โดยใช้วิธีวิจัยจากเอกสารจากเรื่องสั้นจำนวน ๕๕ เรื่องและเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ จากผลการศึกษาด้านศิลปะการใช้ภาษาในเรื่องสั้นของสุจินดา ชันตยาलगต พบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการนำเสนออย่างแยบยล โดยใช้ศิลปะการใช้ภาษา ๓ ประการ คือ การเลือกใช้คำ การใช้ภาษา และภาษาที่ใช้ภาพพจน์มาเปรียบเทียบหรือแทนลักษณะบางอย่างเป็นอย่างดี จึงทำให้เรื่องสั้นอีโรติกที่มีเนื้อหามุ่งประเด็นเรื่องราวความรักความใคร่และเรื่องเพศ มีเสน่ห์ชวนอ่านแตกต่างจากวรรณกรรมที่ใช้ภาษาตรงไปตรงมา หยาบโหล ตัวละครที่สร้างขึ้นมีทั้งลักษณะนิสัยอย่างเดี่ยวหรือน้อยอย่าง และตัวละครมีลักษณะนิสัยหลายอย่าง ซึ่งสุจินดา ชันตยาलगตสร้างตัวละครทุกตัวอย่างความสมจริง มีความคิดความต้องการเหมือนมนุษย์ปฤชนทั่วไป ที่มีความต้องการทางด้านจิตใจ ต้องการความรัก ต้องการคนที่เข้าใจ ต้องการความบันเทิง ต้องการเสรีภาพ ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น และรวมไปถึงความต้องการทางร่างกายที่มาตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกทางเพศ โดยตัวละครหญิงซึ่งเป็นตัวละครในการดำเนินเรื่อง สุจินดา ชันตยาलगตได้สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถพึ่งตัวเองได้ มีสิทธิเสรีภาพในการเลือกคบชาย และภาพของตัวละครผู้หญิงนั้นมีความมั่นใจและเสน่ห์ทางเพศ ซึ่งบางครั้งก็เพิ่มคุณค่าให้ตัวผู้หญิง แต่บางครั้งก็ลดคุณค่าตัวเอง เพราะเมื่อผู้หญิงมีเสรีภาพทางเพศ ผู้ชายมักจะใช้โอกาสเอาเปรียบผู้หญิงมากขึ้น และผู้หญิงก็ยินยอมโดยยึดเอาความต้องการตามอารมณ์ตามตัวเองเป็นหลัก และตกเป็นวัตถุทางเพศโดยไม่รู้ตัว นับได้ว่า สุจินดา ชันตยาलगตกล้าที่จะสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกและมุมมองของผู้หญิง ซึ่งนำประสบการณ์ของตนเองหรือคนรอบข้างมาผูกเป็นโครงเรื่องและเสนอผ่านตัวละครในงานเขียนของตนเอง ทำให้งานเขียนนี้ไม่มีแต่เฉพาะเรื่องราวอารมณ์รักความใคร่และเรื่องเพศเท่านั้น แต่ผู้อ่านยังได้เห็นถึงความเป็นสตรีนิยมที่ผู้แต่งสอดแทรกไว้ด้วย จึงทำให้งานประพันธ์ของนักเขียนท่านนี้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

กฤษณา พรหมเลิศ (๒๕๔๓) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวิเคราะห์เรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติด้านประเภทแนวเรื่อง ลักษณะของแนวเรื่อง องค์ประกอบของเรื่องสั้น และคุณค่าของเรื่องสั้น โดยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ประเภทแนวเรื่องจะแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ แนวเรื่องเกี่ยวกับเด็กกับครอบครัวและวัฒนธรรม แนวเรื่องเกี่ยวกับเด็กกับคุณธรรมและจริยธรรม แนวเรื่องเกี่ยวกับเด็กกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวเรื่องเกี่ยวกับเด็กกับสังคม ลักษณะแนวเรื่องมี ๒ ลักษณะคือ ลักษณะแนวเรื่องแบบสมจริงซึ่งปรากฏมากที่สุด และลักษณะแนวเรื่องแบบวิทยาศาสตร์และจินตนาการ องค์ประกอบของเรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ จะมีลักษณะโครงเรื่องที่ดำเนินเรื่องตามปฏิทินมากที่สุด เป็นลักษณะของเรื่องที่ไม่ซับซ้อน เด็กอ่านเข้าใจง่าย มีการเรียงเหตุการณ์ตามขั้นตอนไม่สับสน การเปิดเรื่องจะนิยมใช้วิธีการบรรยายฉากมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การปิดเรื่องจะใช้วิธีการปิดแบบสมหวัง ตัวละครได้รับความสุข หรือประสบความสำเร็จในตอนท้าย เป็นลักษณะที่เด็กโดยทั่วไปชื่นชอบ ด้านแนวคิดของเรื่องสั้น จะเป็นแนวเกี่ยวกับคุณธรรมคำสอน แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ด้านคุณค่าในเรื่องสั้นหนังสือวันเด็กแห่งชาติ จะมี ๓ ประการ ได้แก่ คุณค่าด้านบันเทิง ประกอบด้วยความบันเทิงเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผจญภัยตื่นเต้น ความรักของหนุ่มสาว และการท่องเที่ยว คุณค่าด้านความรู้ ประกอบด้วยความรู้ด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทย การประกอบอาชีพ ความเชื่อ ศาสนา การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณค่าด้านคุณธรรม ประกอบด้วยความกตัญญูเวทีย การให้อภัยไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีเมตตากรุณา มีมารยาทไทย ประหยัดและอดออม ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการตรงต่อเวลา

นิคม กองเพชร (๒๕๔๓) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลวิธีการแตงนวนิยายของขวัญไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแตงนวนิยายของขวัญไทย ในด้านการวางโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร และการสร้างฉากและบรรยากาศ ผลการศึกษาพบว่า ๑) กลวิธีการวางโครงเรื่องมีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง โดยสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครภูตผีปีศาจ และมักจบด้วยการบรรยายฉากและบรรยากาศ และการแสดงนาฏการของตัวละครดำเนินเรื่องโดยการใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้ง กลวิธีการเรียงลำดับเหตุการณ์และกลวิธีเล่าเรื่อง และปิดเรื่องด้วยความหวานชื่นของตัวละครเป็นส่วนใหญ่ ๒) กลวิธีการสร้างตัวละครมี ๒ ประเภท คือ ตัวละครประเภทมนุษย์ฝ่ายดี ฝ่ายร้าย และตัวละครมนุษย์ที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหนือวิสัยมนุษย์ ด้านกลวิธีการนำเสนอตัวละคร ผู้แตงนวนิยายของขวัญไทยทั้ง ๘ เรื่อง นิยมนำเสนอโดยการบรรยายหรือพรรณนาของผู้ประพันธ์ และการบอกเล่าผ่านตัวละคร ๓) กลวิธีการสร้างฉากและบรรยากาศ ผู้แตงใช้กลวิธีการบรรยายฉากและบรรยากาศที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น กิริยาหรืออารมณ์ความรู้สึก กิริยาของสัตว์บางประเภท การใช้สิ่งของเครื่องใช้แทนตัวละครเพื่อสร้างความสมจริง

และการสร้างฉากที่เป็นประดิษฐ์ ฉากและบรรยากาศมีบทบาทสำคัญต่อกลวิธีการสร้างตัวละคร ในด้านอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตัวละครกับกลวิธีการดำเนินเรื่องในด้านการสร้างความขัดแย้ง แสดงให้เห็นความสยองขวัญ ตื่นเต้น น่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาของวรรณกรรมประเภทนี้

น้ำค้าง ระวิงทอง (๒๕๔๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดีที่ชนะการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ กลวิธีการประพันธ์และภาพสะท้อนของเด็กจากวรรณกรรม จำนวน ๒๗ เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการประพันธ์ ผู้เขียนสร้างโครงเรื่องที่ตัวละครมาจากครอบครัวที่อบอุ่น ทำให้ตัวละครมีความรับผิดชอบ และโครงเรื่องที่ตัวละครมีความคิดฝันและพากเพียรที่จะไปให้ถึงสิ่งที่มุ่งหวังไว้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โครงเรื่องที่กล่าวถึงธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาของเด็กที่ต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่นแต่ก็ไม่สมหวัง โครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่มีคุณธรรมซึ่งก่อให้เกิดแก่สังคม และโครงเรื่องแนวธรรมชาติ ด้านตัวละครมีการสร้างทั้งแบบสมจริง แบบอุดมคติ และแบบเหนือจริง การสร้างฉาก จะสร้างฉากที่เด็กคุ้นเคยมากที่สุด การใช้ภาษา มีการใช้ภาษาปาก ภาษาถิ่นให้เหมาะกับฐานะตัวละครและเหตุการณ์ ในด้านภาพสะท้อนของเด็กที่ปรากฏจากวรรณกรรมพบว่า ด้านครอบครัวกล่าวถึงการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวยากจนมากที่สุด ด้านจริยธรรมที่พบมากที่สุดคือความเมตตา กรุณา ด้านการศึกษาพบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองมีทั้งให้ความสำคัญและไม่ให้ความสำคัญ อันเป็นผลมาจากความยากจน ด้านทัศนคติของเด็กต่อสิ่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการดำรงชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และการต่อสู้เพื่อความสำเร็จ ทัศนคติต่อสังคม มีทั้งเด็กพอใจ ไม่พอใจ สงสัยขึ้นอยู่กับการกระทำของผู้ใหญ่และเหตุการณ์ที่เขาประสบ

เสาวคนธ์ อุปพงษ์ (๒๕๓๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์กลวิธีการเขียนนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล โดยศึกษาจากนวนิยายที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖ จำนวน ๑๑ เรื่อง ศึกษาเฉพาะกลวิธีการเสนอเรื่องและการเสนอแนวคิด ผลการศึกษาพบว่า ประภัสสร เสวิกุล มีกลวิธีการเขียนนวนิยายที่น่าสนใจทั้งในแง่ของการเสนอเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างบทสนทนา การสร้างฉากและบรรยากาศ ตลอดจนวิธีการเล่าเรื่องที่เหมาะสม แยกย่อย ทำให้เรื่องมีความสนุกสนาน เข้าใจและน่าติดตาม ขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบัน ในด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิด ประภัสสร เสวิกุล นำแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตและสังคมร่วมสมัยมาตีแผ่และนำเสนอเป็นแนวคิดในนวนิยายอย่างหลากหลาย เช่น ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ปัญหาในชีวิตครอบครัว ความรักและปัญหาเกี่ยวกับเยาวชน โดยเสนอผ่านกลวิธีหลากหลาย เช่น เสนอผ่านตัวละครของผู้เขียนโดยตรง ผ่านการกระทำของตัวละคร ผ่านผู้เล่าเรื่อง และการนำเสนอและการใช้สัญลักษณ์ทั้งการเสนอเรื่องและการเสนอ

แนวคิด ประภัสสร เสวิกุล สามารถกระทำได้อย่างเหมาะสมและกลมกลืน ทำให้นวนิยายของ
ประภัสสร เสวิกุล แทบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันทั้งรูปแบบและเนื้อหา และเป็นปัจจัยสำคัญ
ที่ทำให้นวนิยายของนักเขียนผู้นี้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านคุณภาพและความนิยมจากผู้อ่าน

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่ผู้วิจัยรวบรวมมาข้างต้นนี้
การศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการแต่งของวรรณกรรมในด้านต่าง ๆ อย่างละเอียด และครบทุก
องค์ประกอบ ทำให้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษากลวิธีการเขียนของวรรณกรรมได้ชัดเจน
ยิ่งขึ้น

บทที่ ๓

กลวิธีการแต่งของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖

กลวิธีการแต่ง เป็นวิธีการหรือเทคนิคที่ผู้แต่งใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรืออารมณ์สะท้อนใจ เพื่อเสนอผลงานออกมาในลักษณะต่าง ๆ โดยกำหนดโครงสร้างของเรื่อง ฉาก หรือการสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ มีการใช้สำนวนภาษาที่บรรยายหรือพรรณนาภาพให้ผู้อ่านเห็นภาพในเรื่องที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่าน กลวิธีมีหลายวิธีที่เป็นคุณสมบัติสำคัญในการทำให้บันเทิงคดีมีคุณภาพ

การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลการวิจัยดังหัวข้อมต่อไปนี้

- ๓.๑ โครงเรื่อง
- ๓.๒ แก่นเรื่อง
- ๓.๓ การเปิดเรื่อง
- ๓.๔ การดำเนินเรื่อง
- ๓.๕ การปิดเรื่อง
- ๓.๖ ฉากและบรรยากาศ
- ๓.๗ ตัวละคร
- ๓.๘ บทสนทนา

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญต่อไปนี้

๓.๑ โครงเรื่อง

โครงเรื่อง คือกลวิธีการเชื่อมโยงเหตุการณ์แต่ละชุดที่เกิดขึ้นในเรื่อง ให้ดำเนินติดต่อกันเป็นเรื่องราวอย่างมีเหตุผล ซึ่งอาจจะดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาหรือไม่ก็ได้ และมีลักษณะเป็นการเสนอแนวความคิดสำคัญของเรื่องโดยสังเขปที่จะบอกผู้อ่านให้ทราบว่ามิอะไรเกิดขึ้น กับใครที่ไหน อย่างไร และบอกว่าทำไมจึงเกิดสิ่งเหล่านั้นขึ้น

จากการวิเคราะห์โครงเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโครงเรื่อง ๕ แบบ และได้สรุปแต่ละเรื่องไว้ดังต่อไปนี้

- ๑) โครงเรื่องเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของเด็ก

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้แต่งได้วางโครงเรื่องเกี่ยวกับชีวิตเด็กที่อยู่กับครอบครัว มีสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ พี่น้อง และยาย มีความสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือกัน ซึ่งประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ได้แก่

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วยและแต่ก็แต่ก่อน* ส่วนเรื่องสั้นไม่ปรากฏมีโครงเรื่องแบบนี้ ดังตัวอย่าง
นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กชายอาศัยกับครอบครัวที่บ้านป่าภาคใต้ของไทย เด็กมีวิถีชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ โดยเขาสามารถเรียนรู้การมีชีวิตรอบอย่างอิสระและมีเป้าหมายเหมือนกับลูกยางของต้นยาง

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กหญิงที่เป็นลูกชาวสวนอาศัยอยู่ในชนบท ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว เมื่อโตขึ้นก็นำประสบการณ์จากการเรียนรู้ในวัยเด็กมาสร้างครอบครัวใหม่

๒) โครงเรื่องเกี่ยวกับเด็กและโรงเรียน

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า เด็กจะได้เรียนได้ดี ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และครู ที่ทำหน้าที่อย่างเสียสละ ได้แก่ นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* ส่วนเรื่องสั้นไม่ปรากฏมีโครงเรื่องแบบนี้ ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเด็กชั้นประถมศึกษาในโรงเรียน ที่มีครูเสียสละ แม้ว่าจะเกษียณอายุแล้ว ครูมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเข้าใจชีวิตได้ว่าชีวิตของคนเราต้องยอมรับความแตกต่าง เราไม่ได้อยู่ตามลำพัง ดังนั้นจะทำอะไรที่จะอยู่ร่วมด้วยกันได้อย่างมีความสุข

๓) โครงเรื่องเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตอยู่ในธรรมชาติ

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงสังคมและวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตอยู่ในธรรมชาติที่ทำให้ผู้พบเห็นได้เรียนรู้ จะเกิดความประทับใจและอนุรักษ์ให้อยู่ตลอดไป ได้แก่ นวนิยายเรื่อง *เสน่ห์... วาวี* ส่วนเรื่องสั้นไม่ปรากฏมีโครงเรื่องแบบนี้ ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *เสน่ห์... วาวี* เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบนดอยวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับนักเดินทางคนหนึ่งที่พักอยู่บนดอยวาวีเพียงลำพังเป็นเวลานาน แต่ไม่มีความรู้สึกเดียวดาย เพราะนอกจากหลงรักบรรยากาศที่สวยงามแล้ว สิ่งที่สำคัญคือได้สัมผัสกับชาวบ้านและได้รับความช่วยเหลือจากผู้คนที่มีความใจมาตลอด ซึ่งเป็นสิ่งที่กำลังหายจากในเมือง และทำให้เขาประทับใจและเรียนรู้การแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ กับผู้อื่นโดยไม่หวังการตอบแทน

๔) โครงเรื่องเกี่ยวกับเด็กที่มีความกล้าเสี่ยงและต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อได้รับสิ่งที่ต้องการ

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีโครงเรื่องแสดงให้เห็นว่า เด็กจะประสบความสำเร็จได้ ต้องพยายามต่อต้านกับอุปสรรคต่าง ๆ ได้แก่ นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์* และนวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* ส่วนเรื่องสั้นไม่ปรากฏมีโครงเรื่องแบบนี้ ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์* เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับการออกเดินทางตามหาชีวิตอมตะ เพื่อช่วยชีวิตแม่ของเด็กฝาแฝดสองคน ซึ่งในที่สุดได้ค้นพบว่า การมีชีวิตอมตะแต่ต้องอยู่เพียงลำพัง โดยคนที่รักล้วนตายไปหมดแล้วเป็นเรื่องโหดเหี้ยมที่น่าเจ็บปวด เพราะการได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนที่เรารัก ได้อยู่ดูแลกัน และใช้เวลาด้วยกันอย่างคุ้มค่ามันต่างหากคือความสุขที่เป็นอมตะอย่างแท้จริง

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเด็กชายอายุสิบสี่ปี ที่ใช้ชีวิตอย่างสุดแสนจะธรรมดาตามตลอด มีพ่อเป็นเจ้าของโรงงานแบตเตอรี่ก้อน เขาใฝ่ฝันจะเป็น ประธานาธิบดีแห่งลอสแอนเจลิส แต่ชีวิตของเขาต้องเปลี่ยนแปลงไปเพราะแผนการของเหล่าร้าย เหตุการณ์ที่ซึกพาให้เขาเข้าสู่วีรกรรมพลิกโลก เริ่มต้นจากการหายตัวไปอย่างมีเงื่อนงำของพ่อตาม ด้วยปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่จากพีริโก องค์กรที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลก

๕) โครงเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคมต่างประเทศ เป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้า คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา

บันทึกคติประเภทเรื่องสั้น มีโครงเรื่องเกี่ยวกับคนไทยไปทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกา มีประสบการณ์กับการพบกับคนต่างชาติที่ต่างสังคมและวัฒนธรรม ดังตัวอย่าง

เรื่องสั้น *ช่อดอกไม้ของเข่าวันนั้น* เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับคนไทยคนหนึ่งไปทำงานที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้พบเพื่อนร่วมงานที่เป็นคนอเมริกันที่มีนิสัยร่าเริง มีน้ำใจ ทำให้จิตใจของเขา มีความเบิกบานและรู้จักมองโลกในแง่ดี และคิดอุปสรรคต่าง ๆ ในทางบวก

เรื่องสั้น *มองให้เป็น...ชีวิตเปลี่ยน* เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับคนไทยคนหนึ่งทำงานเป็นนักร้องแบบในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้พบกับอุปสรรคต่าง ๆ จึงอยากลาออกจากงาน แต่ในที่สุดเขาได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนคนอเมริกัน สามารถแก้ไขปัญหาและทำงานต่อในบริษัท เดิมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า บันทึกคติสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีโครงเรื่อง ๒ ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่องเกี่ยวกับเด็กในครอบครัว โรงเรียน และบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน โดยเด็ก ๆ ได้ดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติในชนบทและในเมือง เป็นสภาพแวดล้อมที่เด็ก ๆ ได้พบเห็นและได้เรียนรู้ โดยพวกเขาสามารถผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีโครงเรื่องเกี่ยวกับมีประสบการณ์และการดำรงชีวิตในต่างประเทศ เป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นแนวทางที่เด็กจะรู้จักปรับตัวเองเมื่อไปอยู่ในสังคมอื่นที่แตกต่างจากสังคมไทยที่คุ้นเคย

๓.๒ แก่นเรื่อง

แก่นเรื่อง คือ ทรรศนะหรือแนวคิดสำคัญที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ เป็นความหมายรวมของเรื่องทั้งเรื่อง ดังนั้นแก่นเรื่องจึงเป็นตัวคุมองค์ประกอบทุก ๆ ส่วนในเรื่อง ทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร

ผู้เล่าเรื่อง ความขัดแย้งของเรื่อง เหตุการณ์ สถานที่ ตลอดจนแนวลีลาการเขียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หลักที่ผู้แต่งต้องการสื่อ

จากการวิเคราะห์โครงเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ พบว่า มีแก่นเรื่อง ๘ ประการ ดังต่อไปนี้

๑) แก่นเรื่องเด็กมีอิสระและมีความมั่นใจเพื่อมีชีวิตที่เติบโตต่อไปได้ด้วยตัวเอง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* มีแก่นเรื่องที่กล่าวถึงเด็กที่คิดว่าตัวเองไม่สามารถตัดสินใจจะไปเรียนต่อหรือจะออกจากโรงเรียนช่วยพ่อแม่ทำงาน ในที่สุดเขาก็มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจอย่างอิสระเมื่อได้รับคำแนะนำโดยดูจากตัวอย่างของลูกยางที่ปลิวไปในอากาศ และตกลงมาเจริญงอกงามเป็นต้นยางที่แข็งแรง ดังตัวอย่าง

“ได้ข่าวว่า ครูใหญ่อยากให้แม่ส่งเอ็งเรียนต่อในเมือง” ลุงเพิ่ม

เปลี่ยนเรื่องถาม จ้อยพยักหน้า

“แม่ว่าแล้วแต่ผมจะเลือก แต่ผมเลือกไม่ถูกหรอก ลุงว่าอันไหน

ดีกว่า เรียนต่อหรือว่าอยู่บ้าน”

“ดีทั้งนั้นแหละ อยู่บ้านเราก็เรื่อย ๆ สบายใจ เรียนต่อก็คงเหมือน

เดินทางไกลแสวงโชค”

“เหมือนที่เขาแหกกันไปทำแร่เขาคุณย่นะหรือ”

“คงจั้นแหละ”

“แล้วถ้าเรียนไม่ไหวสอบตกขึ้นมาล่ะ” จ้อยนึกถึงเรื่องพี่สาว

“ต้องชมซานกลับบ้านอย่างแม่ว่าหรือเปล่า”

“ไม่ต้องกลัวหรอก ดูลูกยางสิ” ลุงเพิ่มพูด “เมล็ดพันธุ์มันพร้อม

จะเติบโตอยู่แล้ว จะหล่นไกลหล่นไกลแค่ไหน มันก็หาทางงอกงอกงาม

ขึ้นมาจนได้สักวันนั้นแหละ”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๖๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มีแก่นเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กชายที่เริ่มจะคิดถึงเป้าหมายชีวิต แต่ยังขาดความมั่นใจ เขาก็จะปรึกษาผู้ใหญ่และได้คำตอบว่า เขาต้องเลือกด้วยตนเอง เหมือนเมล็ดพันธุ์ยางที่ลอยไปอย่างอิสระ และมีชีวิตที่เจริญเติบโตต่อไป

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* ได้กล่าวถึงตัวละครที่มีความมั่นใจในการต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

“เลวร้ายสุด ๆ เลยละที่ดอกเตอร์ทับได้พลังงานนิรันดร์ไป” เวย์

บีนาบอก “แต่เราจะไปตามหาเขาเจอได้ยังไง ลอสแลนด์กว้างออก

ขนาดนี้ แดมเขายังเป็นทายาทของหลุมดำกับนักวิทยาศาสตร์มืด”

“แต่เรามีนักประดิษฐ์และผู้เชี่ยวชาญเรื่องแผนที่นี้มา” ไทยิ้ม
 “ฉันเชื่อว่าถ้าเราลองได้ตัดลิ้นใจทำอะไรแล้ว มันต้องสำเร็จ เธอเองเคย
 บอกกับฉันแบบนั้นไม่ใช่หรือ”

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๒๓๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ต้องมีความมั่นใจในการต่อสู้กับ
 อุปสรรคต่าง ๆ นี่เป็นแนวคิดของผู้แต่งที่แทรกอยู่ในสนทนา เพื่อสื่อแก่นเรื่องว่า เด็กจะประสบ
 ความสำเร็จได้ก็ต้องมีความมั่นใจในสิ่งที่ตนทำ

๒) เด็กต้องมีความกตัญญู

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็* แต่ก่อน ได้กล่าวถึงลูกของตัวละครที่มีความกตัญญูเวทีต่อพ่อแม่
 ดังตัวอย่าง

ไม่เอกสอบบรรจุเข้าเป็นข้าราชการครู ไม่โทเข้าทำงานในบริษัท
 ได้ทำงานในสายงานตรงกับวิชาที่เรียนมา เมื่อได้รับเงินเดือน ทั้งสองคน
 แบ่งเงินไปให้พ่อ แล้วชวนพ่อให้เลิกอาชีพเลี้ยงไก่ ด้วยการไม่ส่งลูกเจี๊ยบ
 มาเพิ่มอีก ทำต่อจนหมดรุ่นที่มีอยู่ แล้วบอกขายแล้วโรงไก่พร้อมอุปกรณ์
 ทั้งหมด บอกพ่อว่า อยากให้พ่อได้พักเหนื่อยมานานนักหนาแล้ว พ่อยัง
 เสียตายและยังยึดติดหรือไม่ พ่อตอบว่า ไม่ยึดติด ริเริ่มขึ้นมาได้ ก็เลิกรา
 ได้

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๓๒๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลูกหลานมีความกตัญญูเวทีต่อพ่อแม่ปู่ย่าตา
 ยาย ลูกสองคนของพิมกตัญญูต่อพ่อแม่ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีงามที่พ่อแม่ของพิมยึดถือและปลูกฝัง
 ให้พิมปฏิบัติตาม ผู้แต่งใช้แก่นเรื่องนี้เพื่อแสดงว่า เด็กต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ปู่ย่าตายายและ
 เป็นสิ่งที่เด็ก ๆ จะต้องต่อจากรุ่นต่อรุ่น

๓) ความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างคนต่างวัย

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* ได้กล่าวถึงคุณปู่ได้อบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นความหวังที่ดีของ
 ประเทศชาติ และเด็ก ๆ ก็ได้สอนให้คุณปู่ได้เรียนรู้สังคมปัจจุบันได้ดีขึ้น ดังตัวอย่าง

คุณปู่ชิมมือไปรอบ ๆ แล้วว่า “หนูเห็นมัย ปู่ปลูกอะไร...ปู่ปลูก
 ต้นไม้ทีละต้น...ทีละต้น ล้วนแต่เป็นต้นไม้ไทย ซึ่งเข้ากับแผ่นดินแม่
 เหมือนกับที่ปู่พยายามจะปลูกพวกหนู...”

“คุณปู่จะปลูกหนูยังงัย...” เด็กหญิงสะท้อนขวัญสั่นหัวแบบไม่
 ยอม “หนูไม่ใช่ต้นไม้ละ” เพื่อน ๆ เห็นด้วย ต่างมองหน้าคุณปู่แล้วลั่น
 หัวไปตาม ๆ กัน

ทันใดนั้น เด็กชายคุณกวีก็มีดวงตาที่เปล่งประกายขึ้น เขายกมือ
แล้วว่า “คุณปู่ไม่ได้ปลุกเรา...”

เด็กชายแบมนูร้องออกมาโดยไม่มี ‘เออ’ ว่า “แต่เราปลุกคุณปู่...”

“เฮ้ย...” คุณปู่ร้อง หันไปสบตากับดวงตาอีกสามคู่ของเด็กผู้หญิง
ที่มีประกายแสงจากปากฟ้า คุณปู่มีดวงตาเป็นประกายวาววามขึ้น
มาแล้วร้องว่า “ใช่แล้ว ไม่ใช่ปู่ปลุกพวกเด็ก ๆ แต่พวกเด็ก ๆ ปลุกปู่...
ปลุกเอาความหวังความมีชีวิตขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง...”

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๒๔๒-๒๔๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก
ว่า ไม่ควรมีช่องว่างระหว่างวัย เด็กนักเรียนมีความสนิทกับครูในวัยคุณปู่อย่างมาก ถึงแม้ว่าคุณปู่เป็น
ศาสตราจารย์แต่ก็ไม่ได้วางตัวว่ามีความรู้และตำแหน่งสูง แต่กลับทำให้เด็กใกล้ชิดกับตัวเอง สะท้อน
ให้เห็นว่าผู้ใหญ่สูงวัยกับเด็กอายุน้อยไม่มีช่องว่างระหว่างวัย ซึ่งทำให้มีความแตกต่างและความขัดแย้ง
ในด้านความคิดที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือคุณปู่ได้สั่งสอนอบรมเด็กให้เป็นความหวังที่ดีของประเทศชาติ
แต่เด็ก ๆ ก็ได้ทำให้คุณปู่รู้จักสังคมในปัจจุบันได้มากขึ้น

๔) การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ได้กล่าวถึง การใช้ชีวิตอยู่บนดอยวาวิ “ผม” ได้รับน้ำใจที่บริสุทธิ์
ใจจากเพื่อนที่เพิ่งรู้จัก ทำให้ “ผม” เชื่อมมั่นในมิตรภาพและความรักที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ด้วยกันและ
มีความสุขที่ได้เรียนรู้การแบ่งปันกับผู้อื่นที่ต้องการช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

ผมไม่เคยคิดมาก่อนว่าบ้านหลังนี้จะทำให้เกิดการแบ่งปันอย่าง
ง่าย ๆ ผมอนุญาตให้เพื่อนบ้านใช้น้ำในแท็งก์น้ำได้ เพราะสามารถสูบน้ำ
จากบ่อน้ำที่ผมขุดไว้ขึ้นมาเก็บในแท็งก์น้ำได้ทุกฤดูกาล ผมยินดียก
ห้องนอนและโต๊ะทำงานในบ้านให้เพื่อนฝูงหรือแขกที่มาพักใช้ได้อย่าง
เต็มที่ ทั้งที่แต่ก่อนผมค่อนข้างติดยึดกับห้องนอนและโต๊ะทำงานว่าเป็น
ของใช้ส่วนตัว การยกห้องนอนและโต๊ะทำงานให้คนอื่นใช้ ผมไม่ค่อยทำ
นัก

ทว่าตั้งแต่มีบ้านหลังนี้ ผมมีโอกาสแบ่งปันสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มี
ให้แก่ผู้อื่น ทำให้ผมได้ทบทวนและตระหนักว่า ความจริงแล้วความสุข
ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เป็นอะไร และไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาด
หรือปริมาณ แต่ความสุขอยู่ตรงที่เราไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนมากกว่า

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๗๗-๑๗๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันกับผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนจะทำให้มีความสุข ดังที่ตัวละคร “ผม” ประทับใจที่คนคอยาวมีน้ำใจต่อผู้ที่ต้องการช่วยเหลือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำให้ผมมีความสุขที่ติดต่อกันและตั้งใจที่ปฏิบัติตนตามคุณสมบัติที่ดีของคนคอยาว ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้เรียนรู้การมีน้ำใจต่อกัน และรู้จักแบ่งปันกัน

เรื่องสั้นเรื่อง *ความรักมีไว้ให้...ไม่ใช่เก็บ* ได้กล่าวถึงเด็กชายคนหนึ่งที่ยังเรียนไม่ได้ เล่นกีฬาที่ไม่เก่ง ทำให้เขาไม่มีเพื่อนในห้องเรียนแม้แต่คนเดียว ในวันวาเลนไทน์เขามีความสุขมากที่ได้เตรียมดอกกุหลาบไปไว้ให้ทุกคนและไม่ลืมใคร ถึงแม้ว่าเขาไม่ได้รับของขวัญสักอย่างจากเพื่อนในห้อง ดังตัวอย่าง

ผู้เป็นแม่ยิ้มทั้งน้ำตา เธอคาดฝันและรู้สึกอายอยู่ภายใน
ลูกชายที่เรียนไม่ได้ เล่นกีฬาไม่เก่ง แท้จริงแล้วเขากลับเข้าใจความรัก
ยิ่งกว่าใคร -- ความรักคือการให้โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ในใจของ
เด็กชายคิดเพียงว่า เขาต้องเตรียมดอกไม้ไปให้ครบทุกคน ไม่หลงลืมใคร
แม้แต่เพียงคนเดียว ขณะที่ผู้เป็นแม่กลับห่วงใยความรู้สึกของเขาว่าจะ
ไม่ได้รับความรักจากใครตอบคืนมา

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๓๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่เด็กว่า การแบ่งปันให้กับคนอื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนนั้นเป็นความรักที่แท้จริงและทำให้เรามีความสุขมากขึ้น

เรื่องสั้นเรื่อง *กลิ่นที่หอมไกล* ได้กล่าวถึงการให้กันและกันของทุกคนจะทำให้โลกเรามีความงดงาม ดังตัวอย่าง

เมื่อเราให้ เราก็เป็นเหมือนพระเจ้าในสายตาของคนอื่น...นั่นเป็น
ความหมายที่แท้จริงของวันคริสต์มาส พระเยซูทรงประสูติในวันนั้น เพื่อ
สละพระองค์เองสำหรับการไถ่บาปของมนุษย์ เป็นการ “ให้” ที่ยิ่งใหญ่
กว่าสิ่งใดทั้งหมด -- ลองจินตนาการดูสิว่า เมื่อทุกคน “ให้” กันและกัน
เหมือนอย่างลุงทอม ช่างจอห์น หรือสุภาพสตรีใจดีที่ซื้อรองเท้าให้เด็ก
โลกนี้จะงดงามเพียงใด...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๐๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่เด็กว่า หากทุกคนในโลกนี้รู้จักแบ่งปันกันและกัน โลกก็จะเต็มไปด้วยความสุข

เรื่องสั้นเรื่อง จะปลูกดอกไม้ตามรายนาง ได้กล่าวถึงตัวละครเจสันมีความสำเร็จในการทำธุรกิจตั้งแต่เด็ก เขาได้ใช้เงินที่ได้รับจากการทำธุรกิจไปช่วยเหลือคนอื่น และแบ่งปันประสบการณ์ในการทำธุรกิจให้แก่ผู้อื่น ดังตัวอย่าง

สิ่งที่น่าชื่นชมที่สุดของเจสันกลับไม่ใช่ความสำเร็จของเขา แต่เป็นจิตเอื้อเพื่อแบ่งปัน เขาไม่เคยปิดบังเคล็ดลับในการทำธุรกิจ ตรงกันข้าม เขาเขียนบทความชักชวนและยังรับเชิญไปพูดตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อแนะนำเด็กคนอื่น ๆ ให้กล้าที่จะฝันและลงมืออย่างที่เขาได้ทำมาแล้ว เขาเห็นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเริ่มต้นด้วยก้าวเล็ก ๆ เสมอ

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับ “ความรักที่แท้จริงคือการให้โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน” ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่เด็กว่า ผู้ที่รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือคนอื่นนั้น จะได้รับการเคารพและยกย่องของคนที่อยู่รอบข้าง และยังช่วยพัฒนาประเทศบ้านเมืองได้

๕) ความรักของครอบครัวทำให้ชีวิตดำเนินต่อไป

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสรวรรค์ ได้กล่าวถึงคารีกับมินตราต่างก็ได้นึกถึงสภาพในตอนเช้าไปในป่าอาถรรพณ์ และรู้สึกโชคดีที่พวกเขาได้อยู่ด้วยกันอีก ดังตัวอย่าง

มินตรานึกถึงตอนที่เธอถูกพี่ชายไล่ให้รีบหนีออกไปจากป่า จำได้ว่าตอนที่วิ่งจากคารีไปนั้นหัวใจเธอคร่ำหมองเพียงใด น้ำตาของเธอไหลไปตลอดทาง กลัวว่าจะไม่ได้พบหน้าพี่ชายผู้บอบบางและหัวใจเสียสละอย่างคารีอีก ตอนนั้นหากหากอธิษฐานขอพรได้ เธอคงไม่ขอสิ่งใดนอกจากขอให้ได้อยู่พร้อมหน้ากันอีกครั้ง

คารีก็เช่นกัน เขาเองก็นึกไม่ออกว่า หากไม่มีน้องสาวของเขาอยู่เคียงข้าง เขาจะเป็นอย่างไร หากตอนนั้นมินตราไม่วิ่งกลับมาคว้าตัวเขาไว้ เขาคงจะล้มลงอย่างเดียวดายกลางป่าอันหนาวเหน็บ

บางที...ชีวิตของเราอาจไม่ต้องการอะไรมากไปกว่าการได้อยู่ดูแลซึ่งกันและกันได้ เด็กทั้งสองบอกตัวเองในใจ

(ตามหาสรวงสรวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๖๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรักของครอบครัวที่ทำให้ชีวิตดำเนินต่อไป คารีกับมินตราต่างเข้าใจว่า ไม่มีอะไรสำคัญกว่าการอยู่ร่วมกับคนที่เรารัก การได้อยู่กับคนที่เรารักเป็นกำลังใจที่สำคัญในการต่อสู้ปัญหาต่าง ๆ ผู้แต่งใช้แก่นเรื่องให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเข้าใจความสำคัญของคนในครอบครัว และไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ไม่ควรทอดทิ้งกัน

๖) การยอมรับความจริงและการคิดบวก

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ในเช้าวันนั้น* ได้กล่าวว่าชีวิตทุกคนล้วนมีปัญหาและเกิดขึ้นได้แต่ละวัน เราไม่สามารถหยุดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น แต่เราสามารถเผชิญกับปัญหาได้ถ้ารู้จักยอมรับผลที่เกิดขึ้น เป็นความจริงที่ทุกคนจะประสบอยู่เสมอทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ดังตัวอย่าง

เราต้องยอมรับว่า ชีวิตทุกคนล้วนมีปัญหาและเกิดขึ้นได้แต่ละวัน บางวันก็มีปัญหาดังแต่เช้าจรดเย็น เราไม่สามารถหยุดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น แต่เราสามารถรับมือกับมันได้ ไม่ว่าผลออกมาจะเป็นอย่างไร เราต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับการผิดหวัง หรือสมหวัง ทั้งสองสิ่งนี้ต่างมาหาเรา สลับกันไปมาเสมอ ไม่มีใครสมหวังได้ตลอดปี และไม่มีใครผิดหวังได้ตลอดปี

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับยอมรับความจริง และการคิดบวก ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้เข้าใจว่า คนเราต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความผิดหวัง หรือความสมหวัง เพราะทั้งสองสิ่งนี้เกิดขึ้นสลับกันไปในชีวิตของเราเสมอ ไม่มีใครสมหวังได้ตลอดไป ก็ไม่มีใครผิดหวังได้ตลอดไป

เรื่องสั้นเรื่อง *เรื่องดี ๆ ไม่มีบังเอิญ* ได้กล่าวว่า ในชีวิตของเรา มีเรื่องให้ต้องตัดสินใจหลายครั้ง ตั้งแต่ตื่นนอน บางครั้งเราตัดสินใจถูก แต่หลายครั้งเราตัดสินใจผิด เมื่อตัดสินใจผิด แต่เราไม่ควรกังวล ให้ยอมรับและพยายามคิดให้เป็นทางบวก ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง ๆ ในชีวิต มีเรื่องให้เราต้องตัดสินใจหลายครั้งตั้งแต่ลืม ตาตื่น บางครั้งเราตัดสินใจถูก แต่หลายครั้งเราตัดสินใจผิด เมื่อตัดสินใจผิด ความหงุดหงิดจะวูบเข้ามาทันที เพราะเรารู้สึกว่าเสียเวลา ทั้งที่มัน อาจจะเป็นเพียงแค่ห้านาที หรือครึ่งชั่วโมงเท่านั้น และมันไม่ได้ส่งผล เสียหายอะไรมากมาย แต่เราก็หงุดหงิดไว้มาก่อนโดยสัญชาตญาณและบางคนถึงกับติดเป็นนิสัยที่จะต้องหงุดหงิดไปเสียทุกเรื่อง แต่จริง ๆ แล้ว การตัดสินใจผิด หรืออุปสรรคที่ทำให้เราต้องเสียเวลานั้น ไม่ได้แย่อย่างที่คิดไป...การตัดสินใจผิด หรือการการเสียเวลาในบางครั้ง บางทีอาจ กลายเป็นผลดีเสียด้วยซ้ำ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับยอมรับผลของกระทำที่ไม่ดี หากมีผลเสียหายก็ให้คิดบวก มองว่าเป็นประโยชน์ที่จะได้ประสบการณ์ เป็นบทเรียนที่จะไม่ทำผิดพลาดอีก

ต่อไป ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า เราต้องเรียนรู้และมองเรื่องราวต่าง ๆ ที่ทำให้เราผิดหวังนั้นไปในทางบวก ถ้าอย่างนั้น มันจะไม่มีทางที่จะทำให้เราหงุดหงิด เสียหาย หรือเสียใจ

เรื่องสั้นเรื่อง *ชีวิตไหว ใบไม้ร่วง* ได้กล่าวว่าความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศหรือสภาพแวดล้อมรอบตัวเรา แต่เกิดขึ้นจากภายในใจของเราเอง ดังตัวอย่าง

*ความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศหรือสภาพแวดล้อมรอบตัว
เรา หากเกิดขึ้นจากภายในใจเราเอง เมื่อรู้จักมองโลกในแง่บวก รื่นรมย์
ในสิ่งที่มีอยู่และเป็นไป ความสุขก็จะอวลล้นอยู่รอบ ๆ ตัวเรา*

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๕ : ๘๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความจริงและการคิดบวก ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า เมื่อเรามองเรื่องราวต่าง ๆ ในทางบวก และแง่ดี จิตใจเราจะเบิกบาน และเราก็จะมีความสุขในชีวิตของเรา

๗) ความฝันต้องลงมือเองถึงจะสำเร็จ

เรื่องสั้นเรื่อง *ดวงดาวบนทางเท้า* ได้กล่าวว่า ไม่ว่าความฝันของคุณจะเล็กหรือใหญ่ คุณต้องลุกขึ้นไปหามัน และลงมือทำด้วยตนเองถึงจะสำเร็จได้ ดังตัวอย่าง

*ไม่ว่าความฝันของคุณจะเป็นอย่างไร...จะเล็กหรือใหญ่ จะมีชื่อ
จารึกบนดวงดาว หรือแค่ศิลปินสำเนาฉบับที่สอง คุณต้องลุกขึ้นไปหามัน
ลงมือและออกแรงเอง แค่นี้เท่านั้นแผ่นดินแห่งความฝันและโอกาส
ไม่ช่วยให้ประสบความสำเร็จได้ดังนิมิต*

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “ความฝันต้องลงมือเองถึงจะสำเร็จ” ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า ความฝันไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ถ้าจะให้สมหวังก็ต้องลงมือทำด้วยตนเอง ถึงจะสมตามความปรารถนาได้

๘) ทำความเข้าใจตัวเอง

เรื่องสั้นเรื่อง *โลกใบกระจิริดกับชีวิตกระจ้อยร่อย* ได้กล่าวว่าเพื่อนของตัวละครได้ยกปรัชญาชีวิตของนักฮัมมิงเบิร์ดมาเป็นตัวอย่าง สอนให้ตัวละครเข้าใจว่า ต้องรู้จักจำกัดขอบเขตของปัญหาแล้วแก้ไขปัญหามาตามขั้นตอนด้วยความเข้าใจตัวเอง ดังตัวอย่าง

*“เพราะมันไม่ได้มองโลกอย่างที่เรามอง มันมองเฉพาะโลกใน
ส่วนของมันเองเท่านั้น มองในส่วนเท่าที่จำเป็น--เธอก็เหมือนกัน ไม่ต้อง
มองโลกไปทั่วโลก แล้วบอกทำไม่ได้ แต่ให้รู้จักจำกัดขอบเขต ของงานให้*

แน่นอนเสียก่อน มุ่งความสนใจเฉพาะในกรอบที่ต้องการและเริ่มต้นทีละก้าวจากตรงนั้น..”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวกับทำความเข้าใจตัวเอง ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้ให้ข้อคิดแก่เด็กว่า เมื่อพบอุปสรรคในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่ายอมแพ้ แม้จะมีความหวังน้อยหรือมองไม่เห็นทางเอาชนะ แต่ถ้าเรารู้จักตัวเองโดยจำกัดขอบเขตของปัญหา การเข้าใจตัวเองว่าต้องการสิ่งใด ก็จะเริ่มต้นทำได้และสุดท้ายก็จะทำสำเร็จได้

๙) ความซื่อสัตย์ไม่ทำให้คนอื่นลำบาก

เรื่องสั้นเรื่อง *ขอให้วันนี้เป็นวันดี* ได้กล่าวว่าตัวละครมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งจะ使人อื่นลำบาก ดังตัวอย่าง

ผมเดาว่าเจ้าหน้าที่คงนึกรำคาญในใจว่า คุณยายคนนี้จะมาทวงถามเรื่องคิดเงินผิดอะไรทำนองนั้น คุณยายชี้ให้ดูรายการในใบเสร็จแล้วบอกว่า

“คุณลืมคิดเงินค่ากล่อง ฉันยังติดเงินคุณค่ะ” ว่าแล้วเธอก็ยื่นเงินค่ากล่องให้

ผมยิ้มให้กับความมดงามที่ผลิบาน -- ถ้าคุณยายคิดว่า วันนี้เป็น “วันดี” ของเธอที่ไปรษณีย์ลืมคิดเงินค่ากล่อง มันก็จะเป็น “วันไม่ดี” ของเจ้าหน้าที่ที่ไปรษณีย์ที่ต้องจ่ายค่ากล่องเอง วันดีของคนหนึ่งอาจเป็นวันไม่ดีของอีกคนหนึ่ง แต่คุณยายเลือกที่จะทำให้เป็น “วันดี” ของสองคน

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๒๑๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ที่ไม่ทำให้คนอื่นลำบาก ผู้แต่งได้ใช้แก่นเรื่องนี้เสนอข้อคิดแก่เด็กว่า ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติที่ดีงามของคนในสังคม ถ้าในการดำเนินชีวิตระหว่างมนุษย์กับมนุษย์มีความซื่อสัตย์ต่อกันและกัน ก็จะ使人ในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติสรุปได้ว่า ชีวิตมนุษย์จะดำเนินต่อไปได้อย่างมีความสุขก็เนื่องจากปัจจัยของการมีครอบครัวที่มั่นคง อบอุ่น คนต่างวัยเกื้อกูลกัน มีความกตัญญู รู้จักแบ่งปันหรือให้โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความซื่อสัตย์ นอกจากนี้ ควรมีเป้าหมายและมีความมั่นใจในการดำเนินชีวิต มีการยอมรับความจริงและคิดบวก

๓.๓ การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง คือ จุดเริ่มต้นของเรื่องซึ่งถือได้ว่าเป็นตอนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องราวต่อไป

จากการวิเคราะห์การเปิดเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า กลวิธีการเปิดเรื่องของผู้แต่งใช้จะแบ่งเป็น ๓ วิธี ได้แก่ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา และการเปิดเรื่องโดยใช้สนทนา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย

การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย คือ การเริ่มต้นด้วยการเล่าลักษณะของฉาก บรรยายลักษณะของตัวละคร หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

๑) บรรยายฉากหรือเหตุการณ์

นวนิยายเรื่อง *ไทแลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๑* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีการบรรยายเล่าเรื่องดังนี้

นักชีววิทยาคนหนึ่งคงจะบอกความแตกต่างระหว่างมนุษย์และต้นส้มได้อย่างง่ายดาย เพียงแต่คำถามนี้อาจฟังดูง่ายมาก เพราะแม้แต่ป่าของคุณก็คงตอบคำถามนี้ได้ดีเช่นกัน เนื่องจากมนุษย์และต้นส้มไม่น่าจะมีอะไรที่คล้ายกันเลย เว้นเสียแต่ว่าทั้งสองคำจะมีสองพยางค์

ขณะนี้ศาสตราจารย์สวอนซี ฮาร์ดเลอร์กำลังนั่งอยู่ในร้านเครื่องดื่มโอโลง เครื่องดื่มโอโลงสีเขียวรสขมซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปี ค.ศ. ๒๐๖๐ นี้ ศาสตราจารย์ฮาร์ดเลอร์เป็นนักชีววิทยาและมีสติปัญญาระดับอัจฉริยะ ชีแน่นอนว่าเขาคงจะบอกความแตกต่างระหว่างมนุษย์และต้นส้มได้ดีเช่นเดียวกับป่าของคุณ แต่คงไม่ใช่ในตอนนี้นี้ เพราะเขากำลังจ้องมองภาพหนึ่งอยู่ในหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และอาจกำลังสงสัยว่าสิ่งที่เขาเห็นในภาพนั้นคือมนุษย์หรือต้นส้มกันแน่

(ไทแลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๑๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีแบบบรรยายเหตุการณ์ที่เป็นฉากที่เกิดขึ้นในร้านเครื่องดื่มในปี ค.ศ. ๒๐๖๐ คนในยุคสมัยนั้นมนุษย์มีลักษณะมีรูปร่างแปลกประหลาดแตกต่างจากมนุษย์ทั่วไป

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา...วาริ ตอนที่ ๑* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีการบรรยาย
เล่าเรื่องดังนี้

ก่อนออกเดินทาง ผมมีจุดหมายปลายทาง ๒ แห่งให้เลือก
ระหว่างสถานที่หนึ่งซึ่งคุ้นเคยและรู้ว่าจะต้องพบอะไรบางอย่างที่นั่น กับอีก
สถานที่หนึ่งซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อน ไม่เคยเห็นแม้กระทั่งรูปถ่าย เพียงแต่
ได้ยินชื่อมาบ้างเท่านั้น

(เสนาหา...วาริ. ๒๕๕๕ : ๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยเล่าพฤติกรรมของตัวละครที่มีความ
ขัดแย้งในใจที่ไม่สามารถตัดสินใจว่าจะเดินทางไปท่องเที่ยวที่แห่งใด

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ของเขาวานั้น* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีการบรรยายเล่า
เรื่องดังนี้

เมื่อไม่นานมานี้ ผมได้ริ่ตู้เพื่อจัดเก็บข้าวของให้เป็นระเบียบ
พบว่ามิแผ่นซีดีเก่า ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เกี่ยวกับงาน หนังสือ และเพลง
ต่าง ๆ ที่อัดเก็บไว้ บางแผ่นเก่าใช้การไม่ได้จนผมจำต้องโยนทิ้งไป
ขณะที่เลือกอยู่นั้น สายตาสะดุดกับซีดีแผ่นหนึ่ง ภาพปกเต็มไปด้วย
ไบเมเบิลสีแดง ผมจำได้ในทันทีว่านั่นเป็นเพลงของเมโลดี-เพื่อนร่วมงาน
หลายปีก่อน

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๗ : ๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยบรรยายเหตุการณ์ตอนที่ “ผม” จัด
ข้าวของต่าง ๆ เพื่อให้เป็นระเบียบ แล้วได้พบว่ามิแผ่นซีดีเพลงแผ่นหนึ่ง ซึ่งทำให้ตัวเองนึกถึงเมโลดี
ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานเมื่อหลายปีก่อน

เรื่องสั้นเรื่อง *เรื่องดี ๆ ไม่มีบังเอิญ* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยบรรยายฉากและบรรยากาศ
ของเมืองที่ตัวละครชอบ ดังตัวอย่าง

ไม่ไกลจากเมืองท่าไคเน็ก เราก็มารถึงทุ่งหญ้าริมบึง ระเบียบฟ้า
วันนี้สวยใสด้วยระบำเมฆ ดอกหญ้าโบกยอดไหวทักทาย ผีเสื้อปีกลายมา
พร้อมกับสายลมบางเบา

ผมชอบเมืองแซนดีโกด้วยสาเหตุนี้ เมืองใหญ่เป็นอันดับแปดของ
สหรัฐอเมริกา แต่ผู้คนไม่ได้ยุ่งกันอย่างแออัดยัดเยียด แถมยังมีแม่น้ำ
สายน้ำให้เย็นใจ มีทุ่งฟ้ากว้างให้ฝันล่อยเล่น

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๗ : ๑๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยบรรยายฉากและบรรยากาศ เพื่อบอกเหตุผลที่ตัวละครหลงรักเมืองแซนดีโกก็เพราะเมืองนี้มีทุ่งหญ้าริมบึงที่สวยงาม อากาศดี นอกจากนี้ ในเมืองแซนดีโกมีผู้คนน้อยทำให้สิ่งแวดล้อมในเมืองดูสวยงามสงบสุข

เรื่องสั้นเรื่อง *โลกใบกระจิดริดกับชีวิตกระจ้อยร่อย* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีการบรรยายเล่าเรื่อง ดังต่อไปนี้

เมื่อตอนเด็ก ๆ เคยอ่านจากหนังสือแล้วจำมาตลอดว่า ฮัมมิงเบิร์ด (Hummingbird) เป็นนกที่มีขนาดเล็กที่สุดในโลก ตอนนั้นอ่านแล้วก็ไม่เคยคิดว่าชีวิตนี้จะได้มีโอกาสได้ดูตัวเป็น ๆ ของนกชนิดนี้ จนเมื่อมาอยู่ที่อเมริกาจึงได้เห็นจนเป็นเรื่องปกติ แต่ถึงกระนั้นก็ยังอดตื่นตาตื่นใจไม่ได้ในทุกครั้งที่เห็นสิ่งมีชีวิตน้อย ๆ นี้บินโฉบไปมากลางอากาศ...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องโดยบรรยายว่าฮัมมิงเบิร์ดเป็นนกที่มีขนาดเล็กที่สุดในโลก และเป็นนกที่ทำให้ผู้แต่งประทับใจตั้งแต่เด็ก ๆ จนเมื่อมาอยู่ที่อเมริกาได้ดูตัวเป็น ๆ เห็นจนเป็นเรื่องปกติ แต่ก็ยังอดตื่นตาตื่นใจไม่ได้ในทุกครั้งที่เห็นนกชนิดนี้

เรื่องสั้นเรื่อง *ขอให้วันนี้เป็นวันดี* ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องบรรยายถึงฉากและเหตุการณ์ที่ตัวละครไปถ่ายรูปรูปที่ริมทะเล ดังตัวอย่าง

ตรงสะพานไม้ที่ยื่นออกไปในทะเล ในเช้านี้มีผู้คนบางตา ภรรยาผมรีบก้าวเท้าไปให้ถึงสุดปลายสะพาน เพื่อหาทำเลถ่ายรูป Red-throated Loon นกน้ำนักเดินทางไกลที่อพยพหนีหนาวจากทางเหนือมาเตร็ดเตร่อยู่ที่ทะเลแถวนี้มานานหลายสัปดาห์แล้ว และคาดว่าอีกไม่นานพวกเขาก็จะเดินทางกลับบ้านไปเมื่อฤดูใบไม้ผลิมาเยือน กว่าเราจะพบหน้ากันอีกครั้งคงต้องรอถึงฤดูหนาวหน้า

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๒๐๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยบรรยายฉากและเหตุการณ์ กล่าวคือบอกเล่าถึงตัวละครได้ไปถ่ายรูปรูป เป็นนกน้ำนักเดินทางไกลที่อพยพหนีหนาวมาจากทางเหนือ

๒) บรรยายตัวละคร

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* ตอนที่ ๑ ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้กลวิธีการบรรยายลักษณะตัวละครดังนี้

คุณปู่เจริญจิตต์กับคุณย่าเนิยังอยู่บ้านแบบเยอรมันในซอยเทวาลัย ในอุตุมยาลัยนิเวศ เด็ก ๆ รุ่นแรกที่มาเรียนรู้ชีวิตกับคุณปู่เติบโตไป

หมดแล้ว เด็กรุ่นที่สองและรุ่นต่อ ๆ ไปก็เติบโตไปหมดแล้วเช่นกัน และในหมู่บ้านไม่มีเด็กมาให้คุณปู่ฝึกอีก คุณปู่เบื่อชีวิตของการเป็นศาสตราจารย์อยู่กับบ้าน จึงรับงานเป็นกรณีพิเศษ เป็นครูทดลองสอนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง และให้เหตุผลกับคุณย่าว่า “ฉันจะได้ออกจากบ้านทุกวัน...เธอจะได้อ่านหนังสือ” คุณย่าจึงซึ่งเกษียณอายุมาแล้วเช่นกัน ก็เห็นด้วย

(คุณปู่แวนตาแตก. ๒๕๕๕ : ๑๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยบรรยายว่าตัวละครคุณปู่เจริญจิตต์ เป็นคนที่เสียสละ ทำงานด้านการศึกษาเพื่อสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป การบรรยายทำให้เห็นบุคลิกภาพรวมทั้งนิสัยใจคอของตัวละครอย่างชัดเจน

เรื่องสั้นเรื่อง *ทุก ๆ ที่มีรอยยิ้ม* ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายความรู้สึกลงในการเดินทางของเพื่อน “ผม” ดังตัวอย่าง

“ทุ่งดอกไม้ที่โบกไหวตามแรงลม นั้น เหมือนเด็กน้อยกระโดดโลดเต้น เบียดเสียดแย่งกันมาต้อนรับเราพร้อมด้วยรอยยิ้ม”

เพื่อนนักเดินทางป่าคนหนึ่งเคยบอกผมอย่างนั้น เมื่อผมถามเขาว่า เดินทางไปไหนมาไหนคนเดียวรู้สึกเหงาไหม เขาเล่าต่อไปว่า ทุก ๆ ที่ที่เขาไปนั้นมีแต่รอยยิ้ม เขาจึงไม่เคยเหงาแม้แต่นาทีเดียว เสียงนกร้อง เสียงน้ำไหล เสียงใบไม้ไหว เป็นเหมือนเสียงดนตรีที่บรรเลงโดยการควบคุมของคีตกวีแห่งสายลม เขาไม่จำเป็นต้องพกพาเสียงเพลงติดตัวไปให้รบกวนเลยบทเพลงเหล่านั้นทำให้เขามีความสุขและยิ้มได้เสมอ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๗ : ๘๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบบรรยาย โดยบรรยายบอกเล่าถึงเพื่อนของตัวละคร “ผม” เป็นคนที่ชอบเที่ยวเดินทางในป่า และมีความสุขที่ใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ เสียงนกร้อง เสียงน้ำไหล เสียงใบไม้แกว่งไหว ซึ่งเป็นธรรมชาติที่งดงาม

เรื่องสั้นเรื่อง *เธอเคยเห็นสายรุ้งบ้างไหม* ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายลักษณะของตัวละคร ดังตัวอย่าง

“ฉันไม่เคยเห็นสายรุ้งมาก่อนในชีวิต...ฉันไม่เคยรู้ว่ามันสวยงามแค่ไหน”

ทุกครั้งที่เห็นสายรุ้งพาดขอบฟ้า ผมมักจะนึกถึงคำพูดเศร้า ๆ นั้นเสมอ มันเป็นคำพูดของเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งที่มีใบหน้ายิ้มแย้มตลอดเวลา ดวงตาไร้แววประกายใส ทั้ง ๆ ที่อายุของเธอยังไม่ถึงสามสิบ เสียด้วยซ้ำ ผมและเพื่อนร่วมงานคนอื่นเคยตั้งข้อสงสัยกันว่า เราไม่เคยได้

ยินเสียงหัวเราะของเธอเลย ตลอดเวลาหลายเดือนที่ทำงานมาด้วยกัน
อย่างมากก็แค่เห็นรอยยิ้มบาง ๆ ที่มุมปากเท่านั้น

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๔๑-๔๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยการบรรยายลักษณะนิสัยของ
ตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักตัวละครว่ามีอุปนิสัยชอบเก็บความรู้สึกของตน ระทมทุกข์ และเป็น
คนที่ชอบมองโลกในแง่ไม่ดี ไม่สนใจสิ่งทีรอบ ๆ ตัวเอง

เรื่องสั้นเรื่อง *ชีวิตไหว ใบไม้ร่วง* ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายลักษณะ
นิสัยของตัวละคร ดังตัวอย่าง

เคยนั่งรถไปกับเพื่อนที่ทำงานคนหนึ่ง เธอเป็นผู้หญิงวัยยี่สิบ
เศษ ๆ แต่มีนิสัยผาดโผนแบบผู้ชายและขับรถคล่องแคล่ว หากมีรถปาด
เข้ามาในเลนอย่างกระชั้นชิดโดยไม่ให้สัญญาณไฟ เธอจะหลุดปากคำ
ทันที ตั้งแต่เบาไปจนถึงหนัก แล้วแต่ระดับของความตกใจ บางครั้งถึงขั้น
ชุนีวักกลางใจ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนคำตำหนิรุนแรงสุดที่ฝรั่งชอบใช้กัน
จนผมต้องคอยปรามเธอเสมอ

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๗๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายลักษณะ
นิสัยของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักตัวละครมากขึ้นว่าเป็นผู้หญิงที่นิสัยใจร้อน ไม่มีความอดทน ไม่มี
ระเบียบวินัยในการควบคุมอารมณ์และคำพูดของตัวเอง

๓.๓.๒ การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา

การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา เป็นการเปิดเรื่องโดยบรรยายสิ่งต่าง ๆ ให้เห็นภาพและอารมณ์
เช่น ฉาก ตัวละคร หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เห็นรายละเอียดของเรื่องอย่างชัดเจน

๑) พรรณนาฉากหรือเหตุการณ์

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๑* ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาฉากและ
บรรยายภาคีในตอนต้นเรื่องดังนี้

หิมะโปรยปรายลงมาเป็นสาย ปกคลุมอาคารสูงเสียดฟ้านับพัน
แห่ง ดุจดั่งป่าคอนกรีตในม่านหมอกสีขาว ตึกหลายร้อยชั้นสูงตระหง่าน
เสียดทะยานขึ้นไปบนท้องฟ้า ทะลุชั้นเมฆหมุกมัว ราวกับว่าพวกมัน
กำลังเหยียดท่อนแขนไขว่คว้าหาแสงตะวัน ท่ามกลางบรรยากาศมัวหม่น
มีแสงแดดจาง ๆ สาดส่องลงมาเพียงน้อยนิด ถนนลอยฟ้าหลายสายเลี้ยว
วกวนพันไปตามแท่งคอนกรีตระฟ้า คล้ายเถาวัลย์ที่เกี่ยวกระหวัดไปตาม
ลำต้นของต้นไม้ในป่าดงดิบ ประหนึ่งเส้นเลือดในกายของมนุษย์ที่คอย

หล่อเลี้ยงให้แก่งคนกริตเหล่านี้ดำรงอยู่ ยิ่งเข้าใจใจกลางเมืองเท่าไร
 เถาว์ลัพท์าหนะก็ยิ่งเลี้ยวพันววนยิ่งขึ้น มากขึ้น และแก่งหินระฟ้าก็ยิ่ง
 สลับซับซ้อนขึ้น

(ตามหาหลวงสุวรรณศรี. ๒๕๕๔ : ๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องได้สร้างฉากและบรรยากาศโดยพรรณนา
 บ้านเมืองในต่างประเทศที่มีอาคารตึกสูงมากมายว่า ในฤดูหนาวเมื่อมีหิมะตกอย่างหนัก ตึกแต่ละตึก
 เหมือนได้เปลี่ยนสี ท้องฟ้ามีดครึ้ม มีแสงแดดส่องลงมาเล็กน้อย และให้เห็นภาพของถนนลอยฟ้า
 ที่เลี้ยวววน บรรยายอากาศในฉากที่สร้างขึ้นนี้ ถ่ายทอดเป็นประสบการณ์ให้แก่เยาวชนไทยที่ไม่เคยพบ
 เห็นมาก่อน

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑ ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยกลวิธีการพรรณนาฉาก
 ดังนี้

ลูกหว้าสีดัลอยนึ่งเป็นแพใหญ่ สะท้อนแสงไฟอยู่กลางวังน้ำใต้โคน
 ต้นหว้ายักษ์ ยั่วให้จ้อยหมายตาเอาไว้ รสมันคงรสหวานฉ่ำเย็นอย่างเคย
 เขากลื่นน้ำลายขมอย่างขึ้นสะพานลำไม้ไผ่คู่ ในความมืดตืดตือตอนดึ
 จ้อยมองเห็นแต่แสงไฟจากตะเกียงแก๊สติดหมวกชาวสวนยางพารา
 ของแม่เท่านั้น ที่ส่องแสงแวววาบระหว่งพุ่มไม้จากอีกฟากของลำห้วย
 (ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพชนบท
 ริมน้ำ สะท้อนวิถีชีวิตในเวลาเช้ามืดของแม่ลูกสองคนที่กำลังเดินทางไปกรีดยาง ต้องเดินผ่านสะพาน
 ไม้ไผ่แสงจากตะเกียงแก๊สที่ติดอยู่บนหมวก ทำให้เห็นต้นหว้าใหญ่มีผลที่น่ารับประทาน เป็นผลไม้ที่
 เด็ด ๆ ชอบ

เรื่องสั้นเรื่อง ดวงดาวบนทางเท้า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยพรรณนาฉากและ
 เหตุการณ์ ดังตัวอย่าง

ขณะนั่งรถผ่านถนนสายหนึ่งในแอลเอ ย่านฮอลลีวูด คนขับรถชี้
 ให้ผมดูแถวยาวเหยียดของผู้คนที่ยืนเรียงรายข้างถนน ดูเผิน ๆ เหมือน
 คนกำลังต่อแถวเข้าคิวซื้ออะไรบางอย่าง แต่จริง ๆ แล้วไม่ใช่ พวกเขา
 กำลังยืนรออยู่หน้าสตูดิโอถ่ายทำภาพยนตร์หรือรายการโทรทัศน์แห่ง
 หนึ่ง ด้วยความหวังว่าจะมีผู้กำกับออกมาเลือกหาตัวประกอบเข้าฉาก
 ลักหนึ่งหรือสองคน

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาให้เห็นถึงภาพการหางานทำของคนในเมืองอย่างชัดเจนว่า มีผู้คนเป็นจำนวนมากที่ยืนเรียงรายข้างถนนเพื่อหางานทำหรือว่า เพื่อให้ความฝันของตนเป็นความจริง

เรื่องสั้นเรื่อง เธอได้ยินเสียงนั้นไหม ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยพรรณนาถึงสิ่งที่เขาได้พบเห็นภูมิประเทศที่เป็นที่อ้อมกอดของขุนเขา ตัวอย่าง

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่แดดสีทองกำลังค่อย ๆ บลูกลงให้โลกตื่น ผมยืนอยู่ในอ้อมกอดของขุนเขา มองดูหินผาที่หนักแน่นเงียบขรึม ต่างสลับตาฟังเสียงหัวใจของกันและกัน...เสียงตอกต้นไม้เบา ๆ ของนกหัวขวานแว่วตกกายมาตามสายลม ผุ่งไถ่แกว่งป่ากว่าสามสิบตัวบินข้ามทุ่งร้อนลงตรงพื้นหญ้าชายเขา ค่อยๆ เชื้ออาหารสบายใจโดยไม่ต้องอ่านหนังสือพิมพ์เล่มมือแรกในวัน

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๗๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยพรรณนาภูมิประเทศของภูเขา และธรรมชาติของสัตว์ที่ออกหากินในเวลาเช้า และ “ผม” กำลังมีความสุขที่ได้สัมผัสกับบรรยากาศที่สงบ และอากาศที่เย็นสบายในเช้าวันหนึ่ง

เรื่องสั้นเรื่อง ถนนทุกสายโรยไว้ด้วยก้อนกรวด ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยพรรณนาถึงเรื่องราวที่ได้พบเห็นที่ได้มาดูไถ่แกว่งป่า ดังตัวอย่าง

ผมนั่งมองไถ่แกว่งป่าตัวนั้นอยู่นานหลายนาที มันบินมาพร้อมกับฝูงกว่าสามสิบตัว ตัวอื่นร้อนลงตรงพื้นหญ้าเลยแนวรั้วกันไป แต่ตัวนี้กลับลงก่อนถึงรั้วนั้น เมื่อเห็นถึงฝูงของตัวเองอยู่อีกฟากหนึ่ง มันเริ่มกระวนกระวายใจ พยายามที่จะเดินผ่านรั้วนั้นไปให้ได้ แต่ไม่สำเร็จ มันเดินวนหาช่องที่จะลอดรั้วอยู่อย่างนั้นเป็นนานสองนาน ทั้ง ๆ ที่ตัวนั้นสูงไม่ถึงสี่ฟุต ถ้าออกแรงบินสักหน่อยก็สามารถข้ามไปได้อย่างสบาย

เมื่อมองจากมุมของเรา มันเป็นภาพที่ชวนดูขบขัน แต่ความจริงน่าสงสาร...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๙๗-๑๙๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยพรรณนาเหตุการณ์ที่พบเห็นว่า มีไถ่แกว่งป่าตัวหนึ่งที่พลัดหลงจากฝูง เป็นปัญหาที่ออกจากรั้วไม่ได้ เพราะกั้วลที่จะเดินออกไปโดยลี้มว่า ตัวเองสามารถบินข้ามรั้วก็ได้

๒) พรรณนาตัวละคร

เรื่องสั้นเรื่อง เพื่อนแก่ แต่ไม่เก่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการพรรณนาถึง การพบกับตัวละครคนอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

เราพบกันเช้าวันหนึ่งที่กอกุหลาบริมสวนสาธารณะ...

ขณะที่ผมกำลังจ่อกล้องตัวเล็กเท่าฝ่ามือบนกุหลาบสวยกลางแดด
ใส เสียงหนึ่งดังลอยมาจากทางด้านหลังผม

“งามจริง ๆ เลยนะ”

ผมหันไปมอง เธอเป็นผู้หญิงอเมริกัน สวมหมวกเบสบอลตัวไม่สูง
นัก แต่ในมือประคองกล้องถ่ายรูปพร้อมเลนส์ยาวเท่าแขน ดูเหมือนจะ
เกินกำลังมือที่จะถือไหว

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยการพรรณนาว่า ตัวละคร “ผม” ได้
พบกับตัวละครอื่น ๆ ในเหตุการณ์การถ่ายภาพดอกไม้ เป็นเสียงชื่นชมดอกกุหลาบที่ “ผม” กำลังจะ
ถ่าย สะท้อนให้เห็นถึงผู้หญิงอเมริกันที่มีนิสัยร่าเริง ยินดีที่จะพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก และชอบถ่ายรูป
เรื่องสั้นเรื่อง ชีวิตที่ไม่คิดร้าย ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยพรรณนาลักษณะนิสัย
ของตัวละคร ดังตัวอย่าง

“เฮนรีร้องเพลงไม่ได้...”

“เฮนรีร้องเพลงไม่ได้”

เด็กส่งเสียงล้อเฮนรีแล้ววิ่งไปรอบ ๆ ตัวเขา เฮนรีไม่โกรธ ได้แต่
หัวเราะชอบใจ

เฮนรีที่เด็กกล่าวถึงนั้น ไม่ใช่เฮนรีที่เพื่อนเล่นวัยเดียวกับพวกเขา
แต่เป็นเฮนรีวัยเกือบ ๖๐ ที่มีรูปร่างหน้าตาคลายกับแดนนี่ เดอวิต ดารา
ฮอลลีวูดร่างท้วม ไม่สูงนัก ท่วงท่าการเดินเหมือนเพนกวินคนนั้น--เฮนรี
เหมือนแดนนี่มาก จนหลายคนทึกทัก คิดว่าเขาเป็นดาราดัง ด้วยเป็นคน
ที่สนุกสนาน เฮนรีเลยใช้ป้ายทะเบียนรถของเขาเป็นตัวย่อชื่อ “เดอวิต”
เสียเลย ยิ่งทำให้คนอื่นเข้าใจผิดมากขึ้น ทักท้วงว่าเขาเป็นตัวจริง เฮนรีได้
แต่หัวเราะตามประสาคนอารมณ์ดี

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยพรรณนาลักษณะนิสัย
ของตัวละครว่า มีหน้าตาที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด เพราะว่าหน้าตาคลายกับดารา และเขามีลักษณะ
นิสัยร่าเริง มีน้ำใจต่อเด็ก เป็นคนสนุกสนาน

๓.๓.๓ การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา

กลวิธีการเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนานี้จะปรากฏในเรื่องสั้น ส่วนนวนิยายไม่ได้ใช้กลวิธีนี้
ดังตัวอย่าง

เรื่องสั้นเรื่อง โลกนี้ไม่มีเกิน ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนาของตัวละครที่
โต้ตอบกันเรื่องการปลูกต้นไม้ ดังตัวอย่าง

“ธรรมชาติไม่เคยสร้างสิ่งใดโดยไม่มีเหตุผล...มีแต่มนุษย์เท่านั้นที่
คิดว่ามันเป็นส่วนเกิน” แอรอนเคยบอกผมในบ่ายวันหนึ่งของฤดูร้อน
ขณะที่เขากำลังพรวนดินในสวนครุหลังบ้าน

“คุณกำลังบอกผมว่าวัชพืชเหล่านั้นไม่ใช่ส่วนเกินหรือ”
ผมแก้มล้อเขาเล่น พลางชี้ไปที่ต้นหญ้าเลื้อยรากทั้ง ๆ ที่เห็นด้วย
กับสิ่งที่เขาพูดทุกประการ
เขายิ้ม พยักหน้ารับ

“แล้วคุณถอนมันทิ้งทำไมล่ะ” ผมถามอย่างได้ที

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๒๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนายระหว่างตัวละครที่โต้ตอบกัน
จากการสนทนาของพวกเขาทำให้เข้าใจและเป็นคำตอบว่า ธรรมชาติเป็นผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งสิ่ง
ที่มีคนเห็นว่ามีประโยชน์และมีโทษหรือไม่มีประโยชน์

เรื่องสั้นเรื่อง ความสุขที่ซุกไว้ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา ดังตัวอย่าง

“จะมีคนมายืนอย่างนี้ทุกวันหรือครับ” ผมถาม

“ใช่ครับ...ทุกวัน แต่ไม่ใช่ว่าพวกเขาจะไต่งานกันทุกคนนะครับ

บางคนยืนอย่างนี้เป็นเดือนก็ยังไม่มีการเรียกเขาเลย...”

“แล้วอะไรทำให้เขามายืนอย่างนี้ทุกวันล่ะ”

“ความฝันของพวกเขาไงครับ”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนาโต้ตอบกันระหว่าง
ตัวละคร เราความสนใจใคร่รู้ว่า คนเรามีความฝัน และอดทนที่จะได้บรรลุฝันให้ได้

เรื่องสั้นเรื่อง เพื่อนชื่อเศร้าเขามาแล้วจากไป ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา
ดังตัวอย่าง

“เธอมีอะไรก็คุยกับฉันได้นะ ไม่ต้องห่วงเรื่องความลับของเธอ

หรอก มันปลอดภัยแน่เมื่ออยู่กับฉัน”

แมรี-เพื่อนวัยเจ็ดสิบเศษ เอ่ยกับผมในเช้าวันหนึ่งพร้อมด้วย

รอยยิ้มขณะที่เรากำลังสนทนาถึงเรื่องปัญหาการงานของผม

“ทำไมถึงมั่นใจขนาดนั้นครับ ความลับระดับชาติรั่วได้เลย” ผม

แกล้งแหยเธอเล่น

“อายุฉันปุนนี้ แก่ตัวลงไปทุกวัน ตื่นมาพรุ่งนี้ฉันก็ลืมหมดแล้วละ

เธอสบายใจได้”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาการระหว่างตัวละครมาเปิดเรื่อง เพื่อสร้างความสนใจและคลี่คลายเรื่องราว นอกจากนี้ การโต้ตอบระหว่างตัวละครยังแสดงให้เห็นว่า ตัวละครแม้จะเป็นผู้หญิงสูงอายุ และมีความจำไม่ค่อยดี ส่วนเขาก็ยังคงเป็นคนที่มั่นใจ นิสัยร่าเริง

สรุปได้ว่า บทเชิงคติที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง ๓ ลักษณะ ได้แก่ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย โดยได้บรรยายฉาก เหตุการณ์และตัวละคร ทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงภาพเคลื่อนไหวของตัวละครและเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น การเปิดเรื่องโดยพรรณนา โดยพรรณนาฉาก เหตุการณ์และตัวละคร ปูพื้นให้เรื่องคลี่คลายในลำดับต่อไป ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นมาของเนื้อเรื่องได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนการเปิดเรื่องใช้บทสนทนา ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์และรู้จักลักษณะนิสัยของตัวละครได้ดีขึ้น

๓.๔ การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่อง เป็นตอนกลางของเรื่อง นับได้ว่ามีความสำคัญ เพราะผู้แต่งจะต้องชักจูงความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องอยู่เสมอ ดังนั้น การดำเนินเรื่องจะต้องสร้างความขัดแย้งที่เร้าใจ แล้วคลี่คลายความขัดแย้งเหล่านั้นอย่างแนบเนียนไปจนถึงเป้าหมายในตอนที่เปิดเรื่อง และต้องอาศัยกลวิธีการเล่าเรื่องที่เหมาะสมประกอบด้วย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการดำเนินเรื่องของบทเชิงคติสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า กลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการดำเนินเรื่องมี ๒ ประการ ได้แก่ การสร้างความขัดแย้ง และการลำดับเหตุการณ์

๓.๔.๑ การสร้างความขัดแย้ง

จากการวิเคราะห์บทเชิงคติสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งมี ๔ ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งกับตัวเอง

๑) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์ให้เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับตัวละครด้วยกันเอง ความขัดแย้งมักจะเกิดขึ้นได้ด้วยความแตกต่างด้านความรู้สึกหรือความคิดที่มีต่อเรื่องหรือสิ่งเดียวกัน จากการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในบันเทิงคดีพบว่า มีความขัดแย้งในครอบครัวและความขัดแย้งกับคนอื่น เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* แต่ก้แต่ก่อน ตาม *มหาสารวงสวรรค์ คุณปู่แว่นตาแตก* เรื่องสั้นเรื่อง *เชื่อ ! เพื่อชนะ มองให้เป็น...ชีวิตเปลี่ยน* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑.๑) ความขัดแย้งกับคนในครอบครัว

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๑ ได้นำเสนอความขัดแย้งในครอบครัวระหว่างพี่ชายกับน้องชาย ทั้งพี่น้องสองคนนี้ต่างไม่พอใจกัน กล่าวคือพี่ชายไม่พอใจน้องชายชอบฟ้องเรื่องของตัวเองให้แม่ฟังตลอด และเหตุที่น้องชายไม่พอใจพี่ชายก็คือให้เขาถูกพี่เอาเปรียบให้เขาหิว

ปีนโตไปโรงเรียนคนเดียว ตอนเลิกเรียนกลับบ้านก็ให้เขาเดินกลับคนเดียว ดังตัวอย่าง

ไม่ว่าจะเรื่องอะไร แม่ก็ยกเขาขึ้นเปรียบเทียบกับน้องชายเสมอ
 จิวถึงจะเป็นน้องและเตี้ยกว่า แต่เขาอายุน้อยกว่าจ้อยปีเดียว
 รูปร่างอ้วนล่ำ สมบูรณ์แข็งแรงทะมัดทะแมงกว่าจ้อยซึ่งผอมกะหร่อง
 ซี้โรค แม่ชื่นชมจิวออกนอกหน้าเสมอว่าเป็นเด็กที่รู้จักรับผิดชอบ ไม่ซี้เกียจ
 ส่งงานอะไรก็ไวใจได้ เพื่อนบ้านบางคนพูดว่า ต่อไปสงสัยว่าแม่จะเบา
 ภายเบาใจเพราะลูกชายคนนี้เป็นแม่

จ้อยไม่แน่ใจว่าความรักในตัวน้องชายของเขามาจัดจางลงไป
 เมื่อไหร่ อาจเริ่มต้นจากตอนที่จิวฟ้องแม่ว่าเขาให้จิวหิวปีนโตไปโรงเรียน
 คนเดียวตลอด ฟ้องแม่ว่าเลิกเรียนแล้วเขาชอบเถลไถลแหวะข้างทาง ทำให้
 จิวต้องกลับบ้านกับเด็กคนอื่น ซ้ำบางครั้งก็ใจดำให้จิวเดินกลับคนเดียว
 ตัวเองกลับเดินลงไปเที่ยวตามห้วย แต่ที่จ้อยขุ่นเคืองจิวที่สุดก็ตอนแม่เล่า
 เรื่องกรีดขางครั้งแรกของจ้อยให้จิวฟัง

“ไม่รู้กลัวอะไร แม่ให้ผมไปแทนสิ ส่วนพี่จ้อยแกซี้ฉลาดก็ให้อยู่
 บ้านทำครัว” จิวพูดกับแม่ จ้อยยังจำคำน้องชายได้ถนัด

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างพี่กับน้อง นั่นก็คือความขัดแย้งระหว่างเด็กชายจ้อยกับเด็กชายจิวซึ่งเป็นพี่น้องกัน ต้นเหตุของความขัดแย้งนี้ก็คือแม่ชื่นชมน้องชายจิวเป็นเด็กที่รู้จักรับผิดชอบ ไม่ซี้เกียจ เชื่อฟังแม่โดยเปรียบเทียบกับจ้อย ทำให้จ้อยรู้สึกตัวเองเป็นคนไม่ดี ทำอะไรก็ผิดพลาด และน้อยใจที่แม่รักน้องชายมากกว่า

ตัวเอง แล้วการฟ้องของจิวทำให้จ้อยรู้สึกเศร้าใจที่น้องชายไม่รักตัวเอง คิดแต่แย่งชิงความสนใจจากแม่ ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเสมอในครอบครัวและระหว่างพี่น้อง ทำให้เรื่องดูสมจริงขึ้น

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๕* ได้กล่าวถึงตัวละครเกิดความขัดแย้งกับแม่ในเรื่องที่แม่ให้เขาไปเรียนหนังสือต่อในเมือง และเข้าใจผิดว่าแม่ทำอย่างนั้นเป็นเพราะแม่ไม่รักเขา เขาทำอะไรแม่ไม่เคยชมว่าดี แต่เมื่อน้องชายจิวทำอะไรแม่ก็ชม เขาจึงน้อยใจและคิดว่าแม่ไม่ต้องการให้เขาอยู่ที่บ้าน ดังตัวอย่าง

“ทำไมใคร ๆ ถึงอยากให้ผมไปจากบ้านนัก ลุงรู้ไหม” จ้อยถาม
 ลุงเพิ่มเอาดี ๆ อารมณ์เขากำลังพลุ่งพล่าน
 ลุงเพิ่มร้อง “เดี๋ยว ๆ เรื่องอะไรกัน ใครอยากให้อะไรไปไหน”
 “ทุกคนนั่นแหละ” จ้อยแทบจะตะโกน “โดยเฉพาะแม่ ทำ
 เหมือนว่าผมไม่เหมาะจะอยู่บ้านเรา ผมทำอะไรแม่ก็ไม่เคยว่าดี จิวทำ
 อะไรแม่ก็ชม”
 “เอา พุดมา”
 “แม่จ้องจะผลักไสผมไปให้ไกล ๆ ให้ไปอยู่ในเมือง”
 “พุดต่อ มีอะไรอีก”
 “สงสัยแม่จะ...ไม่รักผม”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๒๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งมาดำเนินเรื่อง นั่นก็คือ ตัวละครจ้อยเกิดความขัดแย้งกับคนในครอบครัว โดยเฉพาะแม่ และเข้าใจผิดว่าแม่ไม่รักตัวเอง ไม่อยากให้เขาอยู่ในครอบครัว ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาครอบครัวเป็นเรื่องที่มีอยู่ตลอด แต่ถ้ารู้จักสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก็จะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีความรักใคร่กัน การดำเนินเรื่องให้มีความขัดแย้งเช่นนี้จะช่วยดำเนินเรื่องไปอย่างน่าสนใจ

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๒๑* ได้กล่าวถึงตัวละครพิมขัดแย้งกับสามี เนื่องจากเข้าใจผิดสามีต้องการหาเงินทุนจำนวนมากมาใช้แต่งงานกับเธอ ต่อมายายของสามีแนะนำให้สามีหาเงินทุนมาทำการค้า โดยเอาทรัพย์สินไปจำนองโดยไม่บอกเธอโดยตรง ทำให้พิมไม่พอใจและต้องการหย่ากับสามี ดังตัวอย่าง

“พิมคิดตรึกตรองมาหลายวันว่า เราควรจะหย่าขาดจากกัน พิม
 จะขอเงินจากพ่อเอามาแบ่งกันคนละครึ่งโดยยุติธรรม พี่ก็มีทุนรอนไป
 ลงทุนอย่างที่ยายแนะนำ ไม่ใช่มีแต่มีอย่างบอกกับยาย พิมไม่ขอเป็น
 ตัวถ่วงอีกต่อไป พี่เป็นอิสระ พิมก็ให้พ่อแม่เลี้ยงเหมือนที่เคยเลี้ยงมา
 ตั้งแต่เกิด เราสองคนตกลงกันได้ด้วยดี ไม่มีเรื่องขัดแย้งถึงขั้นโรงขึ้นศาล

“ไม่เสียชื่ออื้อฉาว นานไปคนก็เลิกสนใจไปเอง ไม่มีใครต้องมาเดือดร้อน
กับเราด้วย”

“พิมได้ยื่นชัตนะ พี่บอกยายว่า มีแต่มีมือจะลงทุนทำอะไรได้ มัน
เกี่ยวโยงถึงเงินที่เอาไปปรับจำนองด้วยใช่ไหม ถ้าต้องการทำไม่ไม่พูด
ไม่บอกกันตรง ๆ”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๔๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้ง
ระหว่างภรรยา กับสามี กล่าวคือ พิมเข้าใจผิดและไม่พอใจสามี คิดว่าสามีต้องการเงินและเอาที่ดินไป
จำนองเพื่อลงทุนทำการค้าโดยไม่ได้พูดกับเธอโดยตรง ๆ สะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งระหว่างคนใน
ครอบครัวจะเกิดขึ้นได้โดยความเข้าใจผิดกัน และไม่ไว้วางใจกัน

เรื่องสั้นเรื่อง *เชื่อ ! เพื่อชนะ* ได้กล่าวถึงตัวละครวินเซนต์เมื่อยังเป็นเด็ก เขาเป็น
เด็กชายที่น่ารัก ฉลาด เรียนเก่ง และมีความฝันจะเป็นนักบิน แต่เนื่องจากพ่อแม่หย่าร้างกัน ทำให้เขา
ใช้ชีวิตแบบไร้อนาคตและกล่าวโทษว่าเป็นเพราะพ่อแม่ ทำให้เขาเป็นอย่างนี้ ดังตัวอย่าง

ผมนั่งนิ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ในบ่ายวันที่พวกเขาถกเถียงกัน วิน
เซนต์ตอบว่า เขาไม่ได้ต้องการเป็นอย่างนี้ พ่อแม่ต่างหากทำให้เขาเป็น
เดลบอกว่า ทุกคนต่างก็โยนความผิดให้แก่กัน โจอโทษเองเจล่า แองเจล่า
ก็โทษโจ แล้วมันจะมีประโยชน์ตรงไหน จะเป็นความผิดของใครก็ช่าง
มันไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาเลย

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๓๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งมาดำเนินเรื่อง
นั่นก็คือ ตัวละครวินเซนต์เกิดความขัดแย้งกับคนในครอบครัว และโทษว่าการที่ตัวเองได้ใช้ชีวิตแบบ
ไร้อนาคตเป็นเพราะพ่อแม่หย่าร้างกัน ไม่มีใครดูแลใส่ใจเขาอย่างที่เคย สะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งใน
ครอบครัวมีอิทธิพลต่อทุกคนในครอบครัว ถ้ามีแต่โทษกัน ไม่ทำความเข้าใจกัน ก็จะทำให้ครอบครัว
แตกแยกได้ และเป็นทุกข์ด้วย

๑.๒) ความขัดแย้งกับคนอื่น

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก ตอนที่ ๔* ได้กล่าวถึงตัวละครไปเรียนการใช้
คอมพิวเตอร์ที่ร้าน แล้วเกิดความขัดแย้งกับคนสอนคอมพิวเตอร์ในร้าน ดังตัวอย่าง

ครูคอมพิวเตอร์หนุ่มยิ้ม ๆ เริ่มต้นสอนไปพร้อมกับจัดการเครื่อง
ไปด้วย “ปุ่มเปิดตรงนี้ กดปุ่มนี้ รอจนกว่ามันจะเป็นอย่างนี้ กดตรงนี้คับ
...” คุณปู่สังเกตเห็นว่าเขาพูดจาไม่ค่อยจะชัดถ้อยชัดคำ

“เปิดเป็น” คุณปู่ว่า เพราะเรียนรู้วิธีเปิดมาอย่างนี้แล้ว “แต่

หลังจากเปิดแล้วนะ ทำอะไรได้อีก” คุณปู่พูดต่อ ตาจ้องมอง
จอคอมพิวเตอร์

“เริ่มจากการเปิดโปรแกรมก่อนคับ” ครูของครูปู่ว่า แล้วคลิก
เมาส์เปิดโปรแกรมใช้งาน พลาจอธิบายเร็ว ๆ “ลองดูคับ” ครูหนุ่มส่ง
เมาส์ให้คุณปู่หลังจากอธิบานจบ

คุณปู่สั่นหน้า ไม่แม้แต่จะยื่นมือออกไป “ผมว่าคุณเขียนมาให้ผม
ชัด ๆ ตัวใหญ่ ๆ ให้ผมดูว่าผมต้องทำอะไรบ้าง”

คุณครูคอมพิวเตอร์ทำท่าอึดอัด แต่ยังไม่ยอม แล้วพูดซ้ำอีกครั้ง
“ลองดูก่อนคับ”

คุณปู่ทำสีหน้าตึง ๆ แล้วพูดซ้ำ ๆ “ผมขอให้คุณเขียนสิ่งที่คุณ
พูดมาให้ผม”

“ก็ทำแบบนี้ละคับ...” ครูสอนพยายามดึงดันจะสอนต่อ

คราวนี้ คุณปู่หนึ่งตัวตรง เสียงแข็ง “ผมขอให้คุณเขียนมางล่ะ”

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๒๔-๒๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างคนที่
พบปะในสังคมมาดำเนินเรื่อง โดยเฉพาะเป็นคนที่มียัยต่างกัน กล่าวคือคุณปู่ไม่พอใจที่ครูสอน
ความพิวเตอร์ที่พูดภาษาไทยไม่ชัด แล้วจึงบังคับให้ผู้สอนเขียนเป็นภาษาไทยให้ว่าทำอะไร
ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณปู่เป็นคนสูงอายุที่ใจร้อนและเป็นคนที่เคร่งครัดเข้มงวดกับคนอื่น
นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๙ ได้กล่าวถึงแม่ไม่พอใจลูกชายและลูกสะใภ้
ของเพื่อนบ้านน้ำปุกด้วยเหตุผลที่ไม่กตัญญูต่อน้ำปุก คิดเอาแต่ตัวเอง นั่นก็คือเวลากินข้าวไม่เคยเรียก
น้ำปุกกินพร้อมกันและไม่คิดที่จะแบ่งกับข้าวให้กับแม่ตัวเองแล้วยังกินจนหมด ดังตัวอย่าง

...น้ำปุกไม่ค่อยได้กินปลาเ้าที่แม่ตั้งใจตักให้ บางครั้งได้กินกันกัน

ชาม บางครั้งเช่นครั้งนี้ หมดชามไปก่อนที่แกจะตักกินข้าว ลูกชาย

ลูกสะใภ้กลับมาจากสวน เห็นมีหลนปลาเ้า ก็เลยชวนกันกินข้าว กิน

ปลาเ้าหมดเกลี้ยงชามไปแล้ว

แม่ค่อนข้างตกใจ คราง “ทั้งชามใหญ่ ๆ เต็มชามนั่นนะนะ ตั้งใจ
ให้พอกินกันทั้งครอบครัว แล้วเป็นคนอะไร ถึงไม่คิดเผื่อแม่ให้คนที่กินที่
หลังเลย ถ้าอย่างนั้น ก็ไม่ใช่แค่หลนปลาเ้าแล้วแหละ ทุกอย่างก็ไม่เคย
แบ่งไว้ให้เลยหรือ”

น้ำปุกไม่ได้ตอบหรือแม้แต่พยักหน้า แต่...น้ำตาคลอ

ในโต๊ะกินข้าวค่ำวันนั้น บ้านเรามีเรื่องวิจารณ์กันยาว เก็บโต๊ะ

แล้วยังไม่จบเรื่อง

“คนโบราณผู้ใหญ่เก่า ๆ สอนให้สังเกตเสียงของคน ผู้หญิงที่มีสองเสียงถือว่าเป็นคนใจร้าย และตีสองหน้า ลูกสะใภ้บ้านปุกอยู่ในจำพวกนั้น”

พ่อก็บรามแม่ว่า

“เรื่องราวในบ้านของเขา เราไม่มีสิทธิ์เข้าไปเกี่ยวข้อง รับรู้ได้เพียงเท่านั้น ไม่มีหน้าที่ที่จะพูดหรือแก้ไข เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ เพราะอยู่ที่นิสัยสันดานของคน”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๒๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งของคนในสังคมมาดำเนินเรื่อง นั่นก็คือความขัดแย้งเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่ลูกปฏิบัติตัวเองไม่ดีต่อพ่อแม่ และได้เป็นเหตุให้เพื่อนบ้านไม่พอใจ ดังที่แม่ไม่พอใจลูกและลูกสะใภ้ของเพื่อนบ้านที่ไม่กตัญญูต่อแม่ของตน ไม่รู้จักแบ่งอาหารให้กับแม่ของตน ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการประพฤติปฏิบัติตัวไม่ดีของคนในสังคมที่ไม่รู้จักตอบแทนพ่อแม่ ไม่กตัญญูต่อพ่อแม่

เรื่องสั้นเรื่อง มองให้เป็น...ชีวิตเปลี่ยน ได้กล่าวถึงความขัดแย้งจากตัวละครไม่พอใจหัวหน้างานที่มีจิตใจไม่จริงใจต่อลูกน้อง และเต็มไปด้วยเจ้าเล่ห์แสบกล ดังตัวอย่าง

คิมเป็นหัวหน้างานที่น่ากลัวที่สุดเท่าที่ผมเคยเจอมา เธอไม่ได้เป็นคนดุเกรี้ยวกราดแต่อย่างใด ในครั้งแรกที่พบเห็น เธอดูสุภาพอ่อนโยน ใจดีเสียด้วยซ้ำ แต่เมื่อทำงานด้วยกันระยะหนึ่ง ผมพบว่าความน่ากลัวของเธอคือจิตใจที่ซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งเต็มไปด้วยแผนการเจ้าเล่ห์แสบกล

คิมบอกผมว่า เธอชอบงานของผมมาก แต่ไม่ชอบงานของผม ผมจะเสนอเจ้านายให้เลื่อนตำแหน่งผม แล้วอีกวันหนึ่งเธอก็พูดกับเพื่อนผมด้วยถ้อยความที่คล้ายกัน ผมไม่เข้าใจว่าเธอทำอย่างนั้นเพื่ออะไร ช่วงนั้นผมทำงานด้วยความไม่สนุกและรู้สึกเครียดกับบรรยากาศในการทำงานอย่างยิ่ง

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๕๙-๑๖๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างลูกจ้างกับเจ้านายมาดำเนินเรื่อง กล่าวคือตัวละคร “ผม” ไม่ชอบหัวหน้างานคิมที่ชอบขยุแหย้ให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานโกรธกัน เพื่อทำให้เขาเข้ากับเพื่อนร่วมงานเกิดความขัดแย้งกันแล้วลาออกจากงานไป

สรุปได้ว่า การดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ด้วยกันเป็นความขัดแย้งในครอบครัวในชุมชน ในที่ทำงาน ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่ขาดคุณธรรมจริยธรรม และมีความคิดที่จะเอาเปรียบกันและกัน

๒) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งที่ตัวละครต้องเผชิญกับ ภัยสัตว์ ภัยธรรมชาติ และภัยทางอากาศ เหล่านี้เป็นธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้หรือน้อย คนที่จะต่อต้านได้ เป็นกลวิธีการแต่งของนวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตามหาสรวงสรวรรค์* และแต่ก็แต่ก่อน ส่วนเรื่องสั้นเรื่องไม่มี ดังตัวอย่าง

๒.๑) ความขัดแย้งกับภัยสัตว์

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๑๕ ได้กล่าวถึงแม่ลูกตะขาบกัดแล้ว ปวดจนนอนไม่หลับทั้งคืน ดังตัวอย่าง

“แม่ ระวังตะขาบ !” จ้อยร้องบอก

แม่ชะงักแล้วชักเท้าก็วกลับมา เหยียบตะขาบตัวนั้นเข้าพอดี จ้อย เห็นภาพชัดถนัดตาตอนมันม้วนตัวรุ่มร่ามน่าขยะแขยงพันขึ้นไปกัดแม่ตรงปลายน่อง แม่สะดุ้งโหยง ตะขาบสะบัดตัวเลื้อยหายไปตามดงซากใบไม้สีน้ำตาลคล้ำ

วันรุ่งขึ้นแม่บ่นกับทุกคนว่า ปกติไม่เคยเป็นอะไรมากกับการถูกตะขาบกัด แต่เจ้าตัวนี้คงใหญ่มาก พิษมันทำให้ปวดระบมไปถึงกระดูก ทั้งปวดทั้งแสบทั้งร้อน ยาหม่องก็ช่วยแทบไม่ได้ พิษตะขาบลามขึ้นถึงต้นขา กว่าหลับลงได้ก็เกือบสว่าง

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๒๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยสัตว์ที่มีพิษมาดำเนินเรื่อง เป็นภัยที่เกิดขึ้นกับคนที่อยู่อาศัยในถิ่นที่เป็นป่าเป็นธรรมชาติที่มีต้นไม้ขึ้นมากมาย นั่นก็คือแม่ลูกตะขาบกัดตรงปลายน่อง ทำให้แม่ปวดจนนอนไม่หลับทั้งคืน และอารมณ์เสีย จากความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติจะมีอยู่ตลอด และมนุษย์ไม่สามารถป้องกันตัวจากธรรมชาติได้

๒.๒) ความขัดแย้งกับภัยธรรมชาติ

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๖ ผู้เขียนได้สร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์ฝนตกหนัก เพื่อนบ้านซึ่งเป็นพ่อของเอี้ยงตายเพราะถูกต้นไม้ที่ถูกฟ้าผ่าทับ ดังตัวอย่าง

“ฟ้าผ่าบ้านน้ำวง มีคนตายด้วย” จิวตะโกนลั่นออกมาจากในบ้าน จ้อยกระโดดผลุงลงจากต้นชมพู
แม่สวมหมวกสานปีกกว้างเดินออกจากบ้าน จ้อยวิ่งตามไป
ติด ๆ “จะตามไปทำอะไร คนตาย แม่พูด”

“ใครตายแม่”

“ได้ยินพรไม่ถนัด สงสัยน้ำวงนั่นแหละ” .....

“ดวงมันถึงฆาตจริง ๆ มายืนสูบใบจากอยู่ชายคานี้พอดี” เสียงใครคนหนึ่งพูด จ้อยเงยหน้าขึ้นไปมอง น้ำวง ถ้าเช่นนั้น...

“ผมเจ้าของบ้านแท้ ๆ ยังแกล้วคลาด นี่เพ็งกินข้าวด้วยกันอยู่เลย” น้ำวงพูดถึงน้องชาย

น้ำวงไม่ได้ตายเพราะฟ้าผ่าโดยตรง แต่จากต้นไม้ใหญ่โคนลงเนื่องจากฟ้าผ่า หากอะไรก็ตามไม่สำคัญอีกต่อไป ในเมื่อความตายนำมาซึ่งความอาดูรสูญเสีย จ้อยไม่เคยเห็นแววตาใครมีแต่ความว่างเปล่าเท่ากับแววตาของเอื้องกับน้ำอ้อยในวันนี้เลย

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๕๑-๕๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภยันธรรมชาติ ทำให้เกิดความสูญเสียและความโศกเศร้า แสดงให้เห็นถึงความกลัวภายในจิตใจของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับภยันธรรมชาติที่ทำให้ครอบครัวสูญเสียหัวหน้าครอบครัว และทำให้ภรรยาและลูกเศร้าเสียใจ และยังทำให้ครอบครัวลำบาก

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสรวรรค์ ตอนที่ ๑๙ ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับธรรมชาติ ดังตัวอย่าง

บรรยากาศที่เงียบเชียบมาตลอดทางพลันเกิดเสียงดังสนั่น ครืนครืน คาริกับมินตราหันหลังไปดู ทั้งสองตกตะลึงต้นไม้สีน้ำตาลหักโค่นเรียงกันอย่างกับตัวโดมิโน แรงสะเทือนทำให้กิ่งไม้รายรอบทั้งตัวร่วงหล่นลงมาเป็นทอด ๆ ทั้งสองวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิตราวกับถูกพายุรุกไล่ ทว่าทุกก้าวอย่างไม่เป็นตั้งใจเพราะการวิ่งลุยหิมะนั้นยากพอ ๆ กับการวิ่งลุยน้ำ

...

คาริรีบลุกขึ้นมาแล้วหันไปดู ใบหน้าของเขาซึ่งเปราะไปด้วยหิมะและเศษไม้ที่ตีสระหนักกับภาพที่เห็น กิ่งไม้แหลมที่แตกแขนงออกมาจากสาขาหนึ่งของต้นไม้แทงลึกเข้าไปในช่องของมินตรา เลือดสีแดงฉานเจิ่งนองพื้นหิมะ คาริตกใจยืนตัวแข็งราวกับถูกความเย็นสุดขั้วเข้าจู่โจม

(ตามหาสรวงสรวรรค์. ๒๕๕๕ : ๑๑๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภยันธรรมชาติที่ทำให้เกิดความกลัว ความตื่นตระหนกและความบาดเจ็บ โดยบรรยายให้เห็นถึง

มนุษย์อยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติจะต้องต่อสู้กับธรรมชาติ และสิ่งที่สำคัญคือมนุษย์ไม่สามารถหนีจากภัยธรรมชาติได้ และต้องพยายามต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดปลอดภัย

๒.๓) ความขัดแย้งกับสภาวะอากาศ

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑* ได้กล่าวถึงพิมอายุสี่ขวบ แม่ก็ฝากเขาไว้ที่โรงเรียนวัดกับพี่ชาย ระหว่างเดินทาง พิมกับพี่ต้องถูกฝากไว้หน้าบ้านครูใหญ่ เนื่องจากครูต้องไปรับนักเรียนคนอื่น พี่น้องสองคนเผชิญกับลมหนาวที่พัดโกรกมา เขาไม่กล้าเดินไปตามสะพานยาวเพื่อหลบลมหนาว ดังตัวอย่าง

เมื่อต้องมาถูกฝากไว้บ้านครูใหญ่ เพราะกลัวเรือจะล่มจากคลื่นลมแรง พิมกับพี่ต้องจับเจ้าอยู่ในโรงเก็บของหน้าบ้านครูใหญ่ โรงหลังนี้ ปักเสาลงในริมตลิ่ง ยกพื้นเก็บของจีปาดะ ใต้ถุนโรงคือน้ำแม่น้ำที่คลื่นซัดกระแทกซ่า ๆ อยู่ตลอดเวลา และแน่นอนล่ะว่า เราสองคนพี่น้อง ก็ถูกลมพัดโกรกหนาวมาก ทั้งไม่กล้าพอที่จะที่จะเดินตามสะพานยาวเข้าไปหลบหนาว

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอากาศที่หนาวเย็น นั่นก็คือพิมกับพี่ชายถูกทิ้งให้รอครูใหญ่เนื่องจากเรือออกไปรับนักเรียนคนอื่น และเพื่อให้สองพี่น้องปลอดภัยจากคลื่นลมแรง พิมกับพี่ชายต้องสู้กับความหนาวและความหวาด ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนดำเนินชีวิตอยู่ในสภาวะของธรรมชาติที่ควบคุมไม่ได้ ต้องต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากธรรมชาติโดยไม่คาดฝัน

๓) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งสร้างขึ้นว่าตัวละครประสบกับชะตากรรมของชีวิตในลักษณะต่าง ๆ ตัวละครจะต้องต่อสู้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะอยู่รอดและดำรงชีวิตได้ต่อไป เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตามหาสรวงสวรรค์* ส่วนเรื่องสั้นไม่มี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๔* ได้กล่าวถึงพ่อของไทซึ่งเป็นน้องชายของป้าโฮปถูกจับกุมแล้ว ป้าโฮปต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อช่วยงานครอบครัวแทนน้องชาย ดังตัวอย่าง

ไทเองไม่มีทางทำอะไรได้เลย บ้านของเขาไกลลไปหมด ไม่มีพ่อ ไม่มีลุงแซค เพราะฉะนั้นป้าโฮปจึงต้องทำทุกอย่างในบ้าน เธอต้องออกไปพบลูกค้าที่ลั้งซื้อแบตเตอรี่เอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหุ่นยนต์ และ

ป่าโฮปคงจะทำหน้าที่ของเธอได้ดีมาก ถ้าเธอไม่ใช่คนที่เกลียดหุ่นยนต์
ที่สุดในโลก

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม
ป่าโฮปต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวที่ไม่มีผู้ชาย ซึ่งเป็นเสาหลักของครอบครัว
ความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงก็มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชายและไม่ยอม
ท้อแท้กับชีวิต

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๖ ได้กล่าวถึงพ่อของคารีเสียชีวิตไปเมื่อสี่ปี
ก่อนในอุบัติเหตุเหมืองถล่ม การขาดพ่อทำให้สภาพครอบครัวของคารีลำบากมาก และแม่ต้องทำงาน
หนักเพื่อทุกคนในครอบครัวอยู่รอดได้ ดังตัวอย่าง

คารีรู้สึกว่าการได้ระบายกับแท่นหินไม่มีชีวิตทำให้ความทุกข์ใน
ใจของเขบรรเทาลง การขาดพ่อไปทำให้ครอบครัวของคารีลำบากมากที่
เดียว เพราะแม่ต้องทำงานหนักขึ้น หัวใจของแม่ถูกใช้งานมากขึ้น คารี
คิดว่า ถ้าพ่อยังอยู่ ครอบครัวของเขาคงไม่ลำบากอย่างนี้ ถึงครอบครัว
ของเขาจะมีฐานะความเป็นอยู่ไม่สบายนัก แต่สำหรับคารีแล้ว ครอบครัว
ที่สมบูรณ์คือการที่ทุกคนอยู่กันพร้อมหน้า เขาไม่ต้องการสิ่งอื่นใด

(ตามหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๒๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ
ชะตากรรม นั่นก็การขาดพ่อทำให้ชีวิตครอบครัวของเค็มไปด้วยความทุกข์และความลำบาก
ครอบครัวมีแต่แม่คนเดียว แม่ต้องต่อสู้กับชีวิต เพื่อครอบครัวอยู่รอดได้ เป็นชะตากรรมที่มนุษย์ต้อง
เผชิญมาตลอด โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

๔) ความขัดแย้งกับตัวเอง

ความขัดแย้งกับตัวเอง คือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ทางกายภาพ
เช่น ความพิการ หรือความขัดแย้งทางจิตใจของตัวละครเอง อันก่อให้เกิดความทุกข์หรือความสับสน
วุ่นวายใจ เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย แต่ก็แต่ก่อน ตามหาสรวงสวรรค์
เรื่องสั้นเรื่อง บ่วงดักฝันร้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๗ ได้กล่าวถึงครูใหญ่ของโรงเรียนมาหาแม่ของ
จ้อยที่บ้านเพื่อเสนอให้แม่ส่งจ้อยไปเรียนต่อในเมือง แต่สำหรับจ้อย เขามีความขัดแย้งกับตัวเอง
เขาจึงตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเรียนต่อหรือจะอยู่บ้าน ดังตัวอย่าง

“ได้ข่าวว่า ครูใหญ่อยากให้แม่ส่งเองเรียนต่อในเมือง” ลุงเพิ่ม
เปลี่ยนเรื่องถาม จ้อยพยักหน้า

“แม้ว่าแล้วแต่ผมจะเลือก แต่ผมเลือกไม่ถูกหรอก ลุงว่าอันไหนดีกว่า เรียนต่อหรืออยู่บ้าน”

“ดีทั้งนั้นแหละ อยู่บ้านเราก็เรื่อย ๆ สบายใจ เรียนต่อก็คงเหมือนเดินทางไกลแสงโชค”

“เหมือนที่เขานำกันไปทำแร่เขาคุณยหรือ”

“คงงั้นแหละ”

“แล้วถ้าเรียนไม่ไหวสอบตกขึ้นมาล่ะ” จ้อยนึกถึงเรื่องพี่สาว “ต้องชมซานกลับบ้านอย่างแม่ว่าหรือเปล่า”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ :๖๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งในใจของตัวละครมาดำเนินเรื่อง นั่นก็คือตัวละครตัดสินใจไม่ได้ว่าตัวเองจะไปเรียนต่อในเมืองดีกว่าหรืออยู่ที่บ้านดีกว่า จากความขัดแย้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า จ้อยเป็นเด็กที่ไม่มีเป้าหมายในชีวิตของตน ยังเป็นเด็กที่ไม่มั่นใจตัวเองและไม่กล้าเสี่ยง กลัวจะผิดพลาดและทำให้ลำบาก

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๔ ได้กล่าวถึงพ่อแม่ของพิมไม่อนุญาตให้พิมไปเรียนต่อในกรุงเทพฯ หลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยเหตุที่พ่อแม่จะเป็นห่วงและครอบครัวขาดคนช่วยเหลือทำงานในสวน ดังตัวอย่าง

พิมรู้สึกเสียบเหงาที่สุดกับสถานการณ์นี้ แม่ไม่อนุญาตให้พิมเข้าไปเรียนต่อในกรุงเทพฯ ด้วยเหตุที่ว่า พิมเป็นลูกผู้หญิง ไม่เหมาะจะไปพักอาศัยกับใครตลอดไปจนเรียนจบ เราไม่มีบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ นอกจากบ้านญาติห่าง ๆ หรือหอพัก ซึ่งพ่อแม่จะต้องเป็นห่วงตลอด

...

ฟังคำของแม่แล้ว พิมจะทำอะไรได้ นอกจากร้องไห้ แต่ร้องเท่าไรเวลาไหน ก็ไม่หมดน้ำตา พิมไม่ได้ร้องให้ความระบายนความผิดหวังเท่านั้น แต่พิมก็ทบทวนด้วยความน้อยใจอยู่ตลอดเวลา คนอื่น ๆ ที่เขาได้เรียนต่อ ใช้จะเรียนเก่งกว่าพิมทุกคน และใช้จะพร้อมเสียทุกคนในเรื่องทุนทรัพย์ แต่เขาไม่มีหน้าที่ประจำในบ้านที่ต้องรับผิดชอบอย่างที่พิมทำอยู่

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ :๑๐๓-๑๐๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจที่ไม่สามารถทำได้ตามที่ต้องการมาดำเนินเรื่อง กล่าวคือพิมขัดแย้งระหว่างความฝันความต้องการไปเรียนต่อในเมืองที่ต้องเลือกว่าต้องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่โดยช่วยพ่อแม่ทำงานในสวน ซึ่งสองอย่างนี้ตัวละครจะต้องตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งเท่านั้น

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๑๘ ได้กล่าวถึงคารีกับมินตราออกจากบ้าน ไปตามหาหัวใจที่สรวงสวรรค์เพื่อช่วยชีวิตแม่ ซึ่งตามตำนานที่กล่าวไว้ว่าอยู่ในป่าอาถรรพณ์ การเดินทางที่ยาวไกลและอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้พวกเขาเกิดความขัดแย้งในใจตลอดทาง ดังตัวอย่าง

แม้จะเดินทางมาไกลมาก แต่ลูกแก้วก็พร่องไปไม่ถึงครึ่งถุง มินตรา ก้มลงมองลูกแก้วหลายร้อยลูกที่อยู่ภายในถุง เธอได้แต่สงสัยว่าต้องทิ้ง ลูกแก้วจนหมดถุงนี้แล้วยังไม่เจอทางเข้าจะอย่างไร เธอจะเดินต่อไป อีกไหม หรือถ้าการเดินทางครั้งนี้ล้มเหลว เธอจะมีแรงเดินย้อนกลับ ออกไปจากป่านี้ได้หรือเปล่า ตอนนี้อาหารก็ร่อยหรอลงทุกที ที่มีอยู่ก็พอ กินได้ไม่ถึงสองอาทิตย์ มินตราถอนหายใจเบา ๆ เธอรู้สึกหวั่นไหวอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน การเดินทางนี้จะล้มเหลวหรือเปล่านะ สัญชาตญาณ ในตัวเธอกำลังร้องบอกว่า งานนี้อาจจะไม่สำเร็จก็ได้

(ตามหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๑๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของ ตัวละครมาดำเนินเรื่อง เพื่อบรรยายให้เห็นถึงความลำบากในการเดินทางและความกังวลใจที่ต้อง ตามหาสวรรค์ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย และหวาดกลัวการเดินทางที่ไม่รู้เป้าหมายและอาจจะล้มเหลวไม่ได้ ตามความปรารถนา ถึงเกิดขัดแย้งในใจตัวเอง

เรื่องสั้นเรื่อง บ่วงดักฝันร้าย ตัวละครเมื่อได้พบเห็นชายคนหนึ่งที่นั่งอยู่บนรถเข็น ที่ดูเหมือนโศกเศร้ามาก และสิ้นกระตูกตลอดเวลา ตัวละครเห็นชายคนนี้แล้วรู้สึกสงสารจับใจ อยากจะช่วยเขาด้วย แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ดังตัวอย่าง

ขณะที่ผมกำลังนั่งอ่านพระคัมภีร์ไปเบลออยู่เงียบ ๆ เด็กหนุ่มคนหนึ่งเข็นรถเข็นเข้ามาในห้อง ชายที่นั่งอยู่บนรถเข็นดูเหมือนจะร้องไห้ มือของเขาสิ้นกระตูกเกือบตลอดเวลา ผมเห็นแล้วรู้สึกเวทนาและสงสารจับใจ แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไรเพื่อช่วยให้เขาผ่อนคลาย แต่ละนาที่ผ่านไป พร้อมกับความรู้สึกที่คอยรบกวนจิตใจผมอย่างหนัก มันคล้ายกับมีเสียงหนึ่งในใจบอกให้ผมช่วยเขา ทว่าอีกใจหนึ่งก็รู้สึกขัดเขินและโต้แย้งว่าไม่รู้จะช่วยอย่างไรดี และผมก็ไม่ถนัดเรื่องแบบนี้เอาเสียเลย... ผมเตรียมลุกออกจากห้อง คิดปล่อยใจตัวเองว่า ไม่เป็นไรหรอก เราคงช่วยอะไรไม่ได้ เดียวความรู้สึกนี้ก็หายไปเอง แม้จะคิดอย่างนั้น แต่ภายในใจก็ยังห่วงหนักด้วยภูเขาแห่งความกังวลใจ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๖๕)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครมาดำเนินเรื่อง กล่าวคือผู้แต่งได้บรรยายความขัดแย้งภายในจิตใจอย่างหนักระหว่างการตัดสินใจช่วยเหลือกับไม่ช่วยเหลือ เพราะรู้สึกขัดใจ ถ้าจะช่วยจะทำอย่างไร และจะเกิดประโยชน์กับเขาหรือไม่ นี่สะท้อนให้เห็นถึงตัวละครที่มีจิตใจสงสารผู้พิการ

สรุปได้ว่า บทเชิงคติที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้งทั้งหมด ๔ ลักษณะ ได้แก่ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร กลวิธีเหล่านี้ทำให้เรื่องได้ดำเนินไปอย่างสนุกสนาน ผู้อ่านสามารถเข้าใจลักษณะนิสัยของตัวละครได้ชัดเจนขึ้น สิ่งที่สำคัญคือทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล

๓.๔.๒. การลำดับเหตุการณ์

วิธีการลำดับเหตุการณ์เป็นกลวิธีนำเสนอเรื่องราวที่เกิดกับตัวละคร เหตุการณ์ในเรื่องเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เรื่องคลี่คลายและดำเนินไปยังแก่นเรื่องที่ผู้แต่งกำหนดไว้ เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งดำเนินเหตุการณ์อย่างสมเหตุสมผล เหมือนกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง

จากการวิเคราะห์การลำดับเหตุการณ์ของบทเชิงคติสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ มี ๓ ลักษณะ ได้แก่ การลำดับเหตุการณ์ตามเวลา และการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น

๑) การลำดับเหตุการณ์ตามเวลา

การลำดับเหตุการณ์ตามลำดับเวลาเป็นกลวิธีเริ่มต้นในเวลาหนึ่ง แล้วดำเนินเรื่องไปตามลำดับเวลาต่อไป เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาก่อนหลัง เป็นการลำดับเหตุการณ์จากจุดเริ่มต้นไปตามเวลาจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดของเรื่อง เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* เรื่องเดียว ส่วนเรื่องอื่นไม่มี ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๒ ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา โดยบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับจ้อยในวันเปิดเทอม ตั้งแต่เวลาเช้าก่อนไปโรงเรียนจนถึงกลับบ้านในเวลาตอนเย็น ดังตัวอย่าง

เปิดเทอมวันแรก ๆ ครูไม่ค่อยเข้มงวดเรื่องการเรียนการสอน
เด็กนักเรียนมักได้กลับบ้านก่อนเวลา เย็นนี้จ้อยบอกให้น้องชายกลับบ้าน
ไปก่อนกับเอ็งและน้องสาว

“แม่ว่าโรงเรียนเลิกแล้วอย่าเถลไถล ให้รีบกลับบ้าน พี่จำไม่ได้
หรือ” จิวท้วงพี่ชาย

“พี่จะแวะซื้อปลากับพรเขาแป็บเดียวเอง เอาปืนโตมาสิ พี่จะถือ
ให้”

เย็นย่ำตะวันรอน จ้อยถือปืนโตและกระเป่าหนังสือกลับบ้าน
เลื่อนนักเรียนเปียกชุ่มและหลุ่ดลุ่ม พรก็แวะเข้ามาพักเหนื่อย

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๘-๒๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามเวลาหนึ่งวันมาดำเนินเรื่อง เป็นเหตุการณ์วันเปิดเทอมวันแรกของจ้อย เริ่มเหตุการณ์ในตอนเช้าจนถึงตอนเย็น ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมที่สมจริงของตัวละครที่เป็นเด็กซึ่งมีการกระทำเมื่อไปโรงเรียนและการเล่นสนุกในธรรมชาติที่เป็นชนบท เป็นภาพที่เคลื่อนไหวและมีชีวิตชีวา

๒) การลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น

การลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่หนึ่ง สลับกับสถานที่อื่นที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือต่างกัน โดยมีตัวละครเดียวหรือหลายตัวแสดงปัญหาที่เชื่อมโยงไปถึงอีกเหตุการณ์หนึ่ง

กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้นของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจะปรากฏมี ๔ ลักษณะ ได้แก่ ย้อนเวลาไม่ชัดเจน ย้อนเวลาไม่นาน ย้อนเวลานาน และย้อนเวลาฤดูกาล มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๑) ย้อนเวลาไม่ชัดเจน

กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาที่ไม่ชัดเจน เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่องลูกยางกลางห้วย แต่ก็แต่ก่อน เรื่องสั้นเรื่อง ยอดมนุษย์ใครก็เป็นได้ ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๙ ได้พรรณนาถึงในเวลาวันหนึ่ง ลุงเพิ่มได้แวะไปบ้านจ้อย เพื่อทำแกงไตปลาให้กิน เนื่องจากจ้อยทำกับข้าวไม่เป็นและพ่อแม่ออกจากบ้านไปแสวงโชค ดังตัวอย่าง

วันหนึ่งลุงเพิ่มแวะมาทำแกงไตปลาให้หม้อใหญ่ รสชาติเข้มข้นถึงใจ แน่نونว่าแกงไตปลาจะยิ่งอร่อยเป็นทวีคูณเมื่อได้กินกับผักแนมประเภทสะตอ ลูกเนียง และลูกเหรียง ซึ่งหาได้ง่ายในหน้าฝน ลุงเพิ่มเรียกผักสามอย่างที่กลิ่นฉุนแรงนี้ว่า สามเกลอปากเหม็น
แกงไตปลาอยู่ได้นาน สองพี่น้องจึงได้อร่อยหลายมื้อ จ้อยถึงนึกเสียดายเมื่อแกงใกล้จะหมด

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๘๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาที่ไม่ชัดเจน โดยบรรยายให้เห็นถึงลุงเพิ่มเป็นผู้ใหญ่ที่มีน้ำใจต่อเด็กที่ไม่มีพ่อแม่อยู่ดูแล สะท้อนให้เห็นถึงการกินอาหารที่เรียบง่ายและการให้ความช่วยเหลือกันของคนในชนบท

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๘ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาไม่ชัดเจน โดยบรรยายว่า ในเวลาวันหนึ่ง ตัวละครนำปุกชวนให้แม่ช่วยทำไอศกรีมเพื่อนำไปขายแถวบ้าน ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง นำปุกชวนแม่ว่า ไอศกรีมที่ให้กินอร่อยและไม่มีใครทำ
เอามาขาย ชาวบ้านเราในพื้นที่ท้องนาไม่ไกลนั้ก มีบ่อนการพนัน อยาก
ให้แม่ทำ นำปุกจะเป็นคนเอาไปขายเอง จะได้พอมีรายได้บ้าง ทุกวันนี้
ช่วยลูกชายทำสวน ไม่มีเงินหรือรายได้เลย

แม่สะเทือนใจ ค่อนข้างสงสารและเห็นใจนำปุก มีอะไรพอ
แบ่งปันให้ได้ พอเห็นนำปุกอยู่ลำพัง แม่ก็รีบเอาไปให้บ่อยกว่าแต่ก่อน
มาก แม้แต่เมื่อแม่ไปตลาดก็ยังซื้อผ้าถุงและเสื้อชั้นในใหม่ ๆ มาฝาก...

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๔-๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาไม่ชัดเจน โดยบรรยายเล่าเรื่องราวในเวลาวันหนึ่ง นำปุกชวนให้แม่ช่วยทำไอศกรีมนำไปขายที่แถวชาวบ้าน เพื่อจะได้มีรายได้บ้าง สะท้อนให้เห็นว่า ลูกชายไม่มีความกตัญญูต่อนำปุกทำให้ชีวิตของเธอที่ลำบากยากจน นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของแม่ว่า แม่เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น

เรื่องสั้นเรื่อง *ยอดมนุษย์ใครก็เป็นได้* ได้กล่าวถึงในเวลาวันหนึ่ง ตัวละคร “ผม” กับภรรยาได้พบเห็นบิลล์กับเดลกำลังช่วยเหลือเปิดที่โชคร้ายตัวหนึ่ง ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง ผมกับภรรยามีโอกาสไปทะเลสาบแต่เช้า เราพบทั้งสอง
กำลังง่วนอยู่กับเปิดน้ำตัวหนึ่ง บิลล์จับมันไว้ในโอบแขนขณะที่เดลกำลัง
ใช้เครื่องมือที่เขาติดตัวเสมอ ค่อย ๆ ตัดสายเบ็ดออกจากปากของเบ็ด
โชคร้ายตัวนั้น

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๔๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาที่ไม่ชัดเจน โดยบรรยายให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันหนึ่ง บิลล์กับเดลได้ใช้เครื่องมือที่ติดตัวเสมอมาช่วยเปิดที่ผูกสายเบ็ดแขวงปาก สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งแวดล่อมกำลังถูกทำร้าย และบิลล์กับเดลเป็นผู้ที่รักสัตว์มากและพยายามอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล่อมเท่าที่ตัวเองทำได้

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ของเข้านั้น* ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องย้อนเวลาไม่ชัดเจน โดยบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของตัวละครในเวลาก่อนหลัง ดังตัวอย่าง

เข้านั้นเป็นวันเกิดของคิม เมโลดีตื่นเช้ากว่าปกติ เพื่อแวะซื้อ
ดอกไม้ช่อใหญ่ที่สวยงามที่สุดในร้านก่อนไปทำงาน--เธอนำช่อดอกไม้ใส่

แจกันวางบนโต๊ะของคิม พร้อมด้วยการ์ดอวยพรสวยหรู เมื่อคิมมาทำงานตอนสาย เธอเดินเข้าห้องประชุม และเรียกเมโลดีเข้าไปพบ หลังจากนั้น เมโลดีก็กลับออกมาด้วยสีหน้าไม่สู้ดีนัก เธอบอกว่าเธอโดนให้ออกจากงาน เพราะไม่เหมาะสมกับตำแหน่งใหม่

หลังจากที่ช่วยเธอเก็บข้าวของเสร็จเรียบร้อย เราเดินลงมาส่งเธอที่รถ...

เย็นวันเดียวกันนั้น พวกเราพร้อมใจกันเลิกทำงานตรงเวลา แวะไปเยี่ยมเธอที่บ้าน...เธอดูสดชื่นขึ้นกว่าเมื่อเช้า คงทำใจได้แล้ว...

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๔-๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องย้อนเวลาไม่นาน โดยบรรยายเรื่องตามเหตุการณ์ตั้งแต่เข้าไปทำงานของตัวละครในตอนเช้าจนถึงตอนเย็น วิธีนี้ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมและความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละคร

๒.๒) ย้อนเวลาไม่นาน

กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาไม่นาน เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย เรื่องสั้นเรื่อง บ่วงดักฝันร้าย กลิ่นที่หอมไกล ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๓ ได้บรรยายถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครลงเพิ่มในเวลาไม่นานมานี้ ดังตัวอย่าง

หลังอาหารลงเพิ่มนวนิยายจากสุมบุหรี่ยาเส้นพันควินฉุย แม้มีคนนิทาแกไม่ชอบทำมาหากินเป็นล่ำเป็นสันเหมือนใคร ๆ แต่จ้อยไม่เคยเห็นลุงเพิ่มเป็นทุกข์ แกเหมือนอมยิ้มอยู่ตลอดเวลาเสียด้วยซ้ำ ทั้งที่ชีวิตแกมีหลายเรื่องให้ต้องเสียใจ เมียแกตายไปเพราะโรคมะเร็งเมื่อไม่นานมานี้ แอมก่อนนั้นไม่กี่ปี ลูกคนโตพี่ชายของพรก็ถูกฆ่าตาย ว่ากันว่าเขาริเป็นขโมยจนชาวบ้านเอือมระอา กระทั่งชวนกันสังหารเขาเสียข้างสวนยาง ในดินแดงบ้านป่าไกลปืนเที่ยงแบบนี้ อย่าวว่าแต่จะมีการสืบสวนสอบสวนคดีความเลย แม้ตำรวจสักคน จ้อยก็ไม่เคยเห็นอย่างกรายเข้ามา

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๑-๓๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนเวลาไม่นาน โดยบรรยายให้เห็นถึงเรื่องราวของตัวละครลงเพิ่ม ที่เกิดเรื่องราวในเวลาไม่นาน คือภรรยาและลูกเสียชีวิตไป ดังที่ใช้คำว่าเมื่อ “ไม่นานมานี้” และ “ไม่กี่ปี” สะท้อนให้เห็นว่า ลุงเพิ่มเป็นผู้ที่มีจิตใจเบิกบาน ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายและรู้จักปรับตัวให้มีความสุข

เรื่องสั้นเรื่อง *บ่วงดักฝันร้าย* ได้พรรณนาถึงเวลาเมื่อไม่นานมานี้ ตัวละครได้รับของที่ระลึกหน้าตาประหลาดจากโรงเรียนของชาวอเมริกันอินเดียนแห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

เมื่อไม่นานมานี้ ผมได้รับของที่ระลึกหน้าตาประหลาดจากโรงเรียนของชาวอเมริกันอินเดียนแห่งหนึ่ง -- มีลักษณะรูปร่างทรงกลมสานด้วยเชือกเล็ก ๆ เป็นตาข่าย เว้นรูไว้ตรงกลาง ด้านล่างของบ่วงติดพู่ขนนกห้วยประดับสวยงาม มีกระดาษแผ่นหนึ่งเขียนกำกับอธิบายให้ทราบว่าเป็นบ่วงดักฝันร้ายอะไรทำนองนั้น แต่ผมอยากเรียกว่าเครื่องกรองฝันมากกว่า

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๖๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น โดยเชื่อมโยงเรื่องไปถึงเวลาที่ผ่านมามีไม่นานมานี้ ได้รับของที่ระลึกที่มีลักษณะแปลกประหลาด จากการพรรณนาเรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวละครย้อนกลับไปเวลาไม่นาน ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างดึงดูดความสนใจ

เรื่องสั้นเรื่อง *กลิ่นที่หอมไกล* ได้กล่าวถึงเวลาที่ผ่านมามีเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ตัวละครได้ตัดสินใจเอารถเข้าอู่ซ่อมเนื่องจากรถเกิดปัญหาและไม่มีความรู้เรื่องเครื่องยนต์ ดังตัวอย่าง

เมื่อสัปดาห์ที่แล้วผมจำเป็นต้องเอารถเข้าอู่ซ่อม เพราะเกิดเสียงดังใต้ท้องรถอย่างน่ากลัว ผมไม่มีความรู้เรื่องเครื่องยนต์เลย จึงจำเป็นต้องเลือกหาอู่ซ่อมที่วางใจได้ว่าจะไม่ฉวยโอกาสคิดราคากับผมเกินจริง หลังจากที่ตระเวนหาทางอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นนานสองนาน ในที่สุดผมตัดสินใจเลือกอู่ซ่อมรถของจอห์น

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๐๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้นที่ผ่านมามีมาดำเนินเรื่อง กล่าวคือได้บรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่นานมานี้ ตัวละครได้เข้าไปค้นหาข้อมูลร้านอู่ซ่อมที่ไว้ใจได้ทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเอารถไปซ่อม สะท้อนให้เห็นถึงนิสัยใจคอของตัวละคร“ผม” ว่า เป็นผู้ที่รอบคอบ มีการเตรียมตัวหาข้อมูลตัดสินใจก่อนทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

๒.๓) ย้อนเวลานาน

การย้อนเวลานาน เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตามหาสวรรค์ เส่นหา... วาวิ* และเรื่องสั้นเรื่อง *แสงไฟของฟ้าฝั่งฝัน* ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑ ได้กล่าวถึงพิมพ์รายการคุยข่าวทางโทรทัศน์ ในเรื่องที่ใช้แรงลมประหยัดน้ำมัน เรื่องนี้ทำให้พิมพ์นึกถึงชีวิตวัยเด็กในอดีต ดังตัวอย่าง

ด้วยมีชีวิตผูกพันกับน้ำและเรือใบมายาวนาน พิมพ์ว่าคลื่นลมจะ ช่วยพัดพาให้เรือแล่นใบไปได้ ถึงแม้จะไม่ใช้ทะเล แต่เป็นพื้นที่แม่น้ำถ้ามี คลื่นลมแรงก็สามารถแล่นใบได้เช่นเดียวกัน ภาพเหล่านี้ทำให้พิมพ์มอง ย้อนอดีต...ไกลถึงสมัยเมื่อยังเป็นเด็ก ไกลไปยังบ้านริมน้ำของพิมพ์เอง พิมพ์เป็นลูกสาวคนทำสวน มีบ้านอยู่ในคลองที่แยกจากริมแม่น้ำ บางปะกงเข้าไปประมาณ ๑ กิโลเมตร สภาพความเป็นอยู่ของชนบทสมัย นั้น ต้องใช้แต่เรือสัญจรไปมาอย่างเดียว เรือลำเล็กใช้พาย เรือลำใหญ่ ก็แจว...

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ลำดับเหตุการณ์แบบย้อนต้นเวลาในอดีตมา เชื่อมโยงกับเวลาปัจจุบัน นั่นก็คือย้อนเวลาไปในวัยเด็ก ซึ่งเป็นเวลานาน และสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ในอดีตที่อยู่อาศัยอยู่ริมทะเล มีความผูกพันกับน้ำและการเดินทางโดยเรือ เป็นสถานที่ที่ตัวละคร ค้นเคยมาตั้งแต่เป็นเด็ก

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์* ตอนที่ ๑๔ กล่าวถึงตัวละครที่ได้เล่าถึง ประวัติความเป็นมาในอดีตของสรวงสวรรค์ให้คารีกับมินตราฟัง ดังตัวอย่าง

“ราวสองพันปีก่อน มีมนุษย์กลุ่มหนึ่งซึ่งเรียกตนเองว่าผู้สร้าง ตระหนักว่ามหาสงครามอาจจะเกิดขึ้นอีกในไม่ช้า อารยธรรมของมนุษย์ ต้องสูญสิ้น ธรรมชาติจะถูกทำลายย่อยยับอัปราคา เพื่อรักษาเผ่าพันธุ์มนุษย์ กลุ่มมนุษย์ผู้รักสงบจึงได้รวมตัวกันละทิ้งโลกอันสงบสุข ปราศจาก ความขัดแย้งใด ๆ นั่นก็คือดินแดนนิรันดร์...

“เพื่อเป็นการซ่อนตัวจากสังคมโลกภายนอก กลุ่มผู้สร้างเลือกป่า อภรรพณ์ ป่าอันอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในขณะนั้นเป็นที่ตั้งของ ประตูลู่อาณาจักรแห่งนิรันดร์

(ตามหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๕๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องย้อนต้นมาดำเนินเรื่อง นั่นก็คือตัวละครเล่าถึงประวัติความเป็นมาของสรวงสวรรค์อาณาจักรแห่งนิรันดร์ เป็นประวัติที่เกิดขึ้น ในเวลานาน “ราวสองพันปีก่อน” เพื่อทำให้เนื้อเรื่องเชื่อมโยงกันและสมเหตุสมผลกับฉากในขณะ ที่ตัวละครสนทนากัน ทำให้ผู้อ่านรู้จักสรวงสวรรค์ที่เล่ากันตามตำนานได้มากขึ้น

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๑๔ ได้กล่าวถึง ตัวละคร “ผม” ได้มองย้อนเวลาที่เลี้ยงดูเด็กของคนบนดอยวาวิว่า สภาพแวดล้อมในการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เล็กจนโตมีผลต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างไร เรื่องนี้ทำให้เขาย้อนไปนึกถึงวันเวลาในวัยเด็กของตนเอง ดังตัวอย่าง

พูดถึงเรื่องนี้แล้ว อดย้อนนึกถึงวัยเด็กของผมไม่ได้ ชีวิตที่เป็นอยู่นี้เริ่มจากครอบครัวที่พ่อแม่มีลูกถึง ๙ คน ได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย ดิ้นรนแสวงหาตามประสาปุถุชนคนหนึ่ง

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๒๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องย้อนเรื่องราวในวัยเด็กที่เกิดในครอบครัวใหญ่มีลูกถึง ๙ คน เพื่อแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมในการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เล็กจนโต มีผลต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การรู้จักตัวเองและการพัฒนาด้วยตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตเช่นกัน

เรื่องสั้นเรื่อง *แสงไฟของฟ้าฝั่งฝัน* ได้บรรยายเรื่องราวย้อนกลับไปเมื่อหลายปีก่อน ตัวละครสติเฟินไม่เคยได้รับความชื่นชมและความขอบคุณจากเจ้านาย ดังตัวอย่าง

เมื่อหลายปีก่อน ตอนที่ผมยังทำงานในบริษัททางด้าน อินเทอร์เน็ตแห่งหนึ่ง หลังจากที่เสร็จงานแต่ละโปรเจกต์ เจ้านายมักจะส่งอีเมลแสดงความชื่นชมและขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องในโปรเจกต์นั้นเสมอ ๆ ไม่ว่าจะเป็ผม-ผู้ทำหน้าที่ออกแบบ หรือเพื่อนอีกคนที่เป็โปรแกรมเมอร์ รวมถึงผู้ที่ประสานงานฝ่ายอื่น ๆ แต่ผมสังเกตว่าเจ้านาย ลืมเอ่ยชื่อของสติเฟินทุกครั้ง หรืออาจจะไม่ลืม แต่ละไว้เพราะถือว่าเป็นพนักงานดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เราใช้งานและระบบเน็ตเวิร์คทั่วไป ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโปรเจกต์โดยตรง

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๕๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้นมาดำเนินเรื่อง โดยเชื่อมโยงเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อหลายปีก่อนในอดีต เพื่อบรรยายให้ผู้อ่านทราบว่า ตัวละครสติเฟินไม่ได้รับความสนใจจากเจ้านายทุกครั้งหลังจากที่เสร็จงานแต่ละโครงการ การบรรยายนี้สะท้อนให้เห็นถึงว่า สติเฟินไม่ได้มีบทบาทสำคัญในบริษัท

๒.๔) ย้อนเวลาฤดูกาล

การย้อนเวลาฤดูกาล เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* และเรื่องสั้นเรื่อง *คนบนคลื่น กลิ่นที่หอมไกล* ดังตัวอย่าง

เรื่องสั้นเรื่อง *คนบนคลื่น* ผู้แต่งได้ยืมเวลาฤดูกาลมาดำเนินเรื่อง โดยบรรยายถึงเพื่อนของตัวละคร “ผม” ได้ย้ายไปทำงานที่ที่อื่น ดังตัวอย่าง

ฤดูร้อนปีก่อนโน้น เกบบ์ เพื่อนวัยแปดสิบคนหนึ่งของผมย้ายไปอยู่กับลูกชายที่เท็กซัสด้วยหนี้เสียรบเร้าของลูกหลานไม่ไหว เขาจำใจทิ้งเพื่อนกลุ่มหนึ่งของเขาที่เมืองนี้ไป รวมทั้งผมด้วย

ฤดูใบไม้ร่วงปีถัดมา สตีเฟน เพื่อนสนิทรุ่นน้องที่เคยร่วมงานกันมาหลายปี ก็มีอันต้องย้ายไปทำงานที่เมืองเซนต์กาเบรียล แม้จะอยู่ห่างออกไปแค่ขับรถ ๒ - ๓ ชั่วโมงถึง แต่โอกาสพบหน้ากันคงมีไม่บ่อยเหมือนเดิม

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๒๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ยืมเวลาฤดูกาลมาดำเนินเรื่อง โดยบรรยายว่ามีเพื่อนได้ออกจากวงจรชีวิตของตัวละครตามเวลาของฤดูกาล คือ ฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง สะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตของแต่ละคนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะฉะนั้นต้องมองให้เป็นว่า เป็นเรื่องธรรมดาในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน

เรื่องสั้นเรื่อง *กลิ่นที่หอมไกล* ผู้แต่งได้บรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวันหนึ่งของฤดูหนาวที่เกิดเหตุการณ์พนักงานดูแลเด็กที่มีฐานะไม่ดี ดังตัวอย่าง

วันหนึ่งของฤดูหนาว สายลมพัดใบไม้แห้งร่วงพริ้วจากกิ่งหล่นปลิวไปบนทางเท้าเสียงดังแกรกราก--เด็กชายคนนั้นยืนอยู่ที่หน้าร้าน ตาทั้งคู่จับจ้องสินค้าในตู้กระจกอยู่นาน พนักงานขายเดินออกมาทำหน้าตาดูใส่ ขณะเดียวกันกับที่สุภาพสตรีแต่งกายดีท่านหนึ่งเดินผ่านมา พนักงานรีบปรับเปลี่ยนสีหน้าเป็นยิ้มแย้มทักทายสุภาพสตรีท่านนั้นด้วยไมตรี ก่อนเดินนำเข้าไปในร้าน

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๐๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์โดยยืมเวลาในฤดูหนาวที่ผ่านมามาเพื่อดำเนินเรื่อง และได้บรรยายให้เห็นถึงความแตกต่างของตัวละครที่ได้รับปฏิบัติจากพนักงานขายในร้าน เป็นดั่งที่ยากจนคนหนึ่งและผู้หญิงที่มีฐานะคนหนึ่ง สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคม มีคนส่วนหนึ่งถูกละเลย ขกย่องผู้มีฐานะ

จากการวิเคราะห์กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ของบันเทิงคดีสรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามปฏิทิน ซึ่งเป็นกลวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามเวลา เหมือนกับผู้อ่านได้ติดตามการกระทำของตัวละครอย่างใกล้ชิด และกลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้นใน ๔ ลักษณะ ได้แก่ ยืมเวลาไม่ชัดเจน ยืมเวลาไม่นาน ยืมเวลานาน และยืมเวลาฤดูกาล วิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้

เห็นความเป็นมาของตัวละคร และรู้จักบทบาทและพฤติกรรมของตัวละครมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เรื่องราวได้เชื่อมโยงกันและสมบูรณ์ชัดเจนขึ้น

๓.๕ การปิดเรื่อง

การปิดเรื่องคือจุดจบของเรื่อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สรุปเหตุการณ์ทั้งหมดด้วยการจบเรื่องลงหรือคลี่คลายลงไป

จากการวิเคราะห์การปิดเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า กลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการปิดเรื่องมี ๓ ประการ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ และการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม

๓.๕.๑ การปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม

การปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม คือการจบเรื่องด้วยความสุขหรือความสำเร็จของตัวละคร เป็นกลวิธีการแตงนวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย คุณปู่แวนตาแตก แต่ก็แต่ก่อน เสนหา... วาวิ และเรื่องสั้นเรื่อง เรื่องดี ๆ ไม่มีบังเอิญ เพื่อนแก่แต่ไม่เก่า ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๙ ผู้แต่งได้ปิดเรื่องว่าจ้อยตัดสินใจไปเรียนต่อในเมือง ดังตัวอย่าง

จ้อยก็เดินกึ่งวิ่งลงลำธารหลังบ้านลุงเพิ่ม ปุบปับก็รู้สึกว่าจะ
ขึ้นมา ตั้งใจว่าถึงบ้านแล้วเขาจะพูดกับแม่ว่า เขาอยากจะไปเรียนต่อใน
เมือง...ปีหน้า

ส่วนปีนี้ขอเวลารู้จักบ้านเพิ่มขึ้นอีกสักหน่อย

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๔๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งในใจของเขาคลี่คลายไปแล้ว เขาตัดสินใจได้และรู้จักหาทิศทางของตัวเองและได้พบในที่สุด นั่นก็คือเขาได้รับสิ่งที่ติดตามที่ต้องการ คือได้ไปเรียนหนังสือต่อในเมือง ซึ่งจะทำให้ชีวิตของเขาจะเจริญก้าวหน้าในเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตต่อไป

นวนิยายเรื่อง คุณปู่แวนตาแตก ตอน ๘ เรื่องได้กล่าวถึงในวันเกิดของคุณปู่ ครูโนโรเรียนเด็กนักเรียนและนายวนไปเยี่ยมคุณปู่ที่บ้านและตั้งใจเตรียมของขวัญให้คุณปู่ ดังตัวอย่าง

คุณปู่ใส่แว่นตาอัน(เก่า)ใหม่ที่นายวนคนรักหญาซื้อมาให้ มอง
ไปรอบ ๆ ห้องอย่างมีความสุข เด็กผู้เป็นศิษย์โดยตั้งใจ มิได้เป็นเพราะ
เหยียบเปลือกกล้วยหอม นั่งกินข้าวผัดกะเพราแห่งแผ่นดินแม่ไปทำ
เสียงซี้ดซ้าดไปพอทำท่าจะอิม แม่บ้านก็เอาตำรับใหญ่มาเสิร์ฟ ขนมนปัง

โฮลวิต กะเพราไขดาว เด็กชายแบมบุทำตาโต ร้องว่า “ฝรั่งผสมแผ่นดิน
แม่...” โดยไม่มีเสียง “เออ” ไหลย็ด ตาแดง ร้องว่า “หนูเป็นนาวาร
ชำระ...”

เสียงของเด็ก ๆ จากบ้านคุณปู่ครีกครีนรื้นเริงกลบเสียงดังจาก
โทรทัศน์ที่คุณย่านิจเปิดทิ้งไว้ในห้องนั่งเล่นจนหมดสิ้น
“ท่านพ่อแม่พี่น้องครับ.. ขณะนี้รัฐบาล...”

(คุณปู่แวนต้าแตก. ๒๕๕๕ : ๒๔๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนาฏกรรม กล่าวคือคุณปู่มี
ความสุขที่ได้เห็นศิษย์มาในงานวันเกิด ทำให้มั่นใจว่าพวกเขาจะเป็นความหวังและอนาคตของ
ประเทศชาติต่อไป การกระทำและคำพูดของพวกเขาทำให้คุณปู่รู้สึกว่าคุณปู่ไม่ได้มีช่องว่างระหว่าง
วัย ลูกศิษย์เคารพและรักคุณปู่ ก็ถือคุณปู่ที่เป็นครูเป็นเสมือนเพื่อน และคุณปู่ก็ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จาก
พวกเขาด้วยกัน

นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๕๐ ได้กล่าวถึงไม้เอกกับไม้โทลูกของพิม หลังเรียนจบ
มหาวิทยาลัยแล้วต่างก็มีงานทำตามหวัง และได้เลี้ยงดูพ่อแม่ไม่ให้ทำงานหนัก ให้เลิกอาชีพเลี้ยงไก่
และในที่สุดชีวิตครอบครัวของพิมก็มีแต่ความสุข ดังตัวอย่าง

ไม้เอกสอบบรรจุเข้าเป็นข้าราชการครู ไม้โทเข้าทำงานในบริษัท
ได้ทำงานในสายงานตรงกับวิชาที่เรียนมา เมื่อได้รับเงินเดือน ทั้งสองคน
แบ่งเงินไปให้พ่อ แล้วชวนพ่อให้เลิกอาชีพเลี้ยงไก่ ด้วยการไม่ส่งลูกเจี๊ยบ
มาเพิ่มอีก ทำต่อจนหมดรุ่นที่มีอยู่ แล้วบอกขายเล้าโรงไก่พร้อมอุปกรณ์
ทั้งหมด บอกพ่อว่า อยากให้พ่อได้พัก เหนื่อยมานานนักหนาแล้ว พ่อยัง
เสียดายและยังยึดติดหรือไม่ พ่อตอบว่า ไม่ยึดติด ริเริ่มขึ้นมาได้ ก็เลิกรา
ได้

ชีวิตลูกชาวบ้าน ลูกชาวสวน เช่นครอบครัวพีริ่มและพิม ถึงแม้
จะไม่ร่ำรวยล้นเหลือ ก็ไม่ขัดสนจนยาก ไม่เคยเป็นหนี้เป็นสินผู้ใด พ่ออยู่
พอกิน สิ่งสำคัญที่สุดที่ยึดถือปฏิบัติตลอดมา คือความกตัญญูเวทีต่อพ่อ
แม่ปู่ย่าตายาย พยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้พ่อแม่สบายใจที่สุด เกิด
เป็นกุศลผลบุญหนุนนำชัดเจน ลูก ๆ เป็นเด็กดี มีความกตัญญูอัน
ลึบทอด ทำให้เราสองคนพ่อแม่ภูมิใจ ชื่นใจ นับเป็นรางวัลยิ่งใหญ่ของ
ชีวิต ซึ่งไม่มีอะไรเปรียบเทียบได้เลย

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๓๒๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม นั่นก็คือความฝันของพิมในตอนเด็กที่อยากเรียนมหาวิทยาลัยแต่ไม่ได้เรียน ปัจจุบันนี้ลูกของตนได้สำเร็จการศึกษาตามที่หวังไว้แล้ว ครอบครัวของพิมมีความสุข เพราะลูกมีความกตัญญูเวที พยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้พ่อแม่สบายใจ เป็นสิ่งที่พ่อแม่ของพิมยึดถือมาตลอด และ “นับเป็นรางวัลยิ่งใหญ่ของชีวิต ซึ่งไม่มีอะไรเปรียบเทียบได้เลย” นอกจากนี้ การปิดเรื่องยังได้สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงซึ่งจะทำให้ครอบครัวมีความสุข

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๒๐ ได้กล่าวถึงตัวละคร “ผม” มีความประทับใจชาวเผ่าที่มีน้ำใจแม้กับผู้ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน สอนให้ “ผม” รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น และมีความสุขกับการกระทำของตน ดังตัวอย่าง

ทว่าตั้งแต่มีบ้านหลังนี้ ผมมีโอกาสแบ่งปันสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีให้แก่อื่น ทำให้ผมได้ทบทวนและตระหนักว่า ความจริงแล้วความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่แบ่งปันว่าเป็นอะไร และไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดหรือปริมาณ แต่ความสุขอยู่ตรงที่เราไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนมากกว่า

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๔ : ๑๗๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม กล่าวคือแสดงให้เห็นว่าตัวละคร “ผม” มีความสุขที่ได้เรียนรู้ผู้คนบนดอยวาวิที่ช่วยเหลือผู้อื่น และมีความสุขที่ได้แบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้ที่ต้องการโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

เรื่องสั้นเรื่อง *เรื่องดี ๆ ไม่มีบังเอิญ* ตอนจบเรื่องได้กล่าวถึง ตัวละครที่แม้จะเลี้ยวผิดทางของจุดหมายปลายทางที่ตัวเองต้องการไป แต่ในสุดท้ายทำให้เขาเข้าใจสิ่งที่ดี ๆ ที่ได้พบเห็นนั้นว่าถูกกำหนดไม่ใช่ความบังเอิญ ดังตัวอย่าง

ผมนึกถึงลูกเปิดที่ผมและภรรยาจะไปช่วย กว่าจะรอดเด็บบโตขึ้นมาได้ คงต้องผ่านพันพวงหญ้าทางรถให้เสือกเดินเสี่ยงชีวิตนับครั้งไม่ถ้วน..การที่ผมเลี้ยวผิดในวันนั้นไม่ใช่เรื่องบังเอิญ และการที่ใครอีกคนหนึ่งที่ผ่านมา แล้วแวะลงดูรถของเราด้วยความเป็นห่วงก็ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ หากเป็นห่วงโง่แห่งความรักที่พระเจ้าร้อยเรียงเราเข้าด้วยกัน
เมื่อผมกลับรถย้อนกลับมาตรงที่เดิม เราพบกับชายคนที่ชี้ทางให้เราไปดูนกอีกครั้ง เขาตะโกนถามมาแต่ไกลว่า “เป็นไงบ้าง” ผมตอบเขาว่า “เราเลี้ยวผิดทาง แต่ไปถูกที่ครับ” เขาหัวเราะเบา ๆ”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม บรรยายเหตุผลให้ทราบว่าถึงแม้ว่า “เราเลี้ยวผิดทาง แต่ไปถูกที่ครับ” และเพราะโอกาสนี้เรื่องราวก็จบลงโดยแสดงให้เห็นว่า

ตัวละครได้เรียนรู้ว่า ความรักที่มีต่อกันนั้นไม่ใช่เรื่องบังเอิญ แต่เป็นเรื่องที่พระเจ้าตั้งใจจะกำหนด
ให้มนุษย์ได้รับแล้วนำไปปฏิบัติต่อผู้อื่นต่อไป

เรื่องสั้นเรื่อง *เพื่อนแก่แต่ไม่แก่* ตอนปิดเรื่องได้กล่าวถึงเพื่อนคนที่มีอายุมาก หรือมีวัยแก่กว่า
ตัวละครที่ได้คบหา นั้น ไม่ได้ทำให้รู้สึกที่ตัวเองล้ำสมัย แต่กลับทำให้ตัวละครได้เรียนรู้วิธีการดำเนิน
ชีวิต ดังตัวอย่าง

ผมเคยคิดเล่น ๆ ในใจว่า การพบหากับเพื่อนที่แก่กว่าเหล่านี้ จะ
ทำให้ผมสูญเสียโอกาสที่จะเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ จากเพื่อนรุ่นราวคราว
เดียวกันและทำให้ผมวิ่งตามโลกสมัยใหม่ไม่ทัน แต่จริง ๆ แล้วผมคิดผิด
ไปถนัด เพื่อนเหล่านี้กลับสอนให้ผมรู้จักพลังแห่งความเบิกบานและอยู่
อย่างไรกับโลกใบนี้

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๒๔-๒๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม และสะท้อนให้เห็นว่า
ตัวละครมีความสุขและรู้สึกที่ตัวเองโชคดีที่ได้คบกับเพื่อนที่มีอายุมากกว่าเขา เพราะว่า เพื่อนเหล่านี้
ได้สอนให้รู้จักพลังแห่งความเบิกบานและการปรับตัวให้อยู่ในโลกใบนี้

๓.๕.๒ การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ

การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ เป็นการจบเรื่องที่ไม่ได้บอกโดยตรงว่าเรื่องจะเป็นไป
อย่างไรในที่สุด หรือใช้วิธีทิ้งคำถามไว้ให้ผู้อ่านไปคิดคำตอบเอาเอง การปิดเรื่องของบันเทิงคดีที่ได้ใช้
วิธีนี้มี นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* และเรื่องสั้นเรื่อง *เชื่อ! เพื่อชนะ* มีเพียงสอง
เรื่องเท่านั้น ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* ตอนที่ ๑๖ ได้กล่าวถึงดอกเตอร์ทัปได้แย่งยึด
พลังงานนิรันดร์ของพ่อไท แลนเดอร์ที่ซ่อนไว้ในบ้าน และมีวัตถุประสงคื้ที่เลวร้ายเพื่อที่จะใช้มัน
เพื่อจะได้ครอบครองโลก และเขาได้วิ่งหนีจากบ้านแลนเดอร์ไป และเอ็มเมตจะออกไปตามหา
ดังตัวอย่าง

“นายจะไปไหน” ไทถาม

“ฉันจะไปที่ที่มันน่าสนุกกว่านี้นะสิ แต่ไม่ต้องห่วงหรอก ถ้าฉันรู้
ตำแหน่งของดอกเตอร์ทัปเมื่อไหร่ ฉันจะส่งข่าวให้พวกนายรู้แน่ ฉันมี
หน้าที่ที่ต้องไปทำให้สมกับที่ฉันอุตส่าห์อยู่มาได้ตั้งห้าพันปีหน่อยนะ

มีอะไรบางอย่างบอกว่าไทและเวอร์บีนาควรจะต้องเชื่อใจเอ็มเมต
และรอเขาอยู่ที่บ้านหลังนี้ ทั้งสองจึงปล่อยให้เอ็มเมตไปตามทางของเขา
เอ็มเมตคอนรอยเดินจากเด็กทั้งสองคนไปพร้อมกับทิ้งรอยยิ้มปริศนา
เอาไว้ นั่นทำให้ไทรู้ได้ว่า นับจากนี้ต่อไปเรื่องราวทั้งหมดคงจะยุ่งยาก

สลัซซ์ซ็อนและลึกลับขึ้นไปอีก จนเขาไม่สามารถคาดเดาได้

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๒๓๖)

จากตัวอย่างที่ยกมาดังกล่าวเป็นตัวอย่างปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบเอง โดยกล่าวว่าเอ็มเมตจะออกไปตามหาดอกเตอร์ทัปที่ได้วิ่งหนีจากบ้านแลนเดอร์แล้วซ่อนตัวอยู่ที่ใดไม่มีใครรู้ไทและเวอร์บีน่าไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากต้องเชื่อใจเอ็มเมตและรอเขาอยู่ที่บ้าน ความคิดในใจของไททำให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นเต้นและคาดเดาว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรต่อไป และเอ็มเมตจะหาดอกเตอร์ทัปพบหรือไม่

เรื่องสั้นเรื่อง *เชื่อ ! เพื่อชนะ* กล่าวถึงตัวละครที่คิดย้อนไปถึงเหตุการณ์ในอดีตที่วินเซนต์ยังเป็นเด็กมีความฝันจะเป็นนักบิน จากนั้นเขาก็เรียนและสำเร็จการศึกษา เป็นนักบินตามความฝัน หลังจากนั้นข่าวคราวของวินเซนต์ก็เงียบหายไปโดยทิ้งท้ายจบเรื่อง ดังตัวอย่าง

“ฉันจะเป็นนักบิน...ฉันอยากบิน”

เสียงตะโกนนั้นยังก้องแลสหู ราวกับผมเพิ่งลุกออกจากห้องทำงานเล็ก ๆ นั้นเมื่อวานนี้เอง...

ผมอยากเขียนย่อหน้าสุดท้ายนี้เหลือเกินว่า “หลังจากนั้นไม่นาน วินเซนต์กลับเข้าเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัย และจบวิศวกรรมการบินในอีกสี่ปีต่อมา...” แต่น่าเสียดาย ผมไม่ทราบข่าวคราวของวินเซนต์อีกเลย

แม้จะอยากเขียนบรรทัดนั้นมากสักเท่าใด ผมก็ทำได้เพียงแค่วาง เพราะฝันนั้นจะเป็นจริงได้ต้องขึ้นอยู่กับวินเซนต์--ที่เขาต้องเชื่อและลงมือเขียนเอง...

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๔๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ เมื่อบรรยายถึงตัวละครเด็กชายวินเซนต์ที่ฝันในสิ่งที่คนอื่นคิดว่าทำไม่สำเร็จ แต่เขาก็ทำได้สำเร็จเมื่อต่อสู้กับอุปสรรคไม่ท้อแท้ โดยทิ้งท้ายว่า ความสำเร็จขึ้นอยู่กับความเชื่อและดำเนินไปตามความฝันของตน ให้ผู้อ่านจินตนาการต่อไปว่าตัวละครจะมีชีวิตอย่างไรต่อไป และเป็นไปตามความฝันหรือไม่อย่างไร

๓.๕.๓ การปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม

การปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม เป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกผิดหวังหรือโศกเศร้าไปตามเรื่องราว จากการวิเคราะห์การปิดเรื่องของบันเทิงคดีพบว่า มีแต่เรื่องสั้นเรื่องเดียวที่ใช้วิธีนี้ปิดเรื่อง กล่าวคือเรื่อง *สายลมแห่งขุนเขา* ดังตัวอย่าง

เรื่องสั้นเรื่อง *สายลมแห่งขุนเขา* ตอนปิดเรื่องได้กล่าวถึงตัวละคร “ผม” รู้สึกหนักใจเพราะคนในสมัยนี้แสวงหาประโยชน์ของตน เป็นคนเห็นแก่ตัวไม่คิดถึงประโยชน์ของคนอื่น ดังตัวอย่าง

*ผมมองภาพตรงหน้านี้อีกครั้ง สายลมแห่งขุนเขาพัดมาเบา ๆ ฟัง
ดูคล้ายเสียงทอดถอนใจ...โลกใบเดิมเปลี่ยนไปและดูสับสนในทุกวันนี้
เป็นเพราะเราเลี้ยงหมาป่าผิดตัวนั่นเอง*

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบไศกนาฏกรรม โดยสะท้อนให้เห็นว่า “ผม” เสียใจที่คนในปัจจุบันเห็นแก่ตัว แสวงหาเงินประโยชน์เป็นของตนเอง ไม่สนใจว่าการกระทำของตนจะมีผลกระทบต่อคนอื่น คนเหล่านี้กำลังทำให้ความสันติสุขและความรักระหว่งมนุษย์สูญหายไป และทำให้โลกของเราเปลี่ยนไปและสับสนหรือมีปัญหาในแต่ละวัน

จากการวิเคราะห์การปิดเรื่องของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์แห่งชาติ สรุปได้ว่า กลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการปิดเรื่องมี ๓ ประการ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม ทำให้ผู้อ่านมีความสุขและสมหวัง การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ ทำให้ผู้อ่านคิดเรื่องราวตนจบตามจินตนาการและประสบการณ์ของตนตามที่ผู้แต่งชี้แนะหรือให้ข้อคิด และการปิดเรื่องแบบไศกนาฏกรรม ทำให้เกิดความผิดหวังและให้แง่คิดว่าทำอะไรจะหลีกเลี่ยงเรื่องที่เกิดขึ้นในบันเทิงคดีเรื่องนั้น ๆ

๓.๖ ฉากและบรรยากาศ

ฉาก คือ สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ที่ไหน และอย่างไร ฉากยังเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงบรรยากาศในท้องเรื่องอีกด้วย

จากการวิเคราะห์บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากโดยแบ่งเป็น ๒ ประการ ได้แก่ การสร้างฉากสมจริง และการสร้างฉากตามจินตนาการ

๓.๖.๑ การสร้างฉากสมจริง

การสร้างฉากสมจริงในบันเทิงคดีแบ่งเป็น ๔ ประการ ได้แก่ ฉากในชนบท ฉากในธรรมชาติ ฉากในเมือง และฉากในห้องเรียน มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑) ฉากในชนบท

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ฉากของเรื่องเป็นสภาพวิถีชีวิตของคนในบ้านป่าภาคใต้ในอดีต ที่อาศัยอยู่บริเวณฝั่งลำห้วย มีอาชีพทำไร่ ปลูกต้นยางและกรีดยาง ดังตัวอย่าง

“จับราวให้แน่น ก้าวดี ๆ ละ มันลื่น” แม่ตะโกนแว่วมา

เสียงแม่ดังเด็กชายให้มาจดจ่อกับปัจจุบันขณะ เขาค่อย ๆ ก้าวเท้า
ให้เข้าจังหวะกับการสาวมือเกาะกุมราวไม้ไผ่ จนถึงสุดปลายสะพานจึง
โล่งใจ สืบเท้าตามแม่ขึ้นเนินดินไปตามทางที่สองข้างร่มมือเรือด้วยป่า
หญ้าคา ท่อนล่างของจ้อยเริ่มเปียกชุ่มจากน้ำค้าง แม่พูดว่าจิตใจที่เมื่อคืน
ฝนตกไม่หนักและยังพอกริดยางได้พักหนึ่ง ทั้งสองเริ่มต้นภารกิจแบ่งกัน
กริดยางคนละแถว แม่กริดเร็วกว่าเสมอและต้องไปรอจ้อยเมื่อสุดปลาย
แถวเพื่อจะได้เริ่มแถวใหม่พร้อมกันอีก แม่จะเสียเวลาไปบ้าง แต่แม่ก็รู้ว่า
เป็นวิธีเดียวหากต้องกริดยางคู่กับจ้อย

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้บรรยายฉากให้ผู้ผู้อ่านมองเห็นถึงสถานที่ทำงาน
ของคนทำสวนยางในบ้านป่าอย่างขยันขันแข็งและมีความอดทน กล่าวคือ ต้องตื่นตอนแต่เช้าและเดิน
ข้ามสะพานไม้ไผ่บนลำห้วยเพื่อไปกริดยาง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศของความรัก
และห่วงใยของแม่ต่อลูกในการทำงาน

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ฉากของเรื่องเป็นสภาพชีวิตของคนในชาวสวนในชนบทที่มี
ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ทำอาชีพปลูกต้นหมากเป็นหลัก และได้ปลูกต้นผลไม้ พืชผักต่าง ๆ และ
อาศัยอยู่ริมคลอง ดังตัวอย่าง

พิมกับพี่ชายมีหน้าที่ที่ต้องตักน้ำในถังล่วมชิมทำปุ๋ย ใส่ถังไม้ ไซ้ไม้
คานหามหัวหามท้าย ช่วยกันเอาไปเทใส่รางที่ลูกจ้างชุดไ่วริมพุ่มใบต้น
มังคุด ต้นละสองราง รวมทั้งต้นฝรั่งด้วย

แม้ว่า ชอบขึ้นต้น ชอบเก็บ ชอบกิน ต้องช่วยกันใส่ปุ๋ยเพื่อตอบ
แทนคุณ ถ้าดีซี้เกียจ ต้นไม้ไม่ออกลูกใหญ่ ๆ ให้ มีหน้าซำจะยืนต้นตาย
ให้ร้องให้หาอีกด้วย โคนไม้นี้ เสียงไม้ได้ถึงจะเหม็น จะเหนียวหนากก็ต่อ
อดทนทำให้สำเร็จ และได้ความชื่นใจตอบแทนมา เมื่อได้เห็นทุกต้นมีลูก
โต ๆ เต็มต้น

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๓๒-๓๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้บรรยายฉากให้ผู้ผู้อ่านมองเห็นถึงภาพการทำงาน
ของชาวสวนในชนบทที่ขยันขันแข็ง เอาจริงเอาจังกับการปลูกต้นไม้ ดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่แรก และมี
ความอดทนเมื่อทำงานหนัก นอกจากนี้ยังสะท้อนให้ผู้ผู้อ่านเห็นถึงบรรยากาศในครอบครัวของชาวสวน
รักอาชีพของตนมาก

๒) ฉากในธรรมชาติ

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ฉากในเรื่องเกิดขึ้นที่ตอยวาวิ อำเภอแม่สรวย จังหวัด เชียงราย ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีหลายชนเผ่าใช้ชีวิตด้วยกันอย่างสงบสุขและการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ดังตัวอย่าง

ผมชอบบรรยากาศของที่นี่เป็นพิเศษ และไม่ปฏิเสธว่าผู้คนคือลมหายใจของหมู่บ้าน ที่นี่เป็นศูนย์รวมของคนทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่เด็ก คนหนุ่มสาว คนวัยกลางคน และคนชรา แม้จะต่างเผ่าและต่างศาสนาแต่ก็อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนต่างศาสนาจะแต่งงานกัน เนื่องด้วยความรักนั้นมีหน้าที่ที่เชื่อมร้อยเชื้อพันธุ์และศาสนาให้เป็นเนื้อเดียวกันนั่นเอง

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้บรรยายฉากที่เป็นธรรมชาติให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านบนภูเขา แม้จะต่างเผ่าและต่างศาสนา แต่อยู่ร่วมกัน มีความรักต่อกัน เรื่องสั้นเรื่อง *แผ่นฟ้าหลังพายุ* ได้กล่าวถึงธรรมชาติในวันฝนตก ตัวละครได้นั่งอยู่ที่บ้าน ตีหมาแพไปพร้อมฟังรายการวิทยุ ดังตัวอย่าง

นั่งอยู่ในบ้าน มองฝนตกนอกหน้าต่าง ถ้วยกาแฟอุ่น ๆ ในมือ เสียงดีใจจากรายการวิทยุดังแทรกขึ้นมาพร้อมกับเสียงเปียโนแผ่วหวานของเพลงหนึ่ง

“เพลงนี้สำหรับคนที่คุณเพิ่งพบเมื่อวาน หรือเพิ่งเดินผ่านไป
ในวันนี้ หรือสำหรับความทรงจำดี ๆ ที่อยากเก็บไว้...ในวันที่ฟ้าร้องให้”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากธรรมชาติที่เป็นโลกสมจริง โดยบรรยายฉากและบรรยากาศในช่วงเวลาที่ตัวละครได้ผ่านพ้นภัยธรรมชาติอย่างปลอดภัย

๓) ฉากในเมือง

เรื่องสั้นเรื่อง *โลกนี้มีสองด้าน และหน้าต่างอีกหลายบาน* ได้กล่าวถึงฉากในเมือง บริเวณที่เป็นในดาวน์ทาวน์หรือศูนย์กลางที่มีคนมาชุมนุมกันจำนวนมาก ดึงดูดมาเป็นพิเศษเมื่อเช้าวันเสาร์ มีผู้คนบางเบา ดังตัวอย่าง

เช้าวันเสาร์ในดาวน์ทาวน์ดึงดูดมาเป็นพิเศษเมื่อผู้คนบางเบา ถนนสายที่ไม่เคยเหงาได้มีโอกาสถอนหายใจ ทางเล็ก ๆ เลาะอ่าว กลายเป็นที่ผ่อนคลายของชาวเมืองและนักเดินทาง โลกกลับมาหมุนช้าลงอีกครั้งในยามเช้านี้ อ้อยอิงเหมือนหมอกอวล นุ่มนวล ขวนฝัน เป็น

ภาพอีกด้านที่พลิกผ่านจากวันทำงานตลอดสัปดาห์

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๕๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากในเมืองที่เป็นเขตชุมชนที่แออัด แต่ในยามเช้าวันหยุดสุดสัปดาห์ผู้คนเบาบาง จึงมีความสงบเหมือนเวลาได้เดินช้าลง เป็นบรรยากาศให้เห็นว่า เช้าของวันเสาร์มีความแตกต่างกับวันทำงานแต่ละวันเป็นวันที่มีคนเดินอยู่บนถนนน้อย ทำให้ตัวละครมีความรู้สึกสงบในวันที่มีอากาศสดชื่น

เรื่องสั้นเรื่อง หนึ่ง-หนึ่ง ได้กล่าวว่า ตัวละครนั่งอยู่ใรรีฉากและบรรยากาศของสนามหญ้าในสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง มีเด็ก ๆ กำลังเล่นเกมตามคำสั่งของครู ดังตัวอย่าง

ผมนั่งดูเด็ก ๆ ล้อมวงเล่นเกมบนสนามหญ้าสีเขียว จากตรงที่ผม
นั่งดูอยู่นั้น ห่างเกินกว่าที่ผมจะรู้ว่าคุณครูกำลังให้พวกเขาเล่นเกมอะไร
แต่หลังจากที่พวกเขาวิ่งวนไปมาสักครู่ เด็กคนหนึ่งในกลุ่มจะชูมือขึ้น
ตะโกนเสียงดังลั่นประกาศชัยชนะด้วยความดีใจว่า “ผมเป็นที่หนึ่ง”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๘๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากที่เป็นสถานที่พักผ่อนของคนในเมืองและบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่สนามหญ้าว่า เป็นสถานที่ที่เด็กได้ทำกิจกรรมพักผ่อนในส่วนสาธารณะและผู้ใหญ่เช่นครูพาเด็กทำกิจกรรมด้วยกัน

๔) ฉากในห้องเรียน

นวนิยายเรื่อง คุณปู่แว่นตาแตก ห้องเรียนเป็นฉากที่สำคัญของเรื่องนี้ เป็นสถานที่ที่เกิดเรื่องราวต่าง ๆ ที่สนุกสนานระหว่างการเรียนการสอน ดังตัวอย่าง

คุณปู่พยักหน้าสนุกสนานก่อนนำกลับมาที่เดิม “ชีวิตคืออะไร
กันแน่เด็ก ๆ”

คราวนี้เด็กหญิงเอี้ยกมือตอบเอาดื้อ ๆ “ชีวิตคือ คน ลัตัว พี่
สิ่งของ”

ปรากฏว่าคำตอบนี้โดนเพื่อน ๆ โห่กันยกใหญ่ มีเสียงแหลมปรืด
ขดเด็กหญิงสะท้อนขวัญ ประท้วงว่า “สิ่งของเป็นสิ่งไม่มีชีวิตจ๊ะ”

คุณปู่กำลังจะบอกให้เด็กหญิงเอี้ยอธิบาย แต่ไม่ทัน เพราะ
เด็กหญิงชิงอธิบายก่อน

“แต่สิ่งของของหนูมีชีวิตทุกอัน ตุ๊กตาของหนูก็พูดได้ หนูพูดกับ
ตุ๊กตาทุกคืน หมอนข้างของหนูก็พูดได้ เธอชื่อป้าอ้วน แก้วน้ำของหนูชื่อ
แก้วใส กระเป่าของหนูชื่อไอ้ตุ้ง ดินสอของหนูชื่อไอ้ยาว...”

“ส่วนหนูชื่อไอ้เอี้ย...”คุณปู่ว่า

“เด็กหญิงเอ็กหันมาทำดาววไล้คุณปู่แล้วว่า “ไข่มุขะ ทุกอย่าง
รอบ ๆ ตัวหนูเป็นชีวิตของหนู”

(คุณปู่แวนตาแตก. ๒๕๕๕ : ๑๔-๑๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากห้องเรียน โดยบรรยายให้เห็นถึง เหตุการณ์ในห้องเรียนอย่างชัดเจนในเวลาที่มีการเรียนการสอน เป็นบรรยากาศของการเรียนที่เด็ก นักเรียนร่าเริง ตั้งใจเรียน มีความคิดและแสดงความคิดเห็นของคำถามที่คุณครูตั้งไว้ และเป็นบรรยาย ที่สนุกสนานในการเรียนการสอน

๓.๖.๒ การสร้างฉากตามจินตนาการ

กลวิธีการสร้างฉากตามจินตนาการของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์ หนังสือแห่งชาติมีจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ และนวนิยายเรื่อง ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ส่วนเรื่องสั้นไม่ได้ใช้วิธีนี้ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑) ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ฉากของเรื่องเป็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในปีคริสต์ศักราช ๒๑๑๖ ซึ่งเป็นยุคสมัยของการสิ้นสุดยุคมืดของวิทยาศาสตร์ แต่ยังมีบางคนได้รับ ผลกระทบจากยุคสมัยนั้น และนักวิทยาศาสตร์บางคนได้วางแผนร้ายที่จะทำให้ยุคมืดฟื้นขึ้นมาอีกครั้ง ดังตัวอย่าง

โฮปอาจจะคิดว่าเสียงของน้องชายเป็นเพียงแค่คลื่นรบกวน เธอ
หันมาทางเขา เอานิ้วชี้แตะที่ริมฝีปากและพ่นลมเสียงดังชู่ออกมาเพื่อ
เป็นสัญญาณว่า อย่าเพิ่งขัดจังหวะ เพราะเธอกำลังนั่งดูโทรทัศน์ซึ่งเป็น
กิจกรรมที่เธอโปรดปราน ตอนที่แซคคารีไปถึง เธอกำลังดูข่าวเกี่ยวกับ
งานรำลึกครบรอบห้าสิบปีแห่งการสิ้นสุดยุคมืดของวิทยาศาสตร์ ภาพ
สามมิติที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าเป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากยุคนั้น ซึ่ง
เมื่อดูเฟิน ๆ แล้วอาจจะแยกไม่ออกว่าพวกเขาเป็นมนุษย์ ต้นล้ม พัดลม
หรือเต็นท์กันแน่ ขณะนี้พวกเขาทั้งหมดกำลังร้องเพลงประสานเสียงที่ฟัง
ดูคล้ายเสียงกวางมูส

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๒๙-๓๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากที่เหนือจริงขึ้นมา เป็นสถานที่ที่เกิดขึ้นใน สังคมยุคสมัยใหม่ในอนาคต โดยบรรยายบรรยากาศของการดูโทรทัศน์สามมิติ มนุษย์เป็นสัตว์ พืช วัตถุที่มีชีวิตจิตใจสามารถทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้อ่านจะเห็นภาพชีวิตที่อยู่ใต้อิทธิพลของเทคโนโลยีที่ ก้าวหน้าเป็นจินตนาการในอนาคตตามที่คุณแต่งได้สร้างฉากขึ้น

๒) ตามมหาสรวงสวรรค์ ฉากของเรื่องเป็นอาณาจักรที่สร้างขึ้นในป่าอาถรรพณ์ ซึ่งเป็นสถานที่ตามจินตนาการของผู้แต่ง มีลักษณะที่สวยงามไม่มีที่ไหนเทียบได้ มีอากาศสดชื่น และคนที่ใช้ชีวิตในสถานที่นั้นจะมีชีวิตเป็นอมตะ ดังตัวอย่าง

สายลมเย็นวูบหนึ่งปะทะใบหน้า ดวงอาทิตย์สาดลำแสงอบอุ่น
ท้องฟ้าสีครามใส ปุยเมฆขาวนวลลอยล่องบนท้องฟ้า ชั่วชีวิตนี้ คารึกกับ
มินตราไม่มีทางได้เห็นภาพเหล่านี้ที่ไหนบนโลกของพวกเขาอีกแล้ว

เมืองสวรรค์ในตำนาน มันมีอยู่จริง

“สวยเหลือเกิน อย่างกับความฝัน !” มินตราร้องตะโกนพร้อมกับ
วิ่งไปยังทุ่งดอกไม้หลากสีเบื้องหน้า เด็กหญิงทิ้งไม้ค้ำยัน หมุนตัวหัวเราะ
อย่างเปี่ยมสุขราวกับอาการบาดเจ็บที่ขาหายเป็นปลิดทิ้ง เธอถอดเสื้อกัน
หนาวตัวหนาวออก ไม่จำเป็นต้องใช้เสื้อปรับอุณหภูมิของราชาอีกแล้ว
เพราะอากาศที่นี่สบายกว่าเป็นไหน ๆ

(ตามมหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๓๒-๑๓๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากตามจินตนาการ ซึ่งเป็นฉากธรรมชาติ ในอนาคต เป็นป่าอาถรรพณ์ในอุดมคติ มีความสวยงามและอากาศสดชื่นที่ไม่มีที่ไหนเทียบได้ ให้พลังชีวิตที่ทำให้มนุษย์แข็งแรงขึ้น

จากการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างฉากของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้การสร้างฉากแบบโลกสมจริง โดยแบ่งเป็น ๔ ประการ ได้แก่ ฉากในชนบท ฉากในธรรมชาติ ฉากในเมือง และฉากในห้องเรียน ฉากเหล่านี้เหมาะสมตามเนื้อเรื่อง และปั้นสถานที่บรรยากาศที่ผู้อ่านคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน ทำให้เรื่องราวสมจริงมากขึ้น ส่วนการสร้างฉากตามจินตนาการ เป็นฉากที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเกิดจินตนาการตามเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเกิดความสุขสนานในการอ่าน

๓.๗ ตัวละคร

ตัวละครถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน เพราะตัวละครเป็นผู้แสดงพฤติกรรมและบทบาทในเรื่องและทำให้เรื่องดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เป็นบุคคลที่แวดล้อมตัวเยาวชน ทั้งนี้ ตัวละครไม่จำกัดเฉพาะเป็นคนเท่านั้น สามารถเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต และในตัวละครนั้นมีลักษณะนิสัยและแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำตามเรื่องราวของเรื่องบันเทิงคดี

จากการวิเคราะห์ตัวละครของบันเทิงคดีประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างตัวละครมี ๒ ประการ ได้แก่ การสร้างตัวละครแบบสมจริง และการสร้างตัวละครแบบเหนือจริง ดังตัวอย่าง

๓.๗.๑ การสร้างตัวละครแบบสมจริง

การสร้างตัวละครแบบสมจริง คือการสร้างตัวละครให้มีความใกล้เคียงกับมนุษย์ทั่วไป หรือมีความใกล้เคียงกับลักษณะมนุษย์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

การสร้างตัวละครแบบสมจริงของบันเทิงคดีจะแบ่งเป็น ๕ ประการ ได้แก่ พ่อ-แม่ ลูก พี่-น้อง ครู-เด็ก และคนทั่วไป เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ลูกยางกลางห้วย ตามหาสวรรค์ คุณปู่แว่นตาแตก และเรื่องสั้นเรื่อง ซ่อดอกไม้ของเช้าวันนั้น คนบนคลื่น โลกนี้ไม่มีส่วนเกิน และกลิ่นที่หอมไกล* ดังตัวอย่าง

๑) พ่อ-แม่

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๒ ได้กล่าวถึงตัวละครพ่อ-แม่ได้ทำบทบาทหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูก ๆ ตั้งแต่เด็ก ดังตัวอย่าง

แม่ไม่ได้ชื่นชมอะไร และแม่จะเป็นเวลาไหน ๆ พวกเราพี่ ๆ

น้อง ๆ ลูกของแม่ทุกคนก็รับรู้ได้ชัดเจนว่า แม่ของเราเป็นโบราณชนิดไม่โอ้อวด ไม่ชมลูกคนใด ถ้าทำดี ทำถูกต้อง แม่ก็จะรับรู้เฉย ๆ แต่ถ้าไม่ถูกไม่ดี ก็จะโดนเอ็ด โดนตี สั่งสอนไม่เคยเว้นปกติของแม่

ในกรณีนี้ แม่บอกว่า เมื่อออกไปอยู่นอกบ้าน ห่างพ่อห่างแม่ พระและครูเป็นผู้ที่ต้องเคารพเชื่อฟัง ตัวของเราก็ต้องคิดได้ คิดเป็นด้วย ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร ...

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๔ : ๒๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบสมจริง กล่าวคือตัวละครที่เป็นแม่มีลักษณะนิสัยเข้มงวดกับในการสั่งสอนลูก และเน้นเรื่องระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิต ต้องเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เคารพเชื่อฟังครู ทำความดี เป็นลักษณะที่สอดคล้องกับผู้ที่เป็แม่ในชีวิตจริง ซึ่งได้ทำบทบาทหน้าที่ในการดูแลสั่งสอนลูกเพื่อให้ลูกของตนเป็นคนดี

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๔ ได้กล่าวถึงลูกสาวที่ฟังกลับมาจากการเคยมีชีวิตอยู่ในเมืองและไม่ยอมปรับตัวให้เข้ากับชีวิตบ้านป่า แม่ได้พาลูกสาวออกไปรู้จักสิ่งต่าง ๆ เพื่อสอนลูกของตนให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เคยอาศัยอยู่ ดังตัวอย่าง

วันอาทิตย์ฝนตกหิม ๆ ตลอดช่วงเช้า มาหยุดเมื่อตกบ่าย แม่ชวนจ้อยออกไปเก็บเห็ด คะยั้นกะยอให้จวงไปด้วยกันได้สำเร็จ...

“มีแต่ขอนี้แม่ ไม่เห็นมีเห็ดเลย” จวงพูด เธอช่างไม่รู้อะไรเลย

“ดูดี ๆ ลีลูก ขาว ๆ ข้างนอนหรือใต้นอนนะ เห็นแครงทั้งนั้น”
แม่ดึงเห็นแครงออกมาจากนอนเป็นขุ้ม “เอาไปแกงเผ็ดกับกุ้ง อร่อย
อย่าบอกใคร”

แม่พูดสอนจวงว่าอาหารในป่าตามหน้าดินมีเหลือเพื่อ เฉพาะเห็น
ก็หลากหลายชนิด บางวันเจอเห็นโค่นก็นับว่าโชคดี เพราะรสชาติมัน
หวานอร่อยเป็นพิเศษ หน่อไม้หรือบอนชนิดต่าง ๆ ก็หาได้ไม่ยากเช่นกัน

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครแม่เป็นผู้ที่รักลูกของตน และมีความอดทน
ในการสอนลูกให้มีความรู้และรู้จักวิถีชีวิตของคนในบ้านป่า ก็เพราะแม่ห่วงใยลูกสาว ต้องการให้
ลูกสาวปรับตัว และมีความรู้ในการใช้ชีวิตในบ้านป่าต่อไป สะท้อนให้เห็นว่า แม่ได้ทำบทบาทหน้าที่
ที่การเป็นแม่ จึงเป็นตัวละครที่สมจริงเหมือนแม่ทั่วไป

๒) ลูก

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑ กล่าวถึงตัวละครจ้อยและจิว เป็นพี่น้องกัน
และเป็นลูกของชาวสวนยางที่รู้จักช่วยงานบ้าน แบ่งเบาภาระของครอบครัว ดังตัวอย่าง

พอแสงอาทิตย์เริ่มเรืองเริ่มฉาบทางขอบฟ้าทิศตะวันออก สองลูก
แม่ก็เสร็จงานกรีดยาง จ้อยเดินนำหน้าแม่มาตามทาง ไม่ทันถึงหน้าบ้านก็
ได้กลิ่นข้าวสุกใหม่หอมฉุย จิวน้องชายของจ้อยกำลังสาละวนอยู่หลังบ้าน
“หุงข้าวเสร็จแล้วหรือลูก” แม่ปลดหมวกตะเกียงแก๊สวางลงบน
แคร่ขณะถามจิว

“เสร็จแล้วแม่ แกงเหลือเมื่อวานก็อุ่นเรียบร้อยแล้ว” จิวตอบ

“ผมเก็บถ้วยของโปรดแม่มาให้ด้วย แม่จะกินเลยไหม”

“เอา ดี ๆ เดี่ยวแม่ทำน้ำพริกเพิ่มอีกหน่อย”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแม่ลูกแบบสมจริงว่า ตัวละครจ้อย
กับจิวต่างรู้จักหน้าที่ของตนว่า ลูกต้องทำหน้าที่ช่วยงานครอบครัว ถึงแม้ว่าแบ่งงานไม่เหมือนกัน
แต่ก็เป็นความช่วยเหลือแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนบท
อย่างแท้จริง

นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตัวละครที่สำคัญคือพิม เป็นลูกสาวชาวสวนที่มีความอดทน
ทำงานเป็น ทำงานได้ทุกชนิด รู้จักตอบแทนบุญคุณและมีความกตัญญูเวทีต่อพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

ตั้งแต่เล็กจนโต พี่ ๆ และพิมพยายามไม่ทำอะไรให้แม่และพ่อไม่

สบายใจ เรารักแม่และพ่อกายมากมาหลายปี ความกลัวถูกดุตามมาเป็น

รองและเป็นที่น่าพอใจว่า คนทุกคนต้องมีความอยากได้ อยากเป็น อยาก
ทำในเรื่องส่วนตัวที่ไม่ตรงกับใจและความต้องการของพ่อแม่ ถึงกระนั้นก็
ยังไม่เคยมีลูกคนไหนทำให้พ่อแม่เสียใจเลย

พิมพ์คิดซึ้งน้ำหนักแล้ว ต้องยอมยุติเรื่องราวขอแม่ไปเรียนต่อตามที่
ใจเคยฝัน กลบฝังความผิดหวังไว้ในส่วนลึกของหัวใจ ตั้งหน้าเรียนและ
สอบให้จบมัธยมปีที่ ๖ จบชีวิตการเป็นนักเรียนลง...

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๐๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเป็นตัวละครที่สมจริงของการเป็น
ลูกของครอบครัวที่มีฐานะยากจน จะได้รับการปลูกฝังการสั่งสอนจากพ่อแม่ตั้งแต่เด็กจนโต ให้รู้จัก
บทบาทหน้าที่ของตนและได้ปฏิบัติตนให้เป็นลูกที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ รู้จักเสียสละและอดทน
ไม่ทำสิ่งที่ฝืนสิ่งที่พ่อแม่ไม่ต้องการ และทำตัวให้พ่อแม่สบายใจเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณของ
พ่อแม่

๓) พี่-น้อง

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๗ ได้กล่าวถึงตัวละครจวบ ซึ่งเป็นพี่ชายของ
จ้อยได้เตือนน้องชายให้เตรียมความพร้อม และส่งน้องชายไปสอบเข้ามัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเมือง
ดังตัวอย่าง

จวบให้จ้อยเตรียมพร้อมสำหรับเดินทางในวันรุ่งขึ้น และให้เลือก

ขนุนลูกลูกสวย ๆ ไปฝากน้ำเจริญลักลูก ...

รุ่งขึ้นจวบกับจ้อยออกจากบ้านแต่เช้าตรู่ จวบเอาขนุนลูกใหญ่ใส่
ถุงปุ๋ยยกขึ้นบ่า เพราะน้ำหนักมันเกินกว่าจะให้น้องชายแบก ทั้งสองนั่ง
รถสองแถวไม้จากหน้าโรงเรียนผ่านสถานีอนามัยไปเกือบ ๒๐ กิโลเมตร
ถึงถนนลาดยางมะตอยก็ลงรถแล้วข้ามไปอีกฟาก โบกรถมอเตอร์ประจำทาง
สีน้ำเงินคาดเหลืองที่บีบแตรแปร้น ๆ เหมือนเสียงข้างร้อง ...

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๔๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครจวบเป็นพี่เป็นคนที่มีระเบียบวินัย เขารักน้อง
และได้ทำหน้าที่ดูแลน้องชายได้อย่างดี ลักษณะนิสัยและการกระทำของเขาเหมาะสมกับผู้ที่อยู่ใน
ฐานะที่เป็นพี่ชาย รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อน้อง จึงเป็นตัวละครที่สมจริงในครอบครัว

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ ได้กล่าวถึงตัวละครคาร์ติดสินใจที่เสียสละชีวิต
ของตนเพื่อช่วยน้องสาวอยู่รอดระหว่างทางในตามหาหัวใจให้แม่ ดังตัวอย่าง

“ตอนนี้อาหารก็เหลือพออยู่ได้แค่อาทิตย์เดียวเท่านั้น” มินตรา

พูดขึ้นในที่สุด “ถ้ายังไม่เจอทางเข้า เราอาจจะอดตายในป่านี้ก็ได้นะ”

น้ำเสียงของมินตราอ่อนแรง เธอไม่เคยรู้สึกหมดหวังและพ่ายแพ้เช่นนี้มาก่อน

คาริรู้สึกอับจนหนทาง “เอาอย่างนี้” คาริลุกขึ้น “เธอเอาอาหารส่วนที่เหลือของพีไป ถ้ารวมกับของเธอและคงจะพอกินได้อีกสองอาทิตย์ แล้วเธอก็รีบเดินทางออกจากป่านี้ไปให้เร็วที่สุด ตอนนี้ถ้าย้อนกลับไปทางเดิม เครื่องมือบอกตำแหน่งลูกแก้วน่าจะใช้งานได้ อาจช่วยเธอออกจากป่านี้ได้

(ตามมหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๑๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบสมจริง ตัวละครคาริเป็นพี่ชายที่รักน้องสาวของตนมาก เมื่อพบกับปัญหาที่อันตรายต่อชีวิต เขาไม่ได้นึกถึงตนเอง กลับเสียสละนึกถึงว่า จะช่วยชีวิตน้องสาวให้รอดก่อน การกระทำนี้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของพี่มีต่อน้อง กล่าวคือในฐานะที่เป็นพี่ เขามีความรับผิดชอบต่อคนในครอบครัว และดูแลน้องสาวให้พ้นจากอันตราย

๔) ครู-เด็ก

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* ตัวละครที่สำคัญของเรื่องก็คือ คุณปู่เจริญจิตต์ เป็นครูที่สอนวิชา “ชีวิตวิทยา” และเด็กนักเรียนประถมห้าคนที่คุณปู่สอน ได้แก่ คุณกวี เอ็ก นายแบบนุ สะท้านขวัญ นีวก้อย ซึ่งเป็นเด็กที่ร่าเริง ช่างคิดและช่างแสดงความคิดเห็นของตนในระหว่างเรียนดังตัวอย่าง

“บทละคร” เด็กได้ยื่นเข้าก็ตาโต คุณปู่จึงให้ทุกคนเสนอว่าใครควรจะได้เล่นละครเป็นตัวอะไร

“อิเหนา” ลีนเสียงคุณปู่ ยังไม่ทันมีใครเสนอชื่อใคร ก็มีเสียงของเด็กชายคุณกวีดังลั่น “ผมครับ”

“เสนอตัวเองรี” คุณปู่ถามกลับ

“ครับ” เด็กชายตอบ “เพราะผมรู้ว่าผมเป็นกวี อิเหนาเป็นกวีครับ”

คุณปู่ยิ้ม หันมายกหัวแม่มือให้เด็กชายผู้มีความมั่นใจในตัวเอง

“อ้าว ใครจะเสนอใครอีก” คุณปู่มองไปรอบห้อง

เด็กหญิงเอ็กผู้รู้จักวรรณคดีมากกว่าเพื่อนเสนอว่า “ให้ฝินตีเป็นบุษบานางเอกค่ะ”

“ไม่เอาๆ...” เด็กหญิงนีวก้อยผู้ถูกเสนอชื่อร้องดังลั่น “เค้าไม่อยากเป็น...”

“เป็นไปเถอะ...” เสียงเพื่อนหลังห้องตะโกน “จะได้รับ ๆ ละคร”

เด็กหญิงนีวก้อยจึงต้องรับเป็นบุษบานาง เพราะกลัวเพื่อนจะต่อว่า

ในขณะที่เด็กหญิงสะท้อนขวัญซ้อนขวัญ ขวบ ขวบ สามครั้ง

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๓๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่เป็นครูและนักเรียน กล่าวคือ คุณปู่เป็นครูที่มีวิธีการสอนเด็กโดยให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กสนใจสิ่งที่ตนสอน ส่วนเด็กนักเรียนก็เป็นตัวละครที่ร่าเริง และอยู่ในวัยที่อยากรู้ อยากเห็น อยากแสดงตัวเองให้คนอื่นสนใจตน

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๒ ได้กล่าวถึงตัวละครคุณครูผู้ชายได้นำตัวปลิงมาโรงเรียนให้เด็กนักเรียนดู เพื่อสอนให้เด็กทุกคนทราบถึงอันตรายของปลิง ดังตัวอย่าง

คุณครูผู้ชายคนหนึ่งสอนนักเรียนประจำชั้นประถมปีที่ ๔ ต้องเดินมาตามคันนาเพื่อมาโรงเรียนทุกวัน พบปลิงคอยตัวใหญ่เกาะสะโพกควายดูดเลือดอยู่ ก็เลยดึงเอาก้านของยอดต้นอ้อ เสียบยี่ดร้อยตัวปลิงควายไว้ แล้วหิ้วมาเพื่อให้ให้นักเรียนทั้งโรงเรียนดู

ดูเพื่อให้รู้จักว่าอันตราย จะเดินท่องน้ำหรือลงเล่นน้ำให้ระมัดระวัง ตัวปลิงเกาะดูดเลือดกิน ถ้าคนถูกเกาะไม่เห็น ปลิงเกาะแรก ๆ ยังไม่รู้สึกรู้สึกรยะยะจึงจะเจ็บ และเจ็บมากเมื่อดึงออก

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๒๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครเป็นครูได้ปฏิบัติบทบาทหน้าที่ที่ดีของตน นอกจากสอนความรู้ทางวิชาให้กับเด็กนักเรียนแล้ว ยังสอนความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้เติบโตอย่างมีความพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า

๕) คนทั่วไป

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ของเขาวัวนั้น* ได้บรรยายให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร เมโลดี ดังตัวอย่าง

เมโลดีเป็นเด็กสาวอเมริกันที่เพิ่งจบจากมหาวิทยาลัย เธอเป็นคนร่าเริง มองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ เธอเดินมาราธอนเพื่อการกุศลทุกปี และแน่นอนเธอชอบร้องเพลงเหมือนสวาน้อยวัยฝันทั่วไป เธอเคยร้องเพลงให้โบสถ์ด้วย ครั้งหนึ่งเธอลงทุนเช่าห้องอัด อัดเสียงร้องเพลงของเธอเองลงแผ่นซีดี แจกให้เพื่อน ๆ ในวันคริสต์มาส แม้เสียงของเธอจะไม่ใช้ระดับมืออาชีพ แต่ผู้รับซีดีเมื่อฟังแล้วทุกคนต่างสัมผัสได้ถึงความรักและความเบิกบานจากตัวเธอ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบสมจริงว่า ตัวละครเมโลดี้ เป็นเด็กสาวที่มีลักษณะนิสัยที่ร่าเริง มองโลกในแง่ดี มีน้ำใจต่อผู้อื่น และมีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต มีสิ่งที่ตัวเองชอบ นำพาความสุขให้กับคนรอบ ๆ ตัวตลอด ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของสาวน้อยวัยฝันทั่วไปที่มีชีวิตชีวา

เรื่องสั้นเรื่อง *คนบนคลื่น* ผู้แต่งได้กล่าวถึงตัวละครอดัมเป็นคนที่ไม่แบ่งเวลาเป็นว่าเมื่อเวลาพักผ่อนและเวลาทำงานต้องทำอย่างไร ดังตัวอย่าง

แม้เราจะเป็นเพื่อนที่หยอกล้อกันเล่นได้ทุกเมื่อ แต่เวลาทำงาน อดัมสวมบทบาทของหัวหน้าที่มีวิญญูณเป็นครูได้อย่างไม่มีที่ติ เขาคอยสอนและให้ข้อแนะนำผมตลอดเวลา ตอนที่ผมทำงานใหม่ ๆ ยังไม่มีความมั่นใจนัก อดัมนี่แหละที่เป็นคนคอยกระตุ้นและให้กำลังใจว่าผมทำได้ เขากล้ายมรับกับผมตรง ๆ ว่า งานของผมออกแบบได้ดีกว่าเขาเสียอีก

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๓๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่เป็นลักษณะนิสัยร่าเริง จิตใจเบิกบาน ชอบล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงาน และเขามีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน เอาใจจริงเอาใจลงในเวลาทำงาน นอกจากนี้ เขายังเป็นผู้คนที่มีความน้ำใจต่อผู้อื่น ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานที่ยังไม่มีประสบการณ์ด้านงาน พร้อมให้กำลังใจด้วย

เรื่องสั้นเรื่อง *โลกนี้ไม่มีส่วนเกิน* ได้กล่าวถึงเด็กหญิงคนหนึ่งถูกเพื่อนและคนรอบ ๆ ล้อเล่นเสมอ เพราะเธอเกิดมามีรอยจ้ำสีแดงที่บนหน้าผาก เธอจึงกลายเป็นเด็กเกียบขริม ไม่เล่นกับเพื่อนหลังเลิกเรียน และไม่ยอมออกจากบ้านไปไหน เธอรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนเกินของโลกนี้ และไม่มีใครอยากเป็นเพื่อนกับเธอ แต่หลังที่ได้รับคำชื่นชมจากคนแปลกหน้าที่ว่า “เด็กที่มีรอยจุมพิตแบบนี้ เป็นเด็กพิเศษที่ได้รับการห้อมล้อมดูแลจากนางฟ้าเสมอ” เธอกลายเป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตัวเอง ดังตัวอย่าง

เด็กหญิงที่มีรอยจ้ำแดงบนหน้าผาก ซึ่งครั้งหนึ่งคอยหลบซ่อนอยู่แต่ในบ้าน ไม่มีใครอยากเล่นด้วย นอกจากเป็นตัวตลกให้เพื่อน ๆ ล้อไปวัน ๆ กลายเป็นดาวเด่นของมหาวิทยาลัย เธอเรียนเก่ง ชนะการประกวดเรียงความ เป็นขวัญใจของหนุ่ม ๆ -- วันจบการศึกษา เธอกล้าวมในที่ประชุมต่อหน้าเพื่อน ๆ ว่า เธอเปลี่ยนแปลงตัวเองได้เพราะรอยจุมพิตของพระเจ้าบนหน้าผากเธอ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๒๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบสมจริง กล่าวคือตัวละครที่ท้อแท้กับชีวิตที่ไม่ยุติธรรมและคิดว่าตัวเองเป็นส่วนเกิน ไม่มีคนอยากจะเป็นเพื่อน สุดท้ายกลายเป็นคนที่มีคนรัก และมีความสุขและความมั่นใจในการดำเนินชีวิต

เรื่องสั้นเรื่อง *กลิ่นที่หอมไกล* ได้กล่าวถึงตัวละครที่มีความเมตตาได้นำดอกไม้และผลไม้ในสวนไปแจกให้เพื่อนบ้านหรือผู้คนที่เดินผ่านหน้าบ้าน นอกจากนี้ยังนำเอาอาหารไปเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ด้วย ดังตัวอย่าง

...แต่จริง ๆ แล้วนั่นเป็นเพราะลุงหอมแบ่งปันแจกจ่ายให้แก่เพื่อนบ้านและแม้แต่คนที่เดินผ่านไปมา ดอกไม้ผลไม้ของลุงหอมจึงผลิบานชุกผลอยู่บนต้นไม้เคยได้นาน ลุงหอมมีเพียงเอื้ออารีต่อผู้คนที่เท่านั้น แต่ยังไม่แผ่ไปถึงสัตว์ต่าง ๆ ด้วย ลุงหอมทำบ้านไม้ให้นกพักอาศัย มีที่ใส่อาหารใส่น้ำให้ทั้งนก กระรอก หรือแม้กระทั่งหนูก็ได้กินอาหารเมล็ดพืชนั้นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่โดนทำร้ายหรือเดียดฉันท์ ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบ รมเย็น

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๙๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบสมจริง กล่าวคือเป็นคนที่มีความสุขที่ได้แบ่งปันสิ่งที่ดีงามเป็นความรักของตนให้แก่ผู้อื่นและสัตว์ต่าง ๆ ลักษณะนิสัยและการกระทำเขาเป็นตัวแทนของผู้ที่มีน้ำใจต่อผู้อื่นในสังคม

จากการวิเคราะห์ตัวละครในบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติพบว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยและบทบาทหน้าที่สมจริงที่พบเห็นในชีวิตและในการดำเนินชีวิต ถือว่าเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจิตใจที่ผู้แต่งสร้างขึ้น และเป็นกลวิธีการแต่งที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมจริง

๓.๗.๒ การสร้างตัวละครแบบเหนือจริง

การสร้างตัวละครแบบเหนือจริง คือ การสร้างตัวละครที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งชัดเจนจนผิดธรรมชาติ หรือมีความคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่มีพัฒนาการตามเรื่องที่ควรเป็น เป็นกลวิธีการแต่งในนวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์ ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์* และเรื่องสั้นเรื่อง *เพื่อนแก่แต่ไม่แก่* ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๑* ได้กล่าวถึงตัวละครเด็กสาวที่ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย และไม่มีความรู้สึกหนาวในอากาศที่มีหิมะที่โปรยปรายลงมา ดังตัวอย่าง

เด็กสาวเดินไปเรื่อย ๆ อย่างมั่นคง ไม่มีท่าทางเหน็ดเหนื่อยแม้แต่น้อย ไม่มีแม้อาการหนาวลั่นต่อหิมะที่โปรยปรายลงมาไม่หยุด อีกทั้งการเดินทางไปตามเมืองที่มีถนนสลัซซ์ชันก็ไม่ได้สร้างความยุ่งยากใจ

ให้เธอเช่นกัน แม้ว่าครั้งสุดท้ายที่เธอมาที่นี้ก็เมื่อห้าร้อยหกสิบสามปีก่อน
ครั้งนี้เธอมาเพื่อเยี่ยมเพื่อนคนหนึ่งที่ไม่ได้พบกันมานาน และครั้งนี้ก็
เช่นกัน

(ตามมหาหลวงสุวรรณค. ๒๕๕๔ : ๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครเด็กหญิงจากจินตนาการให้มีลักษณะเหนือ
จากธรรมชาติ เป็นความผิดปกติจากเด็กทั่วไป มีความทรงจำที่ดี ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยแม้แต่น้อย
ไม่มีแม่อาการหนาวสั่นต่อหิมะที่โพรยปรายลงมา และมีอายุยืนยาวเกินความจริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผิดกับ
มนุษย์ทั่วไป

นวนิยายเรื่อง ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๓ ได้กล่าวถึงตัวละครพันเอกสเตรนที่มี
รูปร่างหน้าตาที่แตกต่างกับคนทั่วไป ดังตัวอย่าง

...แต่พันเอกสเตรนทำให้จินตนาการของเขาพังทลาย ตรงหน้า ไท
เห็นผู้ชายร่างยักษ์ที่มีขนาดเป็นหนึ่งเท่าครึ่งของคนทั่วไป เขาใส่ชุด
เครื่องแบบของพีริโกลิน้ำเงินเข้มที่ติดเปรี๊ยะจนกระดุมแทบปริ ประดับ
เหรียญตราและเครื่องหมายกล้าหาญเต็มหน้าอกและแขนเสื้อ ใบหน้า
สีเหลืองของเขาเหมือนถูกหักเครื่องจนทำให้ตากับปากเกือบชิดกัน คิ้ว
ของเขาหนาเหมือนดงสาหร่าย แผลเป็นทั้งใบหน้าที่เป็นร่องรอยจากการ
ผ่านสงครามมานับครั้งไม่ถ้วน ในมือของชายผู้นี้ถือวิทยุสื่อสารเครื่องหนึ่ง
ซึ่งตอนนี้เขาเอามาจ่อที่ปากและกำลังตะโกนคำที่เขาชื่นชอบ นั่นคือคำ
ว่า “นี่คือคำสั่ง!”

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๔๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่เหนือจริง ผู้แต่งได้บรรยายลักษณะ
ร่างกายที่ใหญ่โตเท่าครึ่งกว่าคนทั่วไป แต่งกายแปลก และมีหน้าตาที่น่ากลัว เพื่อแสดงให้เห็นว่า
ตัวละครสอดคล้องกับลักษณะของคนที่น่ากลัว สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นของตัวละครผู้ร้าย

นวนิยายเรื่อง ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๔ ได้กล่าวถึงตัวละครเวอร์ปينا
มีลักษณะที่แตกต่างกับเด็กหญิงในวัยเดียวกัน ดังตัวอย่าง

เจ้าของเสียงนั้นเป็นเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง อายุน่าจะพอ ๆ กับเขา
เธอสูงกว่าเขาลึกสามสี่เซนติเมตร ใบหน้าของเธอเป็นสีชมพูระเรื่อ ผมสั้น
แค่นอกสีน้ำตาล เธอดูน่ารักดีถ้าเธอไม่แต่งตัวเหมือน--ไทไม่รู้ว่าเหมือน
อะไร--แวนดาสีเหลืองอันใหญ่สี่เหลี่ยมที่เธอใส่อยู่ปิดบังใบหน้าไปเกือบครึ่ง
คาดผมด้วยที่คาดผมรูปรางประหลาดที่มีเสาอากาศ สวมเสื้อคลุมสีเงิน
ตัวยาว รองเท้าของเธอมีแสงจุด ๆ วิบวับตลอดเวลา ข้างตัวเธอมีกระเป๋

ทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ใบใหญ่มากจนอาจจะซ่อนลุงแซกไว้ได้สักสามคน

(ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๕๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครเด็กผู้หญิงที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมีลักษณะเหนือธรรมชาติ กล่าวคือการแต่งกายมีความแปลกประหลาด ลักษณะรูปร่างใบหน้าผิดไป จนทำให้ผู้อ่านมองเห็นความแตกต่างที่ผิดกับมนุษย์ทั่วไปอย่างชัดเจน

เรื่องสั้นเรื่อง เพื่อนแก่แต่ไม่เก่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครผู้หญิงแก่แบบเหนือจริง ดังตัวอย่าง

ผมหัวเราะชอบใจกับลูกเล่นของเธอ...นั่นคือแมรี เธอทันสมัย ไม่เก่า
ไม่เชย มีวิธีสื่อสารที่เข้าใจง่าย ไม่ต้องเย็นเยี่ยดยาดให้มาก ความ ไม่ได้
วางตัวสั่งสอนเหมือนคนแก่ที่ภาคภูมิใจกับประสบการณ์ของตัวเอง
บ่อยครั้งเธอขอคำปรึกษาจากผมในเรื่องที่ไม่สบายใจเสียด้วยซ้ำ เธอมอง
ผมและให้เกียรติเหมือนผมเป็นเพื่อน ไม่ใช่ผู้อ่อนวัยที่ด้อยประสบการณ์
บางครั้งเธอทำที่ว่าต้องการความคิดเห็น...

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๒๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครแบบเหนือจริง กล่าวคือตัวละครเป็นผู้หญิงแก่ที่มีลักษณะนิสัยที่อ่อนน้อมถ่อมตน “ไม่ได้วางตัวสั่งสอนเหมือนคนแก่ที่ภาคภูมิใจกับประสบการณ์ของตัวเอง” และชอบขอคำปรึกษาจากคนที่มียุ่อ่อนกว่าในเรื่องจิตใจ และทำตัวทันสมัยไม่เหมือนเป็นผู้สูงอายุ ลักษณะนิสัยและการกระทำของตัวละครที่ผิดกับคนแก่ทั่วไป

จากการวิเคราะห์กลวิธีในการสร้างตัวละคร ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างตัวละครเหนือจริง ให้เป็นตัวละครที่มีลักษณะรูปร่างหน้าตาที่แตกต่างจากมนุษย์ การสร้างลักษณะเหล่านี้เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนสนใจและเกิดจินตนาการที่กว้างไกล พร้อมกับมีความบันเทิงจากการอ่าน

สรุปว่า กลวิธีในการสร้างตัวละครของบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างตัวละครแบบสมจริงและเหนือจริง เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้รู้จักตัวละครที่หลากหลายมากขึ้น และได้เห็นตัวอย่างที่ดีจะเลียนแบบที่ดีของตัวละคร นอกจากนี้ยังทำให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องได้สมเหตุสมผล

๓.๘ บทสนทนา

บทสนทนา คือคำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนานับเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องบันเทิงคดี เพราะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวคิดของผู้แต่งและทราบถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ภูมิหลังและรายละเอียดต่าง ๆ โดยผู้แต่งไม่ต้องบรรยายความให้อืดยาว ดังนั้นบทสนทนาของตัวละครในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนจึงมีส่วนสำคัญ ทำให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารแนวคิดในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น

จากการวิเคราะห์บทสนทนาในบันทึกคดีพบว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนามี ๓ ลักษณะ ได้แก่ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร และบทสนทนาที่ให้ข้อคิด มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๓.๘.๑ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง

บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่แสดงความเป็นไปของตัวละคร โดยไม่ต้องบรรยายเรื่องราว ทำให้คลี่คลายเรื่องราวไปสู่เหตุการณ์ต่อไป เรื่องราวมีการเคลื่อนไหวจากฉากหนึ่งไปสู่อีกฉากหนึ่งได้รวดเร็ว ไม่น่าเบื่อและไม่ซ้ำซาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๗ ผู้แต่งใช้บทสนทนาที่กล่าวถึงจ้อยจะได้ไปเรียนต่อในเมือง เพราะการเรียนของจ้อยดีมาก และครูใหญ่ได้พูดชี้แนะแม่ให้ลูกเรียนต่อชั้นสูงต่อไป ดังตัวอย่าง

“ผมตามดูลูกพี่มานาน เจ้าจอมพลนี่ละ” ครูนรินทร์พูด

“ไอ้จ้อยมันไปทำให้ครูหนักใจเรื่องอะไรหรือเปล่า” แม่ถาม

“อ้อ ไม่ใช่แบบนั้น ตรงกันข้าม” ครูนรินทร์หัวเราะ “เขาเรียนดี สอบได้ที่หนึ่งตลอด ปีนี้คงไม่พลาดอีกนั่นแหละ รับรองได้”

“คะ ก็คงให้เรียนต่อ ป.๔ ป.๖ นั่นละคะ”

“ดีครับที่ แต่นั่นสำหรับเด็กทั่วไป ลูกของพี่นะพิเศษกว่านั้น”

ครูนรินทร์พูด “เขาสอบได้คะแนนเกินเก้าสิบเปอร์เซ็นต์มาทุกปี เป็นประวัติศาสตร์ของโรงเรียนเลยนะครับ”

“แล้วครูจะแนะนำอย่างไรคะ”

“จอมพลนี่เป็นช่างเผือกเลยนะครับ หัวดีแบบนั้นต้องหาทางให้ได้

เรียนต่อมัธยมจนสูงสุด ผมอยากให้พี่ลองคิดหาหนทางเตรียมการเอาไว้ก่อน”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๖๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่องว่า ที่จ้อยต้องการจะเรียนต่อแต่แม่ไม่สนับสนุน บทสนทนาเช่นนี้ทำให้เรื่องดำเนินต่อไป คือจ้อยได้เรียนต่อตามที่ต้องการ

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์* ตอนที่ ๙ ผู้แต่งได้ใช้สนทนาบอกเล่าถึงเด็กหญิงมินตราพยายามสืบค้นความมีจริงของเมืองสวรรค์กับเขปราคคนหนึ่ง เนื่องจากต้องการหาหัวใจนรินทร์ให้แม่ เพื่อช่วยชีวิตแม่ให้รอด ดังตัวอย่าง

“ถ้าที่นี่เป็นเมืองสวรรค์ในตำนานก็ดีลิ้นะ พระเจ้าคงจะมอบ

หัวใจนรินทร์ให้” เขปราครำพึงขึ้นมา

“เมืองสวรรค์ ?” มินตราทวนคำ

“ใช่”

“คุณรู้เรื่องเมืองสวรรค์ด้วยหรือคะ!” มิตรารู้สึกตื่นเต้น

“อืม...เมืองสวรรค์ที่ดังมาก เมืองที่ทุกคนจะไม่รู้จักความเจ็บปวด
เมืองที่พระเจ้ามอบหัวใจพิเศษให้ เมืองนั้นเราก็จะมีชีวิตเป็นอมตะ”

เซปราพูดตลอย

“เอ่อ...เมืองที่ว่ามันมีอยู่จริงหรือคะ แล้วถ้ามีอยู่จริงมันอยู่ที่ไหน
คะ”

“มีจริงสิ” ดวงตาของเซปราเป็นประกาย น้ำเสียงหนักแน่นราว
กับจะยืนยันคำพูดของตนเอง

(ตามหาหลวงสุวรรณ. ๒๕๕๔ : ๔๖)

บทสนทนาช่วยให้เรื่องดำเนินต่อไป เมื่อมินตราต้องการค้นหาสวรรค์ ได้สนทนากับเซปราและ
มั่นใจว่า สวรรค์มีจริง เรื่องก็จะดำเนินต่อไปว่า มินตราเชื่อว่าเมืองสวรรค์จริง ๆ ทำให้ตัดสินใจออก
จากบ้านไปตามหาเมืองสวรรค์ และทั้งเรื่องก็จะดำเนินไปตามโครงเรื่องและแก่นเรื่องที่วางไว้

นวนิยายเรื่อง ไท แลนเดอร์ กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๑ ผู้แต่งได้ใช้สนทนาบอกเล่าถึง
ตัวละคร เอ็มเมต คอนรอยมีอายุยืนยาวห้าพันสี่สิบปี ดังตัวอย่าง

เอ็มเมต คอนรอยยื่นมือมาจับกับฮาร์ดเลอร์ มือก็ไม่มี

สัญญาณบ่งชี้ให้เห็นว่าเขาใช้ชีวิตบนโลกมาแล้วห้าพันปีเลย

“คุณทำงานอะไรครับ” ฮาร์ดเลอร์ลองหยั่งเชิงถาม

“ผมเป็นคนที่ไม่ได้เรื่องได้รายนะ สำหรับคุณแล้วเรื่องของผมคงไม่
มีอะไรน่าสนใจเหมือนกับการอพยพของนกขั้วโลกหรือกิ้งก่าไหมครับ”

คอนรอยตอบยิ้ม ๆ

“ครับ” ฮาร์ดเลอร์ชะงักเล็กน้อย การหยั่งเชิงใช้ไม่ได้ผล เขาน่าจะ
พูดให้ตรงประเด็นเลยดีกว่า “ขอโทษนะครับ คุณคอนรอย ไม่ทราบว่าคุณ
คุณปีนี้คุณอายุเท่าไรครับ”

“สามสิบเก้าปีครับ” คอนรอยตอบโดยไม่ต้องคิด นั่นทำให้ฮาร์ด
เลอร์ต้องเอียงคอคด้วยความประหลาดใจ ...

“ผมขออภัยที่ผมจะต้องพูดนะครับ ในฐานะที่ผมเป็นนักชีววิทยา
ผมคิดว่าคุณไม่ได้อายุสามสิบเก้าปี แต่คุณอายุห้าพันสี่สิบปีครับ” ...

“คุณเป็นใครกันแน่” เอ็มเมต คอนรอยถามกลับ

(ไท แลนเดอร์ กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๑๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า บทสนทนาบอกเล่าเรื่องราวว่า จะเกิดเหตุการณ์อะไรต่อไป กล่าวคือผู้อ่านจะได้ทราบว่า ตัวละครมีอายุยืนยาว และเรื่องราวจะดำเนินต่อไปว่า ฮาร์ดเลอร์สนใจ และจะพยายามค้นหาที่มาของเอ็มเมต คอนรอยต่อไป

เรื่องสั้นเรื่อง *เชื่อ ! เพื่อชนะ* ได้กล่าวถึงสาเหตุของเด็กวินเซนต์ดำเนินชีวิตพลิกผันไปจากที่ทุกคนคาดคิดก็เพราะพ่อแม่หย่ากัน ดังตัวอย่าง

แต่เดิมาแล้วว่า ชีวิตของวินเซนต์พลิกผันไปจากที่ทุกคนคาดคิด
เขาเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้แค่เพียงเทอมเดียวก็เลิกเรียน เพราะ
ความซี้เกียจ ตอนนีทำงานที่ร้านแมคโดนัลด์ ใช้ชีวิตไปวัน ๆ แบบไร้
อนาคต

“แล้วเจอกับแองเจล่าไม่ว่าอะไรหรือ” ผมหมายถึงพ่อแม่ของ
วินเซนต์

“เขาหย่ากันเรียบร้อยแล้ว” เดลตอบเสียงดัง
ผมรู้สึกตกใจเล็กน้อย จำได้ว่า พวกเขาเป็นครอบครัวเล็ก ๆ ที่
แสนจะเพียบพร้อมและอบอุ่น

“หลังจากที่นายลาออกไปไม่นาน พวกเขาแยกกันอยู่แล้วใน
ที่สุดตัดสินใจหย่ากัน ทั้งลูกชายและลูกสาวไม่เอาแม่ ขอไปอยู่กับพ่อ
หมด”

ผมไม่แปลกใจในข้อนั้น เพราะจะเป็นพ่อที่ตามใจลูก ไม่เคย
เข้มงวดสักเท่าไรหรอก ต่างจากแองเจล่าที่คอยจัดระเบียบให้กับลูก
ทุกกระเปาะนี่

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๓๗-๓๘)

จากบทสนทนาแสดงให้เห็นว่า นอกจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็ก และบทสนทนาบอกให้ทราบว่า สาเหตุความเปลี่ยนแปลงของเด็กที่น่ารัก ฉลาด เรียนเก่ง มีเป้าหมาย กลายเป็นเด็กซี้เกียจ ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ก็เพราะพ่อแม่หย่ากัน บทสนทนานี้ยังปูพื้นเกี่ยวกับ เด็กวินเซนต์ว่าชีวิตของเขาจะดำเนินต่อไปอย่างไร

สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการใช้บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่อง บทสนทนายาระหว่างตัวละคร เป็นคำพูดที่ไม่ซับซ้อน และทำให้เนื้อเรื่องได้ดำเนินไปตามโครงเรื่อง และผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเข้าใจ เรื่องได้ง่ายขึ้นพร้อมรับความสนุกสนานไปอีกด้วย

๓.๘.๒ บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร

บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตัวละคร เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งทำให้ตัวละคร เป็นคนที่มีชีวิตจิตใจ มีรูปร่างหน้าตา อุปนิสัย อารมณ์ บทบาทหรือวิถีชีวิตแตกต่างกัน ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๔* ผู้แต่งใช้บทสนทนาได้กล่าวถึงจวงพี่สาวของจ้อย และจิวกลับมาจากการไปใช้ชีวิตในเมืองแล้ว มีลักษณะเป็นคนในเมืองที่แตกต่างจากน้อง ๆ ดังตัวอย่าง

“เอาละจวง เมื่อกลับมาอยู่บ้านเราแล้ว ก็ต้องทำแบบคนบ้านเรา” แม่พูดกับเธอ “มีอะไรทำมากมาย ขอแค่อย่าซีเกียจก็จะอยู่ได้สบาย”

“แม่จะให้จวงทำอะไร” เธอพูด น้ำเสียงแข็งเกินกว่าที่จ้อยคาดคิดว่าจะได้ยินจากคนในเมือง

“ทำอะไรได้มั่งล่ะ หุงข้าว ต้มยำทำแกงเป็นใช้ใหม่ พรุ่งนี้เริ่มทำเลยก็แล้วกัน” แม่พูด น้ำเสียงเกือบเป็นคำสั่ง

จวงหน้าคว่ำหน้าอแต่แม่ไม่สนใจ จวงกำลังเติบโตเป็นสาววัยรุ่น ว้าวุ่นใจ แม้แต่จะถอดเสื้อผ้าสวย ๆ ออกยังลังเล เธอมองเรื่อยเปื่อยไปรอบบ้าน แม่มองตามแล้วถอนหายใจ

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า ตัวละครจวงเป็นเด็กชนบท แต่มีพฤติกรรมและทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปเมื่อไปอยู่ในเมือง เพราะฉะนั้น เมื่อกลับมาจากเมืองใหญ่ และไม่ยอมปรับตัวเข้ากับชีวิตบ้านป่า และบทสนทนานี้สะท้อนให้เห็นว่าจวงเป็นเด็กที่ได้รับอิทธิพลจากค่านิยมของคนในเมือง ที่ดูถูกคนในชนบทโดยสิ้นแล้วว่าตัวเองก็เป็นลูกของคนบ้านป่าเช่นกัน

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๒* ผู้แต่งใช้บทสนทนาได้กล่าวถึงจิวที่คิดว่าตัวเองจะไปได้ไปกรีดยางแทนจ้อยได้แล้ว จึงดีใจและพูดโอ้อวดจ้อย ดังตัวอย่าง

“ผมจะได้กรีดยางเต็มตัวแล้ว” จิวพูดให้จ้อยได้ยินในวันหนึ่ง

“ใครบอก” จ้อยไม่เชื่อ

“พี่จิวบลิ จะใครเสียอีก” จิวีย่ตอก “พี่จิวบลิจะให้ผมกรีดยางสวนติดห้วยหลังบ้านกับแก แทนพี่จ้อย”

“แล้วพี่ล่ะ”

“ไม่รู้สิ ทำคร้วแทนผมมั้ง”

จิวจะทำตัวพองเสมอ เมื่อได้ทำอะไรใหม่ ๆ โดยเฉพาะหากมีโอกาสได้ทำงานใดเหมือนกับจ้อย จิวมักจะทำได้ดีกว่าและจะคอยอวดโอ้ กิ่งเยาะเย้ยจ้อยเสมอ

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๐๕)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บทสนทนาทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจลักษณะนิสัยของเด็กที่เติบโตขึ้น ก็จะสามารถรับผิดชอบทำงานได้อย่างที่ผู้ใหญ่ทำและมีความภาคภูมิใจ จึงพูดโอ้อวดกับพี่ชายที่ยังทำงานอย่างผู้ใหญ่ทำไม่ได้

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก* ตอนที่ ๒ คุณปู่ได้แนะนำวิชา “ชีวิตวิทยา” ก่อนสอนเด็กนักเรียน เขาได้ทดสอบความเข้าใจของเด็กที่มีต่อคำว่า “ชีวิต” และเด็กหญิงเอ็กได้ตอบและแสดงความเข้าใจของตน ดังตัวอย่าง

คุณปู่พยักหน้าสนุกสนานก่อนนำกลับมาที่เดิม “ชีวิตคืออะไรกันแน่เด็ก ๆ”

คราวนี้เด็กหญิงเอ็กยกมือตอบเอาดี ๆ “ชีวิตคือ คน ลัทธิ พี่ขี้สยอง”

คุณปู่กำลังจะบอกให้เด็กหญิงเอ็กอธิบาย แต่ไม่ทัน เพราะเด็กหญิงชิงอธิบายก่อน

“แต่สิ่งของของหนูมีชีวิตทุกอัน ตุ๊กตาของหนูก็พูดได้ หนูพูดกับตุ๊กตาทุกคืน หมอนข้างของหนูก็พูดได้ เธอชื่อป้าอ้วน แก้วน้ำของหนูชื่อแก้วใส กระเป๋าของหนูชื่อไอ้ตุ้ง ดินสอของหนูชื่อไอ้ยาว...”

“ส่วนหนูชื่อไอ้เอ็ก...” คุณปู่ว่า

“เด็กหญิงเอ็กหันมาทำตาวาวใส่คุณปู่แล้วว่า “ใช่ไหมคะ ทุกอย่างรอบ ๆ ตัวหนูเป็นชีวิตของหนู”

(*คุณปู่แว่นตาแตก*. ๒๕๕๕ : ๑๖)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า คุณปู่เป็นครูที่มีทักษะและมีวิธีที่ดีในการสอนเด็ก ทำให้เด็กเรียนอย่างสนุก และเด็กหญิงเอ็กเป็นตัวละครที่ลักษณะนิสัยร่าเริง มีชีวิตชีวา และเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียนหนังสือ ช่างพูดช่างคิด และชอบแสดงความคิดเห็นของตนให้คนอื่นรู้จัก บทสนทนาเหล่านี้ทำให้เห็นลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครได้อย่างชัดเจน และเรื่องได้ดำเนินไปอย่างสนุกสนาน

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๙ ได้กล่าวถึงหยกซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นน้องที่เรียนตัดเสื้อด้วยกันกับพิมได้ไปเที่ยวสวนของบ้านพิม และสนใจว่าต่อไปบ้านและสวนนั้นพ่อแม่พิมจะยกให้พิมหรือลูกคนใด และคำพูดของพิมได้แสดงลักษณะของตัวเองอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

“พ่อแม่ไม่เคยพูดยกอะไรให้ลูกคนไหน เราไม่มีสมบัติอะไร ที่มีอยู่ให้เห็นนี่ก็เป็นของที่พ่อแม่ช่วยกันทำมา ต้องเก็บกินไปจนแก่เฒ่า ลูกคนไหนมีครอบครัวต้องไปสร้างตัวทำมาหากินเอาเอง เลี้ยงมาจนโตแล้วจะเอาอะไรอีก ถ้าเป็นลูกสาวก็ไปแต่ตัวเหมือนคนจีน ใครมาขอต้องรับไปเลี้ยงต่อ”

หยกยังมีข้อกังขาไม่จบ

“แล้วพี่ที่จับไม่น้อยใจหรือว่า ต้องทำงานในบ้านทุกอย่าง พ่อแม่ก็มีฐานะ แล้วปล่อยให้ไป ไม่ให้ทุนรอนไปสมฐานะ พี่ไม่กลัวเสียชื่อเธอ”

“พี่ไม่ได้มีชื่อเสียงอะไร คนอื่นมองไปเอง พวกเราไม่เคยคุยอวดอ้างเรื่องฐานะกับใครเลยนะ พี่เป็นลูกที่พ่อแม่ต้องลำบากเหน็ดเหนื่อยเลี้ยงดูสั่งสอนมา งานบ้านที่ทำยังไม่คุ้มกับบุญคุณของพ่อแม่เลย ใครที่คิดว่าจะเอาพี่ไปทำทุนตั้งครอบครัวใหม่คงต้องผิดหวัง เพราะพี่ไม่มีทุนไม่มีหลักให้เกาะได้แน่ ๆ “

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๓๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกด้วยกิริยาหรือคำพูดก็แสดงให้เห็นว่า พิมเป็นคนที่มีระเบียบ นอกจากนี้ บทสนทนายังแสดงให้เห็นถึงพิมเป็นคนที่มีความกตัญญู รู้ว่าพ่อแม่เลี้ยงดูตัวเองจนโตไม่ใช่เรื่องง่าย จึงถือว่ายช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานทุกอย่างเป็นเรื่องที่ตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ แสดงให้เห็นว่าพิมรักครอบครัว มีความรับผิดชอบครอบครัว เมื่อมีครอบครัว เธอก็ดำเนินชีวิตตามแนวคิดของตนเอง

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ของเข้านั้น* ผู้แต่งได้ใช้สนทนาระหว่างตัวละครมาบรรยายให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร ดังตัวอย่าง

“เธอเสียช่อดอกไม้เมื่อเช้านี้มั๊ย...?”

จู่ ๆ ใครคนหนึ่งในพวกเราถามขึ้น

หลายคนรู้สึกอึดอัดกับคำถามนี้เพราะเกรงว่าจะสะกิดใจเธอ

“ไม่เสียช่อดอก...” เธอกลับยิ้มรับ ตอบด้วยน้ำเสียงร่าเริง จนเรารู้สึกเบาใจ

“ฉันมีความสุขตั้งแต่ตอนคิดว่าจะให้ ตอนไปหาซื้อ และตอนที่ได้ให้ เพียงเท่านี้ก็คุ้มค่าแล้วละ ส่วนผู้รับจะรู้สึกอย่างไร ไม่สนใจหรือโยนทิ้ง ก็เป็นเรื่องของเขาแล้ว ไม่เกี่ยวกับฉัน”

เธอหัวเราะเบา ๆ

“ความสุขของฉันยังครบถ้วนเหมือนเดิม ไม่พร่องลงแม้แต่น้อย และไม่มีใครทำลายมันได้”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๕)

จากสนทนาระหว่างตัวละครแสดงให้เห็นว่า ตัวละครเป็นคนที่มีความมั่นใจ มองโลกในแง่ดี มีจิตใจเข้มแข็ง มีความมั่นใจและมีความสุขกับสิ่งที่ตัวเองทำ

เรื่องสั้นเรื่อง *กลิ่นที่หอมไกล* ได้กล่าวถึงตัวละครคุณยายแนนซีที่มีสวนเต็มไปด้วยดอกไม้และผลไม้ และเธอแก้ปัญหาฤดูขโมยผลไม้โดยหาช่างมาทำรั้วให้สูงขึ้น ดังตัวอย่าง

...ขณะที่ไม้ผลอย่างส้ม แอปเปิ้ล ก็ออกผลดกไม่แพ้กัน และนั่นได้

สร้างปัญหาให้กับคุณยายเป็นอย่างมาก เธอเปรยว่า

“จะหาช่างมาทำรั้วให้สูงขึ้นไปอีก”

“อ้าว ทำไมละครับ” ผมสงสัย เพราะรั้วโปร่ง สูงแค่เข่าก็ได้อยู่

แล้ว

“คนข้างบ้านแอบเข้ามาขโมยส้มฉัน”

เธอบ่นเบา ๆ พร้อมกับปรายตาไปทางบ้านถัดไป ซึ่งเป็นบ้านเช่า

ของนักศึกษาสี่ห้าคน ผมหัวเราะที ๆ ไม่กล้าพูดอะไร ได้แต่นึกในใจว่า

“ก็แบ่งให้เขากินเถอะ คุณยายอยู่คนเดียว กินยังงี้ก็ไม่หมดต้นหรือ

ดีกว่าปล่อยให้เน่าเสีย

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้สนทนาระหว่างตัวละครเพื่อบรรยายลักษณะนิสัยของตัวละครที่เป็นคนตระหนี่ไม่แบ่งปันให้คนอื่น ตัวละครคุณยายแนนซีไม่รู้จักแบ่งปันกับคนอื่น

เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ผู้อ่านจะได้เปรียบเทียบกับตัวละครอีกคนที่มีความสุขที่ได้แบ่งปัน

ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างเท่าที่ตัวเองทำได้ แล้วได้รับความเคารพนับถือจากเพื่อนบ้านและคนรอบ ๆ ข้าง

สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการใช้บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร เพื่อทำให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้รู้จักตัวละครดีขึ้น นอกจากนี้ ยังได้เลียนแบบที่ดีของตัวละคร นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๘.๓ บทสนทนาที่ให้ข้อคิด

บทสนทนาที่ให้ข้อคิด เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งใช้สอดแทรกและแสดงแนวคิดของคนที่ม่ต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยเฉพาะเป็นเรื่องราวของตัวละครเอกได้แสดงถึงทหรสนะหรือแนวคิดที่ผู้อ่านนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตหรือแนวทางในการปฏิบัติต่อไป ทำให้นวนิยายมีคุณค่าเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างต่อไป

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๔* ได้กล่าวถึงจ้อยที่ไม่พอใจพี่สาวจวง ซึ่งทำทำเป็นคนในเมือง ทำงานไม่เป็น ลุงเพิ่มก็ได้อธิบายให้จ้อยเข้าใจพี่สาวของตน ดังตัวอย่าง

“จวงมันหลงทางนะ เองต้องเห็นใจสงสารเขา” แกพูด

จ้อยแทบหงายหลังสิ่ง จะให้เห็นใจคนที่ชอบด่าว่าและแกล้งใช้

งานเขานี้นะหรือ

...

“แล้วพี่จะต้องทำยังไง” จ้อยรู้สึกคลุมเครือ แต่ชักอยาการู้

“เขาต้องปรับตัว พ่อแม่เองหรือลูกก็เชื่อว่าจะเป็นคนดั้งเดิมที่นี่แต่แรก พวกเราอพยพมาจากที่อื่น ต้องปรับตัวทั้งนั้นแหละ”

แต่ที่จวงมาจากในเมืองเลยนะ จะปรับตัวได้ง่าย ๆ หรือ”

จวงไม่ใช่คนแรกหรอก ดูอย่างน้ำอ้อยแม่เอีเอ็งยังงี้ เอ็งรู้ใหม่ว่าเคยเป็นสาวสวยมาจากในเมืองใหญ่เซียวละ”

จริงหรือลูก แกทำงานคล่องแคล่วกว่าใคร ๆ นะ”

“นั่นแหละการปรับตัว...” ลุงเพิ่มพูด “บางที่ก็มีราคาอยู่เหมือนกัน”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งใช้บทสนทนาที่ทำให้ผู้อ่านทราบว่าการรู้จักเห็นใจคนอื่นเป็นการทำความเข้าใจกันซึ่งกันและกันกับคนรอบตัวเรา จึงจะลดความขัดแย้งได้ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดว่า ไม่มีใครเกิดมาก็เคยชินกับสิ่งต่าง ๆ จึงต้องรู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ตัวเองดำเนินชีวิตอยู่ ไม่เช่นนั้นเราจะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาไม่ได้อีกด้วย

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๑๙ ได้กล่าวถึงมินตราที่ไม่ได้ทำตามคำสั่งที่พี่ชายคารีสั่งไว้ว่าให้ออกจากป่าให้เร็วที่สุดเพื่อรอดชีวิต เพราะเธอไม่ยอมทิ้งให้พี่ชายอยู่ในป่าโดยไม่มีอาหารติดตัว ดังตัวอย่าง

“มินตรา ทำไมยังไม่รีบออกไปจากป่า” แม้จะเป็นการตำหนิ แต่เขาดีใจที่เห็นมินตราอยู่ที่นี่

“คือ...ฉันมาคิด ๆ ดูแล้ว อาหารที่พี่ให้ฉันมาไม่พอให้ฉันออกจากป่านี้ได้หรอก อีกอย่าง พี่เป็นคนบอกฉันเองไม่ใช่หรือ ว่าเราสองคนยอมแพ้ไม่ได้เด็ดขาด เรารีบเดินทางต่อเถอะ เดี่ยวแม่จะรอ” เธอยืมให้พี่ชายคาริพยักหน้าให้มินตรา ทั้งคู่ออกเดินทางต่อ

(ตามหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๑๗)

จากการสนทนาของตัวละครให้ข้อคิดว่า ความรักระหว่างคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถือเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต ต้องไม่ทิ้งกัน นอกจากนี้ บทสนทนาได้สะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าจะพบกับอุปสรรคต่าง ๆ ในเวลา เมื่อไหร่ ที่ไหน เราก็ต้องไม่ยอมแพ้หรืออ่อนแอ แต่ต้องต่อสู้อย่างยืนหยัด เข้มแข็งไม่ควรท้อแท้ จึงจะมีโอกาสทำอะไรสำเร็จได้

นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๐ ได้กล่าวถึงพิมกับเพื่อนสมศรีได้หนีหลบภัยเข้าไปในวัดเมืองและได้เห็นโลงศพและสัมผัสนกคนตาย ดังตัวอย่าง

ตั้งแต่เกิด ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่พิมได้เห็นโลงศพ และได้สัมผัสกลิ่นคนตายแล้วอย่างใกล้ที่สุด จู่มือกันเดินเงียบ ๆ พันมาแล้ว สมศรีถาม

“พิมได้กลิ่นศพไหม”

“ได้ซี พิมก็มีจมูกนี่”

เขากถามต่อ “ทำไมไม่อุดจมูกล่ะ กลิ่นแรงน่าดู”

พิมก็อธิบาย “ยายของพิมสอนไว้ว่า ถ้าเห็นอะไรแปลกไปกว่าที่เคยเห็น อย่าซุ่มมือ ร้องเอะอะ ได้กลิ่นอะไรที่เหม็นผิดปกติ อย่าอุดจมูก บ้วนน้ำลาย เป็นกิริยาที่ไม่น่าดู อย่าทำ ให้อดทนทำเฉย ๆ เสีย แล้วจะค่อย ๆ ซินไปเอง”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๗๗)

จากบทสนทนาจะเห็นได้ว่า พิมได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว เป็นข้อคิดที่เข้าใจได้ว่า ต้องรู้จักมีความอดทนกับทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่ว่าจะเคยพบเห็นหรือไม่ และต้องแสดงกิริยาท่าทางใด ๆ ของเราให้เหมาะสมเป็นการสะท้อนให้คนอื่นเห็นถึงการมีมารยาทของเรา เพราะฉะนั้น เราต้องมีแนวคิดที่ดีเพื่อจะได้ควบคุมตนเองให้เป็นคนที่มีมารยาทต่อคนอื่น

เรื่องสั้นเรื่อง ดวงดาวบนทางเท้า ได้กล่าวถึงพ่อได้นำเรื่องราวของปูมาเล่าให้ลูกฟัง เพื่อสั่งสอนลูกชายให้รู้จักการดำเนินชีวิต ดังตัวอย่าง

ลูกชายหัวเราะชอบใจ คุณพ่อยิ้มแล้วเล่าต่อไปว่า

“ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา คุณปู่ก็ได้เรียนรู้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในอเมริกาเป็นแบบนั้นหมด คุณปู่มักจะสอนพ่อเสมอว่า ชีวิตก็เป็นเหมือนกับคาเฟทีเรีย”

ลูกชายทำหน้าสงสัย

“หมายความว่าอย่างไรครับ”

“เธอสามารถเลือกเอาอะไรก็ได้หากเธอยินดีที่จะจ่าย...เธอสามารถได้ทุกอย่างแม้แต่ความสำเร็จ แต่เธอจะไม่มีทางได้มัน ถ้าเธอนั่งรอให้ใครเอามาให้ เธอจะต้องลุกขึ้นแล้วเดินไปเอาเอง”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนายระหว่างพ่อกับลูกเพื่อให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้ทราบ ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างรวมถึงความสำเร็จที่เราอยากได้นั้น ไม่ต้องรอให้คนอื่นเอามาให้ เราต้องพยายามลงมือด้วยตัวเอง ถึงจะสำเร็จได้

เรื่องสั้นเรื่อง มองให้เป็น ชีวิตเปลี่ยน ได้กล่าวถึงตัวละครเกิดความขัดแย้งกับหัวหน้างานที่ขบถุขบแหยให้เขากับเพื่อนร่วมงานขัดแย้งกัน จนทำให้บรรยากาศในที่ทำงานเกิดความเครียดจนทำให้ตัวละครอยากลาออกจากงาน ดังตัวอย่าง

“คิดให้ดี ๆ นะ ก่อนตัดสินใจอะไรลงไป”

คอมเคยบอกฉันอย่างนั้น เมื่อผมนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับเขา
 “ฉันไม่รู้จักคิมทรอก แต่ฉันเชื่อว่าคนแบบนี้มีอยู่ในเกือบทุก
 องค์กร ถ้านายลาออกไป แล้วนายมันใจได้อย่างไรว่าจะไม่เจอปัญหา
 แบบนี้อีก”

ผมพยักหน้ารับ เพราะเคยคิดอยู่เหมือนกัน
 “แต่คิมคนนี้ ฉันทำงานด้วยไม่ไหวจริง ๆ นะคอม...แล้วนายคิด
 ว่าฉันควรทำอย่างไรดีนะ”
 “นายต้องมองเรื่องนี้ให้เป็น”

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๖๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้สนทนาที่ให้ข้อคิดในการดำเนินเรื่อง สะท้อนให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการบอกให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า ในชีวิตของเราแต่ละคน จะหนีไม่พ้นกับอุปสรรคต่าง ๆ เพราะฉะนั้น เมื่อพบปัญหาใด ๆ หรือสิ่งที่ทำให้เป็นทุกข์นั้น อย่าหลบหนีปัญหา เราต้องมองให้เข้าใจแล้วหาวิธีแก้ไข ถ้าเราจะหนีไปไหน ปัญหานั้นยังอยู่ และต้องพบกับปัญหาเช่นนี้ตลอดไป

เรื่องสั้นเรื่อง *สายลมแห่งขุนเขา* ได้กล่าวถึงตัวละครได้เล่าเรื่องสุนัขป่าให้ลูกหลานฟังเพื่อสอนให้เข้าใจว่า สุนัขนั้นอยู่ในตัวมนุษย์ที่มีทั้งด้านดีกับด้านไม่ดี ขึ้นอยู่กับเราจะเลือกด้านใด ดังตัวอย่าง

ผู้เฒ่าอินเตียนแดงเฒ่าเซโรก็มักจะเล่าเรื่องหมาป่าสองตัวให้
 ลูกหลานของพวกเขาฟังเสมอว่า
 “ในตัวเราทุกคนจะเลี้ยงหมาป่าไว้สองตัว มันชอบอยู่ใกล้กัน แต่
 มันก็ไม่ถูกกัน ตัวหนึ่งร้าย เจ้าเล่ห์ ละโมบ ซื่อจฉฉา ส่วนอีกตัวนั้นดี เต็ม
 ไปด้วยความรัก เมตตา ช่วยเหลือ แบ่งปัน...เมื่อมีเรื่องที่ต้องตัดสินใจ ทั้ง
 สองตัวนี้จะกระโดดเข้าทำหั่นกันเสมอ”

เมื่อผู้เฒ่ามาถึงตรงนี้ จะมีเด็กน้อยที่นั่งล้อมวงฟังอย่างน้อย
 สองสามคนแย้งกันถามว่า

“แล้วหมาป่าตัวไหนชนะครับ”

ผู้เฒ่าจะยิ้มอ่อนโยน ก่อนตอบเบา ๆ

“มันขึ้นอยู่กับว่า...เธอเลี้ยงตัวไหนล่ะ”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๓๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนาการระหว่างตัวละครเพื่อเสนอข้อคิดให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า ในตัวของมนุษย์มีสองด้านคือความเป็นเจ้าเล่ห์และความดี ถ้าเราอยากเป็นคนดี เราต้องรู้จักควบคุมความเจ้าเล่ห์ให้ได้ เหมือนกับการเลี้ยงสุนัขป่าที่เมื่อจะเลือกด้านใด สุนัขสองตัวนี้จะต่อสู้และทำร้ายกัน ถ้าเลือกฝ่ายใดสุนัขฝ่ายนั้นก็ชนะ จึงอยู่ที่ตัวเองที่จะเลือก

เลี้ยงสุนัขหรือเลือกที่จะปฏิบัติตัวเป็นฝ่ายดีหรือฝ่ายชั่ว

สรุปได้ว่า จากการศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีการสร้างบทสนทนาพบว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนามี ๓ ลักษณะ ได้แก่ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่ทำให้เรื่องมีการพัฒนาไปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร ทำให้รู้จักตัวละครทั้งรูปร่างและนิสัยใจคอ และการโต้ตอบระหว่างตัวละคร ช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงจิตใจ ความรู้สึก ความนึกคิดของตัวละครนั้น ๆ นอกจากนี้ บทสนทนาได้ให้ข้อคิดที่ผู้แต่งแทรกไว้ในบทสนทนา ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต บทสนทนา ๓ ลักษณะนี้ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริงมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านมีความเพลิดเพลินในการอ่าน

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการแต่งของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้ทฤษฎีการแต่งไปตามองค์ประกอบของบันเทิงคดี ได้แก่ การวางโครงเรื่อง เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตของเด็กเยาวชน ในสังคมและวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตอยู่ในธรรมชาติเด็กที่มีความกล้าต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ มีแก่นเรื่องสำคัญที่กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีอิสระและมีความมั่นใจในตัวเอง มีความกตัญญู มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างคนต่างวัย การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ความรักของครอบครัว การยอมรับความจริงและการคิดบวก การกระทำเพื่อบรรลุความฝันของตัวเอง การทำความเข้าใจตัวเอง และการมีความซื่อสัตย์ ผู้แต่งได้ใช้ทฤษฎีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย การพรรณนา และการใช้บทสนทนา การดำเนินเรื่องใช้ทฤษฎีการสร้างความขัดแย้ง โดยการลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน และการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น มีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม แบบโศกนาฏกรรม และแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ ตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมอย่างสมจริงและเหนือจริง ฉากและบรรยายฉากเป็นฉากสมจริงและเหนือจริง ทฤษฎีการใช้บทสนทนา เพื่อช่วยดำเนินเรื่อง บอกลักษณะและนิสัยของตัวละครและให้ข้อคิด ดังนั้น การใช้ทฤษฎีการแต่งทั้ง ๘ องค์ประกอบได้ทำให้บันเทิงคดีมีความโดดเด่นจนได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามลำดับ

บทที่ ๔

คุณค่าของบัณฑิตสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

บัณฑิตสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มีคุณค่าด้านต่าง ๆ และผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

๔.๑ คุณค่าด้านให้ความรู้

๔.๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน

๔.๑.๒ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

๔.๑.๓ ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

๔.๒ คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม

๔.๒.๑ ความกตัญญู

๔.๒.๒ ความเข้มแข็งอดทน

๔.๒.๓ ความเมตตากรุณา

๔.๒.๔ ความระเบียบวินัย

๔.๒.๕ ความซื่อสัตย์

๔.๓ คุณค่าด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต

๔.๓.๑ การมองโลกในแง่ดี

๔.๓.๒ การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย

๔.๓.๓ การรู้จักแบ่งปัน

๔.๔ คุณค่าด้านให้ความบันเทิง

๔.๔.๑ ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง

๔.๔.๒ ความบันเทิงด้านภาษา

มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๔.๑ คุณค่าด้านให้ความรู้

จากการวิเคราะห์บัณฑิตสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พบว่าบัณฑิตมีคุณค่าด้านให้ความรู้ ๓ ประการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน

ปัญหาของเยาวชนนั้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาพฤติกรรมที่ไม่ดีและไม่ถูกต้อง และเป็นพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับของสังคม ปัญหาที่เกิดกับเยาวชนที่ปรากฏในบันเทิงคดีจะเป็นความขัดแย้งระหว่างคนในครอบครัว และคนในสังคม ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๔* ได้กล่าวถึงเด็กสาวจวงได้ไปเรียนหนังสือและใช้ชีวิตในเมืองกับตายายตั้งแต่พอเริ่มจำความได้ เนื่องจากเธอไม่ตั้งใจเรียนสอบตกชั้นมัธยม แม่เธอก็เรียกเธอกลับมาเพื่อฝึกฝนให้เธอรู้จักใช้ชีวิตในบ้านป่า แต่เธอกลับบ้านป่าแล้วไม่ยอมปรับตัว และยังทำตัวเหมือนคนในเมือง ดังตัวอย่าง

“เอาละจวง เมื่อกลับมาอยู่บ้านเราแล้ว ก็ต้องทำแบบคนบ้านเรา” แม่พูดกับเธอ “มีอะไรทำมากมาย ขอแค่อย่าซีเกียจก็อยู่ได้สบาย”

“แม่จะให้จวงทำอะไร” เธอพูด น้ำเสียงแข็งเกินกว่าที่จ้องคาดคิดว่าจะได้ยินกับคนในเมือง

“ทำอะไรได้มั่งล่ะ หุงข้าว ต้มยาทำแกงเป็นไข้ใหม่ พรุ่งนี้เริ่มทำเลยก็แล้วกัน” แม่พูด น้ำเสียงเกือบเป็นคำสั่ง

จวงทำหน้าคว่ำหน้าอแต่แม่ทำไม่สนใจ จวงกำลังเติบโตเป็นสาววัยรุ่น ว้าวุ่นใจแม้แต่จะถอดเสื้อผ้าสวย ๆ ออกยังลังเล เธอมองเรื่อยเรื่อยไปรอบบ้าน แม่มองตามแล้วถอนหายใจ

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนโดยผ่านเรื่องราวที่เกิดความขัดแย้งระหว่างแม่ลูกสองคน เพื่อให้ให้เห็นถึงเยาวชนในสมัยนี้มีปัญหาด้านพฤติกรรม การทำตามใจตัวเองมากเกินไป นิยมการใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยในเมือง จนลืมนึกว่าตัวเองมีพ่อแม่อยู่ในชนบท และมีวิถีชีวิตชนบทที่ต้องช่วยเหลือตัวเอง เด็กที่เข้าไปอยู่ในเมืองเมื่อกลับบ้านในชนบท ก็ไม่ยอมปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัวและสังคม และไม่เชื่อฟังพ่อแม่

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๒๐* ได้กล่าวถึงตอนปิดเทอมจ้อยได้ไปอยู่กับพ่อที่ทานพอซึ่งเป็นแหล่งที่ขุดเหมืองแร่ เขาได้คบกับเด็กที่โชน แต่มีเด็กชายตัวโตคนหนึ่งชอบรังเกะและเอาเปรียบเขาเสมอ ดังตัวอย่าง

“ไอ้จ้อย มึงมีเงินแบ่งให้กูใช้บ้างสิ” จู่ ๆ เด็กชายตัวใหญ่ก็พูดขึ้น

“เรามีแค่เลี้ยงไอ้ตีมเพื่อนเวลาแพ้เท่านั้นแหละ ไม่มีให้มาเป็นพิเศษหรอก”

“จั้นหรือ” เพื่อนตัวโตทำท่าผิดหวัง จั้นแข่งดำน้ำกัน ไปทางโน้นดีกว่า”

เหลือเชื่อที่แกมแรกจ้อยชนะ เพื่อนตัวใหญ่ขอแก้ตัวอีกแกม จ้อยชนะเป็นแล้วก็รู้สึกเชื่อมั่นในตัวเอง เขาสุดลมหายใจเต็มปอดแล้วคำดิ่งลงไป กลั้นหายใจจนสุดกลั้นก็ผุดขึ้น แต่แล้วมือใหญ่ ๆ ก็กดศีรษะเขากลับลงไป เขาพยายามมุดหัวขึ้นมาอีกครั้ง แต่ราวนี้มีมือใหญ่ ๆ ก็กลายเป็นสองมือ จับศีรษะเขาไว้แน่นแล้วกดแช่น้ำไว้ไม่ให้กระตุกกระตัก จ้อยสะดุ้งเฮือก สองแขนสองขาผวาแหวกว่าย แต่เขาไม่แข็งแรงพอจะหลุดจากเงื้อมมือที่กดหัวอยู่ เขาสลัดकिनน้ำสกปรกสรปราวเข้าไปหลายอีกใหญ่จนแทบคอ

“ขอกันดี ๆ เลือกลงน้ำให้หนัก” เสียงแว่ว ๆ เหนือผิวน้ำดังขึ้น

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๙๘)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนโดยผ่านเรื่องราวที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กสองคน ทำให้เห็นปัญหาระหว่างเยาวชนที่เกิดขึ้นได้เสมอ กล่าวคือผู้ที่อ่อนแอกว่าจะถูกผู้ที่แข็งแรงกว่ารังแกเอาเปรียบ และผู้ที่ก่อปัญหานั้นส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนที่มีนิสัยเกเร มีร่างกายแข็งแรงและใหญ่โตกว่า เพราะเด็กกลุ่มนี้มักจะอาศัยความตัวโตกว่าชอบรังแกและเอาชนะเพื่อน โดยไม่ตระหนักว่า ทำร้ายคนอื่นนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๑๑ ได้กล่าวถึงตัวละครผมเมื่อพักอยู่บนดอยวาวิ เขาได้รู้จักกับเด็กชายคนหนึ่งที่เป็นเด็กดีคือ ชอบรังแกหรือเอาเปรียบเด็กคนอื่น ดังตัวอย่าง

...ผมรู้สึกเป็นมิตรและรู้สึกดี ๆ กับเด็กที่นี่ แต่บรรดาเด็กทั้งหมด

จะมีเด็กชายอายุ ๑๑ ขวบคนหนึ่งเป็นหัวโจกประจำกลุ่ม เขามักเข้ามาหาผมอย่างมีชั้นเชิงเสมอ

เขาไม่รู้ว่าเด็กผู้ชายต้องไม่รังแกหรือเอาเปรียบเด็กผู้หญิง การที่มีร่างกายแข็งแรงกว่าก็เพื่อปกป้องผู้ที่อ่อนแอกว่า ไม่ใช่เพื่อเอาเปรียบหรือเอาชนะ ...

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๙๒)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนโดยผ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นของเด็กชอบรังแกหรือเอาเปรียบเด็กผู้หญิง ซึ่งจะทำให้เยาวชนที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นคนไม่ดีต่อไปได้

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๑๔ ยังได้กล่าวถึงเด็กบนดอยวาวิที่ “ผม” ได้รู้จัก มีบางคนอยู่กับพ่อขึ้นมาและถูกทำร้ายเสมอ และมีบางคนเรียนเก่งแต่ขาดโอกาสเรียนต่อเนื่องจากครอบครัวยากจน ดังตัวอย่าง

เด็กชายบางคนอยู่กับพ่อขึ้นมาที่ทำงานเป็นผู้ใช้แรงงาน และมัก

ถูกทำร้ายร่างกายเป็นประจำ เขาเลยอาศัยความตัวโตกว่าชอบรังแกเพื่อน วางอำนาจกับเพื่อน ชอบพูดปดหรืออวดตัวในบางครั้ง แท้จริงเขาต้องการความรัก แต่ไม่รู้วิธีที่จะได้มา จึงเลือกวิธีผิด ๆ

เด็กสาวบางคนเรียนดีแต่ฐานะยากจน และยังมีน้องหลายคน ความเป็นลูกคนโต พ่อแม่จึงให้ทำงานบ้านและดูแลน้อง เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ เธอต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยทำงานบ้าน เธอจึงกลายเป็นเด็กทำงานเรียบริ้ยและรับผิดชอบเกินตัว

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๒๐)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาของเยาวชน กล่าวคือ ครอบครัวขาดความอบอุ่น ไม่เอาใจใส่อบรมสั่งสอนเยาวชนทำให้เด็กเยาวชนบางคนก้าวร้าว ทำร้ายคนอื่น ๆ เพราะตัวโตกว่า จึงรังแกเพื่อน วางอำนาจกับเพื่อน ชอบพูดปดหรืออวดตัว และไม่รู้ตัวตัวเองทำผิด นอกจากนี้ เนื่องจากครอบครัวลำบากยากจนทำให้เด็กบางคนได้รับการศึกษาน้อย และต้องทำงานช่วยภาระครอบครัวเกินตัว แสดงให้เห็นถึงสภาพครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เยาวชนเกิดปัญหา

เรื่องสั้นเรื่อง เชื้อ ! เพื่อชนะ ได้กล่าวถึงตัวละครวินเซนต์เมื่อยังเป็นเด็กชายที่น่ารัก ฉลาด เรียนเก่ง ช่างซักช่างถาม ทำทางจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ในอนาคต แต่หลังจากพ่อแม่หย่าร้างกัน เขากลายเป็นเด็กขี้เกียจ เกเร และใช้ชีวิตไปแบบไร้อนาคต ดังตัวอย่าง

แต่เดิเลว่า ชีวิตของวินเซนต์พลิกผันไปจากที่ทุกคนคาดคิด เขาเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้แค่เพียงเทอมเดียวก็เลิกเรียน เพราะความขี้เกียจ ตอนนีทำงานที่ร้านแมคโดนัลด์ ใช้ชีวิตไปวัน ๆ แบบไร้อนาคต “แล้วเจอกับแองเจล่าไม่ว่าอะไรหรือ” ผมหมายถึงพ่อแม่ของวินเซนต์

“หลังจากที่นายลาออกไปไม่นาน พวกเขาแยกกันอยู่ แล้วในที่สุดก็ตัดสินใจหย่ากัน ทั้งลูกชายและลูกสาวไม่เอาแม่ ขอไปอยู่กับพ่อหมด”

ผมไม่แปลกใจในข้อนี้ เพราะใจเป็นพ่อที่ตามใจลูก ไม่ค่อยเข้มงวดสักเท่าไรหรอก ต่างจากแองเจล่าที่คอยจัดระเบียบให้กับลูกทุกกระเปาะนิ้ว ทั้งวินเซนต์และน้องสาวสเทลล่าจึงชอบอยู่กับพ่อมากกว่าแม่ และคงเป็นเพราะอิสรเสรีที่ใจป้อนให้เต็มที่โดยปราศจากการดูแลใส่

ใจนั่นเอง วินเซนต์ถึงเปลี่ยนไปกลายเป็นเด็กเกเร ต่างจากภาพที่พวกเรา
ขาดคิดไว้อย่างสิ้นเชิง

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๓๗-๓๘)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชน กล่าวคือเด็กเยาวชน
วินเซนต์มีพฤติกรรมที่มีปัญหา เช่น ขี้เกียจ เกเร ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ใช้ชีวิตแบบไร้อนาคต ซึ่งการ
กระทำเหล่านี้แตกต่างจากแต่ก่อน เขากลายเป็นเยาวชนที่มีปัญหาที่เพราะครอบครัวแตกแยก
นอกจากนี้ พ่อไม่ได้ทำตามหน้าที่ของตนที่ต้องดูแลเอาใจใส่ลูก ให้อิสระเสรีต่อลูกมากเกินไป จึงทำให้
เขากลายเป็นเด็กมีปัญหา เพราะฉะนั้น การอบรมสั่งสอนจากครอบครัว และครอบครัวที่สมบูรณ์มี
อิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กเยาวชนให้เป็นคนดี

เรื่องสั้นเรื่อง เธอได้ยินเสียงนั้นไหม ได้กล่าวถึงเด็กสาวคนหนึ่งโทรหาแม่ตอนดึก ๆ ใน
กลางคืน เพื่อระบายปัญหาความทุกข์ใจและปัญหาที่ตนพบในปัจจุบัน เธอทำอย่างนี้ก็แค่หวังว่าแม่
ได้เข้าใจความต้องการของตน กล่าวคือสนใจความรู้สึกของตนโดยไม่ต้องการวิพากษ์ปัญหาว่าต้องทำ
อย่างไร ดังตัวอย่าง

“หนูรู้ว่าหนูผิดที่หนีออกจากบ้านมา หนูขอโทษค่ะ หนูรู้ว่าแม่
ป่วยไม่สบายเพราะเป็นห่วงหนู หนูควรจะโทรมาตั้งแต่เมื่อสองวันก่อน
แต่หนูไม่กล้า หนูกลัว กลัวว่าแม่จะไม่ฟัง”

เมื่อเสียงของเด็กสาวเงียบหายไป เธอพยายามจะพูดแทรกขึ้น
บ้าง “เออ...” แต่ยังไม่ทันได้เริ่มประโยค เด็กสาวรีบพูดสวนกลับมาทันที
“ได้โปรดเถอะ แม่คะ อย่าเพิ่งพูดอะไรนะคะ ให้หนูพูดให้จบเสียก่อน...
หนูท้องค่ะ หนูรู้ว่าไม่ควรกินเหล้าในตอนนี้ แต่หนูกลัวค่ะ แม่คะ หนูกลัว
แม่อย่าวางหนูนะคะ...หนูรู้ว่าหนูควรบอกแม่ แต่ทุกครั้งที่เราคุยกัน แม่ก็
จะเริ่มบอกหนูว่าต้องทำอย่างนี้ อย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ ทั้งหมดที่แม่ทำก็
คือพูด ๆ ๆ แม่ไม่เคยฟังหนู แม่ไม่เคยถามว่าหนูรู้สึกอย่างไร ราวกับว่า
ความรู้สึกของหนูนั้นไม่สำคัญ เพราะแม่เป็นแม่จึงรู้ดี แม่มีคำตอบทุก
อย่าง แต่บางครั้งหนูไม่ต้องการคำตอบนะคะ หนูต้องการแค่ใครสักคนที่
จะฟังหนูเท่านั้นเองค่ะ”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๕ : ๑๗๙-๑๘๐)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนโดยผ่านเรื่องราวที่
เกิดขึ้นกับเด็กสาวคนหนึ่ง กล่าวคือเธอมีปัญหาด้านเอาแต่ใจตัวเอง ไม่เชื่อฟัง นิสัยดื้อรั้น
มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย และดื่มเหล้า ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นได้เป็นเพราะเธอมีความขัดแย้งกับแม่ของตน
ที่แม่ไม่ยอมฟังสิ่งที่เธอพูด ไม่เคยสนใจความรู้สึกของลูก ไม่เข้าใจสิ่งที่เธอต้องการ มีแต่ออกคำสั่งว่า

ต้องทำอะไร จึงทำให้เธอรู้สึกขาดความรักและความอบอุ่น และกลายเป็นเด็กมีปัญหา บันเทิงคดีทำให้ได้เรียนรู้ว่า ผู้ใหญ่ควรเข้าใจและรับฟังความต้องการของเด็ก แล้วหาทางมิให้เกิดปัญหา และหลีกเลี่ยงปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นได้

เรื่องสั้นเรื่อง *ให้ทุกนามที่มีรัก...มีเรา* มีเนื้อเรื่องได้กล่าวถึงมีเด็กชายชอบรังแกผู้อ่อนแอ ดังตัวอย่าง

วันหนึ่งเด็กเกเรสามคนเดินผ่านสวนดอกไม้นี้ พวกเขาเห็นชายแก่
มิดำทำสวนงเงินอยู่คนเดียว จึงเดินเข้าไปหา เมื่อคาร์ลเห็นเด็กตัวโต
สุดเดินตรงมา เขายื่นกระบอกน้ำให้ พร้อมด้วยรอยยิ้ม “เหนื่อยมัย ต้ม
น้ำก่อนลิ” เด็กตัวโตคนนั้นปิดไมตรีของเขาทิ้งจนกระบอกตกลงพื้น น้ำ
หกกระจาย พวกเขาผลักคาร์ลล้มลงก่อนที่จะล้วงเอากระเป๋าเงินของเขา
ไป ...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๘๙)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนโดยผ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครคาร์ล ทำให้เห็นถึงสังคมปัจจุบันมีปัญหาด้านเด็กเยาวชนที่ขาดการอบรมสั่งสอน ให้เป็นคนดี เด็กเหล่านี้จะอาศัยความแข็งแรงกว่าเด็กคนอื่น ทำร้ายและปล้นทรัพย์สินของคนอ่อนแอนี้เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ทำให้ผิดกฎหมาย และมีผลกระทบต่อคนอื่นและอนาคตของเยาวชนด้วย สรุปได้ว่า วรรณกรรมบันเทิงคดีมีคุณค่าด้านให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชน โดยสะท้อนให้เห็นสาเหตุของปัญหา สภาพของปัญหา และให้ข้อคิดในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า พฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลกระทบต่อตัวเองและคนอื่นอย่างไร นอกจากนี้ ครอบครัวและสังคม ก็ควรมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนเป็นคนที่ดีต่อผู้อื่นและสังคม

๔.๑.๒ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

มนุษย์ดำเนินชีวิตที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การที่มนุษย์สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน อย่างเช่น ต้องกินอาหาร ซึ่งได้จากพืชหรือสัตว์ ต้องการอากาศหายใจ ต้องใช้น้ำที่มีอยู่ในที่ต่างๆ เพื่อดื่มกิน และเพื่อล้างสิ่งโสโครก ต้องการที่อยู่อาศัย ถือได้ว่าสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตเหล่านี้ได้มาจากธรรมชาติทั้งสิ้น มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน หากมนุษย์ต้องการดำเนินชีวิตได้อย่างยาวนานและอย่างมีคุณภาพ ต้องรู้จักร่วมมือด้วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นสืบทอดรุ่นต่อรุ่น

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติพบว่า มีคุณค่าให้ความรู้แก่ผู้อ่านด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามลัทธิธรรมชาติดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๒* ได้กล่าวถึงหลวงพ่ของวัด โรงเรียนที่ตัวละครพิมพ์เรียนหนังสืออยู่นั้น หลวงพ่อเป็นคนที่รักต้นไม้มากและห้ามไม่ให้เด็กนักเรียนทำร้ายกับต้นไม้อย่างเด็ดขาดดังตัวอย่าง

ถึงแม้ว่าวัดที่แม่พาไปทำบุญทุกคราวไม่ใช่วัดที่พิมพ์ไปเรียนหนังสือ แต่ความรู้สึกที่พิมพ์มีต่อวัดเหล่านั้นก็ไม่แตกต่างกัน วัดที่เป็นโรงเรียนของพิมพ์ เป็นวัดที่ใหญ่กว่า บริเวณกว้างขวางกว่ามาก มีเจ้าอาวาสเป็นท่านเจ้าคุณ เป็นเจ้าคณะจังหวัดที่เคร่งครัดมาก มีระเบียบวินัยครอบคลุมถึงโรงเรียนด้วย เด็กนักเรียนต้องอยู่ในกฎข้อบังคับ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับต้นไม้ทั่วบริเวณของวัด หลวงพ่อเป็นพระที่รักและดูแลใส่ใจต้นไม้มาก ถ้ามีนักเรียนปายปิ่น หักกิ่งไม้ ไม่ว่าจะป็นต้นอะไร เล็กหรือโต ครูใหญ่ต้องรับรู้ รับผิดชอบ ดูแลกวาดขันห้ามปรามทั้งหาเด็กชนคนผิดและฝ่าฝืนมาลงโทษให้หลายจำ ไม่ให้ทำลายต้นไม้อีก

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๒๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านให้ความรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยบรรยายเรื่องราวของหลวงพ่ที่ให้ความสำคัญกับต้นไม้ทุกต้น ห้ามและลงโทษเด็กนักเรียนที่ทำร้ายต้นไม้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของต้นไม้ที่มีต่อมนุษย์ทุกคน ทำให้เรารู้ว่าต้นไม้มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เช่น สร้างบรรยากาศให้สวยงาม ทำให้อากาศสดชื่น นอกจากนี้ต้นไม้เป็นสิ่งที่ชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ กว่าจะเติบโตใช้เป็นประโยชน์ได้ ก็ต้องดูแลต้นไม้ไม่ทำร้าย เพราะฉะนั้น จึงเป็นข้อคิดที่ทำให้เยาวชนมีความรักและช่วยกันอนุรักษ์ต้นไม้ทุกต้นในชุมชนและในโลกนี้

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๒* ได้กล่าวถึงตัวละครจ้อยได้เปรียบเทียบกับน้ำไหลในลำห้วยที่ใกล้แกวบ้านเขากับน้ำในแม่น้ำตาปีแล้วเกิดความรู้สึกที่แตกต่างมาก กล่าวคือน้ำในลำห้วยใสสะอาด ต็มแล้วสดชื่น แต่น้ำในแม่น้ำตาปีมีกลิ่นเหม็นและมีพลพิษ ดังตัวอย่าง

“อา ชื่นใจจริง ๆ” เสียงร้องดังขึ้นตรงห้วยต้นจิว เขียดตัวเหลืออง ๆ

เขียว ๆ สะดุ้งตัวแล้วกระโดดลงน้ำเสียงดังจ่อม

ได้ดื่มน้ำได้จิบน้ำจากบ่อต้นน้ำแล้วจ้อยรู้สึกชุ่มชื่นเบิกบาน น้ำใน

ลำห้วยก็ช่างใส มองแล้วสบายใจ เปรียบเทียบกับบรรดาผีแปลกปร่าของ

น้ำขุ่นในแม่น้ำตาปี ซึ่งเขาลำลึกกลิ่นเขาไปตอนถูกกตศิระษะวันก่อนที่

ทานพอแล้ว จ้อยคิดว่าน้ำและลำห้วยแห่งต้นจิวถูกประทานมาโดย

สวรรค์เป็นแน่ ทานพอมิแม่น้ำตาปีแสนกว้างใหญ่ผ่าน แต่ผู้คนกลับทิ้งเท
ขยะสิ่งปฏิกูลและไม่ใส่ใจจะดูแลรักษาจนลำน้ำเกิดมลพิษ บางครั้งส่ง
กลิ่นคูลุ้ง จ้อยไม่เคยรู้สึกชุ่มฉ่ำเท่าได้มาอยู่บรรยากาศของห้วยเล็ก ๆ
ท่ามกลางความเขียวของป่าอย่างห้วยต้นจั่ว

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๐๔)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเชิงคดมีคุณค่าให้ความรู้ด้านสภาพที่ดีไม่ถูกทำลาย เพื่อเป็น
ข้อคิดในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากความรู้สึกของจ้อยที่ได้เปรียบเทียบกับน้ำในลำห้วย
แถวบ้านกับน้ำในแม่น้ำตาปี ทำให้ได้เรียนรู้ว่า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีทำให้มีความรู้สึกสดชื่น
และน้ำเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ที่ต้องดื่มและใช้ในชีวิตร ถ้าไม่รู้จักร
รักษาความสะอาดของน้ำ ทั้งขยะลงในแม่น้ำ จะทำให้น้ำเน่าเสียและมีผลเสียต่อสุขภาพร่างกายของ
มนุษย์ เพราะฉะนั้น ผู้แต่งจึงให้ความรู้ว่า มนุษย์จะมีความสุขในการดำเนินชีวิต ทุกคนต้องรู้จัก
อนุรักษ์ต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๑๐ ได้กล่าวถึง คนบนดอยวาวิไม่ว่าผู้ใหญ่หรือเด็กต่างก็
ไม่มีความรู้ความเข้าใจประโยชน์ของป่าไม้ที่ทุกคนต้องรักษาสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ดังตัวอย่าง

“หนูเคยปลูกต้นไม้หรือเปล่า” ผมถามเป็นเชิงชวนสนทนา รู้สึก
ยินดีที่ได้สัมผัสกับความจริงใจจากเด็กน้อย ซึ่งเป็นคำพูดออกมาจากใจ
มากกว่าผู้ใหญ่บางคนที่สร้างชม

“ไม่เคยค่ะ”

“แล้วเคยเห็นพ่อแม่หนูปลูกบ้างหรือเปล่า”

“ไม่เคยค่ะ เห็นแต่พ่อตัดต้นไม้มาทำเสาบ้าน” เด็กน้อยตอบ
ประสาชื้อ

ผมไพล่ไปถึงคนที่ว่าจ้างมาขุดบ่อน้ำริมลำธาร แต่เพียงเขา
ต้องการไม้สักท่อนเพื่อค้ำยันอะไรสักอย่าง เขาจะใช้มีดตัดต้นไม้ที่อยู่ใกล้
มือ ใจผมสะดุ้งวาบด้วยความเสียดายต้นไม้ต้นนั้น เพราะกว่ามันจะขึ้น
ต้นเติบโตอยู่ริมลำธารถึงวันนี้ได้ต้องใช้เวลานานพอสมควร หากมัน
เติบโตต่อไปย่อมต้องมีประโยชน์กว่าการเป็นไม้ค้ำยันเท่านั้น

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๗๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเชิงคดมีคุณค่าให้ความรู้ด้านประโยชน์และการอนุรักษ์
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากสิ่งที่ “ผม” มีประสบการณ์จากการกระทำของคนดอยวาวิที่มีต่อต้นไม้
ทำให้ได้เรียนรู้จากความคิดและความรู้สึกของ “ผม” ว่า ธรรมชาติเป็นผู้อำนวยสิ่งต่าง ๆ
และความสะดวกต่าง ๆ ให้กับมนุษย์ และต้นไม้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และเป็นสิ่งที่มีประโยชน์

มากมายต่อชีวิตมนุษย์ กว่าที่ต้นไม้จะโตเป็นต้นใหญ่ต้องใช้เวลายาวนาน เพราะฉะนั้น ถ้าเราตัดต้นเพื่อเอาไปใช้แล้วไม่รู้จักปลูกต้นไม้ทดแทน วันหนึ่งในอนาคต ลูกหลานของเราจะไม่มีต้นไม้ให้ใช้อีกต่อไป

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มีคุณค่าให้ความรู้แก่ผู้อ่านด้านประโยชน์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เนื่องจากมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ถ้าเราไม่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมใช้ประโยชน์และทำลายธรรมชาติ เช่น ทำร้ายแม่น้ำ ตัดต้นไม้ สักวันหนึ่งเราก็อาจจะพบกับภัยจากธรรมชาติมากมาย

๔.๑.๓ ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในบันเทิงคดีจะแบ่งเป็น ๓ ประการ ได้แก่ อาหารการกิน ประเพณี และการละเล่นของเด็ก มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑) อาหารการกิน

อาหารการกินเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตมนุษย์ และอาหารไทยเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย และได้แพร่หลายไปถึงต่างประเทศ ในบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของคนไทยตั้งแต่เครื่องที่ใช้ในการปรุงอาหาร วิธีการปรุงอาหาร และอาหารไทยที่คนไทยนิยมรับประทานในแต่ละวันนั้นจะเป็นอาหารควา ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๓* ได้กล่าวถึงอาหารการกินของคนบ้านป่าที่อาศัยตามน้ำ และอาหารที่รับประทานในชีวิตประจำวันนั้นส่วนใหญ่จะหาเองตามธรรมชาติได้อย่างง่าย ดังตัวอย่าง

เมื่อไปถึงลุงเพิ่มกำลังกู่ไซขึ้นมawangกลางลานบ้านของแกพอตี ได้ทั้งปลาหมอ ปลาหลด ปลาชิว ปลาสร้อยหลายขนาน กุ้งลีด้าออกแดง ตัวใหญ่หลายตัวสะดุดตาจ้อย เขาไม่ยากเชื่อว่ากุ้งในห้วยจะโตได้ขนาดนี้ แต่ที่พิเศษสุด ๆ คือตะพาบน้ำ ลุงเพิ่มต้องปลุกปล้ำอยู่พักหนึ่งจึงจับมันออกจากไซได้ แกว่ามันดุพอตัว อย่าไปปล่อยให้กัดเซียวละ จ้อยเห็นพรอบแลบลิ่นเลียริมฝีปาก ใคร ๆ ก็ถือว่าเนื้อตะพาบน้ำเป็นอาหารชั้นดีและหากินไม่ได้ง่าย ๆ

“จะทำยังงิ่กินดี ผัดเผ็ดก็แล้วกันนะ” ลุงเพิ่มถามความเห็น เมื่อเห็นพรพยักหน้าก็พูดต่อ งั้นเอ็งไปหาผักเครื่องปรุงมาระหว่างพ่อจัดการเจ้าจอมคูนี่”

“ต้องใช้อะไรบ้างละพ่อ”

“ตะไคร้ ขมิ้น กระชาย พริกไทยอ่อน มะเขือ มะเขือพวง ใบ
มะกรูด”

“หาเอารอบบ้านได้ทั้งนั้นนี่...”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเทิงคดีได้ให้ความรู้ด้านอาหารการกินของคนภาคใต้ที่อาศัยและดำเนินชีวิตอยู่ริมแม่น้ำ อาหารคาวที่นิยมรับประทานนั้นส่วนใหญ่จะเป็นปลาและกุ้ง ซึ่งสามารถหาได้ในลำน้ำ รวมทั้งสิ่งที่ต้องใช้ในการปรุงอาหารนั้นก็หาเอาได้ตามรอบบ้าน โดยไม่ต้องใช้เงินซื้อ สะท้อนให้เห็นถึงอาหารการกินของคนไทยภาคใต้ที่อุดมสมบูรณ์จากธรรมชาติ

นอกจากนี้ บ้านเทิงคดียังได้นำเสนอวัฒนธรรมอาหารไทยประเภทแกงที่เป็นรสชาติเผ็ดอย่างเช่น นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๔ ได้กล่าวถึงตัวละครแม่ได้พาลูกไปเก็บเห็ดเพื่อนำไปทำแกงเผ็ดกับกุ้ง และได้สอนให้ลูกรู้จักการใช้ชีวิตในบ้านป่า ดังตัวอย่าง

“มีแต่ขอนี่แม่ ไม่เห็นมีเห็ดเลย” จวงพูด เธอช่างไม่รู้อะไรเลย

“คูตี ๆ ลีลูก ขาว ๆ ข้างขอนหรือใต้ขอนนะ เห็ดแครงทั้งนั้น”

แม่ดึงเห็ดแครงออกมาจากขอนเป็นช่อ “เอาไปแกงเผ็ดกับกุ้ง อร่อย
อย่าบอกใคร”

“ครั้งนี่ก็มีเห็ดหูหนู” จ้อยร้องขึ้น ดึงเห็ดสีน้ำตาลคล้าย ๆ วันให้
หลุดจากอีกขอนหนึ่งก่อนบรรจุใส่ห่อผ้าขาวม้า แม้ว่าเอาไปผัดหรือไม่ก็
ใส่แกงเลียง จิวชอบความกรุบกรอบของมันมาก

แม่พูดสอนจวงว่าอาหารในป่าตามหน้าดินมีเหลือเพื่อ เฉพาะเห็ด
ก็หลากหลายชนิด บางวันเจอเห็ดโคนก็นับว่าโชคดี เพราะรสชาติมัน
หวานอร่อยเป็นพิเศษ หน่อไม้หรือบอนชนิดต่าง ๆ ก็หาได้ไม่ยากเช่นกัน

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๗)

ตัวอย่างนอกจากแสดงให้เห็นว่าอาหารที่อุดมสมบูรณ์ของบ้านป่าแล้ว ยังได้ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของคนไทย กล่าวคือมีความนิยมรับประทานอาหารที่มีรสชาติเผ็ด อาหารไทยบางอย่างยังสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนไทย อย่างเช่น นวนิยายเรื่อง คุณปู่แวนตาแตก ตอนที่ ๑๐ ได้กล่าวถึงคุณปู่ได้พาเด็กนักเรียนไปดูวัฒนธรรมที่อัมพวา และเขาได้แนะนำครูและเด็กนักเรียนไปกินอาหารพื้นบ้านชื่อแกงลิ้นจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่แสดงถึงภูมิปัญญาของชาวบ้าน ดังตัวอย่าง

นายยวนขมวดคิ้ว ยกมือถามคุณปู่เสียงดังว่า กระผมสงสัยขอรับ
สงสัยว่าแล้วทำไมต้องชื่อแกงภูมิปัญญาชาวบ้านละขอรับ ชื่อแกงลิ้นจี่
หมุ่อย่างก็ฟังรู้เรื่องแล้วนี่ขอรับ”...

เพราะคำถามของนายยวน ทำให้คุณปู่ยังไม่ได้ชิมแกง แต่ต้องตอบคำถามให้ละเอียดเสียก่อน คุณปู่อธิบายว่า การที่ชาวบ้านเอาลิ้นจี่ที่เป็นผลไม้ไปทำแกงซึ่งเป็นของคาว ถือว่าเป็นการแสดงภูมิปัญญา หรือแสดงความรู้อย่างลึกซึ้งของชาวบ้าน เพราะต้องผ่านการพิสูจน์ว่า ลิ้นจี่ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีความหวานสูงมาก จะแกงกับอะไรจึงจะเข้ากัน และไม่ทำให้รสชาติกระโดดหรือกินไม่ได้

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๕๒-๕๓)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า คนไทยรู้จักคัดแปลงผลไม้รสชาติหวานในท้องถิ่นที่มีเหลือเพื่อนำมาทำเป็นแกงลิ้นจี่หมุย่าง เป็นอาหารที่แปลกใหญ่แต่ได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ของชาวบ้านที่รู้จักใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำเป็นอาหาร

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๘* ได้กล่าวถึงคนชาวสวนรู้จักกินอาหารและการถนอมอาหารที่ทำจากปลาตะเพียนขาว ดังตัวอย่าง

ในสวนมีปลาตะเพียนขาวชุกชุม เวลาจับมาได้ นอกจากจะต้มเค็มทำให้กินได้หลายมื้อเพราะก้างเปื่อยนิ่ม ยังทำเป็นปลาเค็มตากแห้ง โดยแล่แผ่นตัวเอาก้างกลางออก แล้วทอดกรอบ พิมเกลียดก้างของมันที่เป็นง่ามหนังสติ๊กมากที่สุด

แม่ชอบเอาปลาตะเพียนขาว หมักเป็นปลาแจ่วใส่ขวดโหลไว้หลนกินได้นาน โดยซื้อลูกแป้งเชื้อทำข้าวหมากมา ให้พืมนึ่งข้าวเหนียว คลุกข้าวเหนียวผสมเชื้อจนเป็นข้าวหมากหวาน หอมฉุน ผสมปลาตะเพียนที่หมักเกลือไว้ ได้กำหนดเวลา มีรสเปรี้ยวกำลังดีแล้ว แม่ให้พิมชุดมะพร้าวคั้นกะทิ หลนปลาแจ่วให้มาก ทั้งใส่บาตร และตักแบ่งให้น้ำบุกกินด้วย รู้ว่าแกชอบปลาแจ่วมาก

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๒๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมด้านการกินอาหารของคนไทยที่มีหลายประเภท มีวิธีการทำหลากหลายวิธี และยังให้ความรู้การเก็บรักษาอาหารทำตามลักษณะของอาหาร อย่างเช่น ปลาตะเพียนทำต้มเค็ม ทอด และหมักเป็นปลาแจ่วใส่ขวดมีรสชาติเปรี้ยวตามความนิยม เป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความรู้ในการทำอาหารดั้งเดิมของคนไทย

๒) ประเพณี

ประเพณีที่ปรากฏในบันเทิงคดีจะมีประเพณีวันสงกรานต์และประเพณีงานศพของคนไทย ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๙ ได้ให้ความรู้ด้านประเพณีวันสงกรานต์ของคนไทยในภาคใต้ ได้บรรยายให้เห็นถึงภาพการฉลองเทศกาลของคนที่นี่ ดังตัวอย่าง

งานสงกรานต์หรือที่เรียกกันว่า วันว่าง ปีนี้ดูท่าจะกร่อยใน
ความรู้สึกจ้อย นับแต่เรื่องสถานที่จัดงานนั้นล่ะ
ชาวบ้านในละแวกนี้มีธรรมเนียมใช้บ้านของพวกเขาจัดงาน
หมุนเวียนกันไปแต่ละปี...

วันว่าง คือวันว่างจากภาระการงานทั้งหลาย แต่สำหรับจ้อย ปีนี้
วันว่างรวมถึงการไม่มีใครในบ้านอีกด้วย เขาไปสมทบกับเพื่อน ๆ ที่บ้าน
ลุงผู้ใหญ่บ้าน รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ แล้วใช้ขันสาดน้ำกันจนชุ่มฉ่ำ สลับกับ
การเล่นได้ดูการ “เล่นว่าง” สารพัด ตั้งแต่มอญซ่อนผ้า สะบ้า เตย ปิด
ตาซ่อนหา และเต็นกระต๊อบไม้ ซึ่งเรียกกันว่า ยับสาก เพราะใช้สากตำข้าว
มากระทบกันเป็นจังหวะ จ้อยกระโดดตามพรเข้าไปเต็นหย็องแหียง
ระหว่างสาก ที่เดี่ยวแยกเดี่ยวกระทบด้วยความหวาดเสียว

(*ลูกยางกลางห้วย*, ๒๕๕๕ : ๗๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเชิงคีตได้ให้ความรู้ด้านประเพณีในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ใหญ่
ของไทย และกิจกรรมที่ทำในวันสงกรานต์ของชาวบ้านป่าภาคใต้ สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญ
ต่อประเพณีของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมที่ทำให้
ชุมชนมีความเข้มแข็งในวันเทศกาล เพราะนี่เป็นวิถีชีวิตที่ดีที่ทำให้ชาวบ้านได้มีโอกาสทำกิจกรรม
ร่วมกัน ได้สนุกสนานในการทำกิจกรรมด้วยกัน ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์และมีความสามัคคี
ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

นอกจากประเพณีในเทศกาลวันสงกรานต์แล้ว บ้านเชิงคีตยังได้ให้ความรู้ด้านประเพณี
งานศพของชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือของไทย อย่างเช่น นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ* ตอนที่ ๑๗ ได้
กล่าวถึงชาวอาข่ามีประเพณีงานศพที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่าง

ทุกชาติ ทุกภาษา และทุกเผ่าพันธุ์ต่างมีความเชื่อสืบต่อกันมา
จากบรรพบุรุษ ชาวอาข่าก็เช่นกัน พวกเขาเชื่อกันว่า การตายคือการจาก
โลกมนุษย์ไปสู่โลกทางวิญญาณซึ่งเป็นที่สิงสถิตของวิญญาณบรรพชน
หากประกอบพิธีการต่าง ๆ อย่างถูกต้อง วิญญาณผู้ตายจะไปดีและจะ
ช่วยคุ้มครองลูกหลานให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

ทันทีที่มีคนตาย ญาติจะจัดการอาบน้ำศพและแต่งตัวศพด้วย
เสื้อผ้าชุดใหม่ นำเหรียญเงินใส่ปากแล้วจึงมัดศพด้วยผ้าดำ คลุมผ้าแดง
อีกชั้นหนึ่ง เมื่อตั้งศพเรียบร้อยแล้วจะมีการสวดศพทุกคืนจนกว่าจะนำไปฝัง

ญาติมิตรที่มาร่วมงานศพจะตั้งวงเล่นไพ่เล่นไฮโล ตี๋มกินกันเต็มที่

ก่อนนำศพไปฝัง จะเชิญหมอผีมาประกอบพิธีกรรมหน้าที่ตั้งศพ
ในบ้าน หมอผีจะต้องสวดมนต์เป็นภาษาอาข่า บทสวดนี้จะบอกวิธีไปสู่
โลกทางวิญญาณแก่วิญญาณผู้ตายอย่างละเอียด หากเป็นงานศพบุคคล
สำคัญหรือผู้อาวุโส จะต้องฆ่าควายอย่างน้อย ๑ ตัวเพื่อบูชายัญ หลังจาก
บูชายัญจะนำมาประกอบอาหารและเลี้ยงแขกหรือที่มาร่วมงานต่อไป

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๔๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีงานศพของชาว
อาข่าที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือชาวเขาที่อาศัยอยู่บนดอยในจังหวัดเชียงราย ตั้งแต่การอาบน้ำศพ แต่งตัว
ศพด้วยเสื้อผ้าชุดใหม่ ตั้งศพ การเล่นการพนัน เล่นไพ่เล่นไฮโล ตี๋มกินกันเต็มที่ จนถึงทำพิธีสวดมนต์
ก่อนนำไปฝัง ประเพณีนี้สะท้อนให้เห็นถึงชาวอาข่าให้ความเคารพกับผู้เสียชีวิต และไม่ได้รู้สึก
โศกเศร้าเมื่อผู้เสียชีวิตจากพวกเขาไป นี่เป็นเพราะว่าชาวอาข่ามีความเชื่อว่า ผู้ที่เสียชีวิตจากโลก
มนุษย์ไปแล้ว แต่วิญญาณของผู้ตายยังอยู่ และวิญญาณผู้ตายจะช่วยคุ้มครองลูกหลานให้มีความ
เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๓ ได้กล่าวถึงประเพณีงานศพของคนไทยที่ได้รับมา
จากพิธีงเต็กของคนจีน และกลายเป็นวัฒนธรรมในสังคมไทย ดังตัวอย่าง

เสร็จจากการทำบุญเจ็ดวันแล้ว พ่อและแม่เก็บศพยายไว้ในห้อง
หน้ามุขด้านขวาของบ้าน วางหีบบนเตียง มีมุ้งกางคลุม ประตุมุ้งแยก
ออกเป็นสองข้าง มีเครื่องประกอบหน้าที่หีบวางครบ รวมทั้งตัวตุ๊กตาหญิง
ชายตั้งไว้ซ้ายขวาประหนึ่งว่าให้เป็นคนรับใช้ของยาย ลีบจากพิธีงเต็ก
ของคนไทยเชื้อสายจีน

ตลอดเวลาเช้า กลางวัน เย็น ต้องมีญาติข่าวปลาอาหาร รวมทั้ง
กระดาดเงิน กระดาดทอง ที่คนจีนเรียกว่า “กิมจิว” จุดธูปเรียกยายกิน
ข้าว เวลาผ่านไปจนธูปใหม่ลามใกล้จะหมด จึงลงมือเผา กิมจิว เปรียบ
เป็นส่งเงินทองไปให้ยายด้วย ซึ่งการเผาไหม้ บ้านเรามีปีบ ๑ ใบวางบน
แผ่นอิฐกันความร้อนลงพื้นกระดาน ต้องค่อย ๆ ใส่กระดาดทีละแผ่นลง
เผา ถ้าใส่มากไฟลุกแรงและเกิดควันไฟ เสร็จแล้วจึงลาญาติข่าวกลับ

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๙๘-๙๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บ้านเทิงคดีได้ให้ความรู้ด้านประเพณีงานศพของคนไทย
ซึ่งรับมาจากพิธีงเต็กของคนไทยเชื้อสายจีนมาผสมผสานเป็นประเพณีของคนไทย เช่น ตั้งตุ๊กตาคน
รับใช้ เเผาะกระดาดเงินหรือกระดาดทองหรือเผา กิมจิว การจุดธูปเรียกคนตายกินข้าว ประเพณีนี้

สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนไทยว่า ผู้เสียชีวิตเป็นวิญญาณที่ยังอยู่ และยังสะท้อนให้เห็นถึงการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงความกตัญญูของลูกหลานที่มีต่อผู้ที่เสียชีวิต

๓) การละเล่นของเด็ก

การละเล่นของเด็กไทย ถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทย ที่ได้สืบเนื่องมาจากคนสมัยก่อน และยังคงสืบเนื่องต่อไปให้ลูกหลาน บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการละเล่นของเด็กไทย ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๕* ได้กล่าวถึงเด็กชายบ้านป่าภาคใต้ชอบเล่นขบลูกยาง เป็นการละเล่นของเด็ก ให้ความเพลิดเพลินในเวลาเล่นโดยใช้สิ่งของในท้องถิ่น ดังตัวอย่าง

ใครทำกันก็นำลูกยางแต่ละฝ่ายมาบนวางฝ่ามือข้างละลูก หันส่วนหลังที่หนุนโค้งเข้าหากัน จากนั้นก็ประกบมือทั้งสองข้าง สอดนิ้วประสานกันแน่นแล้วออกแรงบีบลูกยางให้ขบกันจนลูกโตลูกหนึ่งแตกแน่นอนว่าของใครแตกก็แพ้ คนนำหน้าขบลูกยางจะเป็นเจ้าของลูกยางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือคนอื่นก็ได้แล้วแต่จะตกลงกัน

...

ลูกยางบางลูกขบชนะต่อเนื่องนับสิบ ๆ ครั้ง เจ้าของลูกหน้าบ้านกระทั่งมีลูกอื่นมาขบแตกได้ในที่สุด เจ้าของก็จะหน้ามุ่มลงทันที หมุนเวียนเปลี่ยนกันไป เด็ก ๆ อาจเพลิดเพลินแบบนี้เป็นชั่วโมง ๆ

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๔๕-๔๗)

บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการละเล่นของเด็กไทย กล่าวคือการละเล่นขบลูกยาง ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านของภาคใต้ จากกฎเกณฑ์ในการเล่นขบลูกยางและความเพลิดเพลินที่ได้เล่นต่อ ๆ กันมาของเด็ก เป็นการละเล่นที่ฝึกฝนให้เด็กรู้จักสังเกตธรรมชาติ มีความรู้และความเฉลียวฉลาดในการเลือกลูกยางและการหาวิธีทางที่ทำให้ตัวเองชนะเด็กคนอื่น นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงว่า การละเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก สามารถทำให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน และได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับเด็ก

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๒* ได้กล่าวถึงสมัยก่อนที่พิมพ์เรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ เนื่องจากในห้องมีนักเรียนหญิงรวมทั้งพิมพ์แค่ ๓ คน จึงไม่มีอะไรที่จะเล่นได้เพราะคนน้อยเล่นเป็นกลุ่มไม่ได้ เธอจึงได้ชวนน้องที่เรียนชั้นประถมศึกษามาเล่นต่จับด้วยกัน เพื่อฆ่าเวลาหยุดพักกลางวัน ดังตัวอย่าง

เพราะเป็นคนอยู่หนึ่งไม่ได้ พิมพ์จึงเป็นหัวโจก ไปชวนเด็กผู้หญิงชั้นประถมให้ชวนเพื่อนมาเล่นต่จับกัน ข้างของพิมพ์มี ๓ คน น้องเด็ก ๆ มีมาก แต่ก็จับเราไม่ได้เลย อาศัยความที่พวกเราโตกว่ามีทั้งแรงและชั้นเชิง

มากกว่า จึงจับเชลยตัวจิวนั่งรวมกันได้กลุ่มโต

พิมและเพื่อนสนุกมาก แต่น้องไม่สนุกด้วย จึงขอต่อรองให้เรา
แกล้งถูกจับเป็นเชลยบ้าง เราก็ต้องยอมเพื่อจะได้เล่นกันต่อไปได้ โดย
การยอมให้น้อง ๔-๕ คนยึดแขนขาพวกเราให้นั่งอยู่กับที่ แทนการที่เรา
ดึงเขา ๔-๕ คนมาจนถึงที่ที่แบ่งเขตอย่างเคย

เด็กชั้นเล็กลงไปเห็นแล้วคงสนุกตาม มาขอเข้าเล่นด้วยเป็นกลุ่ม
ใหญ่มาก สนุกกันทุกวัน พิมเลยมีชื่อให้เด็ก ๆ เรียกติดปากว่า “พี่จิว”
จนลาออกจากโรงเรียนเดิมไปเรียนที่อื่นแล้ว ก็ยังมีคนเรียกพี่จิวอยู่
ตลอดมา

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๙๒-๙๒)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านการละเล่นที่จับของ
เด็กไทยภาคกลาง ซึ่งเป็นการละเล่นที่ได้ฝึกการใช้กำลัง และการยอมรับกติกา ฝึกความสามัคคีของ
เด็กและสิ่งที่สำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมนี้ได้สืบเนื่องกันมาของเด็ก ๆ ก็เป็นเพราะการละเล่นนี้สามารถ
ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในเวลาเล่น

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าให้ความรู้เกี่ยวกับการละเล่นของเด็กไทย ทำให้ได้รู้จัก
วัฒนธรรมของไทยว่า การละเล่นเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะได้รับความสนุกสนาน
เพลิดเพลิน และการละเล่นมีคุณค่าและมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก ช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย
อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา

๔.๒ คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม

คุณธรรม คือ ความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดี เช่น มีความกตัญญู ขยัน
ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย และมีน้ำใจ เป็นต้น เมื่อจิตเกิดคุณธรรมขึ้นแล้ว จะทำให้เป็นผู้มี
จิตใจดี และคิดแต่สิ่งที่ดี บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติได้
สอดแทรกแนวคิดและคุณธรรมที่ดีงามในเรื่อง มีคุณค่าเป็นเครื่องมือปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน
ให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ความกตัญญู

ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่ดีงามของคนดีที่มีต่อผู้มีพระคุณต่อตน ส่วนใหญ่จะเป็นการกตัญญู
ต่อพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณที่ยิ่งใหญ่ ได้เลี้ยงดูตั้งแต่เกิดจนโต ให้ความรู้และชี้แนะทิศทาง
ในการดำเนินชีวิต ลูกที่ดีจึงต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ ดูแลพ่อแม่ให้ดี

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๙ ได้กล่าวถึงตัวละครพิมได้ดูแลพ่อแม่ และช่วยเหลืองานทุกอย่างในสวนเพื่อไม่ให้พ่อแม่เห็นเหนื่อย และไม่หวังว่าพ่อแม่จะให้เงินทุนเมื่อออกไปแต่งงานให้สมฐานะ ดังตัวอย่าง

“แล้วพี่ที่จับไม่น้อยใจหรือว่า ต้องทำงานในบ้านทุกอย่าง พ่อแม่ก็มีฐานะ แล้วปล่อยให้ไป ไม่ให้ทุนรอนไปสมฐานะ พี่ไม่กลัวเสียชื่อหรือ”

“พี่ไม่ได้มีชื่อเสียงอะไร คนอื่นมองไปเอง พวกเราไม่เคยคุยอวดอ้างเรื่องฐานะกับใครเลยนะ พี่เป็นลูกที่พ่อแม่ต้องลำบากเหนื่อยเหนื่อยเลี้ยงดูสั่งสอนมา งานบ้านที่ทำยังไม่คุ้มกับบุญคุณของพ่อแม่เลย ใครที่คิดว่าเอาพี่ไปทำทุนตั้งครอบครัวใหม่คงต้องผิดหวัง เพราะพี่ไม่มีทุนไม่มีหลักให้เกาะได้แน่ ๆ”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๓๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการปลูกฝังความกตัญญูของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ตัวละครพิมเป็นตัวอย่างที่ดีสอนให้รู้ว่า ลูกที่ดีต้องรู้จักตอบแทนพ่อแม่ ดูแลพ่อแม่จนแก่เฒ่าโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่ว่าจะครอบครัวจะมีฐานะหรือไม่ ก็ไม่ควรคิดที่จะเอาเงินจากพ่อแม่ไปเป็นทุนตั้งครอบครัว เพราะพ่อแม่ได้เลี้ยงดูตั้งแต่เกิดจนโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นเรื่องที่ลำบากเหนื่อย และถือเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ การตอบแทนบุญคุณของลูกไม่เทียบเท่ากับบุญคุณของพ่อแม่ที่ต่อลูก

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ตอนที่ ๑ ได้กล่าวถึงตัวละครจิวเป็นเด็กที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ รู้จักแบ่งเบาภาระของครอบครัว ทำหน้าที่รับผิดชอบในครัว ดังตัวอย่าง

...ไม่ทันถึงบ้านก็ได้กลิ่นข้าวสุกใหม่หอมฉุย จิวน้องชายของจ้อย

กำลังสาละวนอยู่หลังบ้าน

“หุงข้าวเสร็จแล้วหรือลูก” แม่ปลดหมวกตะเกียงแก๊สวางลงบน

แคร์ขณะถามจิว

“เสร็จแล้วแม่ แกงเหลือเมื่อวานก็อุ่นเรียบร้อยแล้ว” จิวตอบ

“ผมเก็บถ้วยของโปรดแม่มาให้ด้วย แม่จะกินเลยไหม”

“เอา ๆ ดี ๆ เดียวแม่ทำน้ำพริกเพิ่มอีกหน่อย”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๑-๑๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการปลูกฝังความกตัญญูของลูกต่อพ่อแม่ กล่าวคือ สอนให้รู้ว่า พ่อแม่ทำงานหนัก เพื่อครอบครัว ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อลูกได้เติบโตตามที่พ่อแม่คาดหวัง ลูกก็ต้องรู้จักตอบแทนพ่อแม่ ช่วยทำงานแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ในครอบครัวเท่าที่ตัวเองทำได้ ถ้าทำได้อย่างนั้น พ่อแม่ก็จะมีความสุขที่ลูกของตนมีความกตัญญู นอกจากนี้ ลูกก็ได้ฝึกฝนตนเองและถือเป็นประสบการณ์และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๖* ได้กล่าวถึงตัวละครเวอร์บีนา มีความฝันที่จะก่อตั้งบริษัทผลิตสินค้าที่ยิ่งใหญ่กว่าโกลบี่เทคโนโลยีให้ได้ เพราะนี่เป็นความฝันของพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

“อีม” ไทพยักหน้าช้า ๆ “ถามหน่อยสิ ทำไมเธอถึงอยากเป็นนักประดิษฐ์ล่ะ”

“ใครว่าฉันอยากเป็น” เวอร์บีนาพูด “ฉันเป็นแล้วต่างหาก นายก็เห็นผลงานของฉันตั้งเยอะแล้วนี่ ฉันฝันว่าถ้าฉันโตขึ้นฉันจะก่อตั้งบริษัทผลิตสินค้าที่ยิ่งใหญ่กว่าโกลบี่เทคโนโลยีให้ได้”

“เอาขนาดนั้นเลยเธอ”

“ส่วนหนึ่งมันเป็นความฝันของพ่อกับแม่ด้วย เราสามคนเคยคุยกันว่า ในอนาคตเราจะสร้างบริษัทขึ้นมาด้วยกัน ผลิตสินค้าล้ำยุคขายไปทั่วโลก แต่พ่อกับแม่ด่วนจากฉันไป เพราะฉะนั้น แนนต้องทำให้ความฝันของพวกเขาเป็นจริง” ...

(*ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๗๔-๗๕*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความกตัญญูต่อพ่อแม่มีหลายวิธี เช่น ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ดูแลพ่อแม่ตอนแก่เฒ่า เชื้อฟังก่อนแม่ไม่ให้พ่อแม่เสียใจ จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เวอร์บีนาเป็นเด็กที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ของตน ถึงแม้ว่าพ่อแม่จากเขาไปแล้ว เขายังใช้วิธีของตนมาแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ เป็นวิธีอีกแบบหนึ่งที่ถือได้ว่า เป็นการทำให้พ่อแม่สมหวังตามความฝันที่พ่อแม่ไม่มีโอกาสได้ทำให้สำเร็จ

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๖* ได้กล่าวถึงตัวละครคารีได้นำดอกไม้ที่พ่อชอบมากไปให้พ่อในวันครบรอบวันตายของพ่อที่สุสาน และดอกไม้เหล่านั้นหาซื้อยากสำหรับเขา ดังตัวอย่าง

เด็กชายผิวขาวผมสั้นสีทองรูปร่างบอบบางยืนอยู่หน้าป้ายแทนหิน ในมือถือช่อดอกไม้เล็ก ๆ ใบหน้าซีดขาวของเด็กชายหม่นเศร้า เขาวางดอกไม้ช่อหนึ่งหน้าแทนหิน เป็นดอกกุหลาบขาวแท้ ๆ ที่หาซื้อมาด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะสำหรับคนฐานะอย่างเขา การซื้อพันธุ์ไม้ แท้ ๆ เป็นเรื่องใหญ่สำหรับโลกยุคนี้ พืชพันธุ์เกือบเก้าสิบเปอร์เซ็นต์สูญสลายไปจากโลกเมื่อครั้งมหาสงคราม เมื่อธรรมชาติถูกทำลายแทบสูญสิ้น

“สวัสดิ์ครับพ่อ วันนี้ผมเอาดอกไม้มาเยี่ยมพ่อครับ เป็นดอกกุหลาบขาวที่พ่อชอบ ปีนี้แย่น้อยนะครับที่เราไม่ได้มาพร้อมหน้ากัน โรคหัวใจของแม่กำเริบหนัก มินตราเลยต้องเฝ้าแม่อยู่ที่ศูนย์สุขภาพฯ ถ้า

“พ่อยังอยู่ใกล้ ๆ เรา พ่ออวยพรให้แม่หายไว ๆ นะครับ”

(ตามทาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๒๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลมีคุณค่าด้านสอนให้ผู้อ่านรู้จักกตัญญูต่อพ่อแม่ ถึงแม้ว่าพ่อของคารีเสียชีวิตไปแล้ว แต่คารีในฐานะที่เป็นลูกยังได้ทำหน้าที่ของตนที่ต่อพ่อ กล่าวคือ การไปเยี่ยมพ่อที่สุสานทุกปีเมื่อวันครบรอบวันตายของพ่อ พร้อมเอาดอกไม้ที่พ่อชอบมาฝาก การกระทำของตัวละครสอนให้รู้ว่า ความกตัญญูเป็นคุณสมบัติที่ดีงามของลูกที่มีต่อพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่เสียชีวิตแล้วก็ควรระลึกถึงและปฏิบัติต่อพ่อแม่ ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเราเหมือนพ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักกตัญญูต่อพ่อแม่ สอนให้รู้ว่าความกตัญญูเป็นคุณสมบัติที่ดีงามของลูกที่มีต่อพ่อแม่ พ่อแม่เป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ในการให้ชีวิตและเลี้ยงดูลูกตั้งแต่เกิดจนโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อพ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ ลูกก็ต้องช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน ดูแลพ่อแม่จนแก่เฒ่าโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และเมื่อพ่อแม่เสียชีวิตแล้วก็ควรระลึกถึงและปฏิบัติต่อพ่อแม่ ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเราเหมือนพ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่

๔.๒.๒ ความเข้มแข็งอดทน

ความเข้มแข็งอดทนเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ชีวิตของทุกคนไม่ได้มีความสุขตลอดอย่างที่เราคาดไว้ ถ้าไม่เข้มแข็ง ไม่อดทน อาจจะยอมแพ้กับชีวิตได้อย่างง่ายดาย เราจึงควรถนอมสิ่งที่เรามีไว้อย่างจริงจัง เราควรใช้ความพยายามเพื่อให้สิ่ง ที่ต้องการในทางที่ถูกต้อง ซึ่งในช่วงเวลานี้ เราต้องดำเนินชีวิตอย่างเข้มแข็งอดทน

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๒๗* ได้กล่าวถึงตัวละครพิมตั้งแต่แต่งงานไม่เคยย้ายไปอยู่ที่บ้านสามี เนื่องจากเป็นห่วงพ่อแม่ ต้องการดูแลพ่อแม่ตลอดไป แต่เนื่องจากสามีทำอาชีพเลี้ยงไก่ ต้องมีคนมาช่วยทำงานและอยากให้พ่อแม่ลูกได้อยู่ร่วมกัน สามีจึงชวนพิมย้ายมาบ้านเขา ถึงแม้ว่าพิมไม่อยากห่างไกลพ่อแม่แต่ก็ต้องทำหน้าที่ภรรยา และพ่อของพิมเตือนให้พิมเข้าใจว่า ชีวิตที่ห่างพ่อแม่ ต้องมีความเข้มแข็งอดทน ต้องรู้จักตัว ไม่ควรทำอะไรที่ตามใจตัวเองก็จะทำให้มีปัญหาคัดแย้งกับคนอื่น ดังตัวอย่าง

“พ่อไม่ได้ห้ามอะไร เพียงแต่เตือนว่า คนคนเดียวจะทำงานทั้ง ๒ บ้านไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เดียวไปเดี๋ยวมา ช่วยกันทำกินได้ไม่เต็มที หน้าที่มีแล้วต้องใส่ใจให้มาก ห่วงพ่อแม่ล่ะห่วงได้แต่พอสมควร ต้องนึกไว้เสมอว่า ลูกเต้าโตขึ้นทุกวัน ต้องตั้งใจทำมาหากินให้มีเหลือมีเก็บ เหนื่อยมากลำบากต้นมือเพื่อสบายปลายมือ

“พิมยังไม่เคยย้ายไปอยู่บ้านอื่น ต้องตั้งต้นไว้ว่า ตัวเราต้องปรับตัวให้เข้ากับเขา กับบ้านของเขา ไม่ใช่ให้เขาทำตามใจเรา ไม่ถูก เรา

เคยทำอย่างนี้ แล้วจะให้บ้านอื่นเขาทำอย่างของเราไม่ได้ เราเป็นฝ่ายเข้าไปอาศัยร่มไม้ชายคาของเขา ต้องรู้ตัว เจียมตัว อย่าทำอะไรตามใจตัวเอง อย่าเป็นตัวก่อปัญหา ต้องอดทน ต้องพยายามนะลูก”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๘๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเข้าใจว่า ต้องมีความเข้มแข็งอดทนในการดำเนินชีวิตตามลำพัง เพราะในชีวิตของแต่ละคนต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เราต้องมีความเข้มแข็งอดทน รู้จักหน้าที่ของตน และพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ตัวเองอาศัยอยู่ ไม่ควรตามใจตัวเองแล้วทำให้คนรอบตัวเดือดร้อน เพื่อจะได้มีชีวิตที่มีความสุข

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๔* ได้กล่าวถึงตัวละครจวงเป็นเด็กหญิงที่ได้ไปอยู่ในเมืองใหญ่ตั้งแต่เริ่มเรียนหนังสือจนถึงเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อกลับมาอยู่ในบ้านป่าในชนบท จวงทำงานบ้านไม่เป็น และไม่ยอมปรับตัวที่จะฝึกทำงานให้เหมือนเด็กคนอื่น แม่ของเธอจึงพยายามสอนให้เธอรู้จักอดทน เป็นนักรู้เพื่อที่จะได้ดำรงชีวิตในบ้านป่าต่อไปได้ ดังตัวอย่าง

ซากลับแม่เล่าเกี่ยวกับน้ำอ้อยให้จวงฟังเพิ่มเติม จวงอดทิ้งไม่ได้ว่า ผู้หญิงผิวพรรณผุดผ่องมีน้ำมีนวลกว่าผู้หญิงชาวบ้านทั่วไปอย่างน้ำอ้อยจะอยู่บ้านป่ามาช้านานแล้ว แถมคล่องแคล่วการงานทุกอย่าง ทั้งกริตยาง ทำไร่ ทำครัว แม่บอกว่าตอนแรก ๆ เธอทำอะไรไม่เป็นเลย เช่นกัน แต่เธอเป็นนักรู้ มีความพยายาม ความจำเป็นทำให้เราทำเป็นแม่สรุป

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๓๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลมีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้รู้จักมีความอดทน เข้มแข็ง กล่าวคือ จากเรื่องแม่เล่าให้จวงฟังนั้นทำให้เรารู้ว่า ไม่มีคนใดทำเป็นทุกอย่างตั้งแต่ตอนแรก และถ้าเราจะอยู่รอดได้ มีความสำเร็จในสิ่งที่ตัวเองคาดหวัง เราต้องมีความพยายามและมีความเข้มแข็งอดทนต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ในที่สุดเราก็จะได้พบกับสิ่งที่ตนเองต้องการ

นวนิยายเรื่อง *ตามหาสวรรค์ ตอนที่ ๒๐* ได้กล่าวถึงตัวละครคารีกับน้องสาวมินตราได้เดินเข้าป่าลึกตามหาสวรรค์เพื่อขอหัวใจให้แม่ ถึงแม้ว่าอาหารที่ติดตัวมาใกล้หมดก็ยังไม่พบ แต่พวกเขา ก็ยังไม่คิดที่จะยอมแพ้ และเดินทางต่ออย่างอดทน ดังตัวอย่าง

หลังจากหยุดพักไปสามวัน ก็ได้เวลาออกเดินทางอีกครั้ง คารีกับมินตราเก็บข้าวของรวมกันใส่เป้ใบเดียว น้ำหนักกระเป๋าเบาลงกว่าตอนที่เริ่มเดินเข้าป่ามาก อาหารพร้อมลงไปเยอะทีเดียว และเหลือพอกินได้

ไม่ถึงสี่วัน แต่กระนั้นทั้งคู่ก็รู้ว่าพวกเขาไม่อาจถอยหลังกลับไปได้อีกแล้ว มีทางเดียวเท่านั้นคือ เดินหน้าต่อไป

“ได้เวลาไปหาหัวใจกันต่อแล้ว” คาริบอกพร้อมกับยกเป้ขึ้น
สะพายหลัง

“อืม และไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราสองคนยอมแพ้ไม่ได้เด็ดขาด”
มินตราส่ำทับ

คาริกับมินตราส่งยิ้มให้กัน ทั้งคู่จับมือและก้าวเดินไปด้วยกัน
อย่างมุ่งมั่น

(ตามมหาสงครามวรรค. ๒๕๕๔ : ๑๒๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า ความเข้มแข็งอดทนเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต อย่างคาริกับมินตราไม่เคยยอมแพ้ตั้งแต่แรก ถึงแม้ว่าพบปัญหาที่อันตรายต่อชีวิต แต่พวกเขาก็ยังเข้มแข็งอดทน ทำให้เราได้เรียนรู้ว่า ถึงแม้ว่าความพยายามและความเข้มแข็งอดทนไม่ได้นำไปสู่ความสำเร็จแน่นอน แต่ถ้าเราไม่มุ่งมั่น ไม่พยายาม ไม่เข้มแข็ง ไม่อดทน เราไม่มีทางสำเร็จได้แน่นอน เพราะฉะนั้น อย่ายอมแพ้ง่าย ๆ เข้มแข็งอดทนไว้ก่อน ความสำเร็จอาจกำลังรออยู่ข้างหน้า

เรื่องสั้นเรื่อง เชื้อ ! เพื่อชนะ ได้กล่าวถึงเด็กชายวินเซนต์เป็นเด็กที่ฉลาด เรียนเก่งและมี
ความฝันที่จะเป็นนักวิทยาศาสตร์ในอนาคต แต่เนื่องจากพ่อแม่มีปัญหาหย่าร้างกัน เขาเลยเป็นเด็กที่มี
ชีวิตแบบไร้อนาคต และกล่าวโทษว่า ที่เขาเป็นอย่างนี้เป็นเพราะพ่อแม่เป็นต้นเหตุ เดลจึงเล่าเรื่องที่
เกิดขึ้นกับตัวเองมาสอนให้เด็กชายวินเซนต์มีความเข้มแข็งอดทนต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ
ของเขา ดังตัวอย่าง

“จำได้ว่า ตอนที่ฉันสอบตก ครูประจำชั้นได้ถามฉันว่า ทำไมถึง
สอบไม่ผ่าน ทั้ง ๆ ที่ฉันเรียนดีมาตลอด ฉันตอบครูไปว่า เป็นเพราะพ่อ
แม่มีปัญหาหย่ากัน เพื่อนบ้านนวกหู สภาพแวดล้อมแถวบ้านไม่ดี มี
แก๊ง มีชื้อยา...ต่าง ๆ นา ๆ ครูตั้งใจฟังจนจบแล้วบอกว่า เฮลละ ปัญหาคือ
ว่า ในลิสต์รายชื่อคนที่เป็นต้นเหตุทำให้เธอสอบตกนั้น ยังไม่ครบถ้วน
สมบูรณ์ มันขาดไปคนหนึ่ง เธอรู้ไหมใคร...คือเธอไงละ”

เดลหยุดหายใจก่อนพูดต่อไปว่า

“ครูคนนั้นอธิบายให้ฉันฟังว่า มีเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ต้อง
รับผิดชอบต่อสถานการณ์ทั้งหมดของฉัน นั่นคือตัวฉันเอง และคนที่

สามารถเปลี่ยนแปลงสถานการณ์เหล่านั้นได้ก็คือตัวฉันเองอีกนั่นแหละ
เมื่อใดฉันยอมรับความจริงข้อนี้ ฉันก็จะสามารถเปลี่ยนทุกอย่างในชีวิต
ให้ดีขึ้น

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๔๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลมีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้
ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เราท้อแท้กับชีวิตนั้น ไม่ได้มาจากปัจจัย
ภายนอกอย่างเดียว ยังมาจากภายในจิตใจของเรา เพราะฉะนั้น ถ้าเราต้องการดำเนินชีวิตให้บรรลุ
ตามเป้าหมาย เราต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน ยอมรับความจริงว่าสถานการณ์บางอย่าง เรา
ไม่สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ แต่เราสามารถปรับตัวเราให้อยู่รอดได้ ซึ่งต้องอาศัยความ
เข้มแข็ง และความอดทนของจิตใจเรา จึงจะทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้

เรื่องสั้นเรื่อง *อยู่เพื่อคนอื่น* ได้กล่าวถึงตัวละครบิลเป็นคนที่แข็งแรงเหมือนนักกีฬา แต่ครั้ง
หนึ่งที่เกิดอาการสโตรค มีผลกระทบทำให้เขาเป็นคนพิการ ร่างกายซิกขาไม่ทำงาน เป็นอัมพาต
แต่เขาไม่ยอมท้อแท้กับชีวิต และมีความอดทนต่อสู้กับตัวเองอย่างเข้มแข็ง สุดท้ายเขามีความสำเร็จ
และกลับคืนเป็นคนปกติ ดังตัวอย่าง

ระหว่างที่นอนบนเตียง สายตาของเขาได้แต่จับจ้องอยู่บนเพดาน
วันหนึ่งเขาเริ่มคิดใคร่ครวญถึงชีวิตที่เหลือของเขา และได้ทำการตัดสินใจ
ครั้งสำคัญที่เป็นเสมือนสัญญาต่อตัวเองสองประการ หนึ่ง เขาจะทุ่มเท
พลังทั้งกายและใจเพื่อกลับคืนมาเหมือนเดิมให้ได้ เขาเตรียมพร้อมที่จะสู้
อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็ทางกายภาพหรือภาวะทางจิตใจก็ตาม สอง หาก
เขาหาย เขาจะอุทิศตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

หลักจากนั้นบิลก็เริ่มต้นต่อสู้กับตัวเอง เขาต้องใช้ความอดทน
อย่างมากที่จะเอาชนะความเจ็บปวด ความทรมาน ความโกรธคับแค้น
ความหงุดหงิดที่ถ้าโถมเข้าใส่จิตใจของเขาตลอดเวลา...บิลใช้เวลาถึง ๘
เดือนกว่าจะแค่ขยับนิ้วได้ และต้องนั่งอยู่บนรถเข็นเป็นเวลา ๔ เดือน แต่
เพียงแค่สองปีผ่านไป บิลก็แทบจะไม่เหลือร่องรอยของคนที่เป็นอัมพาต
อีกเลย

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเข้มแข็งอดทน
โดยผ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครบิล เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า จากคนพิการบิลกลับคืนมาเป็นคน
ปกติเพราะเขามีความเข้มแข็งทางจิตใจ อดทนที่จะต่อสู้กับจิตใจตัวเอง ต่อสู้กับโรคอัมพาต
เพราะฉะนั้น ไม่ว่าเราต้องเผชิญกับอุปสรรคที่ทำให้เป็นทุกข์ อย่าท้อแท้ง่าย ๆ ควรตั้งสติใหม่ให้

เข้มแข็งและอดทนไว้ และดำเนินชีวิตต่อไปตามเป้าหมายของตน ในที่สุดก็จะมีโอกาสได้พบกับความสำเร็จ และมีความสุข

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าปลูกฝังให้เยาวชนรู้ว่า ความเข้มแข็งอดทนเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้สามารถประสบความสำเร็จได้ในการทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าเราต้องการดำเนินชีวิตให้บรรลุตามเป้าหมาย เราต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน และมุ่งมั่นในการต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ในที่สุดก็จะมีโอกาสได้พบกับความสำเร็จและมีความสุข

๔.๒.๓ ความเมตตาการุณา

ความเมตตาการุณา เป็นการกระทำของมนุษย์ที่มีน้ำใจต่อคนอื่น เอื้อเฟื้อและช่วยคนอื่นโดยไม่หวังตอบแทน ซึ่งถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีงามและมีความสำคัญอีกประการหนึ่ง และสังคมต้องการสิ่งเหล่านี้ เพราะว่าถ้าทุกคนในสังคมมีความเมตตาการุณาต่อกัน โลกของเราจะเต็มไปด้วยความสุข เพราะฉะนั้น ผู้แต่งบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้เยาวชนมีเมตตาการุณา ให้รู้จักช่วยเหลือกัน เอื้อเฟื้อกัน ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๓* ได้กล่าวถึงตัวละครแม่มีความเมตตาต่อเพื่อนบ้านที่มีชีวิตลำบากยากจน ดังตัวอย่าง

พรวนเงินค่าขายงูเหลือมทั้งหมดมาให้แม่ในวันรุ่งขึ้น เขาบอกว่าทำตามคำสั่งของพ่อ

“น้ำไม่เอา พ่อกับเอ็งอุตส่าห์ช่วยกันจับ” แม่ยื่นเงินคืนให้ทั้งหมด ไม่ได้หรอกน้ำจันท์ พ่อบอกว่างูเหลือมอยู่ในที่ของน้ำแล้วน้ำก็เห็นมันเป็นคนแรก”

“น้ำเห็นแล้วมีปัญหาจับมันไปขายเองหรือไง” แม่หัวเราะ แต่พรไม่นำพาคำพูดของแม่ ยืนกรานแต่ว่าลุงเพิ่มให้นำเงินมาให้

“เอาอย่างนี้ไหมล่ะ” แม่ตอรอง “เราทุกคนเป็นหุ้นส่วนร่วมทำงาน แบ่งเงินให้ทุกคนดีไหม เอ้า นี่ของพ่อเอ็ง นี่ของเอ็ง แล้วนี่ของน้ำนี่ของจ้อย...”

นี่ล่ะ จิวไม่ได้รับส่วนแบ่งใด ๆ แต่เขาช่างสังเกตและพูดขึ้นเมื่อพรวนกลับไปแล้ว “แม่ไม่ได้แบ่งเท่า ๆ กันนี่ ทำไมให้ลุงเพิ่มเสียมาก ตัวเองเอานิดเดียว”

“ให้แกเออะลูก ลุงเพิ่มไม่ได้มีรายได้อะไรมากนัก” แม่พูด...

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๒๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเมตตาการุณาต่อผู้อื่น โดยผ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นของแม่ที่มีน้ำใจต่อลุงเพิ่ม ซึ่งเป็นผู้มีชีวิตลำบากยากจน เพื่อให้

ผู้อ่านทราบว่า ไม่ว่าเมื่อไร เราไม่ควรคิดแต่ประโยชน์ของตน ต้องรู้จักช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๘ ได้กล่าวถึงตัวละครแม่มีความเมตตาต่อเพื่อนบ้านที่อยู่ตามลำพัง ไม่มีรายได้ และช่วยลูกชายทำสวน โดยแม่มีความเอื้อเพื่อให้สิ่งของต่าง ๆ เท่าที่ตัวเองมีเพื่อแบ่งปันให้ผู้อื่นที่ลำบากมากกว่า ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง น้ำปุกชวนแม่ว่า ไอศกรีมที่ให้กินอร่อยและไม่มีใครทำเอามาขาย ชาวบ้านเราในพื้นที่ท้องนาไม่ไกลนัก มีบ่อนการพนัน อยากให้แม่ทำ น้ำปุกจะเป็นคนเอาไปขายเอง จะได้พอมีรายได้บ้าง ทุกวันนี้ช่วยลูกชายทำสวน ไม่มีเงินหรือรายได้เลย

แม่สะเทือนใจ ค่อนข้างสงสารและเห็นใจน้ำปุก มีอะไรพอแบ่งปันให้ได้ พอเห็นน้ำปุกอยู่ลำพัง แม่ก็รีบเอาไปให้บ่อยกว่าแต่ก่อนมาก แม้แต่เมื่อแม่ไปตลาดก็ยังซื้อผ้าถุงและเสื้อชั้นในใหม่ ๆ มาฝาก แม่ว่า คนเป็นพ่อเป็นแม่ของลูกไม่ได้ ต้องคิดหนัก คนเป็นลูกของพ่อแม่ได้ไม่ต้องคิดอะไรมาก

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๔-๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น โดยผ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นของแม่ที่มีน้ำใจและเอื้อเพื่อน้ำปุก สอนให้รู้ว่าสังคมประกอบด้วยคนประเภทต่าง ๆ เพราะฉะนั้นคนในสังคมต้องรู้จักเมตตาต่อผู้อื่น ช่วยเหลือกันและกัน สังคมจะได้พัฒนาไปอย่างสมดุล

นวนิยายเรื่อง *เสน่ห์... วาวิ* ตอนที่ ๑๑ ได้กล่าวถึงพี่สาวของตัวละคร “ผม” ชอบปลูกต้นไม้ และมีความเมตตาต่อต้นพืชต่าง ๆ โดยทุกครั้งรดน้ำต้นไม้แล้วยังรดก้อนหินที่ปูพื้นซึ่งไม่มีหญ้าขึ้น ด้วยเหตุผลว่า เมื่อมีต้นไม้บางชนิดที่ซ่อนอยู่ข้างล่างและอยากเติบโต ดังตัวอย่าง

แม่บ้านที่มาทำความสะอาดบ้านมักถามด้วยความแปลกใจทุกครั้งทีเห็นเธอรดน้ำต้นไม้แล้วยังรดก้อนกรวดก้อนหินที่ปูพื้นซึ่งไม่มีหญ้าขึ้น เนื่องจากแสดงแดดส่องไม่พอ เธอจึงบอกแม่บ้านเสมอว่า เธอรดน้ำเพื่อต้นไม้เล็ก ๆ บางชนิดที่ซ่อนอยู่ข้างล่างแล้วอยากเติบโต เมื่อให้น้ำก็เท่ากับให้โอกาส

เมื่อช้าไม่นานเธอก็พบว่าไม้ต้นไม้เล็ก ๆ แปลก ๆ ขึ้นแซมเสมอจากนั้นก็คอยลุ้นว่าเป็นต้นอะไร...เธอรดน้ำต้นไม้ทุกวันก็จะมีเรื่องที่แปลกใจและสุขใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวัน

เธอลงท้ายจดหมายว่า “ไม่ว่าอะไรก็ตาม ถ้าเราถนอมและหยิบ

ยื่นความช่วยเหลือ หรือมีเมตตาให้ เราจะได้รับความสุขกลับมาเสมอ

(เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๑๐๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นโดยผ่านเรื่องราวของพี่สาว “ผม” มีเมตตาต่อสิ่งที่มีชีวิต เพื่อสอนให้ว่าเมื่อเรามีเมตตาและเอื้อเพื่อช่วยเหลือทั้งมนุษย์และสิ่งอื่น ๆ เพราะทุกคนทุกสิ่งต้องการความช่วยเหลือ การให้ด้วยความเมตตาจะได้สิ่งที่ตอบกลับมาคือจิตใจของเรามีความสุข

เรื่องสั้นเรื่อง *อยู่เพื่อคนอื่น* ได้กล่าวถึงตัวละครบิลเมื่อก่อนเป็นโรคอัมพาต หลังจากหายและกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ เขาได้อุทิศร่างกายและเวลาทั้งหมดของเขาเพื่อช่วยเหลือคนไข้สโตรครายอื่น ๆ และปลูกเร้าให้กำลังใจที่จะกลับมาดีเหมือนเดิมอีกครั้ง และการกระทำเหล่านี้ทำให้เขามีความสุข ดังตัวอย่าง

ทุกเช้าหลังจากที่บิลมาบ่อนอาหารให้ฝูงเป็ดและนกที่ริมทะเลสาบแห่งนี้แล้ว เขาจะใช้เวลาที่เหลือไปเยี่ยมคนไข้ที่โรงพยาบาลครั้งหนึ่ง หลังจากที่เขาหายดีกลับมาเป็นปกติได้ไม่นาน มีคนเสนองานเงินเดือนดีให้เขาทำ—บิลมองเสื้อเชิ้ตขาว เน็คไทสูทราคาแพงในตู้เสื้อผ้า นึกถึงแล้วจะกลับไปใช้ชีวิตสุขสบายแบบเดิมดีหรือไม่ แต่แล้วเขาก็ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดอีกครั้งด้วยการเดินออกจากชีวิตแบบนั้น หันมาใส่เสื้อยืด แจ็คเก็ต รองเท้าผ้าใบ ใช้ชีวิตเรียบง่ายทุกเช้าที่ริมทะเลสาบ และช่วยเหลือคนอื่นที่เคยประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับเขา

บิลบอกว่า ไม่ได้เงิน แต่มีความสุข ! ...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น บิลยอมเสียโอกาสที่มีงานดีและได้เงินเดือนสูง กลับมาช่วยเหลือคนที่เคยประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับเขา ทำให้รู้ว่า ความสุขที่แท้จริงเงินซื้อไม่ได้ เมื่อเรามีให้โดยใจเมตตาช่วยเหลือคนอื่นในขณะเดียวกันเราก็ได้รับความสุขกลับมา

เรื่องสั้นเรื่อง *จะปลูกดอกไม้ตามรายทาง* ได้กล่าวถึงตัวละครเจสันได้นำเงินที่ได้มาจากการทำธุรกิจขายดินสอไปเอื้อเพื่อแก่เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่เด็กที่โชคไม่ดีเสมอ ดังตัวอย่าง

อันที่จริง เจสันไม่ได้มีโครงการซื้อของขวัญให้เด็กเฉพาะในช่วงคริสต์มาสเท่านั้น เขาทำอย่างนี้ทุก ๆ ๓ เดือน โดยแบ่งเงินที่ขายดินสอไปซื้อของเล่น สมุด หนังสือ แล้วมอบให้กับโรงพยาบาลเด็ก เจสันคิดว่าตัวเองโชคดีที่ไม่เคยเจ็บป่วยจนต้องนอนอยู่ในโรงพยาบาลเหมือนเด็กคน

อื่น และมีโอกาสที่จะทำตามฝันของตัวเอง เขาจึงอยากแบ่งปันให้กับเด็ก
ที่โชคไม่ดีเหล่านั้นบ้าง

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความเมตตา กรุณา
ต่อผู้อื่น เจสันมีความสงสารต่อเด็กที่เจ็บป่วยจนต้องนอนอยู่ในโรงพยาบาล เขามีเมตตาโดยแบ่งปัน
เงินที่ได้มาจากการทำธุรกิจขายดินสอไปช่วยเหลือเด็ก ๆ เพื่อให้พวกเขามีความสุข และทำให้พวกเรา
ได้เรียนรู้ว่า เมื่อเรามีเมตตาต่อผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่เราทำได้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ความสุขก็
ตอบสนองเรา

สรุปได้ว่า ความเมตตา กรุณาเป็นคุณสมบัติที่พึงปรารถนาและมีความสำคัญอีกประการหนึ่ง ทุกคน
ทุกสิ่งต้องการความช่วยเหลือ การให้ด้วยความเมตตาจะได้สิ่งตอบแทนคือจิตใจของเรามีความสุข
นอกจากนี้ สังคมประกอบด้วยคนประเภทต่าง ๆ เพราะฉะนั้นคนในสังคมต้องรู้จักเมตตาต่อผู้อื่น
ช่วยเหลือกันและกัน สังคมจะได้พัฒนาไปอย่างสมดุล

๔.๒.๔ ความระเบียบวินัย

ความระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่
และเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จในการกระทำใด ๆ เพราะฉะนั้น เราจำเป็นต้องปลูกฝังความ
ระเบียบวินัยให้แก่มนุษย์ตั้งแต่เด็ก และบันทึกคติสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติมีคุณค่าด้านปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความระเบียบวินัย ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๑๖ ได้กล่าวถึงตัวละครจวบเป็นคนที่มีระเบียบวินัยใน
การทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รู้ขั้นตอนในการจุดไฟเผาซากต้นยาง เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดขึ้น
ดังตัวอย่าง

จวบขอแรงเพื่อนบ้านสำหรับงานใหญ่และต้องระมัดระวังอย่าง
มากแบบนี้ ก่อนจุดไฟต้องทำทางไฟเป็นวัน ๆ เพื่อป้องกันไฟลามไปติด
ป่าหรือที่ของคนอื่น วิธีทำก็คือกวาดเศษใบไม้รอบเขตพื้นที่ที่จะเผาให้
โล่งเตียนเป็นระยะห่างราวหนึ่งวาเป็นอย่างน้อย วันจุดไฟเผาจริงจวบ
จัดแจงให้มีคนเฝ้าระวังตามทางไฟ ผู้รับผิดชอบบริเวณนั้นก็ต้องรีบดับ
อาจใช้กิ่ง

ไม้ใบหนาทับหรือใช้น้ำที่ขุ่นใสปีบเตรียมไว้รด ทุกคนต้องรอจนกระทั่ง
ไฟมอดลงจึงจะกลับ แน่แน่นอนว่าเจ้าภาพอย่างจวบไม่ได้หลับไม่ได้นอน

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๑๒๖-๑๒๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งต้องการปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้มีความระเบียบวินัย
ในการดำเนินชีวิต ดังที่จวบให้ความสำคัญกับการจุดไฟเผาซากต้นยาง และได้ทำตามขั้นตอนที่ถูกต้อง

อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียขึ้นมา ทำให้รู้ว่า ความมีระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการดำเนินชีวิตและการทำงาน เพราะถ้าเรามีระเบียบวินัยในการทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราจะสามารถสำเร็จในเรื่องนั้นได้โดยไม่มีผลกระทบตามมา

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๒* ได้กล่าวถึงตัวละครพิมมีระเบียบวินัยตั้งแต่เด็ก เชื้อพืงครูและพ่อแม่ รู้จักหน้าที่และได้ทำตามหน้าที่ของตน จึงทำให้เธอได้รับการชื่นชมจากผู้ใหญ่เสมอ ดังตัวอย่าง

พิมไม่ได้ลั้งเลเลยที่จะทำตามคำสั่ง และตั้งใจเป็นที่สุดเมื่อครูใหญ่บอกว่า ไข่ได้ ให้ตั้งใจให้ดีในการร่อนน้ำ สวดนำทุกครั้ง พยายามให้ดีขึ้น และให้รับหน้าที่นี้จนกว่าจะเรียนจบออกจากโรงเรียนนี้ไป

เกิดความคิดขึ้นมาในใจของพิมว่า พิมมีหน้าที่เพิ่มขึ้นแล้ว ไม่ใช่เพียงแค่นี้เป็นเด็กลูกชาวสวน ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านตามกำลังของเด็กอายุแค่พิมในหน้าที่ของลูก เมื่อออกมาพ้นบ้านมาเรียนหนังสือ ก็มีหน้าที่หนึ่ง

ละ

ต่อจากนี้ไป หน้าที่ที่โตใหญ่ที่ต้องระมัดระวัง ก็คือหน้าที่ต้องปฏิบัติตัวให้ดีงาม ไม่ให้พ่อแม่และครูบาอาจารย์ต้องเสียชื่อเสียง พิมตั้งใจแล้วต้องทำให้ได้ และให้ดีที่สุด

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๒๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านปลูกฝังให้เด็กรู้จักความสำคัญของระเบียบวินัยโดยผ่านเรื่องราวของพิม พิมเป็นคนที่ระเบียบวินัยตั้งแต่เด็ก รู้จักและทำตามบทบาทหน้าที่ของตัวเองได้อย่างดี จึงทำให้ครูไว้วางใจได้ สอนให้รู้ว่า คนต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ต้องมีระเบียบวินัย และรู้จักปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง แล้วจึงจะได้รับคำชื่นชมจากคนในสังคม

เรื่องสั้นเรื่อง *เพื่อนแก่แต่ไม่แก่* ได้กล่าวถึงตัวละคร “ผม” มีมารยาทในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุเล่าให้ฟัง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เคยฟังหรือไม่เคยฟัง ดังตัวอย่าง

เพื่อนอีกคนที่เจอในโบสถ์ เป็นชายร่างเล็ก อายุประมาณเจ็ดสิบปี แต่ยังแข็งแรงกระฉับกระเฉง ภรรยาของเขาเสียชีวิตแล้ว ลูก ๆ ทำงานต่างเมือง เขาจึงใช้เวลาที่ผ่านไปแต่ละวันด้วยการมาเป็นอาสาสมัครช่วยงานในโบสถ์ ผมคอยเป็นลูกมือ เขาทุกครั้งที่เจอกัน เขาชอบเล่าเรื่องโน้นเรื่องนี้ ราวกับว่าผมเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ หลายเรื่องผมเคยรู้มาบ้างแล้ว แต่ก็ยังทำหน้าที่เป็นผู้ฟังที่ดี...ด้วยเหตุนี้กระมัง เขาจึงชอบที่จะคุยกับผม

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๒๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า “ผม” เป็นคนที่มีระเบียบวินัยในการเป็นผู้ที่มีมารยาท รู้จักฟัง เคารพผู้สูงอายุ มีน้ำใจต่อคนชราที่ไม่มีเพื่อน และสอนให้รู้ว่า เมื่อเราเป็นผู้ฟัง ไม่ว่าเรื่องที่เรากำลังฟังเป็นเรื่องที่เราสนใจหรือไม่ เราต้องเป็นผู้ฟังที่ดี เพราะนี่ถือเป็นการมีระเบียบและเป็นมารยาทอย่างหนึ่ง และคนอื่นจะมองผ่านตรงนี้มาตัดสินใจว่าเราเป็นผู้ที่มีมารยาทหรือไม่ หรือเป็นคนที่น่าคบเป็นเพื่อนหรือไม่ และคนอื่นจึงจะเคารพนับถือเราเช่นกัน

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเห็นถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัย และสอนให้รู้ว่า มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ต้องมีระเบียบวินัยและรู้จักปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง แล้วจึงจะได้รับการยอมรับและประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ

๔.๒.๕ ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่ดีงามและสำคัญอีกประการหนึ่งในสังคมปัจจุบัน คนที่มีความซื่อสัตย์จะเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักความจริงและความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น มีความสะอาดและเกรงกลัวต่อการทำผิด บันเทิงคดีจึงมีคุณค่าปลูกฝังเด็กเยาวชนให้มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นและตนเอง ดังตัวอย่าง

เรื่องสั้นเรื่อง *ขอให้วันนี้เป็นวันดี* ได้กล่าวถึงผู้ชายคนหนึ่งพาลูกสองคนไปเที่ยวสวนสนุก เขากลามราคาค่าบัตรจากพนักงานตรงช่องขาย พนักงานบอกว่า เด็กอายุเกินหกขวบต้องเสียค่าบัตรเท่าผู้ใหญ่ ถ้าหกขวบหรือน้อยกว่าหกขวบเข้าฟรี และผู้ชายได้บอกอายุตามความจริงของเด็กให้กับพนักงาน ดังตัวอย่าง

...ชายคนนั้นตอบว่า “ลูกคนโตผมเจ็ดขวบต้องเสียค่าบัตร ส่วน
เจ้าคนเล็กเพิ่งหกขวบครับ”

พนักงานหัวเราะแล้วพูดว่า “ถ้าคุณไม่บอกความจริงผมก็ไม่รู้
หรอกว่าลูกคนโตคุณเจ็ดขวบแล้ว ผมมองไม่เห็นความแตกต่างเลยครับ”

ชายคนนั้นยิ้มตอบว่า

“ใช่ครับ คุณไม่รู้ แต่ลูกผมรู้ถึงความแตกต่างครับ”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๒๑๑-๒๑๒)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าปลูกฝังให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์ ชายคนนั้นไม่ได้พูดปดเพื่อประโยชน์เล็กน้อย เพราะเขาเป็นคนซื่อสัตย์และได้เป็นตัวอย่างที่ดีในการสั่งสอนให้ลูกของตนรู้จักซื่อสัตย์ต่อตัวเองและคนอื่น ทำให้เราได้ข้อคิดที่ว่า ถ้าเด็ก ๆ ที่เติบโตพร้อมกับการพูดปดจนรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดา และเมื่อพวกเขากลายเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้าก็พูดปดมากขึ้นเรื่อย ๆ จนทำร้ายสังคมได้ เพราะฉะนั้นทุกคนต้องรู้จักฝึกฝนให้มีความซื่อสัตย์ตั้งแต่เด็ก

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เยาวชน เช่น ความกตัญญู ความเข้มแข็งอดทน ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์ คุณธรรมเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติให้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มึจิตใจที่ดีงาม และเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความพึงประสงค์ของสังคม

๔.๓ คุณค่าด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติได้สอดแทรกแนวคิดที่ดีงามด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต เป็นเครื่องมือสอนเยาวชนให้เป็นผู้รู้จักมองโลกในแง่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และรู้จักแบ่งปันให้กับคนอื่น เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้เราสามารถประสบความสำเร็จและมีความสุขต่อชีวิตได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ การมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดี การคิดเป็นทางบวก จะสามารถทำให้จิตใจเบิกบานไม่เป็นทุกข์ และนำพาเราไปสู่ความสำเร็จได้ บันเทิงคดีได้ให้แง่คิดแก่เยาวชนให้รู้จักมองโลกในแง่ดี ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ ตอนที่ ๕* ได้กล่าวถึงตัวละคร “ผม” ได้ซื้อที่ดินจากชาวบ้านบนดอยยาววิแบบตกลงกันเอง และได้เรียนรู้ที่ไวใจผู้อื่น เพราะนั่นทำให้สบายใจนอนหลับง่ายและหลับได้ลึก ดังตัวอย่าง

ที่ดินแปลงที่ซื้อไว้ ผมซื้อด้วยวิธีชี้แนวเขตว่าต้องการที่ดินจากจุดไหนไปถึงจุดไหน แล้วใช้หลักไม้ปักลงไป และหลักไม้นี้แหละคือโฉนด ไม่มีสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ผมแค่เก็บหลักฐานการจ่ายเงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นี่เป็นเรื่องของสัญญาใจล้วน

...

เพื่อนบางคนถามผมว่า ซื้อขายที่ดินแบบนี้ไม่กลัวถูกโกงหรือ ผมตอบว่า ไม่กลัวหรอก เพราะผู้ชายที่ดินมีทรัพย์สินมากกว่าผมมากมายนัก ผมเรียนรู้ที่จะวางใจผู้อื่นโดยไม่หวาดระแวง

การวางใจผู้อื่นได้เป็นเรื่องที่ทำให้นอนหลับง่ายและหลับลึก

(*เสนาหา... วาวิ. ๒๕๕๕ : ๖๖*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดที่ต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี ตัวละคร “ผม” ใช้หลักไม้ปักลงไปเพื่อบอกขอบเขตพื้นที่ นี่เป็นเพราะเขามองโลกในแง่ดี ไวใจผู้อื่น และสอนให้รู้ว่า ถ้าเรารู้จักมองโลกในแง่ดี จิตใจของเราจะเบิกบานและนอนหลับสบาย

เรื่องสั้นเรื่อง เธอเคยเห็นสายรุ้งบ้างไหม ได้กล่าวถึงตัวละครนี้ตั้งแต่เกิดมาก็เป็นคนพิการที่ขาดแขนขา และเขาถูกเพื่อนล้อเล่นมาตลอดว่าเป็นตัวประหลาด เขาเคยเศร้าเคยทุกข์ แต่เนื่องจากเขาเกิดในครอบครัวที่อบอุ่น เต็มไปด้วยความรัก และมีคนบอกเขาว่า เขาดี เขาก็เริ่มเข้าใจว่าเขาควรมองเห็นสิ่งที่ตัวเองมีโดยไม่ใช้สิ่งที่เขาไม่มี และสุดท้ายชีวิตของเขาเต็มไปด้วยความสุขดังตัวอย่าง

นิคเติบโตอย่างมีคุณภาพที่ดูเหมือนจะโดดเด่นกว่าเด็กทั่วไปเสียด้วยซ้ำ เขามีจิตใจที่ซึ้นบาน ร่าเริง พุดเก่ง หัวเราะง่าย และมีความสุขกับชีวิต เขาไม่ได้ใช้เวลาในแต่ละวันด้วยความหม่นเศร้า จมอยู่ในความทุกข์ หรือเคียดแค้นในสิ่งที่ตัวเองไม่มี เขากลับทำทุกอย่างที่เขาอยากทำด้วยสิ่งที่เขามี คือ “ใจ” ที่สมบูรณ์เกินร้อย เขาขับเรือได้ เขาชิม้าได้ แต่สิ่งที่เขาโปรดปรานมากที่สุดคือว่ายน้ำและฟุตบอล !

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๔๖-๔๗)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดว่าต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี ตัวละครนี้เกิดมาพิการไม่มีแขนหรือขา เขามีอุปสรรคมากกว่าใครเสียอีก แต่เขาก็ยังอยู่ได้ และมีความสุขกับชีวิต นี่เป็นเพราะเขามีจิตใจที่เบิกบาน มองโลกในแง่ดี เขาคิดแต่สิ่งที่เขามี และไม่ได้เป็นทุกข์ในสิ่งที่ตัวเองไม่มี ทำให้ได้เรียนรู้ว่า ไม่ว่าจะเราจะพบอุปสรรคใด ๆ เราต้องรู้จักทำจิตใจให้เบิกบานมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี ถึงจะทำให้เรามีความสุขกับชีวิตได้

เรื่องสั้นเรื่อง ชีวิตไหว ใบไม้ร่วง ได้กล่าวถึงลูกชายชาวสวนของชวานายากจนคนหนึ่งได้มีโอกาสไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่เป็นลูกเศรษฐีในเมืองใหญ่ ชวานาผู้เป็นพ่อรู้สึกดีใจที่ลูกจะได้มีประสบการณ์ใหม่ ๆ แต่ในขณะที่เดียวกันก็เป็นกังวลว่าบ้านใหญ่โตของเศรษฐีจะทำให้ลูกชายเปลี่ยนไปไม่มีความสุขที่จะใช้ชีวิตอยู่ในบ้านทุ่งนาได้เหมือนเดิม แต่จริง ๆ แล้วลูกชายของเขากลับคิดไม่เหมือนเขา ดังตัวอย่าง

...เมื่อลูกชายกลับมาถึง ชวานาจึงสอบถามลูกชายว่าเป็นอย่างไรบ้าง ลูกชายเล่าให้ฟังว่า

“เรามีหมา ๔-๕ ตัว แต่เรามีแค่ตัวเดียว เรามีลำธารใหญ่ที่ยาวไกลไม่สิ้นสุดหน้าบ้าน แต่เรามีแค่สระน้ำอยู่กลางสวน แล้วในสวนของเขาก็มีโคไฟไม่ก้อ้น แต่เรามีดาวเต็มท้องฟ้า เขามีสนามหญ้าแค่สุดขอบรั้ว แต่เรามีทุ่งกว้างสุดลูกหูลูกตา...เขาต้องจ้างคนใช้ แต่เรามีคนทั้งหมู่บ้านคอยช่วยเหลือ เขาต้องซื้อผักผลไม้ แต่เราปลูกกินเองได้สบายคิด ๆ ดูแล้วผมก็สงสารเขาอะ ที่จนกว่าเราตั้งเยอะ”

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๗๙)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดว่าต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี ลูกชายชานาไม่รู้สึกว้าวนานะของตนต่ำต่อยกกว่าเพื่อนที่เป็นลูกเศรษฐีในเมืองใหญ่ เพราะเขาได้มองในแง่ดีกับทุกสิ่งที่มี และมีความสุขที่ได้ใช้ชีวิตกับสภาพแวดล้อมรอบตัว นี่สอนให้รู้ว่า ความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศหรือสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา มันเกิดขึ้นจากภายในจิตใจของเรา เมื่อเรารู้จักมองโลกในแง่ดี ความสุขก็จะอยู่รอบ ๆ ตัวเรา

เรื่องสั้นเรื่อง *ช่อดอกไม้ในเช้าวันนั้น* ได้กล่าวว่าชีวิตทุกคนล้วนมีปัญหาและเกิดขึ้นได้แต่ละวัน เราไม่สามารถหยุดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น แต่เราสามารถเผชิญกับปัญหาได้ถ้ารู้จักยอมรับผลที่เกิดขึ้นเป็นความจริงที่ทุกคนจะประสบอยู่เสมอ ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ดังตัวอย่าง

เราต้องยอมรับว่า ชีวิตทุกคนล้วนมีปัญหาและเกิดขึ้นได้แต่ละวัน บางวันก็มีปัญหาตั้งแต่เช้าจรดเย็น เราไม่สามารถหยุดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น แต่เราสามารถรับมือกับมันได้ ไม่ว่าผลออกมาจะเป็นอย่างไร เราต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับการผิดหวัง หรือสมหวัง ทั้งสองสิ่งนี้ต่างมาหาเรา สลับกันไปมาเสมอ ไม่มีใครสมหวังได้ตลอดปี และไม่มีใครผิดหวังได้ตลอดปี

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดว่าต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี ผู้แต่งต้องการสอนให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้เข้าใจว่า คนเราต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความผิดหวังหรือความสมหวัง และคิดเป็นทางบวก เพราะทั้งสองสิ่งนี้เกิดขึ้นสลับกันไปในชีวิตของเราเสมอ ไม่มีใครสมหวังได้ตลอดไป ก็ไม่มีใครผิดหวังได้ตลอดไป

เรื่องสั้นเรื่อง *เรื่องดี ๆ ไม่มีบังเอิญ* ได้กล่าวว่า ในชีวิตของเรา มีเรื่องให้ต้องตัดสินใจหลายครั้ง ตั้งแต่ตื่นนอน บางครั้งเราตัดสินใจถูก แต่หลายครั้งเราตัดสินใจผิด เมื่อตัดสินใจผิด เราไม่ควรกังวล รู้จักยอมรับและพยายามคิดให้เป็นทางบวก ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง ๆ ในชีวิต มีเรื่องให้เราต้องตัดสินใจหลายครั้งตั้งแต่ลืมตาตื่น บางครั้งเราตัดสินใจถูก แต่หลายครั้งเราตัดสินใจผิด เมื่อตัดสินใจผิด ความหงุดหงิดจะวูบเข้ามาทันที เพราะเรารู้สึกว่าเสียเวลา ทั้งที่มันอาจจะเพียงแค่นาที หรือครึ่งชั่วโมงเท่านั้น และมันไม่ได้ส่งผลเสียหายอะไรมากมาย แต่เราก็หงุดหงิดไว้มาก่อนโดยสัญชาตญาณและบางคนถึงกับติดเป็นนิสัยที่จะต้องหงุดหงิดไปเสียทุกเรื่อง แต่จริง ๆ แล้ว การตัดสินใจผิด หรืออุปสรรคที่ทำให้เราต้องเสียเวลานั้น ไม่ได้แย่อย่าง

ไป อย่างน้อยก็ทำให้เรามีประสบการณ์ และไม่เสียเวลาทำผิดอีกในคราว
ต่อไป...การตัดสินใจผิด หรือการการเสียเวลาในบางครั้ง บางทีอาจ
กลายเป็นผลดีเสียด้วยซ้ำ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดว่าต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี ยอมรับผลของกระทำที่ไม่ดี หากมีผลเสียหายก็ให้คิดบวก มองว่าเป็นประโยชน์ที่จะได้ประสบการณ์ เป็นบทเรียนที่จะไม่ทำผิดพลาดอีกต่อไป ผู้แต่งได้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า เราต้องเรียนรู้ และมองเรื่องราวต่าง ๆ ที่ทำให้เราผิดหวังนั้นไปในทางบวก ถ้าอย่างนั้น มันจะไม่มีทางที่จะทำให้เรา หงุดหงิด เสียตาย หรือเสียใจ

เรื่องสั้นเรื่อง *ชีวิตไหว ใบไม้ร่วง* ได้กล่าวถึงความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศหรือ สภาพแวดล้อมรอบตัวเรา แต่เกิดขึ้นจากภายในใจของเราเอง ดังตัวอย่าง

ความสุขไม่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศหรือสภาพแวดล้อมรอบตัว
เรา หากเกิดขึ้นจากภายในใจเราเอง เมื่อรู้จักมองโลกในแง่ดี รื่นรมย์
ในสิ่งที่มีอยู่และเป็นไป ความสุขก็จะอวลกลั่นอยู่รอบ ๆ ตัวเรา

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๘๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านการให้แง่คิดว่า ต้องรู้จักมองโลกในแง่ดี มีการยอมรับความจริงและการคิดบวก ผู้แต่งได้ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า เมื่อเรามองเรื่องราวต่าง ๆ ในทางบวกและแง่ดี จิตใจเราจะเบิกบาน และเราก็จะมีความสุขในชีวิตตลอดไป

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้แง่คิดในการดำเนินชีวิตแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า ไม่ควรกังวลหรือ เป็นทุกข์กับตัวเอง แต่ควรรู้จักมองเรื่องราวต่าง ๆ ในแง่ดี และคิดบวก จิตใจเราจะเบิกบาน และเราก็ จะมีความสุขในชีวิตตลอดไป

๔.๓.๒ การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย

การดำเนินชีวิตของทุกคนต่างก็ควรมีเป้าหมาย มิฉะนั้นจะเหมือนคนที่ใช้ชีวิตแบบไร้อนาคต และอยู่ในท่ามกลางปัญหา หรือไม่มีทางออก บันเทิงคดีได้กระตุ้นให้เยาวชนทุกคนดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย* ได้กล่าวถึงตัวละครจ้อยเป็นเด็กที่ไม่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต และไม่สามารถตัดสินใจจะไปเรียนต่อหรือจะออกจากโรงเรียนช่วยพ่อแม่ทำงาน ในที่สุดเขาก็มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจอย่างอิสระเมื่อได้รับคำแนะนำจากลุงเพิ่มโดยดูจากตัวอย่างของลูกยางที่ปลิวไปในอากาศ และตกลงมาเจริญงอกงามเป็นต้นยางที่แข็งแรง ดังตัวอย่าง

“ได้ข่าวว่า ครูใหญ่อยากให้แม่ส่งเอ็งเรียนต่อในเมือง” ลุงเพิ่ม
เปลี่ยนเรื่องถาม จ้อยพยักหน้า

“แม้ว่าแล้วแต่ผมจะเลือก แต่ผมเลือกไม่ถูกหรอก ลุงว่าอันไหน
ดีกว่า เรียนต่อหรือว่าอยู่บ้าน”

“ดีทั้งนั้นแหละ อยู่บ้านเราก็เรื่อย ๆ สบายใจ เรียนต่อก็คงเหมือน
เดินทางไกลแสวงโชค”

“เหมือนที่เขาก่อนไปทำแร่เขาคุณย่นะหรือ”

“คงงั้นแหละ”

“แล้วถ้าเรียนไม่ไหวสอบตกขึ้นมาล่ะ” จ้อยนึกถึงเรื่องพี่สาว

“ต้องชมซานกลับบ้านอย่างแม่ว่าหรือเปล่า”

“ไม่ต้องกลัวหรอก ตูลูกยางลิ” ลุงเพิ่มพูด “เมล็ดพันธุ์มันพร้อม
จะเติบโตอยู่แล้ว จะหล่นไกลหล่นไกลแค่ไหน มันก็หาทางงอกงองาม
ขึ้นมาจนได้สักวันนั้นแหละ”

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๖๖)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้รู้จักดำเนิน
ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย ตัวละครจ้อยเป็นเด็กชายที่เริ่มจะคิดถึงเป้าหมายชีวิต แต่ยังขาดความมั่นใจ
จึงทำให้เขาตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไร นี่สอนให้เราเห็นว่า เด็กต้องรู้จักเป้าหมายของตน และมั่นใจ
ในตัวเองต้องเลือกด้วยตนเอง สุดท้ายจะเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่ลอยไปอย่างอิสระ และมีชีวิตที่
เจริญเติบโตต่อไป

เรื่องสั้นเรื่อง จะปลูกดอกไม้ตามรายนาง ได้กล่าวถึงตัวละครเจสันที่มีความสำเร็จ
ในการทำธุรกิจเนื่องจากเขาได้ดำเนินเป้าหมายของตนตามขั้นตอน กล่าวคือนำเงินที่ได้จาก
การทำธุรกิจมาช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

ผมนึกถึงรอยเท้าของเจสันที่ค่อย ๆ ย่ำมาที่ละก้าวเล็ก ๆ แต่เต็ม
ไปด้วยความหมาย เขาไม่ได้เร่งร้อนที่จะไปให้ถึงปลายทางโดยรถยนต์
อีกทั้งไม่ได้รอให้ถึงจุดหมายเสียก่อนจึงจะลงมือทำสิ่งยิ่งใหญ่ เจสันเดิน
ไปด้วยก้าวเล็ก ๆ ที่ละก้าว พร้อมกับโปรยเมล็ดพันธุ์ไปตามรายนาง
เพื่อให้มันผลิบานเป็นดอกไม้สำหรับคนที่เดินตามมาข้างหลังได้ชื่นชม...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านปลูกฝังผู้อ่านที่เป็นเยาวชนให้รู้จัก
ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย ตัวละครเจสันมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือตลอด
ชีวิต และดำเนินเป้าหมายของตนไปตามตามความสามารถของตน จึงทำให้ธุรกิจการค้าของเขา
เจริญก้าวหน้าขึ้น สอนให้รู้ว่า ชีวิตมนุษย์ต้องมีเป้าหมายและดำเนินไปที่ละก้าวที่ละขั้นตอนอย่างไม่
รีบร้อน สุดท้ายก็จะบรรลุถึงเป้าหมาย

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๖* ได้กถึงตัวละครไท แลนเดอร์กับ เวอร์บีนา ทั้งสองต่างมีเป้าหมายตั้งแต่เด็กและดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายอย่างมั่นใจ ดังตัวอย่าง

“อืม” ไทพยักหน้าช้า ๆ “ถามหน่อยสิ ทำไมเธอถึงอยากเป็น นักประดิษฐ์ล่ะ”

“ใครว่าฉันอยากเป็น” เวอร์บีนาพูด “ฉันเป็นแล้วต่างหาก นายก็ เห็นผลงานของฉันตั้งเยอะแล้วนี่ ฉันฝันว่าถ้าฉันโตขึ้นฉันจะก่อตั้งบริษัท ผลิตภัณฑ์ที่ยิ่งใหญ่กว่าไกลบ์เทคโนโลยีให้ได้”

“เอาขนาดนั้นเลยหรือ”

“ส่วนหนึ่งมันเป็นความฝันของพ่อกับแม่ด้วย เราสามคนเคยคุย กันว่า ในอนาคตเราจะสร้างบริษัทขึ้นมาด้วยกัน ผลิตภัณฑ์ล้ำๆขายไป ทั่วโลก แต่พ่อกับแม่ด่วนจากฉันไป เพราะฉะนั้น ฉันต้องทำให้ความฝัน ของพวกท่านเป็นจริง” เวอร์บีนาพูด “นายล่ะ โตขึ้นอยากเป็นอะไร”

“ประธานาธิบดีลอสแลนด์” ไทบอก ฉันอยากเป็นคนยิ่งใหญ่ ที่สุดนะ”

(*ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๗๔-๗๕*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าที่ให้แก่คิดแก่เด็กให้รู้จักมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ตัวละครเวอร์บีนากับไทต่างเป็นเด็กที่มีเป้าหมายยิ่งใหญ่ในชีวิต ซึ่งอาจจะทำได้ยาก แต่อย่างน้อยพวกเขาก็จะฝัน และมีความมั่นใจว่าจะมีวันบรรลุผลสำเร็จได้ในวันหนึ่ง นี่สอนให้รู้ว่า ไม่ว่าเป้าหมายในชีวิตจะห่างเราไกลหรือใกล้ เมื่อเราได้ตัดสินใจแล้ว และได้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย สุดท้าย จะมีวันที่สามารถบรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้

เรื่องสั้นเรื่อง *ดวงดาวบนทางเท้า* ได้กล่าวถึงตัวละครโอปราห์ มีความฝันที่อยากเป็นดาราดาว และเธอได้ยืนต่อแถวยาวนานอยู่บนถนนสายฝนทุกวัน เพื่อจะมีโอกาสแสดงฝีมือให้สะดุดตาผู้กำกับ คนใดคนหนึ่ง และสุดท้ายก็ประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่าง

ปีนี้ หนึ่งในบรรดาผู้ที่จะถูกจารึกชื่อบนดวงดาวคือ โอปราห์ วินฟรีย์ พิธีกรผิวสีชื่อดังแห่งยุค--เธอสมควรได้รับเกียรตินี้โดยมีต้อง สงสัย เพราะสำหรับโอปราห์แล้ว...เธอรู้ว่าชีวิตเป็นเหมือนคาเฟ่ที่เรียว ที่ ต้องลุกไปเอาเอง แม้จะต่อแถวยาวเหยียดก็ตาม

(*เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๔๖*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าที่ให้แก่คิดแก่เด็กให้รู้จักมีเป้าหมายในการ ดำเนินชีวิต ตัวละครโอปราห์ได้ตั้งเป้าหมายและได้ดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมาย สุดท้ายเธอได้รับ ความสำเร็จกับสิ่งที่ต้องการ สอนให้รู้ว่า ถ้าต้องการมีความสำเร็จในชีวิต เราต้องรู้จักตั้งเป้าหมายไว้

ก่อน และดำเนินไปสู่เป้าหมายของตนด้วยความมั่นใจ

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้แง่คิดแก่เยาวชนให้รู้จักดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายวางไว้ และสอนให้รู้ว่า การมีเป้าหมายในชีวิตจะทำให้จิตใจเข้มแข็ง รู้จักทิศทางของชีวิต ทำให้ชีวิตของทุกคนมีคุณค่า เมื่อดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายและดำเนินไปตามขั้นตอน ในที่สุดก็จะประสบความสำเร็จได้

๔.๓.๓ การรู้จักแบ่งปัน

การแบ่งปันให้กับคนอื่น นอกจากช่วยเหลือคนอื่นได้ ยังสามารถทำให้ตัวเองมีความสุขจากการได้แบ่งปันได้ บันเทิงคดีได้ปลุกฝังให้เยาวชนรู้จักการแบ่งปันโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังตัวอย่าง นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๓* ได้กล่าวถึงแม่ยินดีที่จะยืมของใช้ต่าง ๆ ให้กับคนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่าง

ที่นี่ ใครก็ตามอยู่ในพื้นที่แถบ ๆ นั้น ไกลบ้าน ไกลบ้าน ที่พอจะรู้จักครอบครัวของเรา คิดทำงานบุญอย่างไร โกงจุกโกงเปีย บวช แต่งหรือตาย ก็พายเรือมาหาแม่ขอยืมของไปใช้ แม่ล่ะเต็มใจให้ยืม บางงานยังวานแม่ไปเป็นช่างทำของหวานให้ด้วย เรื่องยืมของมีข้อแม้ว่าต้องบอกไว้ก่อน ให้ยืมวันเสาร์อาทิตย์ที่โรงเรียนหยุด เพราะพิมพ์ต้องคันและหีบเอาไว้ให้ แม้ว่า เรามีของอยู่เก็บไว้เฉย ๆ ถ้าให้เขายืมไปใช้ได้สะดวก เขาไม่ต้องไปบรรทุกจากวัดไกล ๆ เราก็ได้บุญกุศล

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๐๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าสอนให้รู้จักแบ่งปันกัน ตัวละครแม่ยินดีที่จะแบ่งปันของใช้ที่ตัวเองมีให้คนอื่นนำไปใช้เพื่อความสะดวกของคนอื่น นี่เป็นเพราะเธอเป็นคนที่มีน้ำใจ และเชื่อว่า การช่วยเหลือคนอื่นนั้นตัวเองก็ได้บุญ จึงทำให้ตัวเองมีความสุข สอนให้รู้ว่า เมื่อเรารู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น นอกจากช่วยเหลือคนอื่นได้แล้ว ตัวเองก็ได้ความสุขกลับคืนมา

นวนิยายเรื่อง *เสนาหา... วาวิ ตอนที่ ๑๐* ได้กล่าวถึง “ผม” ได้ซื้อที่ดินสร้างบ้านอยู่บนดอยวาวิ เนื่องจากหลงรักบรรยากาศที่สวยงามที่นั่น และมีความสุขที่ทำให้คนที่รู้จักหรือไม่รู้จักมาพักที่บ้าน ดังตัวอย่าง

เมื่อแรกที่ผมซื้อที่ดินเพื่อปลูกบ้านบนดอยวาวิไม่ได้ต้องการอะไรมากไปกว่าการมีที่พักในสภาพภูมิประเทศและบรรยากาศสวยงาม ความตั้งใจตั้งแต่แรกที่มีบ้านหลังนี้ ไม่ได้เพื่อเป็นเพียงบ้านพักของผมเท่านั้น แต่ผมยินดีให้เพื่อนฝูงและคนรู้จักหรือไม่รู้จักที่ชอบบรรยากาศ

เหมือนกันมาพักได้ ผมคิดเอาเองว่า บ้านเล็ก ๆ หลังนี้จะเติมชีวิตชีวา
ให้แก่คนในเมืองใหญ่ และมีความเชื่ออย่างจริงใจว่าการแบ่งปันความสุข
คือการเพิ่มพูนความสุขอย่างแท้จริง

(เสนาหา.. วาวิ. ๒๕๕๕ : ๘๑)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าสอนให้ผู้อ่านรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่นโดยผ่าน
เรื่องราวของผมมีความสุขที่ได้แบ่งปันที่พักของตนให้กับผู้ที่ชอบบรรยากาศสวยงามเช่นเดียวกับเขา
สอนให้รู้ว่า เมื่อเราแบ่งปันความสุขของตนให้กับคนอื่น ความสุขนั้นจะกลายเป็นความสุขที่ยิ่งใหญ่
เรื่องสั้นเรื่อง *ความรักมีไว้ให้...ไม่ใช่เก็บ* ได้กล่าวถึงความรักที่แท้จริงคือการแบ่งปันให้กับคนที่
ไม่รู้จักและไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังตัวอย่าง

ความรักที่ให้ได้แม้กับคนแปลกหน้านั้นบริสุทธิ์ถึงดงามยิ่งนัก
เพราะเป็นความรักที่ทำให้ยากกว่าความรักที่เรามอบให้กับคนรักหรือคน
ใกล้ชิด--บาทหลวงในโบสถ์มักจะสอนเราเสมอว่า “เมื่อใดที่เธอให้กับคน
อื่น-คนที่ไม่ใช่เพื่อน ไม่ใช่คนในครอบครัว คนที่ไม่รู้จัก หรือคนที่ไม่
สามารถตอบแทนเธอได้ นั่นถึงจะเป็นความรักที่แท้และงดงาม

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๓๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าสอนให้ผู้อ่านรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น เมื่อทุกคนใน
โลกนี้ต่างก็มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อกัน รู้จักแบ่งปันกัน โลกของเราจะเป็นโลกที่งดงามและเต็มไปด้วย
ความสุข

เรื่องสั้นเรื่อง *ความรักมีไว้ให้...ไม่ใช่เก็บ* ได้กล่าวถึงเด็กชายคนหนึ่งที่ยังเรียนไม่ดี เล่นกีฬาที่ไม่
เก่ง ทำให้เขาไม่มีเพื่อนในห้องเรียนแม้แต่คนเดียว ในวันวาเลนไทน์เขามีความสุขมากที่ได้เตรียมดอก
กุหลาบไว้ให้ทุกคนและไม่ลืมใคร ถึงแม้ว่าเขาไม่ได้รับของขวัญสักอย่างจากเพื่อนในห้อง ดังตัวอย่าง

ผู้เป็นแม่ยิ้มทั้งน้ำตา เธอคาดฝันหนักและรู้สึกละเอียดอ่อนอยู่ใน
ลูกชายที่เรียนไม่ดี เล่นกีฬาไม่เก่ง แท้จริงแล้วเขากลับเข้าใจความรักยิ่ง
กว่าใคร--ความรักคือการให้โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ในใจของเด็กชาย
คิดเพียงว่า เขาต้องเตรียมดอกไม้ไปให้ครบทุกคน ไม่หลงลืมใครแม้แต่
เพียงคนเดียว ขณะที่ผู้เป็นแม่กลับห่วงใยความรู้สึกของเขาว่าจะไม่ได้รับ
ความรักจากใครตอบคืนมา

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๓๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าสอนให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนรู้ว่า การแบ่งปันทำ
ให้มีความสุข โดยผ่านเรื่องราวของตัวละครเพื่อทำให้เด็กเข้าใจว่า เมื่อเราแบ่งปันให้กับคนอื่นโดย
ไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนนั้นเป็นความรักที่แท้จริงและทำให้เรามีความสุขมากขึ้น

เรื่องสั้นเรื่อง จะปลูกดอกไม้ตามรายนาง ได้กล่าวถึงตัวละครเจสันมีจิตใจที่เอื้อเพื่อแบ่งปัน ตั้งแต่เด็กจนโต และยังคงเอื้อเพื่อแบ่งปันตลอดไปทั้งชีวิต ดังตัวอย่าง

นั่นคงเป็นคำตอบเดียวกับเจสัน--เขาไม่เคยอ้างว่า ฉันยังเป็นเด็กนะ ฉันยังไม่รวยเป็นล้าน ฉันยังให้ใครไม่ได้หรอก รอให้ฉันเป็นผู้ใหญ่ รอให้ฉันประสบความสำเร็จ รอให้ฉันเดินไปถึงจุดหมายปลายทาง และสำหรับบางคนแล้ว ไม่เคยให้จนกว่าเขาจะตายเสียก่อน

แต่สำหรับเจสัน เขาเริ่มให้ตั้งแต่อายุไม่ถึงสิบขวบ ให้ตั้งแต่เริ่มก้าวเท้าเล็ก ๆ ไปบนเส้นทางที่ใหญ่โตเกินตัวเขา ให้แม้ว่าจุดหมายปลายทางยังอีกแสนไกล...

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๑๑๔-๑๑๕)

บันทึกคติมีคุณค่าให้รู้จักแบ่งปัน โดยผ่านเรื่องราวของตัวละครเจสันมีความสุขเมื่อที่เขาได้แบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น จึงทำให้เขาแบ่งปันให้แก่ผู้อื่นได้ทั้งชีวิต จากเรื่องราวของเจสันให้แง่คิดว่าการแบ่งปันไม่ได้อยู่ที่อายุ ไม่ได้อยู่ที่ฐานะ แต่อยู่ที่ใจเรา เมื่อใดใจของเราคิดที่จะแบ่งปัน ความสุขก็จะอยู่รอบตัวเราเมื่อนั้น

เรื่องสั้นเรื่อง กลิ่นที่หอมไกล ได้กล่าวถึงตัวละครลุงทอมมีมีการแบ่งปันโดยได้นำดอกไม้และผลไม้ในสวนไปแจกให้เพื่อนบ้านหรือผู้คนที่เดินผ่านหน้าบ้าน นอกจากนี้ยังนำเอาอาหารไปเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากนี่จึงทำให้ลุงทอมได้รับความเคารพและการช่วยเหลือจากผู้อื่นเช่นกัน ดังตัวอย่าง

...แต่จริง ๆ แล้วนั่นเป็นเพราะลุงทอมแบ่งปันแจกจ่ายให้แก่เพื่อนบ้านและแม้แต่คนที่เดินผ่านไปมา ดอกไม้ผลไม้ของลุงทอมจึงผลิบานชุกผลอยู่บนต้นไม้ไม่เคยได้นาน ลุงทอมมีเพียงเอื้ออารีต่อผู้คนที่เท่านั้น แต่ยังไม่พอแม่ไปเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ด้วย ลุงทอมทำบ้านไม้ให้นกพักอาศัย มีที่ใส่อาหารใส่น้ำให้ทั้งนก กระรอก หรือแม้กระทั่งหนูก็ได้กินอาหารเมล็ดพืชนั้นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่โดนทำร้ายหรือเดียดฉันท์ ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบร่มเย็น

เมื่อคุณลุงเดินข้ามถนนกับไม้เท้าคู่กาย เด็กหนุ่มที่เล่นสเกตบอร์ดอยู่แถวนั้นจะรีบหยุดเล่นทันที แล้วเดินมาคอยประกบใกล้ ๆ ลุงพร้อมกับโบกไม้โบกมือให้รถผ่านไปช้า ๆ

เมื่อบ้านคุณลุงปิดประตูเงียบ จดหมายค้างอยู่ที่ตู้แค่ข้ามวัน บุรุษ
ไปรษณีย์จะยอมเสียเวลาแวะไปเคาะที่ประตูบ้านเพื่อถามไถ่ว่าลุงสบายดี
อยู่หรือ

(ความสุขผลิบานในทุกเช้า. ๒๕๕๔ : ๙๗-๙๘)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ตัวละครลุงทอมเป็นคนที่มีความใจ เขามีความสุขที่ได้แบ่งปันสิ่งที่ตน
มีให้แก่คนอื่นและมีความรักต่อสัตว์ต่าง ๆ การกระทำของเขาจึงมีอิทธิพลต่อผู้อื่น เป็นตัวอย่างที่ดีให้
ผู้อื่นได้เลียนแบบ จึงทำให้เขาได้รับความนับถือเคารพจากผู้อื่น ให้แง่คิดว่า การแบ่งปันนอกจากทำให้
ตัวเองมีความสุขแล้ว ยังมีอิทธิพลที่ตึงามต่อผู้อื่นในสังคมให้ทำตามตัวอย่างที่ดี สังคมมนุษย์จึงจะ
อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้สอดแทรกแง่คิดในบันเทิงคดี เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้เรียนรู้ว่า
สังคมต้องการคนที่รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักแบ่งปันจะทำให้จิตใจเบิกบาน มีความสุข
ดังนั้น บันเทิงคดีจึงมีคุณค่าในการให้แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแก่เยาวชน ซึ่งแง่คิดเหล่านี้
ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ว่า ถ้าต้องการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่า ต้องรู้จักการมองโลกใน
แง่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น

๔.๔ คุณค่าด้านให้ความบันเทิง

คุณค่าด้านให้ความบันเทิง หมายถึงเนื้อหาของเรื่องสนุกสนาน ซึ่งเป็นฉากและเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้น และบทสนทนาที่ใช้ ภาษาพูดที่ปรากฏในบันเทิงคดีก็ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนุกสนาน
เพลิดเพลินเช่นกัน และติดตามอ่านจนจบเรื่อง จากการวิเคราะห์พบว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงมี
๒ ด้าน ได้แก่ ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง และความบันเทิงด้านภาษา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง

นวนิยายเรื่อง *ลูกยางกลางห้วย ตอนที่ ๖* ได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่องโดยกล่าวถึงตัวละคร
จ้อยกับพี่สาวจวงทะเลาะกันเพราะเรื่องหุงข้าว ดังตัวอย่าง

วันนั้นจ้อยเปลอดดงข้าวข้างหนึ่งแชน้ำไวนานจนมีกลิ่นเหม็นไหม้

“ให้หุงข้าวแค่นี้ยังวางใจไม่ได้” จวงบ่นจ้อย “ต่อไปจะทำอะไร

กิน”

“แล้วพี่ละ แค่ออกไฟก็ยังไม่เป็น ต้องให้คนอื่นก้อให้ตลอดเลย”

จ้อยทนไม่ไหวเริ่มต่อปากต่อคำ

คงจะไปจีจ้อดำจวงเข้า หรือไม่เธอก็คงหงุดหงิดกับเรื่องอื่นอยู่

ก่อนแล้ว จวงฉวยไม้ฟันข้างเตาดุ้นหนึ่งขว้างไปที่จ้อย

“ไอ้” จ้อยร้องลั่น

ลำพังแรงกระแทกจากค้อนพื้นไม้เท่าไร? เลี่ยนมันต่างหากที่ทิ่ม
แทงปักไปที่น่องของเขา

แม่กลับบ้านมาทันได้ยินเสียงร้องของจ้อยพอดี การฟ้องร้อง การ
กล่าวหา การปฏิเสธ การเรียกพยานโดยเฉพาะจิวมาประกอบการ
พิจารณาชำระความจึงเกิดขึ้น แม่ลงโทษจวงด้วยการสั่งสอนปณดุด่า
ยาวนาน โจอทก็อย่างจ้อยก็ต้องอยู่ด้วยตลอดเวลา จวงใส่หน้าผึงทิ้งไปยั้ง
จ้อย จนเขาต้องก้มหน้าไม่กล้าเงยขึ้นมองพี่สาว

(ลูกยางกลางห้วย. ๒๕๕๕ : ๕๒-๕๓)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง โดยผ่านการบรรยาย
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของตัวละคร กล่าวคือจ้อยไม่พอใจที่พี่สาวใช้เขาตลอดและยังด่าเขาว่าทำอะไร
ไม่เป็น จึงเกิดเหตุการณ์ทะเลาะกับพี่สาว จากการโต้ตอบกันของจ้อยและจวง และการสั่งสอนดุด่า
ของแม่ ทำให้เนื้อเรื่องสมจริง นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานในการอ่าน และเร้าใจ
ให้ติดตามเนื้อเรื่องว่าสุดท้ายความขัดแย้งนี้จะคลี่คลายอย่างไร

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก ตอนที่ ๑๑* ได้กล่าวถึง คุณปู่พาเด็กนักเรียนไปดู “วัฒนธรรม
อัมพวา” และได้ทำกิจกรรมเก็บลื่นจีจากต้นที่สวนลื่นจี ระหว่างเก็บลื่นจี เด็กชายคุณกวีได้แต่งบทกวี
เกี่ยวกับลื่นจีขึ้นมา แต่โดนเด็กหญิงเอ็งว่าไม่เพราะ ด้วยเหตุนี้ ทำให้เด็กชายคุณกวีเกิดอารมณ์เสีย
ดังตัวอย่าง

...เด็กหญิงเอ็งเห็นเด็กชายคุณกวีที่ยืนห่างออกไปอย่างเดียวดาย
กำลังจ้องมองภาพเพื่อน ๆ เก็บลื่นจีด้วยใบหน้าอันปลาบปลื้ม เด็กหญิง
เอ็งเดินเข้าไปใกล้ ได้ยินเสียงเขากำลังท่องบทกวี

“โอ ลื่นจีสีแดง แดง แดง...”

“ทำอะไรนะ” เด็กหญิงเอ็งเกิดความสงสัยเต็มประดา

“แต่งบทกวี...” คุณกวีตอบ พลังพูดต่อ “โอ...เสียงเจี๊ยวจ๊าวของ
นักเรียนโรงเรียนเรา ดังก้องป่า...”

“ไหนป่า...” เด็กหญิงเอ็งสงสัย “นี่มันสวน...”

“ป่าลื่นจีไง” เด็กชายตอบทันควัน “นั่นไงลูกสีแดงลอยคว้าง...
คว้าง...คว้าง...”

“เฮ้อ...” เด็กหญิงเอ็งถอนใจ “นายแต่งไม่เห็นเพราะเลย...”

เท่านั้นเองดูเหมือนว่า คุณกวีจะออกอาการจนเก็บไม่อยู่ เขาหน้า
บึ้ง มองหน้าเด็กหญิงเอ็งแล้วว่า “คนไม่เป็นกวีจะไปฟังรู้เรื่องอะไร...เฮ้อ
...”

“ก็เราเคยอ่านบทกวีให้คุณยายฟัง ไม่เห็นเป็นแบบนายว่าเลย...”

“เฮ้อ...” คุณกวีร้องดังเป็นครั้งที่สอง “ไม่เป็นกวีจะไปรู้เรื่อง
อะไร”

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๖๑)

บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่องโดยผ่านการสร้างความขัดแย้งระหว่างเด็กนักเรียนสองคน กล่าวคือเด็กหญิงเอ็กพูดตรง ๆ ว่า บทประพันธ์ที่เด็กคุณกวีแต่งขึ้นนั้นไม่เพราะ ทำให้เด็กชายอารมณ์เสียและตอบว่า “คนไม่เป็นกวีจะไปฟังรู้เรื่องอะไร” แสดงให้เห็นถึงเด็กคุณกวีไม่ยอมรับฟังคำวิจารณ์จากคนอื่น การคุยกันได้ต่อกันของเด็กนักเรียนสองคน และการเลียนแบบคำพูดเหมือนผู้ใหญ่ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันกับเนื้อเรื่อง มีความรู้สึกสนุกสนานกับเด็กที่ไร้เดียงสาสองคนนี้

นวนิยายเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนที่ ๑๖ ได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง โดยกล่าวถึงพิมกับพี่ชายไปโรงเรียนเพื่อฟังผลการสอบไล่ และทั้งสองพายเรือกลับบ้านในเวลาเย็นมาก และพี่ชายพิมได้เห็นสิ่งที่คล้ายกับตัวจระเข้และเรียกให้พิมช่วยกันพายหนี โดยไม่ได้บอกพิมว่าหนีอะไร แต่พิมก็ช่วยกันจ้ำเรือช่วยกันหนีจนได้ ดังตัวอย่าง

“พิม ! พายเร็ว ๆ ดูซิ ดูซิ เห็นไหม เร็ว ๆ เร็วเข้า จ้ำ ๆ” พี่

กระซิบพรวด เลียงรั้วเร็ว

พิมหันหน้ากลับมองตรง ๆ ยังไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น งง แต่ก็จ้วง

พายจ้ำถึ ๆ ขึ้นตามคำสั่ง...

“พิม หันไปดูซิ ข้างขวากลางแม่น้ำนั้น เห็นยัง ชีห์มาของมันก้อน

เบ้อเริ่มเท็มบนหัว กางมือ กางตีน แม่หลาด้วยาวใหญ่ เห็นยัง มองเห็น

ยัง”

“เห็นอะไรละ กะแค่เห็นชีห์มาก็มาหลอกให้เค้จ้ำ”...

“เฮ้ย ! จ้ำแรง ๆ เร็ว ๆ เร็ว ๆ จ้ำ พิมช่วยกันจ้ำ มันจมน้ำแล้วเดี๋ยวมัน

มาหนุนท้องเรือเรา หนี เราต้องรีบหนี จ้ำ ๆ “

พิมรู้ว่าพี่เขาออกแรงเต็มที เพราะเรือของเราพุ่งไปข้างหน้าเร็ว

กว่าครั้งไหน ๆ ทั้งหมด แล้วความจริงพิมก็เห็นมันจมน้ำในน้ำยุบไปต่อ

หน้าต่อตา “มัน” คืออะไร พิมก็ไม่รู้...

“โอ้ย ! หนีอะไรเนี่ย หนีชีห์มาบนหัวอะไรไม่เห็นจะรู้เรื่องอะไร

เลย เหนื่อยแทบตายซัก” พิมหอบไป บ่นไป

“ถ้าบอกตอนนั้นก็ตกใจตายซี รีไม่ก็อ่อนมืออ่อนตีน ช่วยกันจ้า
เรือหนีไม่ไหวหรอก...ปุ่มบนหัวมันโปนขึ้นมาเขาเรียกว่า ก้อนขี้หมาบน
หัวไอ้เซ่ ถามมาได้ว่าหนืออะไร ก็หนีไอ้เซ่ใจง ตานี่รู้ยังละว่า หนือจะเซ่”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๑๘-๑๑๙)

จากตัวอย่างที่ยกมาเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง กล่าวคือพิมกับพี่ชาย
ได้พายเรือหนีจระเข้ในตอนกลับบ้านตอนเย็น ผู้เขียนได้สร้างบรรยากาศที่ตื่นเต้นโดยผ่านคำพูด คำสั่ง
และการกระทำของพี่ชายพิม ทำให้ผู้อ่านเหมือนได้มองเห็นภาพนั้นอยู่ตรงหน้า ทั้งยังช่วยเร้าอารมณ์
ให้ตื่นเต้นและชักจูงใจผู้อ่านให้มีความรู้สึกตื่นเต้นตามที่คุณแต่งต้องการ

นวนิยายเรื่อง ตามหาสรวงสวรรค์ ตอนที่ ๑๘ ได้กล่าวถึงคาริกับมินตราออกจากบ้านไปตาม
หาหัวใจที่สรวงสวรรค์เพื่อช่วยชีวิตแม่ ซึ่งตามตำนานที่กล่าวไว้ว่าอยู่ในป่าอาถรรพณ์ การเดินทาง
ที่ยาวไกลและอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้พวกเขาเกิดความขัดแย้งในใจตลอดทาง ดังตัวอย่าง

แม้จะเดินทางมาไกลมาก แต่ลูกแก้วก็พร้อมไปไม่ถึงครึ่งฤดู
มินตราก็มองลูกแก้วหลายร้อยลูกที่อยู่ภายในฤดู เธอได้แต่สงสัยว่า
ต้องทิ้ง ลูกแก้วจนหมดฤดูนี้แล้วยังไม่เจอทางเข้าจะอย่างไร เธอจะ
เดินต่อไปอีกไหม หรือถ้าการเดินทางครั้งนี้ล้มเหลว เธอจะมีแรงเดิน
ย้อนกลับออกไปจากป่านี้ได้หรือเปล่า ตอนนี้อาหารก็ร่อยหรอลงทุกที ที่
มีอยู่ก็พอกินได้ไม่ถึงสองอาทิตย์ มินตราถอนหายใจเบา ๆ เธอรู้สึก
หวั่นไหวอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน การเดินทางนี้จะล้มเหลวหรือเปล่านั้น
สัญชาตญาณในตัวเธอกำลังร้องบอกว่า งานนี้อาจจะไม่สำเร็จก็ได้

(ตามหาสรวงสวรรค์. ๒๕๕๔ : ๑๑๐)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านเนื้อเรื่อง โดยผ่านการสร้างความ
ขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครมินตรา เพื่อบรรยายให้เห็นถึงความลำบากในการเดินทางที่ตามหา
สวรรค์และหวาดกลัวการเดินทางที่ไม่รู้เป้าหมายและอาจจะล้มเหลวไม่ได้ตามความปรารถนา
เนื้อเรื่องนี้สามารถชักจูงใจผู้อ่านให้มีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์คล้อยตามตัวละคร และติดตามอ่าน
เนื้อเรื่องจนจบ

๔.๔.๒ ความบันเทิงด้านภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสามารถตอบสนองความต้องการระหว่างมนุษย์กับ
มนุษย์ บันเทิงคดีนอกจากมีความบันเทิงด้านเนื้อเรื่องที่ทำให้ภาพเคลื่อนไหวแล้ว ภาษาที่ใช้ในสนทนา
ระหว่างตัวละครนั้นก็มีความสำคัญที่ทำให้เรื่องราวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน และสามารถให้
ความบันเทิงแก่ผู้อ่านได้ ดังตัวอย่าง

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก ตอนที่ ๑* ได้กล่าวถึงคุณปู่ได้ทำความรู้จักกับเด็กนักเรียนในห้องเรียน โดยถามเด็กชื่ออะไร และปรากฏว่า ชื่อของเด็กชายทำให้คุณปู่รู้สึกหวาดเสียวและนินทาพ่อแม่ของเด็ก ดังตัวอย่าง

นักเรียนคนแรกที่เข้ามาไม่ใช่ชายยวน เป็นเด็กชาย ผิวคล้ำ ผม
รองทรง “ชื่ออะไรล่ะ” คุณปู่ถาม

“สปร้าต้าครับ”

ถึงที่คุณปู่ยั้งบ้าง หลังจากปรับระดับการรับรู้ได้ชัดเจนแล้ว
คุณปู่ถามต่อ “แล้วชื่อจริงล่ะ”

“คุณกวีครับ”

“กวี” คุณปู่ทวนคำ นึกในใจว่า เด็กสมัยนี้ทำไมเรียกตัวเองว่าคุณ
ตั้งแต่ชั้นประถม แต่เด็กชายสปร้าต้าหันขวับมาร้องว่า “คุณกวี...มีคุณ
ด้วยครับ ไม่ใช่กวีเฉย ๆ ...”

“คุณกวี” คุณปู่ทวนคำอีกครั้ง นึกนินทาพ่อแม่เด็กอยู่ในใจว่า
สงสัยกลัวเด็กจะไม่ได้รับการยกย่อง จึงขิงตั้งให้มี “คุณ” นำหน้า นึก
นินทาพ่อแม่อีกว่า แล้วเวลาโตขึ้นมีต้องเรียกว่า “คุณคุณกวี” หรือ โอ...
แถมชื่อเล่นยังเป็นพวกอาวุธอันรุนแรง ตรงกันข้ามกับชื่อจริง น่ากลัวพ่อ
แม่จะเป็นมนุษยแห่งยุคสลับสนแน่นอน

“ชื่อคุณกวี ฟังดูเป็นชีวิตวิทยากว่าสปร้าต่านะ” คุณปู่บอก
เด็กชายแอบตกลงใจว่าจะไม่เรียกชื่อสปร้าต้าให้หวาดเสียวจะดีกว่า

(คุณปู่แว่นตาแตก. ๒๕๕๕ : ๑๑)

จากตัวอย่างดังกล่าวเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านภาษาโดยผ่านคำพูดในสนทนา
ระหว่างเด็กกับคุณปู่ ทำให้ได้รับความสนุกสนานตรงที่บรรยายถึงความรู้สึกนึกคิดในใจของคุณปู่
ที่นินทาพ่อแม่ของเด็กที่ตั้งชื่อว่า “สปร้าต้า” ซึ่งเป็นพวกอาวุธอันรุนแรง ฟังแล้วรู้สึกหวาดเสียว
และ ชื่อจริง “คุณกวี” ก็ทำให้รู้สึกไม่อ่อนโยน สะท้อนให้เห็นถึงคุณปู่เป็นคนไม่ทันสมัย ไม่ยอมรับสิ่ง
แปลกใหม่ นอกจากนี้ก็ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความน่ารักของเด็กชายที่มีท่าทางในขณะพูดจาอย่างขิงขัง

นวนิยายเรื่อง *คุณปู่แว่นตาแตก ตอนที่ ๒* ได้กล่าวถึงคุณครูที่เป็นผู้สูงวัยเหมือนปู่ของ
เด็กนักเรียน ได้มาสอนเด็กนักเรียนชั้นประถมปีที่หนึ่งในวิชา “ชีวิตวิทยา” ขณะที่สอน คุณครูต้องการ
รู้ว่าเด็ก ๆ มีความเข้าใจอะไรบ้างต่อคำว่า “ชีวิต” เลยถามเด็ก ๆ ว่า “ชีวิตคืออะไร” ดังตัวอย่าง

คราวนี้มีคนช่วยกันบอกความหมายของชีวิตแบบเด็ก ๆ “ชีวิตคือ
การมาโรงเรียน” เด็กหัวหมอตบ “ชีวิตคือคุณแม่...” รายนี้พูดไม่ทันจบ
ก็มีคนช่วยตอบให้ครบว่า “คุณพ่อและพี่น้อง” ในขณะอีกส่วนหนึ่งขอ

เติมคุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย

คุณปู่พยักหน้าสुकสนานก่อนนำกลับมาที่เดิม “ชีวิตคืออะไรกันแน่เด็ก ๆ”

คราวนี้เด็กหญิงเอื้กยกมือตอบเอาคือ ๆ “ชีวิตคือ คน สัตว์ พืช สิ่งของ”

ปรากฏว่าคำตอบนี้โดนเพื่อน ๆ โท้กันยกใหญ่ มีเสียงแหลมปรืดของเด็กหญิงสะท้อนขวัญ ประท้วงว่า “สิ่งของเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตจะ”

“แต่สิ่งของของหนูมีชีวิตทุกอัน ตุ๊กตาของหนูก็พูดได้ หนูพูดกับตุ๊กตาทุกคืน หมอนข้างของหนูก็พูดได้ เธอชื่อป้าอ้วน แก้วน้ำของหนูชื่อแก้วใส กระเป๋านักเรียนของหนูชื่อไอ้ตุ้ง ดินสอของหนูชื่อไอ้ยาว...”

“ส่วนหนูชื่อไอ้เอี้ก...” คุณปู่ว่า

(คุณปู่แวนตาแตก. ๒๕๕๕ : ๑๕)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านภาษา โดยผ่านคำพูดในการโต้ตอบกันระหว่างคุณครูและเด็กนักเรียน ทำให้เห็นถึงภาพและบรรยากาศที่สนุกสนานในการเรียนการสอนของเด็กและคุณครู และคำพูดที่เป็นภาษาพูด เช่น “ไอ้ตุ้ง” “ไอ้ยาว” “ไอ้เอี้ก” ทำให้เนื้อเรื่องเกิดความสมจริงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการพูดของตัวละคร นอกจากนี้ ผู้อ่านยังได้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่น่ารัก ไร้เดียงสา ไร้เดียงสา ไร้เดียงสา ช่างคิดช่างพูดของเด็กหญิงเอี้กด้วย

นวนิยายเรื่อง *แต่ก็แต่ก่อน* ตอนที่ ๑๗ ได้กล่าวถึงมีคนมาขอพิมไปเป็นลูกสะใภ้โดยบอกเหตุผลว่า พิมเป็นคนขยัน ทำงานเป็นทุกอย่าง ถึงแม้ว่าไม่เป็นคนสวย แต่ก็มีคุณสมบัติที่ผู้ใหญ่อยากจะได้ไปเป็นลูกสะใภ้ และพิมปฏิเสธโดยการเปรียบเทียบลูกสาวเหมือนส้ม ดังตัวอย่าง

พ่อกับแม่ไม่ได้ปิดบัง เล่าให้ฟังทุกข้อความ พ่อเป็นคนถามพิมว่า แล้วจะว่ายังไง พิมไม่ได้คิดให้เสียเวลาเลย ตอบพ่อว่า

“ใคร ๆ ชอบพูดกันว่ามีลูกสาวเหมือนมีส้มอยู่หน้าบ้าน คราวนี้ก็รู้ละว่า น้ำในส้มหน้าบ้านทำปุ๋ยได้ดีแล้ว ไม่เหม็นแน่ อีกอย่างคือ แม่ฝีกพิมไว้ให้เป็น “แจ่ว” ได้เยี่ยมยอดเลย เขามาขอเอาไปทำแจ่ว อยู่ที่พ่อแล้วละ จะว่าไง”

พ่อคพิมว่า “ไอ้ลูกปากจืด”

(แต่ก็แต่ก่อน. ๒๕๕๕ : ๑๒๓)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านภาษา โดยผ่านการโต้ตอบระหว่างพ่อกับลูก และบทสนทนานี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลินที่ตัวละครพิมเป็นคนช่างพูด กล่าวคือพิมปฏิเสธที่จะไปเป็นลูกสะใภ้ของบ้านที่มาสู้ขอ แต่ไม่ได้บอกพ่อโดยตรง เอาตัวเองเปรียบเทียบเหมือนส้ม

หน้าบ้านว่า ตอนนี้อายุได้แล้วไม่เหม็นแล้วก็มีคนมาขอไป มันไม่คุ้ม แสดงให้เห็นว่าพิมยังไม่อยากแต่งงาน อยากตอบแทนพ่อแม่และอยู่ใกล้พ่อแม่

นวนิยายเรื่อง *ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์ ตอนที่ ๖* ได้ให้ความบันเทิงด้านภาษา โดยผ่านการโต้ตอบกันระหว่างตัวละครไทและเวอร์ ดังตัวอย่าง

“นายอย่าเที่ยวเอาอะไรมาเส็งกันสิ ถ้าเผื่อมันเป็นอาวุธ--”

หลังจากกดปุ่มครั้งสุดท้าย ไทก็เห็นข้อความบางอย่างปรากฏขึ้นบนหน้าจอ

“เครื่องมือนี้บอกว่าเธอเป็นสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ เพศหญิง สถานะมีชีวิต และมีอายุสิบห้าปีแปดสิบสามวัน” ไทบอก

“อะไรนะ” เวอร์ปีนาอุทาน “ฉันไม่เคยรู้มาก่อนเลย”

“เรื่องที่เป็นมนุษย์เพศหญิง สถานะมีชีวิตเนี่ย มันก็ออกจะมองยากอยู่เหมือนกันนะ ไม่แปลกหรอกที่เธอก็ไม่รู้” ไทหัวเราะร่วน

“นี่นาย--” เวอร์ปีนามองค้อน “ฉันหมายถึงว่า ฉันไม่รู้มาก่อนต่างหากว่ามันใช้วัดอายุได้ ตรงเปะเลย ฉันอายุสิบห้าปีแปดสิบสามวันจริง ๆ!” เธอกล่าวอย่างตื่นเต็น

(*ไท แลนเดอร์กับพลังงานนิรันดร์. ๒๕๕๔ : ๑๒๓*)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านภาษา กล่าวคือตัวละครไทพูดเล่น ๆ โต้ตอบกับเวอร์ปีนาตามคำตอบของเธอที่หมายถึงเธอไม่รู้มาก่อนว่าเครื่องมือที่ใช้นั้นใช้วัดอายุได้และตรงมาก กลายเป็นเธอไม่รู้ตัวว่าเป็นมนุษย์เพศหญิง สถานะมีชีวิตมาก่อน จากการโต้ตอบของพวกเขาทำให้เกิดอารมณ์ขันและเพลิดเพลินในการอ่าน และได้รู้จักว่าตัวละครไทเป็นคนที่มามีอารมณ์ขันและพูดจาตลก

เรื่องสั้นเรื่อง *มองให้เป็น...ชีวิตเปลี่ยน* ได้กล่าวถึงตัวละครดอมได้ช่วย “ผม” ระบายความทุกข์ที่ต้องทำงานกับหัวหน้าที่ขบถุแหยให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานโกรธกัน โดยเสนอแนะให้ผมรู้จักเลือกมองปัญหาอุปสรรคให้ถูกมุม และคิดเป็นทางบวก และ “ผม” ได้ใช้คำแนะนำของดอมมาล้อเล่นเขาเพื่อแสดงให้เห็นว่า “ผม” เข้าใจสิ่งที่เขาพูด ดังตัวอย่าง

“ฉันไม่รู้จักคิมหรอก แต่ฉันเชื่อว่าคนแบบนี้มีอยู่ในเกือบทุกองค์กร ถ้านายลาออกไป แล้วนายมั่นใจได้อย่างไรว่าจะไม่เจอปัญหาแบบนี้อีก”

“แต่คิมคนนี้ ฉันทำงานด้วยไม่ไหวจริง ๆ นะคอม...แล้วนายคิดว่าฉันควรทำอย่างไรล่ะ”

“นายต้องมองเรื่องนี้ให้เป็น หากไม่รู้จักเลือกมองให้ถูกมุม เราก็

คงอยู่ในโลกนี้ได้อย่างลำบาก”

คอมย้าว่า

“มันต้องมีอะไรสักอย่างที่สามารถมองให้เป็นทางบวกได้ ไม่ว่าใน
สถานการณ์ที่เลวร้ายแค่ไหนก็ตาม”

“อย่างเช่นนายลឹ้มกระเป๋าสตางค์ไว้ที่รถ และฉันต้องเลี้ยงกาแพ
นายวันนี้ใช่ไหม”

ผมล้อเขา--คอมหัวเราะชอบใจ

(เราทุกคนมีวันฝนตก. ๒๕๕๕ : ๑๖๐-๑๖๑)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า บันเทิงคดีได้ให้ความบันเทิงด้านภาษา โดยกล่าวถึงเมื่อ
คอมบอกริวิทางที่แก้ไขปัญหาของ “ผม” โดยให้ “ผม” เลือกลมองปัญหานั้นในแง่มุมที่เป็นทางบวก
และ “ผม” ได้พูดเล่นกับเขาว่า เขาไม่ได้มีเงินติดกระเป๋ามา แต่ก็มีคนเลี้ยงกาแพ เพื่อบอกเขาว่า
“ผม” เข้าใจและยอมรับวิธีที่เขาเสนอมา แสดงให้เห็นถึงการพูดจาที่สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานของ
ตัวละคร

สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านมี ๒ ด้าน ด้านที่ ๑ คือ บันเทิงด้าน
เนื้อเรื่อง ซึ่งทำให้เรื่องราวต่าง ๆ มีความเคลื่อนไหวตามโครงเรื่องที่ผู้แต่งต้องการ และชักชวนผู้อ่าน
ติดตามเนื้อเรื่องจนจบเรื่อง และด้านที่ ๒ คือ บันเทิงด้านภาษา ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับ
การโต้ตอบระหว่างตัวละคร เกิดอารมณ์ขันกับคำพูดของตัวละคร

จากการวิเคราะห์คุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ สรุปได้ว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าแก่ผู้อ่านทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑)
คุณค่าด้านให้ความรู้ ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับปัญหาของเยาวชน ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์
สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย ๒) คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม
บันเทิงคดีจะเน้นเรื่องการปลูกฝังเยาวชนให้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความเข้มแข็งอดทนในการต่อสู้
ปัญหาต่าง ๆ และมีความระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ๓) คุณค่าด้าน
การให้แง่คิดใน การดำเนินชีวิต จะเป็นแง่คิดด้านการมองโลกในแง่ดี การดำเนินชีวิตอย่างมี
เป้าหมาย และการรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่น ๔) คุณค่าด้านให้ความบันเทิงทั้งด้านเนื้อเรื่องและภาษา
ชักชวนผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องจนจบเรื่อง และด้านที่ ๒ คือ บันเทิงด้านภาษา ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึก
เพลิดเพลินกับการโต้ตอบระหว่างตัวละคร เกิดอารมณ์ขันกับคำพูดของตัวละคร

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องกลวิธีการแต่งและคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนของหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และเพื่อวิเคราะห์คุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติโดยคัดเลือกหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นนวนิยายจำนวน ๖ เรื่องและรวมเรื่องสั้น ๒ เล่มจำนวน ๔๓ เรื่อง และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ มีสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลการวิจัยสรุปดังนี้

๑. กลวิธีที่ใช้ในการแต่งบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มี ๗ ประการ และแต่ละประการมีลักษณะโดยสังเขปดังนี้

๑.๑ การวางโครงเรื่อง พบว่า บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีโครงเรื่อง ๒ ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตเด็กในครอบครัว ในโรงเรียน และความสัมพันธ์กับบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน ในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ในชนบทและในเมือง ที่เด็ก ๆ ได้พบเห็นและได้เรียนรู้ โดยพวกเขาสามารถผ่านเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ เดิบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีโครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีประสบการณ์และการดำรงชีวิตในต่างประเทศ ที่สะท้อนให้เห็นแนวทางที่เด็กจะรู้จักปรับตัวเองเมื่อไปอยู่ในสังคมอื่นที่แตกต่างจากสังคมไทยที่คุ้นเคย

๑.๒ แก่นเรื่อง พบว่า ผู้แต่งได้แทรกอยู่ในเนื้อเรื่องเพื่อให้ทราบว่า ชีวิตมนุษย์จะดำเนินต่อไปได้อย่างมีความสุขก็เนื่องจากปัจจัยของการมีครอบครัวที่มั่นคง อบอุ่น คนต่างวัยเกื้อกูลกัน มีความกตัญญู รู้จักแบ่งปันหรือให้โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความซื่อสัตย์ นอกจากนี้ เด็กควรมีเป้าหมายและมีความมั่นใจในการดำเนินชีวิต มีการยอมรับความจริงและมีความคิดบวก

๑.๓ การเปิดเรื่อง พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง ๓ ลักษณะ ได้แก่ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย ทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงภาพเคลื่อนไหวของตัวละครและเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น การเปิดเรื่องโดยพรรณนา ปูพื้นให้เรื่องคลี่คลายในลำดับต่อไป ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นมาของเนื้อเรื่องได้

อย่างต่อเนื่อง และการเปิดเรื่องใช้บทสนทนา ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์และรู้จักลักษณะนิสัยของตัวละครได้ดีขึ้น

๑.๔ การดำเนินเรื่อง พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามปฏิทิน ซึ่งเป็นกลวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามเวลา เหมือนกับผู้อ่านได้ติดตามการกระทำของตัวละครอย่างใกล้ชิด และกลวิธีการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น ทำให้ผู้อ่านได้เห็นความเป็นมาของตัวละคร รู้จักบทบาทและพฤติกรรมของตัวละครมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เรื่องราวได้เชื่อมโยงกันและสมบูรณ์ชัดเจน

นอกจากนี้ ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้ง ๔ ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร กลวิธีเหล่านี้ทำให้เรื่องได้ดำเนินไปอย่างสนุกสนาน ผู้อ่านสามารถเข้าใจลักษณะนิสัยของตัวละครได้ชัดเจน สิ่งที่สำคัญคือทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล

๑.๕ การปิดเรื่อง พบว่า กลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการปิดเรื่องมี ๓ ประการ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม ทำให้ผู้อ่านมีความสุขและรู้สึกสมหวัง การปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดหาคำตอบ ทำให้ผู้อ่านคิดเรื่องราวตอนจบตามจินตนาการและประสบการณ์ตามที่ผู้แต่งชี้แนะหรือให้ข้อคิด และการปิดเรื่องแบบโคลกานุกรม ทำให้รู้สึกผิดหวังและให้แง่คิดว่า ควรจะอย่างไรจึงจะหลีกเลี่ยงปัญหาตามที่เกิดขึ้นในบันเทิงคดีเรื่องนั้น ๆ

๑.๖ ฉากและบรรยากาศ พบว่า ผู้แต่งได้ใช้การสร้างฉากที่เหมาะสมตามเนื้อเรื่อง เป็นสถานที่และบรรยากาศที่ผู้อ่านคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน ทำให้เรื่องราวสมจริงมากขึ้น ส่วนการสร้างฉากตามจินตนาการ เป็นฉากที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเกิดจินตนาการตามเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเกิดความสนุกสนานในการอ่าน

๑.๗ ตัวละคร พบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างตัวละครแบบสมจริงและเหนือจริง เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้รู้จักตัวละครที่หลากหลายมากขึ้น และได้เห็นตัวอย่างที่ดีจะเรียนตามแบบที่ดีของตัวละคร นอกจากนี้ยังทำให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องได้สมเหตุสมผล

๑.๘ บทสนทนา พบว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนามี ๓ ลักษณะ ได้แก่ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่ทำให้เรื่องมีการพัฒนาไปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร ทำให้รู้จักตัวละครทั้งรูปร่างและนิสัยใจคอ การโต้ตอบระหว่างตัวละคร ช่วยให้อ่านเข้าถึงจิตใจ ความรู้สึก ความนึกคิดของตัวละครนั้น ๆ นอกจากนี้ บทสนทนาได้ให้ข้อคิดที่ผู้แต่งแทรกไว้ในบทสนทนา ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต บทสนทนา ๓ ลักษณะนี้ทำให้อ่านเนื้อเรื่องมีความสมจริงมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านมีความเพลิดเพลินในการอ่าน

๒. คุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มี คุณค่า ๔ ประการ ผู้วิจัยได้สรุปอย่างโดยสังเขปดังนี้

๒.๑ คุณค่าด้านให้ความรู้ พบว่า บันเทิงคดีได้ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเยาวชน ซึ่งทำให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนทราบว่า พฤติกรรมที่ไม่ดีมีอะไรบ้าง เกิดขึ้นได้อย่างไร และมีผลกระทบต่อตัวเองและคนอื่นอย่างไร นอกจากนี้ ครอบครัวและสังคมก็มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนเป็นคนที่ดีต่อผู้อื่นและสังคม ๒) ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งช่วยปลูกฝังเยาวชนให้เกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และความรู้ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ จะช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองและคนอื่นให้มากขึ้น ๓) ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการทำอาหาร รวมถึงส่วนประกอบที่ใช้ในการปรุงอาหาร และรสชาติของอาหารที่รับประทานในชีวิตประจำวันของคนไทย และอาหารบางอย่างยังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้และสติปัญญาของคนไทยที่มีต่อการทำอาหาร นอกจากนี้ ยังได้ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นของเด็ก

๒.๒ คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม พบว่า บันเทิงคดีมุ่งเน้นการปลูกฝังแนวคิดทางด้านคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ทำให้ได้เรียนรู้ว่า ชีวิตมนุษย์จะดำเนินต่อไปได้อย่างมีความสุขก็ต้องอบรมตัวเองให้เป็นคนดี มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ มีความเข้มแข็งอดทนที่ต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มีความเมตตากรุณาที่ช่วยเหลือคนอื่นไม่ให้เกิดทุกข์ ความมีระเบียบวินัยต่อตัวเองและผู้อื่นและความซื่อสัตย์

๒.๓ คุณค่าด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต พบว่า บันเทิงคดีได้ให้แง่คิดในการดำเนินชีวิตเป็น ๓ ประการ ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ว่าในสถานการณ์เลวร้ายแค่ไหนก็ตาม ต้องรู้จักการยอมรับความจริงและคิดบวก การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย โดยผู้แต่งต้องการให้มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิต และตั้งเป้าหมายไว้แล้วดำเนินไปตามขั้นตอน ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ว่า การรู้จักแบ่งปันโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนเป็นความรักที่แท้จริง และได้รับความสุขเป็นสิ่งตอบแทน

๒.๔ คุณค่าด้านให้ความบันเทิง พบว่า บันเทิงคดีมีคุณค่าด้านให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านมี ๒ ด้าน ด้านที่ ๑ คือ บันเทิงด้านเนื้อเรื่อง ซึ่งทำให้เรื่องราวต่าง ๆ มีความเคลื่อนไหวตามที่คุณแต่งต้องการ และชักชวนผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องจนจบเรื่อง และด้านที่ ๒ คือ บันเทิงด้านภาษา ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการโต้ตอบระหว่างตัวละคร เกิดอารมณ์ขันกับคำพูดของตัวละคร

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการแต่งและคุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ มีประเด็นการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

๑. กลวิธีการของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้แต่งได้แสดงผลงานในลักษณะต่าง ๆ โดยตามองค์ประกอบของบันเทิงคดี เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง ฉากและบรรยากาศ ตัวละคร และบทสนทนา กลวิธีการแต่งที่โดดเด่นที่สุดคือ การสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ กล่าวคือตัวละครมีความขัดแย้งกับคนในครอบครัวและบุคคลในสังคม ช่วยดำเนินเรื่องให้เคลื่อนไหวไปตามโครงเรื่อง ทำให้เรื่องราวสมจริงมากขึ้นและชักจูงใจผู้อ่านให้ติดตามเนื้อเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่หนึ่งว่า บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีกลวิธีการดำเนินเรื่องไปตามขั้นตอน ไม่ซับซ้อนและเหมาะสมกับอายุของเยาวชน อ่านแล้วเข้าใจเรื่องได้ง่าย และเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน ทำให้เยาวชนมีความสุขในการอ่าน

บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ใช้กลวิธีการแต่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธัญญา สังขพันธานนท์ (๒๕๓๙ : ๑๕๘) และ ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๔๕ : ๑๗) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทเรื่องเล่า ทั้งนวนิยายหรือเรื่องสั้น ผู้แต่งจะใช้กลวิธีการแต่ง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ โครงเรื่อง แนวคิดหรือแก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

ผลของการวิเคราะห์บันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้านกลวิธีการแต่ง สอดคล้องกับผลของการวิจัยของ เสาวคนธ์ อุปพงศ์ (๒๕๓๗) เรื่อง วิเคราะห์กลวิธีการเขียนนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา พรหมเลิศ (๒๕๔๓) เรื่อง วิเคราะห์เรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ในด้านกลวิธีการเขียนนวนิยาย และเรื่องสั้น มีผลการวิเคราะห์คือ กลวิธีการเขียนนวนิยายและเรื่องสั้น ต่างมีความน่าสนใจ ทั้งในแง่ของการเสนอเรื่อง การวางโครงเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างฉากและบรรยากาศ ตลอดจนการสร้างบทสนทนา ทำให้เรื่องมีความสนุกสนาน น่าติดตาม ขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน

๒. คุณค่าของบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖

บันเทิงคดีมีคุณค่าให้แก่ผู้อ่านทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) คุณค่าด้านให้ความรู้ ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของเยาวชน ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย ๒) คุณค่าด้านการปลูกฝังคุณธรรม บันเทิงคดีจะเน้นเรื่องการปลูกฝังเยาวชนให้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความเข้มแข็งอดทนในการต่อสู้ปัญหาต่าง ๆ และมีความระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ๓) คุณค่าด้านการให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต จะเป็นแง่คิดด้านการมองโลกในแง่ดี การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และการรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่น ๔) คุณค่าด้านให้ความบันเทิงทั้งด้านเนื้อเรื่องและภาษา ชักชวนผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องจนจบเรื่อง และด้านที่ ๒

คือ บันเทิงด้านภาษา ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการโต้ตอบระหว่างตัวละคร เกิดอารมณ์
 ชื่นกับคำพูดที่ตลกของตัวละคร

คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
 พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่สองว่า บันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล
 งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีคุณค่าทางด้านให้ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนานในการอ่าน กระตุ้น
 ให้เยาวชนใฝ่รู้และรักการอ่าน ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม และธรรมชาติ นอกจากนี้
 เนื้อหาของเรื่องยังมีการให้ข้อคิดปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชนอีกด้วย

คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านบันเทิงคดีสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
 พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ สอดคล้องกับแนวคิดของ รพินทร์ ณ ถลาง (๒๕๔๖ : ๒๙) และมานพ
 ถนอมศรี (๒๕๔๖ : ๖๕) กล่าวว่า หนังสือบันเทิงคตินับเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งใ
 การดำรงชีวิตของเด็ก เพราะหนังสือคือสื่อที่ขยายขอบข่ายความรู้ พัฒนาความคิด เสริมสร้าง
 จินตนาการอันบรรเจิดและยังช่วยกล่อมเกลาร่างกาย ความรู้สึกให้ละเอียดอ่อนยิ่งขึ้นด้วย หนังสือดี
 เล่มหนึ่งซึ่งอ่านง่าย สนุก ผ่องข้อคิด อาจมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิด ความประพฤติ รวมทั้ง
 คุณธรรมและจริยธรรมของเด็กและเยาวชนได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้ำค้าง
 ระวีทอง (๒๕๔๐) เรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดีที่ชนะการประกวดใ
 งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖ และและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา
 พรหมเลิศ (๒๕๔๓) เรื่อง วิเคราะห์เรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ มีผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า
 บันเทิงคดี มีคุณค่าด้านการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรมและจริยธรรม ให้ความรู้ต่าง ๆ และ
 ให้แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังมีคุณค่าด้านให้ความบันเทิง ทำให้เด็กและเยาวชนรัก
 การอ่าน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. ควรศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์
 หนังสือแห่งชาติที่มีต่อเยาวชนในด้านการส่งเสริมการอ่าน

๒. ควรศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
 ประเภทอื่น ๆ เช่น รางวัลแว่นแก้ว รางวัลพานแว่นฟ้า และรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระแสร้ มาลาภรณ์. (๒๕๓๐) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- กฤษณา พรหมเลิศ (๒๕๔๓) **วิเคราะห์เรื่องสั้นในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- กฤษตยา ณ หนองคาย. (๒๕๔๔) **การศึกษาวិเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๔๒**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คามิน คมนีย์. (๒๕๕๕) **ลูกยางกลางห้วย**. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (๒๕๒๗) **การทำหนังสือสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์.
- ชัยภร แสงกระจ่าง. (๒๕๕๕) **คุณปู่แว่นตาแตก**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทกิจไพศาลการพิมพ์และซัพพลายส์จำกัด.
- โตม วุฒิชัย. (๒๕๕๕) **เสนาหา...วาวี**. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (๒๕๔๕) **การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร.
- ทัน วิศวัส. (๒๕๕๔) **ไท แลนเดอร์ กับพลังงานนิรันดร์**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ทัศน สลัดยะนันท์. (๒๕๓๗) **วรรณกรรมที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่น**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพวัลย์ ชันธมะ. (๒๕๔๕) **การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๔๔**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช บุญโณทก. (๒๕๒๗) **แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธัญญา สังขพันธ์. (๒๕๓๙) **วรรณกรรมวิจารณ์**. ปทุมธานี : นาคร.
- นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา. (๒๕๕๐) **การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๗**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิคม กองเพชร. (๒๕๔๓) **กลวิธีการแตงนวนิยายของชาวไทย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำค้าง ระวิงทอง. (๒๕๔๐) **การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดีที่ชนะเลิศในการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญยงค์ เกษเทศ. (๒๕๓๖) **แอลอดวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ปะการัง. (๒๕๕๔) **ความสุขผลิบานในทุกเช้า**. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (๒๕๕๕) **เราทุกคนมีวันฝนตก**. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- ประพิศ คุณาวุฒิ. (๒๕๕๕) **แต่ก็แต่ก่อน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เพื่อนดี บริษัทอักษรรโสภณ.
- ปราณี เชียงทอง. (๒๕๒๖) **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. ชลบุรี : สุวีริยาสาส์น.
- เปลื้อง ณ นคร. (๒๕๓๕) **ศิลปะแห่งการประพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- พิราวรรณ สังข์จันทร์. (๒๕๕๐) **ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาและกลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่องสั้นอีโรติกของสุจินดา ชันตยาภรณ์**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มานพ ถนอมศรี. (๒๕๔๖) **การเขียนหนังสือสารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : สิปปประชา.
- มาโนช ดินลานสกุล. (๒๕๔๗) **การอ่านและการเขียนบันเทิงคดี**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- แม่นมาส ชวลิต. (๒๕๓๓) **โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : อักษราพัฒนา.
- รพินทร์ ณ กลาง. (๒๕๔๖) **รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการวรรณกรรมนิทัศน์สำหรับเด็กปีงบประมาณ**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัถพร ชังธาดา. (๒๕๓๑) **หนังสือสำหรับเด็ก**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รื่นฤทัย สัจจพันธ์. (๒๕๒๖) **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลลิตา ศุภธนสินเชษฐม. (๒๕๕๑) **การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วชิราภรณ์ สุวรรณวรางกูร. (๒๕๕๔) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนแนวแก้วประเภทสารคดี**
พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๒. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ)
 นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณรัชต์ ทองสวัสดิ์. (๒๕๕๙) **การวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมในหนังสือวรรณกรรมเยาวชน.**
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินัย รอดจ่าย. (๒๕๓๔) **การเขียนและการจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน.**
 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.
- ศรินธร ภัศดาวงศ์. (๒๕๕๔) **ตามหาสรวงสวรรค์.** กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์
 อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์.
- สนั่น มีขันหมาก. (๒๕๓๗) **วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตร
 และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมพร จารุณภูมิ. (๒๕๓๗) **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สรียัญญา นาชัย. (๒๕๔๕) **การวิเคราะห์นวนิยายแปลสำหรับเยาวชนจากภาษาตะวันตกซึ่ง**
จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๔๐. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์)
 กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (๒๕๔๓) **วรรณกรรมปัจจุบัน.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.
 พริ้นติ้งแมสโปรดักส์.
- สุพิน วิริยะพงศ์พานิช. (๒๕๔๕) **เทคนิคการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเขียนวรรณกรรมเยาวชนของ**
ไทย. กรุงเทพมหานคร : ธารอักษร.
- เสาวคนธ์ อุปพงศ์. (๒๕๓๗) **วิเคราะห์กลวิธีการเขียนนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล.** ปริญญา
 นิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุสรดา ดีไหว้ (๒๕๕๒) **สาระคำสอนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ช่วงปี พ.ศ.**
๒๕๔๔-พ.ศ. ๒๕๔๗. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อภันตรี กันเดซ. (๒๕๔๙) การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๘. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารยา ทองเพชร. (๒๕๕๕) การวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของนางฉวี ปริญญาธวัช. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Chen Chunxiao. (๒๕๕๗) ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชน รางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Jiang Nannan. (๒๕๕๕) กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ โดยงามพรรณ เวชชาชีวะ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ .

ฐานข้อมูลออนไลน์

“การประกวดหนังสือดีเด่น” (ม.ป.ป.) **ความรู้เกี่ยวกับการประกวดหนังสือดีเด่น.**

[ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.lib.obec.th/portal/node/5>

(๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล MISS HE FEIYAN

วัน เดือน ปีเกิด ๕ กันยายน ๒๕๒๙

ที่อยู่ ๔๐/๑ ซอยลาดพร้าว ๑๒๒ แยก ๘ (มหาไทย ๑) แขวงพลับพลา
เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทย)

ประวัติการทำงาน
พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ ครูสอนภาษาจีน โรงเรียนสามชัยวิเทศศึกษา สมุทรสาคร
พ.ศ. ๒๕๕๖ - ปัจจุบัน อาจารย์สอนภาษาจีน วิทยาลัยอาชีวศึกษาดุสิตพัฒนชยการ
กรุงเทพมหานคร